

4. SINIF

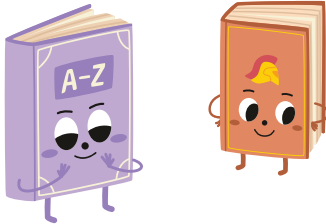
TÜRKÇE

1. TEMA

ERDEMLER

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Okul)	3
Harf Bilgisi	5
Ünlü-Ünsüz Harfler	7
Kalın-İnce Ünlüler	9
Alfabetik Sıralama (Sözlük Sıralaması)	11
Test-1	13
Oku-Anla-Uygula (Sıralamanın Önemi)	15
Hece Bilgisi	17
Satır Sonuna Sığmayan Sözcükler	19
Test-2	21
Bıçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri-1	23
Bıçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri-2	25
Süreç Değerlendirme-1	27
Süreç Değerlendirme-2	29
Beceri Temelli Değerlendirme	31

1. FASİKÜL

OKUL

İnsan bir inci gibi ya da bir fidan,
Her gün nasıl gür, her gün nasıl büyür?
Hele o ilk gün, ilk telaş, ilk heyecan,
Yıllar geçse bile nasıl unutulur?

Okul bahçesine atılan ilk adımda,
Sığınıp anne, babanın yamacına,
Öğretmenini aramak tüm yüzlerde,
Ve ısınmak gülümseyen bir bakışla.

Sonra anlaşılmaz bir hızla geçer yıllar,
Yaklaşır sevdiklerine vedalar,
Unutulmaz olur okulda yaşananlar,
Heybende toplanır güzel hatıralar.

Okul bilim, ilim, irfan kurumu,
Okul dostlukların yurdu,
Fark edemeden şekillendiğin,
Geleceğinin, kişiliğinin ilk tohumu.

1 Aşağıdaki soruları şiire göre yanıtlayalım.

- * Şair insanı neye benzetmektedir?
- * Şaire göre okul bahçesine atılan ilk adımda hissedilen duygu nedir? Şair bunu nasıl açıklamaktadır?
- * Şiirin üçüncü kıtasının dördüncü dizesindeki ilk sözcüğün anlamını sözlüklerimizden bulup yazalım.
- * Şiire göre kişiliğin ilk tohumu nedir?
- * Şiir size hangi duyguları hissettirmiştir?

2 Aşağıda numaralandırılmış görseller ile cümleleri aralarındaki anlam ilişkisine göre eşleştirelim.

Yeni bitkiler elde etmek için toprağa ekilen taneler.

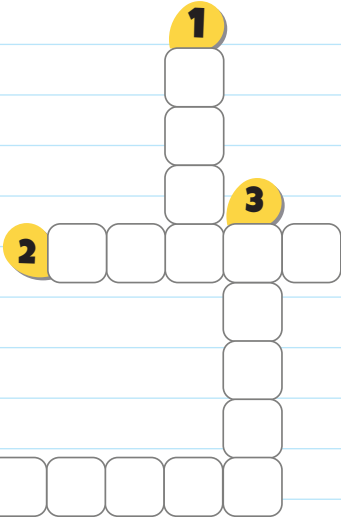

Ağaç ya da ağaçıkların en genç durumda olanı, yeni yetişeni.

İstiridye gibi bazı kabuklu deniz hayvanlarının içinden çıkarılan, genellikle süs eşyası olarak kullanılan küçük tane.

3 Aşağıda bazı sözcüklerin açıklamaları verilmiştir. Açıklamaları verilen sözcükleri bulup bulmacadaki yerlerine yazalım.

1. Eğitim ve öğretim verilen kurum, bu faaliyetlerin gerçekleştirildiği yer.

2. Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli ve tutarlı bilgi.

3. "Bilme, anlama, sezme" anlamlarına gelen sözcük.

4. Topluluk hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı.

4 Aşağıdaki görselle ilgili doğru olan cümlelerin yanındaki kutucuğu "✓" işareti ile işaretleyelim.

Görseldeki mevsim ilkbahardır.

Çocuklar kardan adam yapmıştır.

Kardan adamın burnunda süpürge vardır.

Kardan adamın şapkası kırmızıdır.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Dildeki bir sesi gösteren ve alfabe oluşturana işaretlerden her birine “harf” denir.
- ▶ Harfler, seslerin yazı sistemlerindeki karşılığıdır.

1 Aşağıda verilen alfabe sırasına göre verilmeyen harfleri yazalım.

		C				F		Ğ	H				K	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	N			P		S			U				Y	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	

2 Alfabe sırasına göre sayılara karşılık gelen harfleri yazarak sözcükleri bulalım.

6	15	16	1	14	1	27	25	17	25	4	1	14	
16	25	29	24	1	2	15	6	24	21	1	5	28	18

3 Aşağıda verilen harfleri kullanarak örnekteki gibi anlamlı sözcükler oluşturalım.

a	k	l	i	t	a	e	r	s	k	d	ç
r	m	e	e	k	p	m	i	n	a	r	ı
kalem											

4

Aşağıda bazı hayvanların adlarındaki verilmeyen harfleri bulalım.

p...ng...en	...ele...ek	k...plu...bağ...	...ap...ğ...n
k...ng...r...	...ur...a...a	ö...üm...e...	...er...en...el...

5

Aşağıdaki sözcüklerin son harfleriyle başlayan yeni sözcükleri örnekteki gibi bulup yazalım.

fare	elma	armut	tarak	kayak
aslan				
ev				
erik				
güneş				

6

Aşağıda görselleri verilen varlıkların adlarını görselin altına yazalım. Adlarındaki harflerle ilgili yan taraftaki soruları yanıtlayalım.

	Adındaki		Adındaki
	İlk harf		İlk harf
	Son harf		Son harf
	3. harf		2. harf
	Adındaki		Adındaki
	İlk harf		İlk harf
	Son harf		Son harf
	5. harf		4. harf

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Alfabemizde bulunan 29 harften 8'i ünlü, 21'i ise ünsüzdür.

Ünlü Harfler : a - e - ı - i - o - ö - u - ü

Ünsüz Harfler: b - c - ç - d - f - g - ğ - h - j - k - l - m - n - p - r - s - ş - t - v - y - z

1 Aşağıdaki sözcüklerin harf sayıları ile ünlü ve ünsüz harflerini örnekteki gibi yazalım.

Sözcükler	Harf sayısı	Ünlü Harfler	Ünsüz Harfler
Uçurtma	7	u-u-a	ç-r-t-m
Öğrenci			
Tabela			
Kaplumbağa			
Tahterevalli			

2 Aşağıdaki sözcükleri oluşturan ünlü harfleri soldaki kutuya ünsüz harfleri sağdaki kutuya yazalım.

Yazıcı	Terazi	Ayakkabı	Şemsiye
Öğretmen	Yumurta	Karınca	Kurbağa

3 Aşağıda verilen sözcükler ile ilgili ifadelerden doğru olanları işaretleyelim.

kitaplık	kalorifer
☐ 8 harften oluşmaktadır.	☐ 9 harften oluşmaktadır.
☐ 5 ünlü 3 ünsüz harf bulunmaktadır.	☐ 4 ünlü 5 ünsüz harf bulunmaktadır.

4

Aşağıda verilen görsellerin altlarına adlarını yazarak ünlü ve ünsüz harflerine ayıralım.

Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

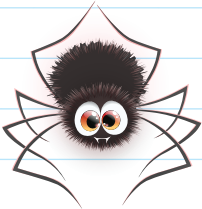
Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

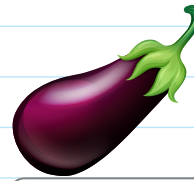
Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

Ünlü

Ünsüz

5

Aşağıdaki tablolarda verilen cümlelerle ilgili istenilen bilgileri yazalım.

Bu akşam bize gelir misin?

Harf Sayısı

Ünlü Harf Sayısı

Ünsüz Harf Sayısı

Akşamları hava iyice serinliyor.

Harf Sayısı

Ünlü Harf Sayısı

Ünsüz Harf Sayısı

Koyunlar karşı otlakta otuyor.

Harf Sayısı

Ünlü Harf Sayısı

Ünsüz Harf Sayısı

Yazın dedemlere gidecek miyiz?

Harf Sayısı

Ünlü Harf Sayısı

Ünsüz Harf Sayısı

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Ünlü harfler, kalın ünlüler ve ince ünlüler olmak üzere ikiye ayrılır

Kalın Ünlüler: a - ı - o - u

İnce Ünlüler: e - i - ö - ü

1

Aşağıda verilen sözcüklerin kalın ve ince ünlü harf sayılarını yazalım.

kamera	Kalın Ünlü		İstanbul	Kalın Ünlü		salatalık	Kalın Ünlü	
	İnce Ünlü			İnce Ünlü			İnce Ünlü	
öğretmen	Kalın Ünlü		saklambaç	Kalın Ünlü		matematik	Kalın Ünlü	
	İnce Ünlü			İnce Ünlü			İnce Ünlü	
ıspanak	Kalın Ünlü		domates	Kalın Ünlü		oyuncak	Kalın Ünlü	
	İnce Ünlü			İnce Ünlü			İnce Ünlü	
kulübe	Kalın Ünlü		kütüphane	Kalın Ünlü		ambulans	Kalın Ünlü	
	İnce Ünlü			İnce Ünlü			İnce Ünlü	

2

Aşağıdaki tablolarda istenilen ünlü harfleri örnekteki gibi yazalım.

Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
kanepe	a	e-e	arkadaş			hediye		
Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
Erzurum			kiralık			mıknatıs		
Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
domates			kulübe			kalemlik		
Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
kalorifer			tornavida			bisiklet		

3 Aşağıdaki sözcükleri oluşturan ünlü harflerden tamamı kalın ünlü olanların kutucuğuna “✓” işareti yapalım.

☐ kanguru	☐ fasulye	☐ alfabe	☐ tombul
☐ pijama	☐ Antalya	☐ kanarya	☐ tutumlu

4 Aşağıdaki sözcükleri oluşturan ünlü harflerden tamamı ince ünlü olanların kutucuğuna “✓” işareti yapalım.

☐ eğitim	☐ gözlükçü	☐ pazartesi	☐ görevli
☐ monitör	☐ Keloğlan	☐ portakal	☐ eldiven

5 Aşağıdaki sözcükleri oluşturan ünlü harflerden içinde hem kalın hem de ince ünlü olanların kutucuğuna “✓” işareti yapalım.

☐ hikâye	☐ kelime	☐ musluk	☐ Erzurum
☐ sinema	☐ penguen	☐ karpuz	☐ merdiven

6 Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri örnekteki gibi dolduralım.

Sözcükler	Ünlüler	Ünsüzler	Kalın Ünlüler	İnce Ünlüler
kalemlik	a-e-i	k-l-m-l-k	a	e-i
çekirdek				
abaküs				
domates				
kardelen				

7 Aşağıda verilen sözcüklerin ünlü harflerini örnekteki gibi buldukları sıraya göre kalınsa kırmızıya, inceyse maviye boyayalım.

eczane	☐	☐	☐	☐	☐	alfabe	☐	☐	☐	☐
çömlek	☐	☐	☐	☐	☐	enerji	☐	☐	☐	☐
ızgara	☐	☐	☐	☐	☐	inşaat	☐	☐	☐	☐
otobüs	☐	☐	☐	☐	☐	üşüme	☐	☐	☐	☐

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Harfler belirli bir sıraya göre dizildiğinde alfabeği (abece) oluşturur. Bu dizilişe ise alfabetik sıralama denir.
- ▶ Sözcüklerin ilk harfleri aynı ise ikinci harflere, ikinci harfler de aynı ise üçüncü harflere, üçüncü harfler de aynı ise dördüncü harflere bakılır.

1 Aşağıdaki sözcükleri sözlükteki sıralarına göre örnekteki gibi numaralandıralım.

4	bülbül	☐	dolma	☐	akraba	☐	konuk
2	bileklik	☐	dergi	☐	acemi	☐	kürdan
3	boyacı	☐	dağlık	☐	antika	☐	kirpik
1	balina	☐	dükkân	☐	alerji	☐	kemer
☐	memur	☐	tonton	☐	yarasa	☐	silgi
☐	mektup	☐	tombul	☐	yastık	☐	sinema
☐	metre	☐	tozluk	☐	yağmur	☐	siyah
☐	meşhur	☐	toprak	☐	yangın	☐	sistem
☐	parmak	☐	şişman	☐	körebe	☐	balık
☐	paraşüt	☐	şişe	☐	kör	☐	balon
☐	parola	☐	şişlik	☐	körük	☐	balyoz
☐	parlak	☐	şiş	☐	körfez	☐	balerin

2 Aşağıdaki sözcükler alfabetik sıraya göre sıralanmıştır. Boş bırakılan yerlere yazılabilecek sözcükleri işaretleyelim.

ekmek	elma	emzik	☐	evcil
☐	☐	☐	☐	☐
☐	ehliyet	etek	eczane	☐
şeftali	☐	şemsiye	şerit	şezlong
☐	☐	☐	☐	☐
☐	şebek	şerif	şeker	☐

3

Aşağıda verilen sözcükleri alfabetik sıraya göre sıralayalım.

ördek - ölçü - ödev - öğle

flüt - fener - fikir - fare

tuz - tavuk - terzi - tuğla

1

1

1

2

2

2

3

3

3

4

4

4

kafa - kavun - kaset - kahve

sis - sirke - sinek - silgi

maç - macun - mayo - masa

1

1

1

2

2

2

3

3

3

4

4

4

parfüm - para - parola - parti

teras - ter - tercih - terfi

kazak - kazma - kazı - kaz

1

1

1

2

2

2

3

3

3

4

4

4

4

Aşağıda verilen sözcükler alfabetik olarak sıralanmıştır. Boş bırakılan yerlere alfabetik sıraya uygun sözcükler yazalım.

aslan

çanta

zebra

zeytin

Hakan

Hasan

maden

masa

asker

aslan

saat

sahne

pamuk

patik

dergi

fındık

1. TEMA TEST 1

1.

Verilen harfler alfabedeki sıra numaralarına göre örüntü oluşturacak şekilde sıralanmıştır.

Buna göre soru işareti olan kutucuğa aşağıdaki harflerden hangisi getirilmelidir?

A) Ş B) Ö C) P D) R

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü harf sayısı diğerlerinden daha fazladır?

A) Evimizin eşyalarını kağıdı ile taşıdık.
B) Dağ yolunun manzarası çok güzel.
C) Saati kontrol edip yola çıktık.
D) Ankara'ya giden yolu zor bulduk.

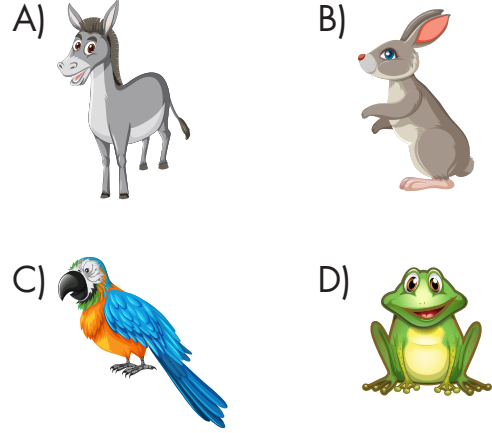
3. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde ünsüz harf sayısı ünlü harf sayısından fazladır?

A) Anadolu B) Adana
C) Gelibolu D) Çanakkale

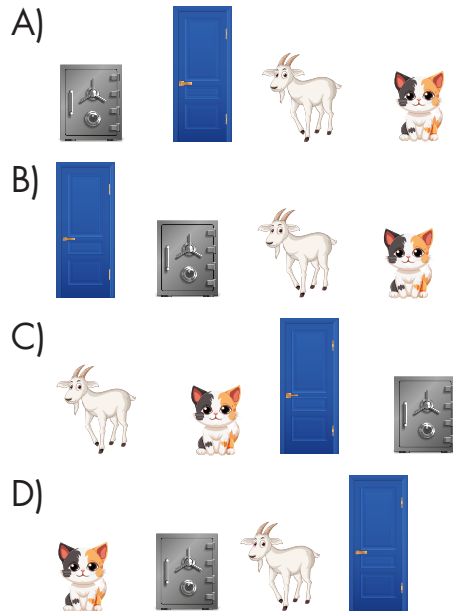
4. Kalın ünlü harflerin tamamı hangisinde verilmiştir?

A) a, e, ı, o B) a, ı, i, o
C) a, ı, o, u D) o, ö, u, ü

5. Sözlüğe bakan Aylin aşağıdaki görsellerden hangisinin ismini diğerlerinden sonra görür?

Verilen görseller aşağıdakilerin hangisinde varlıkların isimlerinin alfabetik sıralamasına uygun olarak dizilmiştir?

7.

Parka gidelim mi?

Yukarıdaki cümlede bulunan kalın ve ince ünlü harflerin sayısı hangisinde verilmiştir?

	Kalın	İnce
A)	2	4
B)	4	2
C)	8	6
D)	6	8

8. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde hem ince hem de kalın ünlü harfler kullanılmıştır?

- A) ördek   B) terazi
C) kanguru   D) armağan

9.

“özel-özne-özer-özen-özet”

Verilen sözcükler alfabetik sıraya göre dizilirse hangi sözcük 3. sırada yer alır?

- A) özel   B) özet   C) özer   D) özen

10. I. Papatya   II. Padişah
III. Paris   IV. Palamut

Yukarıdaki sözcüklerin alfabetik sıralaması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) II – III – I – IV   B) II – IV – I – III
C) II – IV – III – I   D) IV – II – I – III

11. 1. Maden
2. Matkap
3. Mandal
4. Makine
5. Maymun

Yukarıdaki sözcükler alfabetik sıralamaya göre sıralanırken hata yapılmıştır.

Hangi iki sözcüğün yeri değiştirilirse hata giderilmiş olur?

- A) 1 ve 2   B) 2 ve 3
C) 2 ve 4   D) 3 ve 5

12. Yanda verilen görseldeki varlıkla ilgili hangisi yanlıştır?

- A) Adında 10 harf vardır.
B) Adında 4 ünlü harf vardır.
C) Adında 6 ünsüz harf vardır.
D) Adında 3 kalın 1 ince ünlü harf vardır.

13. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde ünlü ve ünsüz harflerin sayısı diğerlerinden farklıdır?

- A) teneke   B) tesbih
C) termos   D) tezgah

SIRALAMANIN ÖNEMİ

Uzun bir ara verdiğimiz okullar nihayet açılmıştı. Bir yandan arkadaşlarımla ve öğretmenlerimle buluşmanın sevincini yaşarken bir yandan da aklım derslerimdeydi. Önce telafi derslerini işledik. Uzaktan eğitim ile gördüklerimizi iyice pekiştirdik. Pazartesi günü yine erkenden uyanıp okula gitmek için hazırlandım. Okula gidince arkadaşlarımla selamlaşıp yerime oturdum. Dersimiz Türkçeydi. Öğretmenimiz içeri girdi, bizimle selamlaşıp birazcık sohbet etti. Daha sonra “Çocuklar konumuz **alfabetik sıralama**.” dedi. Ben ise sabırsızlıkla noktalama işaretleri konusunu bekliyordum. Parmak kaldırıp söz hakkı aldıktan sonra sordum:

— Öğretmenim noktalama işaretlerini ne zaman öğreneceğiz?

Öğretmenim cevap verdi:

— Her konunun belli bir sırası var Utku. Konularımızı rastgele işleyemeyiz. Rastgele işlersek her şey karmaşık hâle gelebilir. O zaman da basit konuları bile öğrenmekte zorlanabiliriz. Günlük işlerimizde planlama yapıyoruz. İşlerimizi önem sırasına koyup kolaylaştırıyoruz, dedi ve ekledi:

— Bunun bir diğer örneği de birazdan anlatacağım alfabetik sıralama konusu. Sözlüklerde, ansiklopedilerde aradığımız sözcükleri kolayca bulabilmek için sözcükleri sıralarız. Bu sıralamayı yaparken kelimelerin ilk harflerine bakarız. Böylece sözcükleri başındaki harfe göre alfabetik sıraya koyarız.

Dersimiz bittikten sonra bende yeni bilgiler öğrenmenin mutluluğu vardı. Eve döndüm biraz dinlenip yemek yedikten sonra öğretmenimizin anlattıklarını düşündüm. Öğretmenimizin anlattıkları sıralamanın önemini ve her şeyin bir vaktinin olduğunu daha iyi anlamamı sağlamıştı.

1 Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

* Alfabetik sıralama günlük hayatta nerede karşımıza çıkmaktadır?

* Yeni bir konu öğrenmek Utku'ya ne hissettirmiştir?

* Dersten sonra Utku'nun daha iyi anladığı konu nedir?

2 Aşağıdaki görselleri okuduğumuz metni dikkate alarak oluş sırasına göre numaralandıralım.

3 Aşağıda, "Sıralamanın Önemi" adlı metinde geçen bazı sözcükler verilmiştir. Verilen sözcükleri uygun tablolara yazalım.

Sadece İnce Ünlüler

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

telafl

öğretmen

eğitim

sabırsızlık

sıralama

konu

günlük

rastgele

gördüklerim

işaretler

noktalama

biraz

Sadece Kalın Ünlüler

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

4 Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Soruların cevabı olan görsellerin kutucuğunu işaretleyelim.

* Mehmet, kemik ile beslenen, evcil bir hayvan sahiplendi. Mehmet'in sahiplendiği hayvan hangisidir?

* Zeynep defterine üzerinde ay ve yıldız olan mavi, kırmızı ve yeşil renklerden oluşan yatay çizgili bir bayrak çizdi. Zeynep hangi bayrağı çizmiştir?

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Tek ağız hareketiyle çıkan tek ya da birleşik seslere **hece** denir.
- ▶ Hece, bir dilde sestten sonra gelen en küçük birimdir.
- ▶ Bir sözcüğün hece sayısını bulmak için sözcükteki ünlü harfleri sayarız.
- ▶ Sözcükte kaç ünlü harf varsa hece sayısı da o kadardır.
- ▶ Bu yüzden her hecede mutlaka bir ünlü harf bulunur.

1 Aşağıdaki görsellerin isimlerini hecelerine ayıralım.

2 Aşağıda verilen sözcüklerin hecelenişini, hece sayısını ve harf sayısını örnekteki gibi yazalım.

Sözcük	Hecelenişi	Hece Sayısı	Harf Sayısı
Türkiye	Tür - ki - ye	3	7
sandalye			
pelikan			
Aksaray			
Atatürk			
merhametli			
Anadolu			
İstanbul			
kereviz			
vatansever			
kalemlik			

3 Aşağıda verilen cümlelerdeki hece sayılarını yazalım.

Cümle	Hece Sayısı	Cümle	Hece Sayısı
Bugün çok eğlendik.		Parkta çocuklar oyun oynuyor.	
Kitap okumayı çok seviyorum.		Karşı apartmanda yangın çıktı.	
Hafta sonu balığa gidelim mi?		Arabanın sol arka lastiği inmiş.	
Abim tıraş olurken yüzünü kesti.		Televizyondaki maçı izlemedim.	
Salı günü kar yağacakmış.		Akşam yirmi beş soru çözdüm.	

4 Aşağıda verilen sözcükleri hecelerine ayıralım.

Sözcük	Hecelerine Ayrılışı	Sözcük	Hecelerine Ayrılışı
ilköğretim		aslanağzı	
huzurevi		yayınevi	
hanımeli		Kızılırmak	
Yeşilova		akşamüstü	

5 Aşağıda verilen heceleri kullanarak bazı mesleklerin adlarını bulup örnekteki gibi altlarına yazalım.

sa	ran	te	a	ve	kat	ka	çı	ba	tif	ye	lon
ma	goz	zi	ket	vu	e	lık	çö	lum	dek	de	tef
marangoz											

za	ca	cı	cu	ba	men	göz	lem	lük	ba	ke	ci
mi	ma	ec	bol	ket	fut	çü	ce	ça	mir	mor	ta

net	kö	yö	ret	rot	man	kay	key	kam	ham	şir	şi
let	man	men	ağ	ög	men	kum	me	ma	hem	re	şe

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Satır sonuna sığmayan sözcükleri hecelerinden bölebiliriz.
- ▶ Satır sonuna sığmayan sözcükleri kısa çizgi (-) kullanarak hecelerine ayırır, sığmayan heceyi alt satıra yazarız.
- ▶ Satır sonuna sığmayan birleşik sözcükler tek bir sözcük olarak kabul edilip ona göre hecelenir.

meli hanı-

şöğretmen ba-

zaltı deni-

- ▶ Satır sonunda ve başında tek ünlüden oluşan bir hece bırakılmaz.

tatürk A-

türk Ata-

a Matba-

baa Mat-

Yanlış

Doğru

Yanlış

Doğru

- ▶ Kesme işareti satır sonuna denk geldiğinde yalnız kesme işareti kullanılır. Kesme işaretiyle birlikte ayrıca kısa çizginin kullanılması yanlıştır.

te 2005'-

te 2005'

in Ahmet'-

in Ahmet'

Yanlış

Doğru

Yanlış

Doğru

- 1 Aşağıda verilen satır sonuna sığmayan sözcükleri örnekteki gibi hecelerine ayırarak yazalım.

gezegen
ge ze gen

telefon
□ □ □

peçete
□ □ □

ge-
zege-
gen

geze-
gen

□ □ □

□ □ □

fotoğraf
□ □ □

makine
□ □ □

Denizli
□ □ □

□ □ □

□ □ □

□ □ □

1. TEMA

Satır Sonuna Sığmayan Sözcükler

2 Aşağıda verilen satır sonuna sığmayan sözcüklerin yazılışlarını inceleyelim. Satır sonunda hecelerine doğru ayrılmış ise “😊”, yanlış ayrılmış ise “☹️” simgesini boyayalım.

kalem- lik	kırt- asiye	animas- yon	u- çurtma
😊 ☹️	😊 ☹️	😊 ☹️	😊 ☹️
Mehmet’ in	itfa- iye	huzur- evi	eği- tim
😊 ☹️	😊 ☹️	😊 ☹️	😊 ☹️

3 Aşağıda görselleri verilen varlıkların adlarını ilk hecesini satır sonuna diğer hecelerini satır başına ayırarak örnekteki gibi yazalım.

			
ger- gedan			
			

4 Aşağıda satır sonuna sığmayan sözcüklerden hecelerine doğru bölünenlerin kutucuklarını işaretleyelim.

Manisa’dan	⇒	Manisa’- dan	Mani- sa’dan	Manisa’ dan
günaydın	⇒	gü- naydın	gün- aydın	günay- dın
Atakan	⇒	A- takan	Ata- kan	At- akan

1. “Kedimiz, Bambi, koşarak içeri girdi.”

Yukarıda verilen cümledeki hece sayısı kaçtır?

- A) 13 B) 12 C) 11 D) 10

2. Aşağıdakilerden hangisi “elektrik” sözcüğünün bir hecesidir?

- A) el B) ek C) ik D) trik

3. “Atatürk” sözcüğünün son hecesiyle aşağıdaki sözcüklerden hangisinin ilk hecesi aynıdır?

- A) Türkiye B) Türkü
C) Köktürk D) Türkmen

4. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) Kap-lum-ba-ğa B) Ej-der-ha
C) Bal-ık-e-sir D) İs-tan-bul

5. spor mont saat
sert erik maas

Yukarıdaki sözcüklerden kaç tanesi satır sonuna sığmadığı zaman bölünmez?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin hece sayısı diğerlerinden daha azdır?

- A) Matematik B) Biyoloji
C) Bilgisayar D) Dershane

7. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin harf ve hece sayısı yanlış verilmiştir?

Sözcük	Harf	Hece
A) çalışkan	8	3
B) mandalina	9	4
C) kitaplık	8	2
D) televizyon	10	4

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin ikinci hecesi üç harften oluşmuştur?

- A) Sabah B) Leblebi
C) Maydanoz D) sürahi

9. 1. pa - pat - ya
2. kah - ve - ren - gi
3. kah - val - tı
4. han - ım - e - li

Yukarıdaki sözcüklerden kaç numaralı sözcük hecelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

10. Aşağıda verilen sözcüklerden hangisinin hece sayısı diğerlerinden farklıdır?

- A) Tren B) Kalk
C) Plan D) Ela

11. denizaltı

Yukarıdaki sözcük satır sonuna sığmadığında hecelenerek ayrılacaktır.

Doğru heceleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) de-niz-altı B) de-ni-zal-tı
C) den-iz-altı D) de-ni-z-al-tı

12. İstanbul Şanlıurfa
Gaziantep Kırşehir

Aynı sayıda heceye sahip sözcüklerin bulunduğu kutucuklar aynı renge boyandığında hangi şekil ortaya çıkar?

- A) B)
C) D)

13. çekir- Malatya' a-
dek nın sağı
* ■ ▲

Yukarıda satır sonuna sığmayan sözcüklerden hangileri satır sonunda doğru bölünmüştür?

- A) * - ▲ B) * - ■
C) ■ - ▲ D) * - ■ - ▲

14. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı tek hecelidir?

- A) Vatan B) Uyarı
C) Hatıra D) Tane

1. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ-1

1 Aşağıdaki tabloyu örnekteki gibi dolduralım.

Sözcükler	Kalın Ünlü Harfler	İnce Ünlü Harf	Ünsüz Harf	Harf Sayısı
Destan	a	e	d, s, t, n	6
Boğaçan				
Atatürk				
İstanbul				
Televizyon				
Merhametli				
Kalorifer				

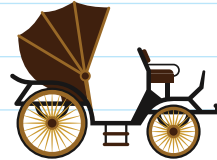
2 Aşağıdaki görseller ile verilen ifadeleri numaraları kullanarak eşleştirelim.

1

2

3

4

- İçinde “ğ” ve “ç” sesi olan sözcüğe ait görsel
- İçinde “f” ve “n” sesi olan sözcüğe ait görsel.
- İçinde “d” ve “z” sesi olan sözcüğe ait görsel.
- İçinde “k” ve “p” sesi olan sözcüğe ait görsel

3 Aşağıdaki tabloda yer alan hecelerden aynı renkte olanlarla anlamlı sözcükler oluşturalım. Oluşturduğumuz sözcükleri kendi renklerindeki kutucuklara yazalım. (Aynı renkteki kutucuklarda bir tane anlamlı sözcük vardır.)

ke	ni	ma	di	bö
el	pib	ti	çı	ven
şe	at	öz	me	le
dim	ja	bap	nek	ği
ig	çok	iy	rum	tum

4

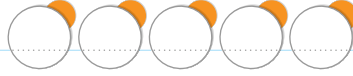
Aşağıda karışık olarak verilmiş harfleri örnekteki gibi alfabetik sıraya göre yazalım ve bu harflerle anlamlı bir sözcük oluşturalım.

s-a-e-r-k

_____

i-e-v-ş-n

_____

t-n-j-o-e

_____

5

Aşağıdaki sözcükleri alfabetik sırasına göre numaralandıralım. Numaralandırılan sözcüklerin ilk harflerini kutucuklara yazarak şifreyi bulalım.

REÇEL

ÜZGÜN

ÜZÜM

ELBİSE

SALATA

KOLTUK

TERLİK

LEBLEBİ

ÇİÇEK

ZEYTİN

ÖNLÜK

KAVUN

9 10 7 4 1 2

8 6 12 5 11 3

6

Aşağıdaki tablolarda verilen sözcüklerin ünlü ve ünsüz harflerini yazalım.

Sözcük	Ünlü	Ünsüz
özgür		
Şanlıurfa		
samimiyetsiz		
bilgili		

Sözcük	Ünlü	Ünsüz
imkânsızlık		
Türkiye		
demokrasi		
İzmir		

Sözcük	Ünlü	Ünsüz
yağmurluk		
bilgisayar		
plastik		
koltuk		

Sözcük	Ünlü	Ünsüz
sarsılmak		
Gaziantep		
yürümek		
hastane		

1. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ-2

1 Aşağıdaki sözcükleri hecelerine ayıralım. Daha sonra sözcüğün son hecesi ile örnekteki gibi yeni bir sözcük yazalım.

Sözcük	Hecelenişi	Yeni sözcük	Sözcük	Hecelenişi	Yeni sözcük
çikolata	çi - ko - la - ta	tatil	ihtiyar		
öğretmen			tiyatro		
ırmak			bebek		
iki			otomobil		
çekirge			saatçi		
sandalye			video		

2 Aşağıda verilen sözcükleri alfabetik sıraya göre sıralayalım.

kutu	1		tilki	1	
kelek	2		tamir	2	
kaşık	3		turşu	3	
kömür	4		tere	4	
olta	1		şerif	1	
olay	2		şeftali	2	
oluk	3		şehir	3	
olgun	4		şema	4	

3 Aşağıdaki sözcükleri satır sonunda uygun hecelerden bölerek örnekteki gibi yazalım.

otobüs	veteriner	kolonya	Balıkesir
büs			
oto-			
şemsiye	Selin'in	cumartesi	problem

1. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ-2

4 Aşağıdaki sözcüklerden doğru hecelenenlere “D”, yanlış hecelenenlere “Y” yazalım.

ö - rüm - cek

saat - çi

pren - ses

fo - toğ - raf

ha - nım - e - li

il - ko - kul

prob - lem

cu - mar - te - si

bak - lav - a

sat - ranç

eğ - len - ce

a - ğu - stos

5 Aşağıda verilen heceleri kullanarak hayvan adlarını bulup altlarına yazalım.

mer ger don

ra ka fa

ta ah ha

gu go kan

dan ge ve

tar mer zü

te pet pot

kar re ru

6 Aşağıdaki tabloya örnekteki gibi ünsüz harfle başlayıp ünsüz harfle biten sözcükler yazalım.

çerez

7 Aşağıdaki tabloya örnekteki gibi ünlü harfle başlayıp ünlü harfle biten sözcükler yazalım.

akarsu

8 Aşağıdaki tabloya örnekteki gibi ünlü harfle başlayıp ünsüz harfle biten sözcükler yazalım.

armut

1.

SAKSI

Verilen sözcüğün harfleriyle aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) askı   B) sıska
C) aksi   D) kısa

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcükler alfabetik olarak sıralanmıştır?

- A) Çağrı, çiçeği koklarken kopardı.
B) Kenan naneli limonata yaptı.
C) Halil ile Halit oyun oynadı.
D) Recep pencereden Şükrü'ye seslendi.

3. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hecelerine doğru ayrılmıştır?

- A) Sak-ar-ya   B) ka-l-em-li
C) ma-tar-a   D) A-lan-ya

4. Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisinin son hecesi ile ilk hecesi aynı değildir?

- A) çanta-tarak   B) bardak-daktilo
C) araba-balina   D) mesafe-ferman

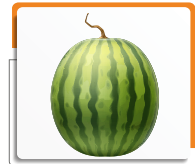
5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcükler alfabetik sıraya göre yazılmıştır?

- A) Bilgisayarımı toplayıp çantasına koydum.
B) Açık bırakılmış dolaptan şeftalini alıp yedim.
C) Arka bahçeye geldiğini görmedim.
D) Aleti alına tutup ateşini ölçtü.

6. Aşağıdaki görsellerden hangisinin ismi hecelerine ayrılmaz?

- A) B)
C) D)

7. Aşağıda görselleri verilenlerin hangisinin adındaki ünlü harf sayısı ile ünsüz harf sayısı eşittir?

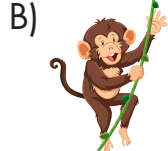
- A) B)
C) D)

8.

K....t....p

Verilen sözcüğün anlamlı olabilmesi için boşluklara aşağıdaki hayvanların isimlerinden hangisinin ünlü harfleri sırasıyla getirilmelidir?

9. Aşağıda verilen hayvanların isimlerinden hangisi alfabetik sıraya göre en sonda yer alır?

10. Satır sonuna sığmayan aşağıdaki sözcüklerin hangisi hecelerine yanlış ayrılmıştır?

A) kesin-
leşmiş

B) el-
biseni

C) getire-
cek

D) a-
raya

11. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin harf ve hece sayısı yanlış verilmiştir?

	Harf	Hece
A) merhamet	8	3
B) şeftali	7	3
C) iyilik	7	2
D) sevecen	7	3

12. Aşağıdaki görsellerden hangisinin adında alfabenin 1, 10, 20 ve 24. harfleri bulunmaktadır?

13. Aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Alfabemizin 13. harfi “j” harfidir.
B) Alfabemizde ünlü harf sayısı ünsüz harf sayısından fazladır.
C) Alfabeğe göre “p” harfi “r” harfinden sonra, “s” harfinden önce gelir.
D) Alfabede sıralamanın bir önemi yoktur

1. Çocuklar bahçede top oynuyorlar.

Yukarıda verilen cümledeki altı çizili sözcükte kaç tane ünlü harf vardır?

- A) 10 B) 6 C) 4 D) 3

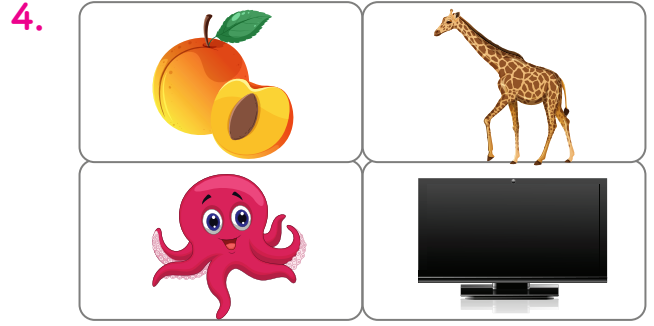
2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde hece sayısı en fazladır?

- A) Ayakkabı B) Sandalye
C) Teleskop D) Trabzon

3. 1 3 6 16 12
○ ○ ○ ○ ○

Alfabetik sıra numarası verilen harflerle aşağıdaki sözcüklerden hangisi yazılır?

- A) A C E L E
B) A D A L E
C) A C E M İ
D) A D R E S

Görselleri verilen varlıkların adlarındaki hece sayıları aynı olanların kutucukları boyandığında şeklin görüntüsü hangisi gibi olur?

- A)

 B)

- C)

 D)

5. İşleyen demir ısıldar.

Yukarıda verilen atasözü ile ilgili hangisi yanlıştır?

- A) 8 heceden oluşmaktadır.
B) 19 harften oluşmaktadır.
C) 3 ince, 5 kalın ünlü harften oluşmaktadır.
D) 11 ünsüz harften oluşmaktadır.

6.

Eteği var pile pile
Saçları var lüle lüle
Dersimizi yaptık bitti
Gidiyoruz güle güle

Yukarıdaki tekerlemede kaç tane kalın ünlü, kaç tane ince ünlü harf vardır?

	Kalın	İnce
A)	23	9
B)	9	23
C)	39	23
D)	9	39

7.

Ak, al, güller var
Bizim güzel bahçemizde.
Ben sana gül topladım.
Doya doya kokla gülleri

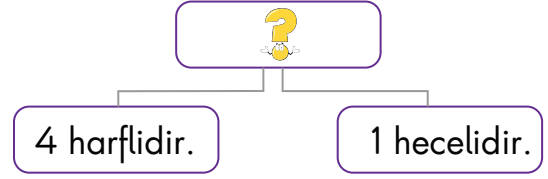
Yukarıdaki dörtlükte tek heceli kaç sözcük vardır?

A) 3   B) 4   C) 5   D) 6

8. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde sözcükler hecelerine **yanlış** ayrılmıştır?

A) An-tal-ya   B) Kır-şe-hir
C) Şa-nlı-ur-fa   D) Art-vin

9.

Yukarıdaki şemada “?” yerine hangi sözcük **gelemez**?

A) Masa   B) Tren
C) Dört   D) Spor

10. Aşağıdaki renklerden hangisinin adındaki ünlülerin tamamı incedir?

A) Camcı   B) Futbolcu
C) Terzi   D) Balıkçı

11. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde hem kalın hem de ince ünlü harfler bulunur?

A) Balık   B) Sürahi
C) Yatak   D) Serçe

12. “kertenkele” sözcüğü satır sonuna geldiğinde nasıl ayrılabilir?

A) kert-kele   B) kertenkel-e
C) ker-tenkele   D) ke-rttenkele

1. Atatürk İlkokulu 4. sınıf öğrencileri arasında bir “heceleme yarışması” düzenlenmiştir. Tüm sorulara doğru yanıt veren yarışmacılar, birleşik sözcükleri hecelerine ayırırken yanlış yanıtlar vermeye başlamıştır. Aşağıdaki tabloda öğrencilerin birleşik sözcükleri heceleyişi gösterilmiştir.

Sözcük	Hecelenişi	Öğrenci
Yeşilirmak	Ye-şil-ır-mak	Seda
hanımeli	ha-nı-me-li	Bülent
denizati	de-niz-a-tı	Aycan
kırkayak	kırk-a-yak	Yavuz

Buna göre hangi öğrenci yarışmayı kazanmıştır?

- A) Seda   B) Bülent   C) Aycan   D) Yavuz
2. Aşağıda “Türkçe Sözlük”teki bazı sözcüklerin sayfa numaraları verilmiştir.

Türkçe Sözlük	
Sayfa Numarası	Hecelenişi
319	keçi
320	▲
321	kelebek
322	■
323	kertenkele

Buna göre “▲” ve “■” sembollerinin yerine gelebilecek sözcükler aşağıdakilerin hangisinde belirtilmiştir?

	▲	■
A)	kaz	kılkuyruk
B)	kebab	kestane
C)	keklik	kene
D)	karabiber	kimyon

1. TEMA

BECERİ TEMELLİ DEĞERLENDİRME

3. 4-B sınıf öğretmeni anlattığı konuyla ilgili olarak öğrencilerinden örnek vermelerini istemiştir.

Konu : Alfabetik Sıralama
Örnek:

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi sözcüklerin dizilişi bakımından öğretmenin anlattığı konuya örnek olabilir?

- A) Harman dövmek keçinin işi değildir.
- B) Ağır taş yerinden oynamaz.
- C) Bir vuruş ile ağaç devrilmez.
- D) Akıl akıldan üstündür.

4.

Yukarıda görseli verilen giysilerin isimlerinin resimli sözlükteki sıralaması hangisi gibi olur?

4. SINIF

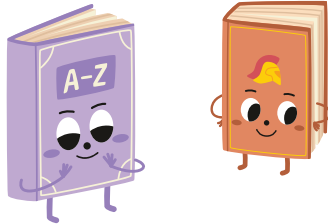
TÜRKÇE

2. TEMA

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Farklı Kültürler)	3
Sözcük Bilgisi	5
Tek Başına Anlamı Olmayan Sözcükler	6
Test-3	7
Oku-Anla-Uygula (Kısa Hazırlık)	9
Eş Anlamlı Sözcükler	11
Zıt Anlamlı Sözcükler	13
Eş Sesli Sözcükler	15
Test-4	17
Oku-Anla-Uygula (Uyuyamayan Subay)	19
Basit-Türemiş Sözcükler	21
Birleşik Sözcükler	23
Test-5	25
Bıçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri	27
Süreç Değerlendirme	29
Beceri Temelli Değerlendirme	31

FARKLI KÜLTÜRLER

Bir ülkede konuşulan dil, gelenekler, dinî inanışlar, kıyafetler, danslar ve yaşam biçimleri o ülkenin kültürünü oluşturan öğelerdendir. Bütün bu öğeler birbiriyle bağlantılıdır ve birbirini şekillendirir. Örneğin soğuk bir coğrafyada yaşayan bir milletin kıyafetleri o coğrafyaya uygun şekillenir. Yaşadığınız yerde yetişen bitkiler, yaşayan hayvan türleri yemeklerin çeşitliliğine etki eder.

Birçok ülkede ekonomik sebepler ve iklim koşulları beslenme alışkanlığını etkilerken Japonya'da inanışlar beslenme alışkanlıklarını şekillendirmiştir. Budizm inancına göre et yemek yasak olduğundan Japonya'da et tüketimi yaygınlaşmamıştır. Japonlar ağırlıklı olarak tahıl ve deniz ürünleri ile beslenmektedir. Arabistan'da yaşayan insanlar, buldukları bölge çok sıcak olduğundan sıcak hava koşullarını dikkate alarak giyinmektedir. Güneş ışınlarından daha az etkilenmek için açık renkli bol giysiler giymeye özen gösterirler. Bu giysiler zamanla kültürel bir sembol hâline gelmiştir. İskoçya'da erkeklerin de etek giydiğini görebilirsiniz.

Bir zamanlar Hollanda'da yaşayan insanlar, ucu yukarı doğru sivri tahta ayakkabılar giyerlermiş. Tarlalarda çalışırken ayaklarını korusun diye giydikleri bu ayakkabılar, artık giyilmese de ülkenin kültürel simgelerindedir.

Türkiye'nin farklı bölgelerinde bile çeşitlilik gösteren danslar da önemli kültür öğelerindedir. Ruslar, dans etmeye ve sanatın farklı dallarıyla uğraşmaya çocuk yaşta başlar ve sanat faaliyetlerine çok önem verirler. Farklı kültürleri tanımak hayata bakış açımızı değiştirir. Bu sebeple ülkelerin sosyal yaşamlarını ve kültür öğelerini araştırmak hem eğlenceli hem de öğreticidir.

1

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

- * Hangi ülkede bir zamanlar tahta ayakkabılar giyilmiştir?
- * Arabistan'da açık renkli kıyafetlerin tercih edilme sebebi nedir?
- * Japonlar neden tahıl ve balık ağırlıklı beslenir?
- * Sanat faaliyetlerine çok önem veren millet hangisidir?
- * Ülkemizdeki kültür öğelerine örnekler verelim.

2 Aşağıda verilen sözcükleri açıklamalarıyla eşleştirelim.

Gelenek

Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri.

Dans

Bir toplumun duyuş ve düşünüş birliğini oluşturan, gelenek durumundaki her türlü yaşayış, düşünce ve sanat varlıklarının hepsi.

İklim

Bir toplumda eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen davranışlar ve alışkanlıklar.

Kültür

Yeryüzünün herhangi bir yerinde hava olaylarına bağlı olarak gerçekleşen etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu.

3 Aşağıda "Farklı Kültürler" isimli metinle ilgili bazı cümleler verilmiştir. Bu cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

- Japonların yemek kültürü çoğunlukla et ve süt ürünlerinden oluşur.
- Danslar önemli kültür öğelerini oluşturur.
- Bir zamanlar Polonya'da insanlar ucu yukarı doğru olan tahta ayakkabılar giyerlermiş.
- Farklı kültürleri tanımak hayata bakış açımızı değiştirir.
- Arabistan'da yaşayan insanlar, genelde açık renkli bol giysileri tercih ederler.
- Ruslar, sanat faaliyetlerine çok önem verir ve sanatla uğraşmaya çocuk yaşta başlarlar.

4 Aşağıda "Farklı Kültürler" metninde geçen bazı sözcükler yer almaktadır. Bu sözcükleri alfabetik sıraya göre uygun yerlere yazalım.

bütün   deniz

1

2

3

giyim   doğru

4

5

6

sebeup   beyaz

gelenek   bol

7

8

9

giysi   sıcak

dil   sanat

10

11

12

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

SÖZCÜK

Bir ya da birden çok heceden oluşan, tek başına belli bir anlamı olan veya tek başına anlamı olmadığı hâlde cümle içinde belli bir görevi olan ses ya da ses topluluklarına “sözcük” denir.

Bir dilin ve deyimlerinin alfabe sırasına göre tanımlarını yapan, açıklayan veya başka dillerdeki karşılıklarını veren eserlere “sözlük” denir. Sözcükler bir nesneyi, varlığı ve hareketi karşılamak için kullanılır. Sözcükler anlamlarına ve yapılarına göre iki gruba ayrılır.

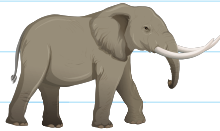

1 Verilen görsellerin altına görselleri karşılayan sözcüklerin numaralarını yazalım.

1 Nesne

2 Varlık

3 Hareket

2 Aşağıdaki cümlelerin kaç sözcükten oluştuklarını başlarındaki kutucuğa yazalım.

Bu yaz tatilde çok eğlendim.

Traktör bozulunca işler yarım kaldı.

Trafik kurallarına uymak herkesin vatandaşlık görevidir.

Kuşlara yem vermek için bahçeye çıktı.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Türkçede de bazı sözcükler tek başına kullanıldığında bir anlam ifade etmez.
- ▶ Tek başına anlamı olmayan sözcükler cümlelerde sözcük ve sözcük gruplarını birbirine bağlar.
- ▶ Bazı tek başına anlamı olmayan sözcükler şunlardır;
  - * Ama * Ancak * Çünkü * Fakat * Hâlbuki * Hatta
  - * İle * İse * Kısacası * Lâkin * Oysa * Ve
  - * Öyleyse * Üstelik * Ya Da * Yalnız * Yoksa * Veya

1 Tek başına anlamı olmayan aşağıdaki sözcükleri cümle içinde kullanalım.

ve

gibi

ama

kadar

için

ise

2 Aşağıda verilen cümlelerdeki tek başına anlamı olmayan sözcükleri yazalım.

* Aysel çok çalıştı ama başaramadı.

* Maç ertelendi çünkü saha çok kötüydü.

* Tüm bunları bile bile yine gidiyor musun?

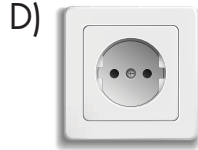
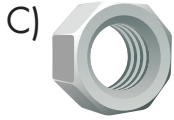
* Zeki ile Çiğdem çok yakın arkadaşlardır.

* Ali ve Ömer Mersin'e gitti.

* Ahmet de Ömer gibi çok değerlidir.

1. • Civatanın başına geçirilen, içi yivli demir başlık
• Elektrik akımı almak için fişin takıldığı yuva
• Ağır yüklerin taşınmasında kullanılan, motorlu büyük taşıt
- Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisinin tanımı **verilmemiştir**?

2. I. Sözlüklerdeki sözcükler alfabe sırasına göre sıralanır.
II. Anlamını bilmediğimiz sözcükleri sözlükten bakarak öğrenebiliriz.
III. Sözcüklerin doğru yazılıp yazılmadığını sözlük yardımıyla öğrenebiliriz.
- Yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) I-II B) I-III C) II-III D) I-II-III

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tek başına anlamı olmayan bir sözcük kullanılmıştır?
- A) Oyun oynamayı seviyorum.
B) Dışarıda çok yağmur yağıyor.
C) Hafta sonu bisiklete bindim.
D) Ağabeyim gibi pilot olmayı istiyorum.

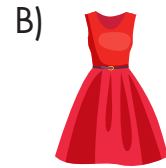
4.

Yukarıdaki görseli **en iyi** ifade eden sözcük hangisidir?

- A) Üzüntü B) Sevgi
C) Kıskançlık D) Nefret

5. Mehmet, arkadaşı Selin'e doğum günü hediyesi olarak kırmızı çizgili tişört aldı. Buna göre aşağıdakilerden hangisi Mehmet'in, Selin'e aldığı hediyedir?

6. Mehmet ile Suna sade gazoz içiyor. Verilen cümlede tek başına anlamı olmayan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?
- A) içiyor B) gazoz
C) sade D) ile

7.

kadar	için	askı
zil	ama	fakat

Yukarıdaki tabloda verilen sözcüklerden tek başına anlamı olmayan sözcüklerin olduğu kutucuklar boyanırsa tablonun görünümü nasıl olur?

- A)

 B)

- C)

 D)

8.

Can
Anneme doğum gününde çok güzel sürpriz yaptık.

Merve
Salı günü arkadaşlarımla sinemaya gideceğiz.

Tolunay
Ödevlerimi düzenli olarak yapar ve çantamı akşamdan hazırlarım.

Yukarıdaki çocukların kurmuş oldukları cümlelerdeki sözcük sayıları ile ilgili hangisi doğrudur?

	Can	Merve	Tolunay
A)	8	7	5
B)	7	5	8
C)	7	5	7
D)	5	7	8

9.

Tanım	Sözcük
Genellikle ipe örülerek yapılan ayakkabı biçimindeki çorap	Düdük
Taşıtlarda karşı tarafı uyaran korna	Patik
Omza geçirilebilen tek gözlü bir çanta türü	Heybe

Yukarıdaki tanımların ait oldukları kavramla eşleştirilişi hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) B) C) D)

10.

doktor	→	stetoskop
marangoz	→	metre
berber	→	?

Yukarıdaki sözcüklerin arasındaki ilişkiye göre “?” ile gösterilen yere hangi seçenekteki sözcük yazılmalıdır?

- A) Düdük B) Makas
C) Süpürge D) Terazi

KIŞA HAZIRLIK

Bazı hayvanlar, düşük hava sıcaklığı ve yiyecek azlığı gibi kış koşullarından korunmak için kış uykusuna yatar. Çok uzun bir uyku uyuyacakları için bu hayvanların kış uykusundan önce bazı hazırlıklar yapmaları gerekir.

Kış mevsiminden önceki son günlerdi. Ormandaki bazı hayvanlar telaş içindeydi. Yer sincapları yuvalarını otlar ve ağaç dallarıyla kaplamaya çalışıyor, ayılar durmadan yemek yiyor, alakargalar meşe palamudu topluyordu. Kış uykusuna yatmayan diğer hayvanlar onların bu telaşlı hâllerini sakinlikle izliyorlardı. Kızıl geyik silkelene rek eski kürkünden geriye kalan son tüyleri de üzerinden attı ve maymunun yanına geldi. Maymuna, bir ağacın dibinde uyuklayan fındık faresini göstererek:

— Fındık faresi erkenden uykuya daldı galiba, dedi. Maymun homurdanarak fındık faresinin yanına gitti ve onu uyandırdı:

— Kaç gündür böyle miskinlik ediyorsun. Diğer hayvanlar neredeyse kış hazırlıklarını bitirdiler. Sen neden fındık toplamıyorsun?

Fındık faresi, ilk defa kış mevsimini yaşayacaktı. Acemilik çekiyor olmalıydı. Maymunun söylediklerine anlam veremedi:

— Benim de mi hazırlık yapmam gerekiyor ki, dedi şaşkınlıkla. Yanlarından geçen yaşlı kaplumbağa, fındık faresinin şaşkın bakışlarını görünce gülümsedi ve ona kış mevsiminde ormanın nasıl değişikliğe uğrayacağını anlattı.

— Kızıl geyik kürkünü değiştirdi. Bu yeni tüyler onu daha sıcak tutacak. Kirpiler yiyecek depoladı. Sen de uzun bir uykuya dalacaksın. O yüzden tembellik etmemeli ve hazırlığını yapmalısın.

Fındık faresi başını yukarı aşağı sallamaya başladı:

— Demek bu yüzden günlerdir sürekli uykum geliyor. Uyardığınız için teşekkür ederim. Tamamen uyumadan önce işe koyulsam iyi olacak, diyerek bulabildiği tüm fındıkları toplamaya başladı.

1

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

- * Metne verilebilecek farklı bir başlık nedir?
- * Hangi hayvan meşe palamudu toplamıştır?
- * Kızıl geyik kış için nasıl bir hazırlık yapmıştır?
- * Fındık faresine neden çalışkan olması gerektiğini açıklayan hangi hayvandır?

2 “Kışa Hazırlık” metniyle ilgili verilen cümleler doğruysa “D”, yanlışsa “Y” kutucuklarını işaretleyelim.

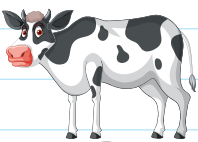
CÜMLELER	DOĞRU	YANLIŞ
Sadece ayılar kış uykusuna yatar.		
Acemilik yaşayan hayvan fındık faresidir.		
Kış uykusu aylarca sürebilir.		
Fındık faresine neden fındık toplamadığını alageyik sormuştur.		
Ormandaki hayvanlar erkenden kış uykusuna yatmıştır.		

3 Verilen görsellerdeki hayvanlardan “Kışa Hazırlık” metninde adı geçenleri işaretleyelim.

4 Soruları “Kışa Hazırlık” metnini dikkate alarak yanıtlayalım.

* Aşağıdaki hayvanlardan hangisi kış uykusuna yatar? İşaretleyelim.

* Aşağıdaki görsellerden hangisi hayvanların kış uykusuna hazırlık yaptığı mevsimi belirtir? İşaretleyelim.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Yazılışları ve okunuşları farklı ama anlamları aynı olan sözcüklere “eş anlamlı sözcükler” denir.
- ▶ Her sözcüğün eş anlamlısı yoktur.

1 Aşağıdaki sözcüklerin eş anlamlılarını boş bırakılan yerlere yazalım.

al	uzak	fayda	vatan	yürek
rüya	görev	uyarı	akıl	barış
hasret	yanıt	ev	konuk	siyah
güz	armağan	deprem	ozan	sebepl

2 Aşağıdaki sözcüklerden eş anlamlı olanları örnekteki gibi işaretleyelim.

tutsak	✓	isim		al		mesafe		karanlık	
hapis		soyad		git		ak		zayıf	
esir	✓	ad		gel		uzaklık		aydınlık	
köle		lakap		kırmızı		siyah		sıska	

kirli		fazla		dayanaklı		sene		inmek	
özenli		eksik		sağlam		gülmek		şişman	
temiz		az		hafif		ağlamak		tombul	
titiz		noksan		ağır		yıl		çıkmaK	

2. TEMA

Eş Anımlı Sözcükler

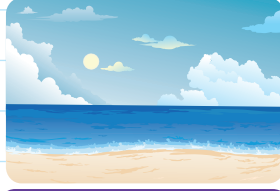
3

Aşağıda görselleri verilen varlıkların isimlerini ve eş anlamlılarını örnekteki gibi yazalım.

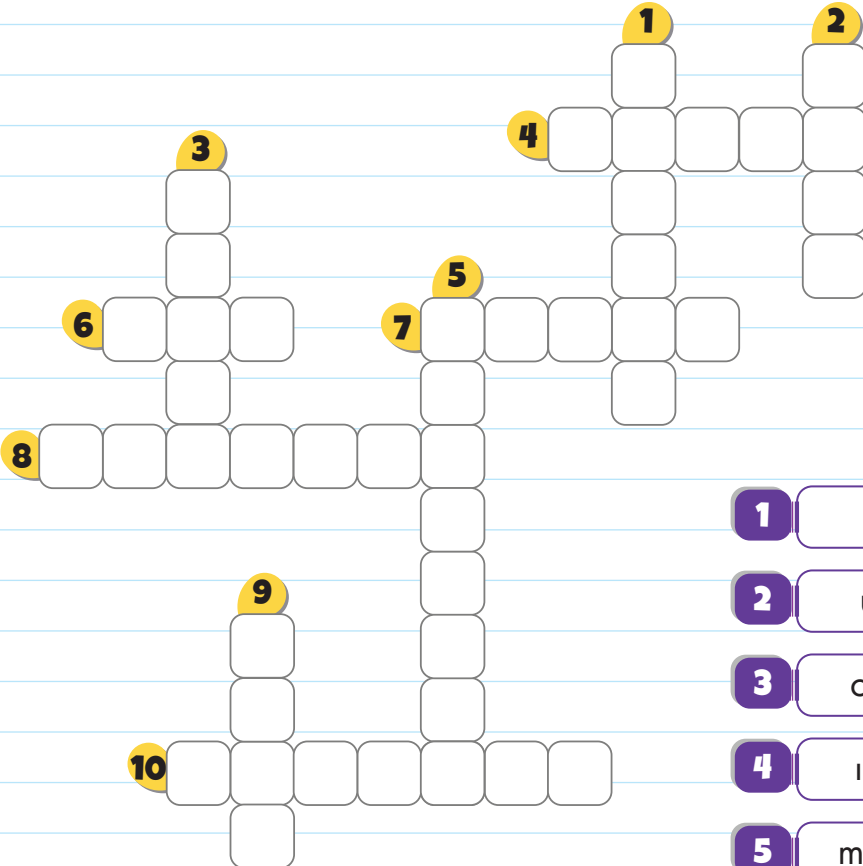
ev

konut

4

Aşağıdaki sözcüklerin eş anlamlılarını bulmacadaki yerlerine yazalım.

1

okul

6

hatıra

2

uzak

7

hasret

3

cevap

8

yaşlı

4

ırmak

9

tabiat

5

muallim

10

talebe

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklere “zıt anlamlı sözcükler” denir.
- ▶ Türkçede her sözcüğün zıt anlamlısı yoktur.
- ▶ Bir sözcüğün olumsuzluğu o sözcüğün zıt anlamlısı değildir.

1 Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlılarını örnekteki gibi numaraları kullanarak eşleştirelim.

1	pahalı	5	yumuşak	5	sert		kalabalık
2	tenha	6	kuru		yaş		yakın
3	uzak	7	doğal		ucuz		yapay
4	sıcak	8	uzun		kısa		soğuk

2 Aşağıdaki panoda karışık olarak verilmiş zıt anlamlı sözcükleri bulup örnekteki gibi kutucuklara yazalım.

- üvey
- öz
- taze
- yaz
- bekar
- aşağı
- cömert
- kötü
- iyi
- acemi
- yukarı
- ceza
- giriş
- çıkış
- evli
- dost
- kış
- cimri
- bayat
- usta
- düşman
- ödül
- beyaz
- siyah

üvey	öz				

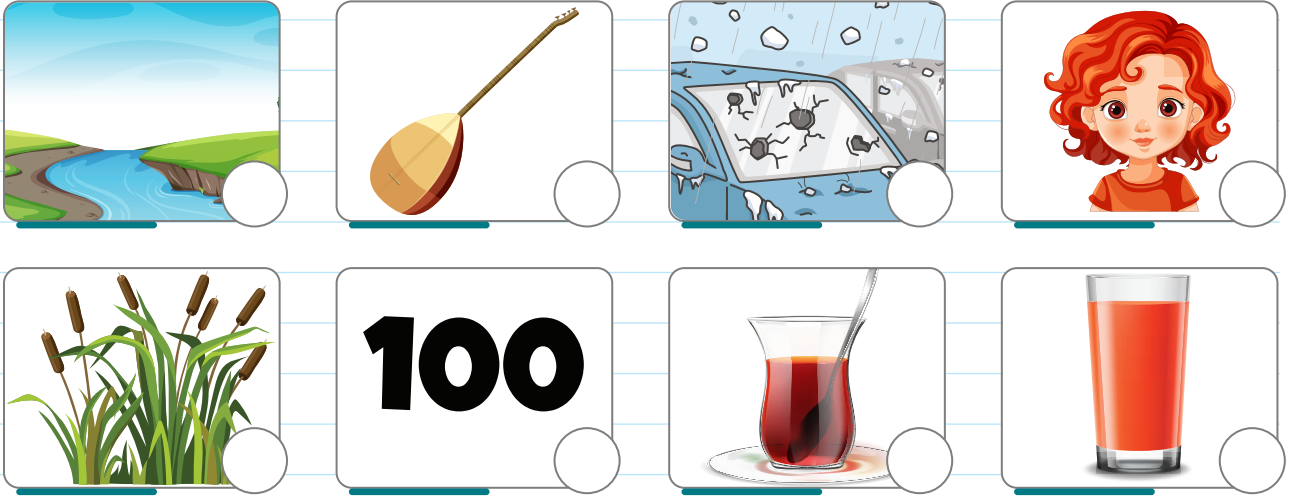
ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Söylenişleri aynı, anlamları farklı olan sözcüklere “eş sesli sözcükler” denir.
- Eş sesli sözcüklerin bir diğer adı da **sesteş sözcükler**dir.

1 Aşağıdaki sözcüklerden eş sesli olanları işaretleyelim.

ben	☐	yaz	☐	çok	☐	kol	☐	pazar	☐
atlet	☐	tok	☐	yol	☐	saz	☐	bağ	☐
dil	☐	sal	☐	el	☐	kara	☐	yel	☐

2 Aşağıdaki görsellerden isimleri aynı olanları numaralandırarak eşleştirelim.

3 Aşağıdaki sözcükleri iki farklı anlama gelecek şekilde cümle içinde kullanalım.

sağ	ben
1	1
2	2
yaş	sıra
1	1
2	2

4

Aşağıda görselleri verilenleri örnekteki gibi cümle içinde kullanalım.

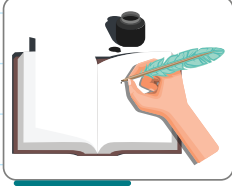

1

Anneler günü için anneme gül aldım.

2

Onun bu hâline çok güldük.

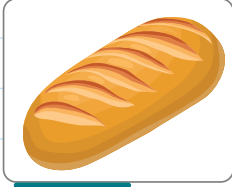
1

2

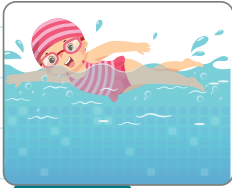
1

2

1

2

100

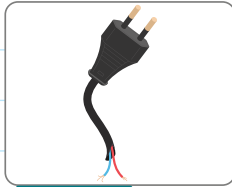
1

2

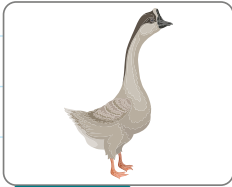
1

2

1

2

1

2

1.	kır	çay
	pil	buz

Tablodaki sözcüklerden sestesi olanlar turuncuya boyanırsa aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

- A) B)
- C) D)

2. “Yaşlı, ucuz, alçak, ileri” sözcüklerinin zıt anlamlıları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) genç, pahalı, geri, yüksek
B) yüksek, genç, pahalı, geri
C) genç, pahalı, yüksek, geri
D) geri, yüksek, genç, pahalı

3. Aşağıdakilerden hangisi sestesh sözcüklerin tanımı olabilir?

- A) Yazılış ve okunuşları farklı anlamları aynı olan sözcüklerdir.
B) Yazılış ve okunuşları aynı anlamları farklı olan sözcükler.
C) Hem yazılış ve okunuşları hem de anlamları farklı olan sözcükler.
D) Yazılışları, okunuşları ve anlamları aynı olan sözcükler.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Uzun lafın kisası akşam gideceğim.
B) Nihayet sana telefonla da olsa ulaştım.
C) Çok güzel, harika ötesi bir haber bu.
D) Yalnız çocuk, artık bizimle arkadaştı.

5. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Doğu - batı B) Erken - geç
C) Barış - savaş D) Şoför - sürücü

6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin hem eş hem de karşıt anlamlısı vardır?

- A) Öğrenci B) Yaşlı
C) Okul D) Bayat

7. “Sol tarafımda güzel bir ev vardı.”

Yukarıdaki cümlede eş sesli olan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel B) Sol
C) Ev D) Taraf

8. Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangileri zıt anlamlıdır?

- A) Unutmak -hatırlamak
- B) Yazmak - çizmek
- C) Süslü - süsüz
- D) Tatlı - tatsız

9. “Babam her gece uyumadan önce bana öykü okur.”

Yukarıdaki cümlede geçen altı çizili sözcüğün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman
- B) Ansiklopedi
- C) Hatıra
- D) Hikâye

10. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı **yoktur**?

- A) Alfabemiz yirmi dokuz harflidir.
- B) Siyah kazağımı çok severim.
- C) Su çok güzel sen de gel.
- D) Şair çok iyimser davrandı.

11. “Nitekim bu soruyu yanıtlayabilirdi.”
Verilen cümlede geçen altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Örnek olarak
- B) Bitmek üzere
- C) İlgili olarak
- D) Sonuç olarak

12. Görseli verilen hayvanın ismi aşağıdaki eylemlerin hangisiyle sesteştir?

A)

B)

C)

D)

13. I. İlave - ek
II. Katı - sıvı
III. Bitişik - Ayrı
IV. Nasihat - öğüt

Yukarıdaki sözcük çiftlerinden hangileri eş anlamlı sözcüklerdir?

- A) I - IV
- B) I - III
- C) II - III
- D) II - IV

14.

Verilen sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cesaret
- B) Korkak
- C) Heyecan
- D) Güçlü

UYUYAMAYAN SUBAY

İstanbul'da Harp Akademisinde okuyan henüz yirmi üç yaşında bir subay vardır. Bu subay sabahları öğrencilerin kalkması için çalınan kalk borusunda bir türlü uyanmamaktadır. Bir gün arkadaşlarından biri sorar:

— Sen kalk borusunda bir türlü uyanmıyorsun. Nöbetçi subay karyolanı sarsmadıkça kalkmıyorsun. Neyin var senin?

Genç subay düşünceli ve endişeli görünmektedir. Bir süre sessizce bekler, sonra arkadaşının sorusuna cevap verir:

Ben sizin gibi yatağa girdikten hemen sonra uykuya dalamıyorum. Gözlerim sabaha kadar açık. Tam uyuyacağım zaman kalk borusu çalınmak üzere oluyor.

Bir gün Harp Akademisindeki derslerin birinde bir hoca şöyle bir soru sorar:

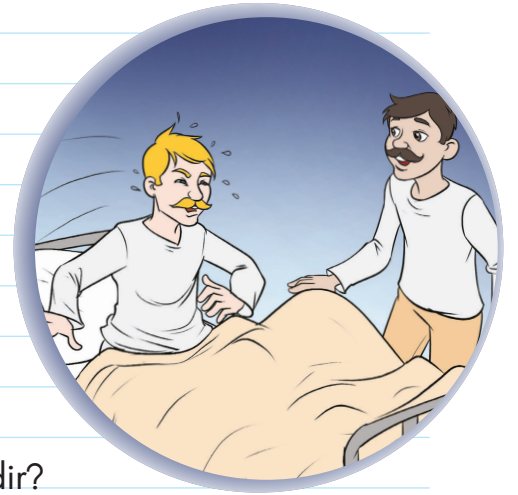
— Osmanlı İmparatorluğu'nun devlet merkezi İstanbul'dur. Düşünün ki şu veya bu sebepten Boğaziçi'nin doğu yakasıyla İzmit Körfezi arasında halk devlete isyan etmiş. Halk böyle bir isyanı niçin yapabilir? Devlet bu isyanı ordusuyla nasıl bastırabilir?

İşte bu soruya en güzel ve doğru cevabı o uyuyamayan genç Subay Mustafa Kemal vermiştir. Çünkü herkesin uyuduğu gecelerde o, gelecek zor günleri hissettiği için uyuyamamış ve hep derin düşünceler içinde olmuştur. Olası savaş hâlleri üzerine planlar yapmıştır. Onun bu ileri görüşlülüğü sayesinde bugün bu topraklar düşman işgali altında değildir.

(Falih Rıfki Atay, "Babamız Atatürk" kitabından derlenmiştir.)

1 Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

- * Aktarılan bu anı nerede yaşanmıştır?
- * Bu anı yaşandığında Mustafa Kemal kaç yaşındadır?
- * Mustafa Kemal'in geceleri uyuyamamasının sebebi nedir?
- * Metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği vurgulanmıştır?

2

Aşağıdaki açıklamalar ile sözcükleri eşleştirelim.

1

Subay

2

Harp akademisi

3

Boğaziçi

4

Halk

Karadeniz ve Marmara Denizi arasındaki boğazın Asya ve Avrupa kıyılarının tamamına verilen isim.

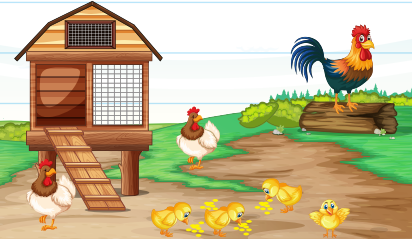
Kurmay subay yetiştiren üniversite düzeyinde eğitim-öğretim veren devlet üniversitesi kapsamındaki kurum.

Aynı ülkede yaşayan ve o ülkenin yurttaşı olan insan topluluğu.

Asteğmenden başlayarak bütün rütbelere değin yükselebilen asker.

3

Aşağıdaki görsellerden faydalanarak soruları cevaplayalım.

* Horoz nerede durmaktadır?

* Cıvıvlar ne yapmaktadır?

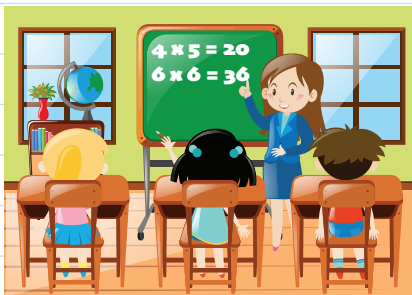
* Görseldeki hayvanların yaşadığı yere ne denir?

* Denizde yüzen kaç çocuk vardır?

* Kaç çocuk simit kullanmıştır?

* Kumsaldaki çocuklar ne yapmaktadır?

* Öğretmen hangi dersi işliyor?

* Sağdaki öğrencinin saç rengi nedir?

* Elinde kalem olan öğrenci hangi sırada oturmaktadır?

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Bir sözcüğün daha küçük parçalara bölünmeyen, ek almamış, anlamlı ve sözcükle ilişkili en küçük parçasına **kök** denir.
Örnek: “Balıkçılar” sözcüğünün kökü balıktır. “Bal” sözcüğü anlamlı olduğu hâlde sözcükle ilişkisi olmadığından kök kabul edilmez.
kedi+ler kök kitap+çı kök ses+siz+lik kök
- Sözcüğün köküne eklenerek anlamı değiştiren veya değiştirmedığı hâlde cümlenin anlaşılır olmasını sağlayan bir ya da daha fazla sestem oluşan parçalara **ek** denir.
Örnek: su+luk ek yol+cu ek simit+çi ek kalem+ler ek
- Anlamını değiştiren ek almayan sözcüklere **basit sözcükler** denir.
Örnek: oku+du ek sev+di ek git+miş ek boya+lar ek
- Anlamını değiştiren ek alan sözcüklere **türemiş sözcükler** denir.
Örnek: göz+lük ek söz+lük ek simit+çi ek bil+gin ek

1 Aşağıdaki sözcüklerin hangi sözcük grubuna ait olduklarını işaretleyelim.

kalem
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

suluk
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

halı
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

vatandaş
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

kâğıt
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

tuzluk
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

simitçi
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

perde
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

kömürlük
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

kanepa
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

şekerlik
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

kamyon
☐ Basit sözcük
☐ Türemiş sözcük

2 Aşağıdaki sözcüklerin köklerini örnekteki gibi yazalım.

Sözcük	Kök	Sözcük	Kök	Sözcük	Kök
dişçi	diş	telefoncu		gözcü	
tamirci		kapıcı		çiçeklik	
köylü		kolluk		mumluk	
camcı		yağmurluk		hastalık	
gecelik		çöplük		elmacı	

3 Verilen sözcükleri örnekteki gibi kök ve eklerine ayıralım.

Sözcük	Kök	Ek	Sözcük	Kök	Ek
çağdaş	çağ	daş	bilgi		
Türkçe			yolcu		
sarışın			kulaklık		
yoldaş			sanatçı		

4 Aşağıda karışık olarak verilen ekleri ve basit sözcükleri kullanarak örnekteki gibi türemiş sözcükler yazalım.

çı	pazar	odun	cı	lik	kapı	göz	luk
luk	kalem	balık	lik	lük	tuz	şeker	cı

pazarcı

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Yeni bir kavramı karşılamak için en az iki sözcüğün bir araya gelip kaynaşmasıyla oluşan ve yeni bir anlam kazanan sözcüklere “birleşik sözcük” denir.

1 Aşağıda verilen sözcüklerle numaraları kullanarak eşleştirelim ve örnekteki gibi birleşik sözcükler oluşturalım.

1. Sözcük	2. Sözcük	Birleşik Sözcük
1 biçer	kes	biçerdöver
2 beşik	urfa	
3 ateş	ay	
4 gazi	evi	
5 huzur	bahçe	
6 fener	taş	
7 kızıl	deniz	
8 kara	antep	
9 şanlı	1 döver	

2 Aşağıda verilen birleşik sözcükleri örnekteki sözcüklere ayıralım.

Dolmabahçe	Dolma	bahçe	çayhane		
başöğretmen			Pamukkale		
Kızılırmak			hanımeli		
biçerdöver			Kapıkule		
ilkbahar			güneybatı		

3 Aşağıdaki sözcüklerden birleşik yapıları işaretleyelim.

bilgisayar		okul		fedakar		çekyat	
perdeci		ağaçkakan		koşucu		cumartesi	
hamamböceği		uyurgezer		şarkıcı		Kırşehir	

4

Aşağıdaki tabloda verilen sözcükleri yapılarına göre inceleyerek örnekteki gibi işaretleyelim.

Sözcük	Basit	Türemiş	Birleşik
kalemlik		✓	
defter			
terlikçi			
Karadeniz			
semizotu			
temizlik			
kumsal			
Adıyaman			
koşu			
Atatürk			
onbaşı			
ormanlar			

5

Aşağıdaki cümlelerden içinde birleşik sözcük olanları işaretleyelim.

- Ahmet ile kapının önünde ayaküstü konuştuk.
- Hafta sonu bahçemizdeki meyve ağaçlarını suladık.
- Ders çalışmak için kütüphaneye gittim.
- Kışları kuşburnu çayı içmek çok faydalıdır.
- Bu gece çok sivrisinek vardı.
- Ömer ödevini yarın teslim edecekmiş.
- Kırıkkale'deki amcam çalıştığı yerden istifa etti.

1.

1.	bencil	4.	beşik
2.	bilgi	5.	balcı
3.	bisküvi	6.	balta

Numaralandırılmış sözcüklerden kök hâlinde olanları alfabetik olarak sıralarsak hangisi **en başta** olur?

- A) 1 B) 3 C) 5 D) 6

2.

kuşlar	türemiş
evli	birleşik
başyazar	basit

Verilen sözcükler ile uygun başlıklar eşleştirilirse aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

- A) B) C) D)

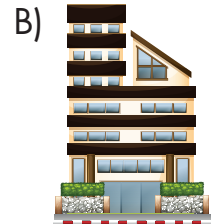
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili sözcükteki ek sözcüğün anlamını değiştirmiştir?

- A) Camları silip içeri geçeceğim.
B) Mahalledeki camcı işini iyi yapıyor.
C) Sineğin biri camdan geçmeye çalışıyor.
D) Cama taş atıp kapıyı çalmak hoş olmuyor.

4. Aşağıdaki görsellerden hangisinin ismi kök hâindedir?

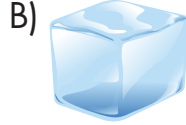
5. Kerpiçten, tahtadan ya da kamıştan yapılmış basit barınak, küçük ev. Sözlük anlamı verilen görsel aşağıdakilerden hangisi olabilir?

6. "orman" sözcüğü aşağıdakilerden hangisini alırsa türemiş bir sözcük oluşur?
A) -lar B) -a C) -ımız D) -lık

7. Aşağıdaki görselleri karşılayan sözcülerin hangisine “-luk” eki getirilirse yeni bir anlam oluşmaz?

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi ek almıştır?

A) araç

B) ağaç

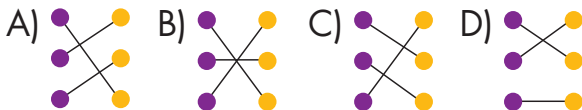
C) yaprak

D) gözlem

9.

havlu	varlık
karınca	hareket
çıkmaq	nesne

Verilen sözcükler aralarındaki anlam ilişkisine göre eşleştirildiğinde aşağıdaki şekillerden hangisi oluşur?

10.

Verilen görselleri karşılayan sözcüklerle aşağıdaki birleşik sözcüklerden hangisi oluşturulabilir?

A) ateşböceği

B) ateşkes

C) ateşbakan

D) ateşyandı

11. Aşağıdaki sözcüklerin hangisi yapısına göre diğerlerinden farklıdır?

A) Gözcü

B) Akciğer

C) Çiçekçi

D) Hastalık

12.

Verilen görseli karşılayan sözcüğe aşağıdaki eklerden hangisi getirilirse anlamda değişiklik olmaz?

A) -lük

B) -den

C) -lem

D) -cü

13.

1.	zürafa	2.	sürücü
3.	çağdaş	4.	sözlük

Yukarıdaki sözcüklerden hangisi ek almamıştır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

2. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

1 Aşağıdaki sözcüklerin eş ve zıt anlamlılarını yazalım.

fakir	eş		basit	eş		ihtiyar	eş	
	zıt			zıt			zıt	
tutsak	eş		faydalı	eş		beyaz	eş	
	zıt			zıt			zıt	

2 Aşağıdaki sözcüklerden eş seslisi olan sözcüklerin kutucuklarına "✓" eş seslisi olmayan sözcüklerin kutucuklarına ise "✗" işareti yapalım.

süt		yat		taş		kara	
yüz		yan		son		gül	
çay		say		tüp		kira	
köy		yağ		bin		dolu	

3 Aşağıdaki sözcükleri eş anlamlıları ile numaraları kullanarak eşleştirelim.

1	adale		detay	1	yemek		tören
2	ayrıntı		düşünce	2	millet		aş
3	mısra		kas	3	merasim		nehir
4	fikir		dize	4	ırmak		ulus

4 Aşağıdaki sözcükleri zıt anlamlıları ile numaraları kullanarak eşleştirelim.

1	somut		acemi	1	ithalat		kabul
2	usta		soru	2	ret		geniş
3	sahte		gerçek	3	parlak		ihracat
4	cevap		soyut	4	dar		mat

5 Aşağıda verilen sözcüklerden ek aldığı hâlde anlamı değişmeyenleri işaretleyelim.

markete		çalgi		kulaklık		kitaplar	
defterden		okulu		bahçede		kuşlar	

6 Aşağıda verilen sözcüklere uygun ekler ekleyerek farklı anlamda sözcükler yazalım.

dondurma	sev	arka	baş
kitap	ön	yaş	Türk

7 Aşağıdaki tabloyu örnekteki gibi uygun ekler getirilmiş sözcüklerle dolduralım.

Sözcükler	Sözcüğün Anlamını Değiştiren Ekler	Sözcüğün Anlamını Değiştirmeyen Ekler
maden	madenci	madenler
kum		
tuz		
odun		
sanat		
kitap		
tat		
ev		

8 Aşağıdaki cümlelerde ek olarak anlamı değişen sözcüklerin altlarını çizelim.

- * Büyüyünce gazeteci olmak istiyorum.
- * O sporcu yarın da antrenman yapacak.
- * Deniz kenarında balıkçı kulübesi var.
- * Kitapdaki bilgi çok işimize yarayacak.
- * Türkçe sınavından iyi bir not aldım.
- * Dün aldığı suluk bugün kırıldı.

1. Aşağıda görselleri verilen nesnelere hangisinin eş anlamlısı vardır?

A)

B)

C)

D)

2. Aşağıdaki sözcük gruplarının hangisinde farklı bir anlam ilişkisi vardır?

A) güç - kuvvet

B) temiz - kirli

C) tören - merasim

D) oy - rey

3.

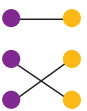
arka	dar
alt	ön
geniş	üst

Verilen sözcükler zıt anlamlarıyla eşleştirildiğinde hangi şekil ortaya çıkar?

A)

B)

C)

D)

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

A) Dağ taş demeden yolları aşip şehre gidiyordu.

B) Eğri büğrü yollar yolulmasına sebep oluyordu.

C) Borçlarını ödemek için gece gündüz çalışıyordu.

D) Cem eninde sonunda borçlarını ödemişti.

5.

- Yüzerek karşıya geçti.
- Yüzüme bakmadan çekip gitti.
- Yüz liraya yeni ayakkabı aldı.
- Yüzdüğümü görünce çok sevindi.

“Yüz” sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

6. Aşağıdaki cümlelerde altı çizilen sözcüklerden hangisi sestış değildir?

A) Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik.

B) Beyaz at çok hızlıydı.

C) Yepyeni yata görenleri hayran bıraktı.

D) Kahve ağızımda acı bir tat bıraktı.

7.

Verilen görseldeki varlığın eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) konuk   B) yolcu
C) konut   D) inşaat

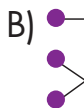
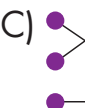

8. Aşağıda görselleri verilen hayvanlardan hangilerinin arasında zıt anlam ilişkisi vardır?

- A) B)
- C) D)

9.

deprem	kanun
valide	anne
yasa	zelzele

Verilen sözcükler eş anlamlılarıyla eşleştirildiğinde aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

- A) B) C) D)

10. Aşağıdakilerden hangisi basit sözcüktür?

- A) hafif   B) sevinçli
C) kitapçı   D) yürüyüş

11. Aşağıdakilerden hangisi türemiş sözcüktür?

- A) sözlük   B) kalemler
C) kolay   D) sabun

12. Aşağıdakilerden hangisi birleşik sözcük **değildir**?

- A) kuşburnu   B) karabaş
C) kavuniçi   D) köpek balığı

13. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin zıt anlamlısı **yoktur**?

- A) yavaş   B) ucuz
C) ağır   D) sene

2. TEMA

BECERİ TEMELLİ DEĞERLENDİRME

1.

Çay

1

Oduncu

2

Odun

3

Çaydanlık

4

Görselleri verilen sözcüklere ait numaralar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak yazılmıştır?

Sözcüğün anlamını
değiştiren ek almış

Sözcüğün anlamını değiştiren
ek almamış

A)	2-3	1-4
B)	1-2	3-4
C)	1-4	2-3
D)	2-4	1-3

2.

Yukarıda verilen sözcüklerden hangisinin aldığı ekle anlamı değişmiştir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

3.

gözcü

1

gözlükçü

2

gözlükler

3

gözlük

4

Verilen görsellerin adlarını dikkate alırsak hangisinin yazımında sözcüğün anlamını değiştirmeyen bir ek kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

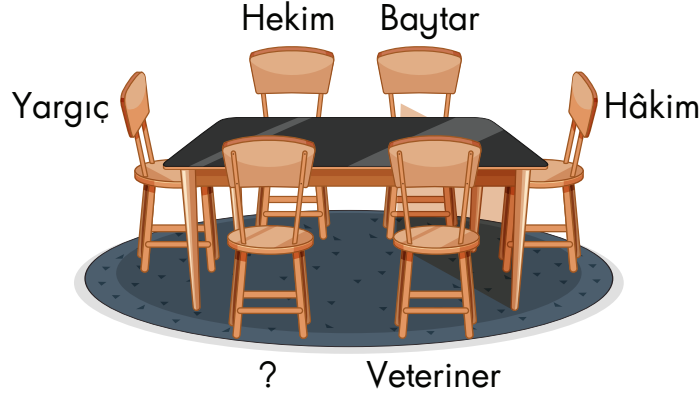

2. TEMA

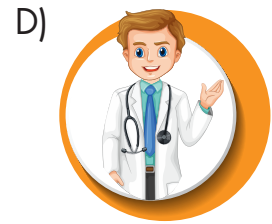
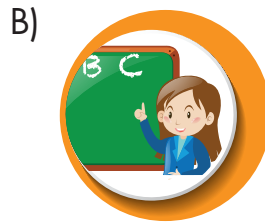
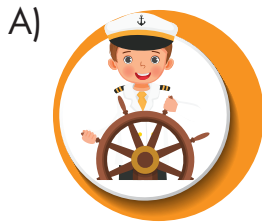
BECERİ TEMELLİ DEĞERLENDİRME

4. Bir davete katılan kişilerin oturma düzeni meslek adlarının anlam özelliğine göre belirlenecektir.

Görseldeki gibi bir oturma düzeni oluşturulduğunda boş sandalyeye aşağıda görselleştirilen meslek gruplarından hangisinin oturması gerekir?

- 5.

Okan
eksik

Gökhan
olgun

Mustafa
eski

Baran
eksi

Yukarıdaki öğrenciler, söyledikleri sözcüğün zıt anlamlısının yazılı olduğu kutuyu alacaktır.

1 yeni 2 ham 3 artı 4 fazla 5 ret

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Gökhan 2 numaralı kutuyu almalıdır. B) Baran 3 numaralı kutuyu almalıdır.
C) Okan 5 numaralı kutuyu almalıdır. D) Mustafa 1 numaralı kutuyu almalıdır.

4. SINIF

TÜRKÇE

3. TEMA

DOĞA VE İNSAN

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Yeniliklere Açık Olmalıyız)	3	Gerçek ve Hayal Ürünü İfadeler	21
Kurallı ve Devrik Cümleler	5	Öznel ve Nesnel Yargılar ..	23
Soru Cümlesi	7	Duygusal ve Abartılı Cümleler	24
Olumlu ve Olumsuz Cümleler	8	Test-9	25
Test-6	9	Biçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri	27
Sebep-Sonuç Cümleleri	11	Süreç	
Karşılaştırma Cümleleri	12	Değerlendirme	29
Test-7	13	Beceri Temelli	
Ünlem Cümleleri	15	Değerlendirme	31
Benzetme Cümleleri	16		
Örneklendirme Cümleleri ...	17		
Tanım Cümleleri	18		
Test-8	19		

YENİLİKLERE AÇIK OLMALIYIZ

Tarih boyunca dünya birçok icat ve buluşa şahit olmuştur. Ateşin bulunmasından, tekerleğin icadından bile önce başlayan bu süreç, bugün insansı robotlara kadar ulaşmıştır. İcatların çıkış noktası çoğunlukla bir probleme dayanır. Çünkü problemin olduğu yerde mutlaka çözüm de vardır. Örneğin Josephine Cochrane (Cozeğin Kokrın) adlı bir kadın, yardımcıları bulaşıkları yıkarken çok tabak kırıyorlar diye bir çözüm arayışına girmiş ve sonuçta bulaşık makinesini icat etmiştir. Buzdolabı icat edilmeden önce insanlar yiyeceklerini soğutmak için onları ya kaplarla toprağın altına gömüyorlar ya da dağlardan indirdikleri buzların arasında saklıyorlardı. Eminiz ki buzdolabı icat edildiğinde büyük buz kalıpları taşımak zorunda kalan herkes mutluluktan havalara uçmuştur. Elbette tüm yenilikler sadece mutfakta olmadı. Tıp ve bilim dünyası da gelişmelerden nasibini aldı. Hastalıklar kolaylıkla teşhis ve tedavi edilebilir oldu. Tek tekerlekli motorsuz taşıttan hızlı ve modern taşıtlara geçene kadar ulaşım araçları yüzlerce aşamadan geçti. Aynı şekilde iletişim araçları da günden güne değişime uğradı. Bundan yirmi yıl önce birilerine cep telefonunuzla görüntülü görüşebilecek, fotoğraf çekebileceksiniz deseydiniz insanlar size gülerlerdi. Ancak yirmi yıl gibi kısa bir sürede bu özellikler ve daha fazlasını cebimizde taşır hâle geldik.

Yapılan yenilikler hayatımızı kolaylaştırırsa da bazıları ilk çıktıkları zamanlarda bazı insanları memnun etmemiştir. Örneğin 1800'lü yıllarda dikiş makinesini icat eden mucidin yaptığı makineler, işlerini kaybetmekten korkan bir grup terzi tarafından yok edildi. Oysa dikiş makinesi bugün her terzinin dükkânında bulunan bir makinedir. Her yenilik bir öncesine göre uygarlığın gelişmesinde bir ilerlemedir. Bu sebeple yeniliklere açık olmak gerekir. Kim bilir, belki bir gün ısınlama da icat edilir.

1 Verilen soruları metne göre yanıtlayalım.

- * İcatların çıkış noktası nedir?
- * Bulaşık makinesini kim icat etmiştir?
- * Hastalıkların tedavisinin artık daha kolay olmasının sebebi nedir?
- * İcat edilen ilk dikiş makinelerini kim, neden yok etmiştir?
- * Siz bir icat yapacak olsanız neyi icat ederdiniz?

2

Aşağıda verilen görsellerden metinde bahsedilen icatları işaretleyelim.

3

“Yeniliklere Açık Olmalıyız” metninde geçen sözcükleri, açıklamalarıyla eşleştirelim.

1

icat

2

robot

3

problem

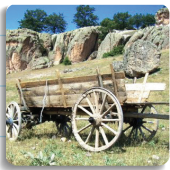
4

mucit

- Yeni bir buluş ortaya koyan kimse.
- İlk kez yeni bir araç, aygıt, yöntem vb. yaratma işi.
- Yanıtının bilimsel yöntemlerle bulunması, teoremler ya da kurallarla çözülmesi gereken soru.
- Genellikle insan biçiminde ve metalden yapılan, programlanınca belirli bir işi ya da çeşitli işleri yapabilen, fabrikalarda tehlikeli işlerde insan yerine kullanılan, elektrikle çalışan otomatik aygıt.

4

Aşağıda bazı icatlar ile ilgili görseller verilmiştir. Bu görsellerdeki icatları eskiden yeniye doğru numaralandırarak sıralayalım.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Bir cümlede iş, oluş ve hareket bildiren sözcükler cümlenin sonunda yer alıyorsa bu cümlelere “kurallı cümle” denir.

Örnek: Elbiselerimi çamaşır makinesinde yıkayacağım.

► Bir cümlede iş, oluş ve hareket bildiren sözcükler cümlenin sonunda değil de ortasında veya başında yer alıyorsa bu cümlelere “devrik cümle” denir.

Örnek: Çok iyi dinlemeliyiz öğretmenimizi.

1 Aşağıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümleler yazalım.

duruyordu

üstünde

çiçekler

masanın

solgun

kediye

vereceğim

sütü

sokaktaki

şişedeki

sallıyordu

gökteki

kuşlara

el

Yaren

ellerini

yıkadı

sabunla

iyice

kirli

2 Aşağıdaki cümlelerde iş, oluş, hareket bildiren sözcüklerin altlarını çizerek cümlelerin devrik mi yoksa kurallı mı olduklarını işaretleyelim.

* Dışarı çıkacağım havalar güzel olursa.

kurallı

devrik

* Çoban köpekleri çok akıllı olur.

kurallı

devrik

* Sokak hayvanlarını korumamız gerekiyor.

kurallı

devrik

* Bir başka oluyor bizim köyün havası.

kurallı

devrik

3

Aşağıdaki cümlelerden kurallı olanların başına “K”, devrik olanların başına “D” yazalım.

İki gün sonra Ankara'ya gideceğim.

Sıra arkadaşım ile çok iyi anlaşırım.

Kendi başıma taşıyabilirim çantamı.

Yemeğe yetişirim erken çıkarsam.

4

Aşağıdaki devrik cümleleri kurallı cümle hâline getirip boş bırakılan yerlere yazalım.

* Asla unutmam böylesine güzel bir günü.

* Biz de katılacağız sınıflar arası turnuvaya.

* Her zaman destek olacağım sınıf arkadaşlarım.

* Bugün flüt çalacağız müzik dersinde.

* Çözeceğim kitaptaki bütün soruları.

* Aynı takımda oynamalıyız Mustafa'yla.

5

Aşağıdaki devrik cümlelerde iş, oluş ve hareket bildiren sözcükler ek almışsa cümle başındaki kutucuğu **maviye**, ek almamışsa cümle başındaki kutucuğu **kırmızıya** boyayalım.

Hemen durağa koş eğer son dolmuşu kaçırmak istemiyorsan.

Usandırır beni kendimden sana olan bu büyük özlemim.

İslanmaktan kurtul bir an önce kapalı bir yer bularak.

Kabul etmek zorunda kalmış küçük bir sineğe yenik düştüğünü.

Kanatlarını güneşe açıp iyice ısıt soğuyan vücudunu.

Okuduğunu çok iyi anlamalısın bütün soruları çözebilmek için.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Herhangi bir konuda bilgi sahibi olmak veya bir işin gerçekleşip gerçekleşmediğini öğrenmek için kurulan ve karşı taraftan cevap beklenen cümlelere “**soru cümlesi**” denir.
Örnek: Karşıdaki tepeye nasıl çıkacaksın?
- ▶ Bir cümleye soru anlamı “ne, nasıl, kim, kaç, niçin, hangi” vb. sözcükler ve “mi, mı” ekleri ile kazandırılır.

1 Aşağıdaki ifadelerden cümleye soru anlamı katanları işaretleyelim.

mu	☐	nem	☐	nerede	☐	ne	☐
hangi	☐	yok	☐	mi	☐	han	☐
niçin	☐	kim	☐	hâlâ	☐	kaç	☐

2 Aşağıda verilen cümlelere uygun soru cümleleri yazalım.

- * Yarın akşam kar yağacak.
- * Sizin oraların kışı çok sert geçiyor.
- * Emel de bizimle pikniğe gelecek.
- * Bana göre en güzel mevsim ilkbahar.
- * Kaybettiğim kalemimi arıyorum.
- * Kasımda sobaları yakmaya başlayacağız.

3 Aşağıdaki cümleleri inceleyip tablodaki uygun kutucukları işaretleyelim.

CÜMLELER	Devrik	Kurallı	Soru
En sevdiğin kitap bunlardan hangisi	☐	☐	☐
Maça gideceğim saat dört olunca	☐	☐	☐
Yeni aldığım sulu boyayı kullandım	☐	☐	☐
Herkes toplantıya katılacak mı	☐	☐	☐
Çok önemsemeliyiz küresel ısınmayı	☐	☐	☐
Çıkmıyor bu sorunun cevabı	☐	☐	☐

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ İş, oluş hareket bildiren kelimenin anlattığı eylemin yapıldığını, gerçekleştiğini ya da gerçekleşebileceğini belirten cümlelere “**olumlu cümle**” denir.
Örnek: Akşam saat sekizde seni arayacağım.
- ▶ İş, oluş hareket bildiren kelimenin anlattığı eylemin yapılmadığını, gerçekleşmediğini ya da gerçekleşmeyeceğini, sözü edilen kavramın var olmadığını, bahsedilen şekilde olmadığını belirten cümlelere “**olumsuz cümle**” denir.
- ▶ İş, oluş, hareket bildiren kelimelere “-ma, -me” olumsuzluk eki getirilerek cümle olumsuz yapılır.
- ▶ “Yok, değil” gibi sözcükler de cümleye olumsuzluk anlamı katar.
Örnek: Yarın okula gelmeyecek.
Bizi getiren araç bu değil.

1 Aşağıdaki cümlelerden olumlu olanların kutucuklarına “✓”, olumsuz olanların kutucuklarına “X” işareti yapalım.

☐	Dışarı çıkınca kapıyı da kapat.	☐	Masa tenisinde iyi değilim.
☐	Ben de sizinle oynayacağım.	☐	Resim yapacak fırçam yok.
☐	Senin kalemin bu değil mi?	☐	Zor günlerin üstesinden geleceğim.

2 Aşağıdaki cümlelerin hangi türde olduklarını işaretleyelim.

CÜMLELER	Olumlu	Olumsuz	Soru
Yemeğini hâlâ neden bitirmediğini söyler misin			
Kelebeklerin ömrü uzun olmaz.			
Ömer büyük kutuları taşımadı.			
Öğretmenimi dikkatle dinliyorum.			
Çınar da bizimle gelecek mi			
Yağmur yağdığı için parka gidemedim.			
Sınıf kitaplığındaki kitapları düzelttik.			
Jale ile Hüseyin’in arasında ne var			
Otobüs bileti olmadığı için Van’a gidemedik.			

1. Evet. Ben de bu oyunu oynayacağım.
- Kerim bu cümleyi aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylemiştir?
- A) Sen de bu oyunu biliyor musun?
B) Sen de bu oyunu seviyor musun?
C) Sen de bu oyunu oynayacak mısınız?
D) Sen de bu oyunda oynayacak mısınız?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamlı, kurallı ve olumsuz bir cümledir?
- A) Babamla birlikte kahvaltı yaptık.
B) Parka gitmek istediğini söylemiş küçük çocuk.
C) Evimize hırsız girdi.
D) Sınavda üç soruya cevap vermemiş.

3. Aşağıdaki cümleleri devrik ve kurallı olarak sınıflandırırsak hangisi dışarıda kalır?
- A) Çöpleri her zaman çöp kovasına atarım.
B) Maskemi takmadan dışarıya çıkmam.
C) Her gün dişlerimi fırçalarım günde iki defa.
D) Ellerimi bol sabun ve suyla yıkamaya özen gösteririm.

4. Aşağıdakilerden hangisi olumlu cümle değildir?
- A) Kırtasiyeden silgi ve defter aldım.
B) Bu üründen Avrupa'da yok.
C) Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş.
D) Maraş "kahraman" ünvanını aldı.
5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi olumsuz cümledir?
- A) Babam dünyanın en güçlü insanıdır.
B) Güneş tüm sevecenliği ile doğuyor.
C) Yıldızlar yavaş yavaş kayboluyor.
D) Dedem bu tatilde bizle gelemiyor.
6. Aşağıdakilerden hangisi hem olumsuz hem de devrik bir cümledir?
- A) Bir daha gelmezsin şimdi gidersen.
B) Göreceksin çok başarılı olacağım.
C) Okuldan çıkınca eve erken gel.
D) Gece geç saatlerde uyuma.
7. Aşağıdakilerden hangisi soru cümlesidir?
- A) Nasıl bir yol izleyeceğimi bilmiyorum
B) Bu kadar işi tek başına nasıl yapıyorsun
C) Engelleri nasıl aşabiliyorsun anlamıyorum
D) Bu işler nasıl yürür hepsini öğreneceksin

8.

Görseldeki durumu anlatan devrik cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok iyi oynuyordu küçük kardeşiyle.
- B) Teselli ediyordu üzülen kardeşini.
- C) Hoşlanmıyordu kardeşiyle vakit geçirmekten.
- D) Kardeşimle oyun oynamak beni mutlu ediyordu.

9. Aşağıdakilerden hangisi cümle türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Okulumu ve sınıf arkadaşlarımı çok özledim.
- B) Dişlerimi fırçaladıktan sonra uyuyacağım.
- C) Ne zamandan beri ders çalışıyorsun
- D) Bol bol su içerim ve sağlıma dikkat ederim.

10. Aşağıdakilerden hangisi olumsuz bir cümledir?

- A) Kitap okumak çok faydalıdır.
- B) Başarılarımın devamı gelecek.
- C) Ankara'ya gitmek için yola çıktı.
- D) Pastadan yediğimi kimseye söyleme.

11. ▲ Yellerle esiyoruz.

■ Sellerle coşuyoruz.

● Açıldı okulumuz.

★ Sevinçle koşuyoruz.

Yukarıdaki dizelerden hangisi devrik bir cümledir?

- A) ▲ B) ■ C) ● D) ★

12. • çıkarsam • geleceğim • okuldan
• erken • size

Verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulacaktır.

Buna göre oluşturulan cümledeki baştan ikinci sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) girersem B) gideceğim
C) bize D) geç

13. “Sabah, uzun bir yolculuğa çıkacağı için .....

Bu cümle aşağıdaki ifadelerin hangisi ile **tamamlanamaz**?

- A) bütün gece kar yağdı.
- B) erkenden yattı.
- C) dinlenmesi gerekiyordu.
- D) çantasını yatmadan önce hazırladı.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin sebebinin ve bu sebebe bağlı olarak ortaya çıkan sonuçların içinde bulunduğu cümlelere “sebep-sonuç” cümleleri denir.

Örnek: Havalar soğuduğu için dışarıya çıkmıyor.

- Sebep-sonuç cümlelerinde yargıların bir arada kullanılmasını sağlayan bazı kelimeler ve ekler vardır. “İçin, çünkü, diye, -den, -ince, -diğinden, -diği” bunlardan bazılarıdır.

1 Aşağıdaki cümlelerin sebep ve sonuçlarını örnekteki gibi yazalım.

Bora yere düştüğünden dizi acıdı.		Hafta sonu yağmur yağdığı için sinemaya gidemedik.	
sebep	yere düştüğü için	sebep	
sonuç	dizi acıdı	sonuç	

Çiçekler sulanmadığından kurumuş.		Akşam yemeği yemediği için gece çok acıktı.	
sebep		sebep	
sonuç		sonuç	

Soruları yapamadı çünkü öğretmeni dinlememişti.		Dengeli beslenmediğinden bayağı kilo almış.	
sebep		sebep	
sonuç		sonuç	

Gözleri yorulunca hikâye okumayı bıraktı.		Yüzme bilmediğim için denize giremedim.	
sebep		sebep	
sonuç		sonuç	

2

Aşağıdaki sözcüklerle karşılaştırma cümleleri yazalım.

Türkiye'nin

daha

batisından

doğusu

dağlıktır

Türkiye'dir.

ülkesi

güzel

dünyanın

en

Karadeniz Bölgesi'dir.

ormanlık

en

Türkiye'nin

bölgesi

3

Aşağıdaki sözcük ve ekleri kullanarak görseller arasında örneklerdeki gibi karşılaştırma cümleleri yazalım.

göre

daha

en

gibi

kadar

-den

-kinden

1

Otomobil bisikletten daha fazla hız yapabilir.

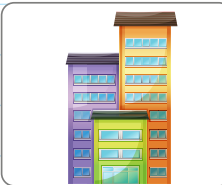
2

1

Zürafa geyikten daha uzundur.

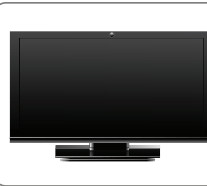
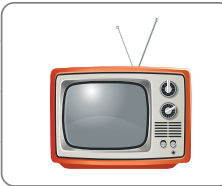
2

1

Bahçeli ev, apartmana göre daha güzeldir.

2

1

Eski televizyon, yeni televizyonlar kadar net göstermiyor.

2

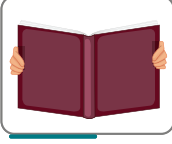

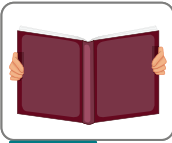

1. Köyünü özlediğin için mi gideceksin?

Hasan'ın kurduğu cümle için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Soru cümlesidir.
B) Kurallı bir cümledir.
C) Olumlu bir cümledir.
D) Karşılaştırma cümlesidir.
2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde hem karşılaştırma hem de hayalî unsurlar vardır?
- A) Dalı kırılan ağaç çok sinirlendi.
B) Kedi, kaplumbağadan hızlıdır.
C) Ağaçtaki en güzel kuş şarkı söylüyordu.
D) Ormandaki en yaşlı hayvan hasta oldu.
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?
- A) Öncekiler gibi bu silgi de çok güzel kokuyor.
B) Parka gelemeyeceğim çünkü izin alamadım.
C) Tam evden çıkacaktım ki yağmur başladı.
D) Akşam misafir geleceği için tüm bu hazırlıkları yapıyoruz.

4. En sevdiğim kitabı bana hediye olarak almış.

Verilen cümlede karşılaştırılan varlıklar aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A)
- B)
- C)
- D)

5. Ebrar: Bundan daha büyük bir ağaç görmedim hayatımda.

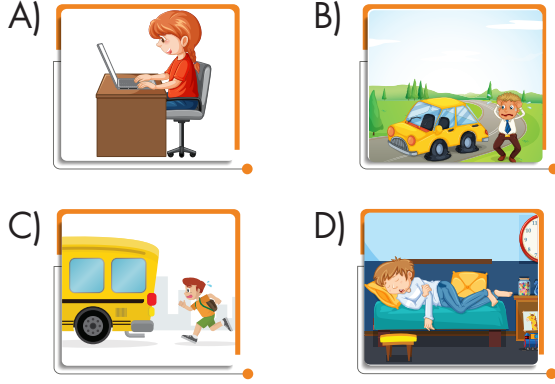
Ebrar'ın cümlesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kurallı soru cümlesidir.
B) Devrik soru cümlesidir.
C) Devrik karşılaştırma cümlesidir.
D) Kurallı karşılaştırma cümlesidir.
6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?
- A) Masa tenisi oynamayı seviyorum.
B) Bu raftaki kitap on liraya satılıyor.
C) Takdir edilmek en güzel duygulardan biridir.
D) Üçüncü soruyu çok zorlandığı için çözemedi.

7. Sabah işe yirmi dakika geç geldi çünkü .....

Sonucu verilen cümlelerin sebebi aşağıdaki görsellerden hangisi **olamaz**?

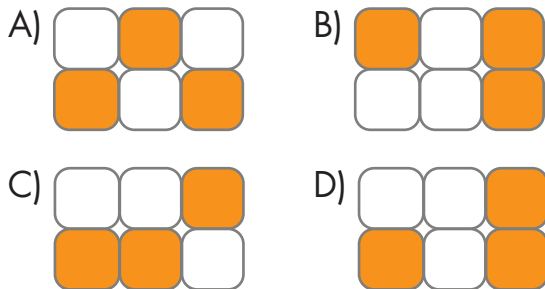
8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Çok ağladı çünkü annesini özlemiş.
B) Bu yıl ev kiralari çok yüksekmiş.
C) Günler geçmek bilmiyordu.
D) Yeni kalemine sarılıp yattı.

9.

gibi	ile	diye
çünkü	nasıl	için

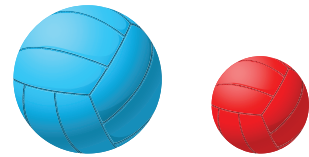
Verilen tabloda sebep-sonuç yargılarının bir arada olmasına yardım eden sözcükler boyanırsa ortaya çıkan şekil aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi bulunmaktadır?

- A)
Çok dinamiğim çünkü spor yapıyorum.
- B)
Çünkü bu işler böyle yürüyor burarlarda.
- C)
Gelemem diyorum ama sen gel diyorsun.
- D)
Yarın hava çok yağmurlu olacakmış.

11.

Verilen görsellere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Mavi top kırmızı toptan daha iridir.
B) Kırmızı top mavi toptan daha ufaktır.
C) Kırmızı top mavi toptan daha aşağıdadır.
D) Mavi top kırmızı toptan daha büyüktür.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Sevgi, korku, şaşma, hayret, seslenme, coşkun, heyecan ve sitem ifade eden cümlelere “ünlem cümleleri” denir.
- ▶ Ünlem cümleleri, ünlemlerle, bazı sıfatlarla, emir kipiyle, “ki” bağlacıyla, haykırmalarla ve ses tonuyla kurulur.

Örnek: Yapma! - Çok ilginç! - Eeee, yeter artık!

1 Aşağıdaki cümlelerde ünlem cümlesi olanların kutusunu işaretleyelim.

Hey, sen buraya gel

Neden sürekli gülüyorsun

Oley, sonunda bitirdim

Hay Allah, yanlış yola girmişiz

Sanki yağmur yağacak gibi

Yaşasın amcam geldi

İmdat, kurtarın beni

Orada biri oturuyor mu

Saatin kaç biliyor musun

Eyvah, arabanın lastiği patladı

Hayda, oldu mu yaptığın

Masadaki peyniri kim aldı

2 Aşağıdaki cümlelerin ifade ettiği durumları numaraları kullanarak eşleştirelim.

1 sevinç

2 korku

3 acı

4 beğenme

5 şaşırma

Yaşasın lunaparka gidiyoruz!

Bravo, harika bir yorum!

Vah, zavallı kedi aç kalmış!

Eyvah, çığ düşecek!

Aferin, seni tebrik ediyorum!

Ne güzel bir ayakkabı almışsınız!

Ay! Balon patladı.

İşte şimdi yandık!

Kitaplığındaki tüm kitapları okumuş ha!

İşte, harika bir resim olmuş!

Aman Allah'ım! Çok güzel olmuşsun.

Hayret! Sen bu evin yolunu bilir miydin?

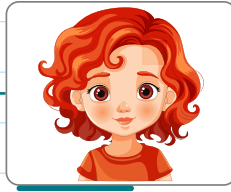

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Benzer yönleri olan iki kavramdan zayıf olanın “gibi”, “kadar” vb. sözcüklerle güçlü olana benzetildiği cümlelere “benzetme cümleleri” denir.
- ▶ Benzetme yaparken iki farklı durum cümle içinde kullanılır; biri benzeyen varlık diğeri kendisine benzetilen varlık.

Örnek: Gökyüzündeki bulutlar pamuk gibi bembeyazdı.

1 Aşağıdaki görselleri inceleyerek benzetme cümleleri yazalım.

.....

.....

2 Aşağıdaki cümlelerde benzeyen ve kendisine benzetilen varlıkları bulalım.

Altın gibi kalbiyle iyilik saçıyordu.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

Ayşe arı gibi çalışkan bir çocuktü.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

Tolga, tilki gibi kurnaz bir çocuktü.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

Balon gibi bir topla futbol oynanmaz.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

Kömür karası gözleriyle etrafı izliyordu.

Benzeyen: ..... Benzetilen: .....

3 Aşağıdaki sözcüklerle benzetme cümleleri yazalım.

elleri

beyazı

kar

vardı

*

saçlarını

altın

tarıyordu

sarısı

*

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Ele alınan konuyu, ileri sürülen düşünceyi açıklamak, doğruluğunu kanıtlamak için başvurulan anlatım tekniğine “örneklendirme” denir.
- ▶ Bir cümle kendinden önce gelen “örneğin, örnek vermek gerekirse, mesela” gibi açıklamayı pekiştirici ifadelerden birine cevap veriyorsa örneklendirme cümlesidir.

Önek: Portakal, mandalina ve greyfurt C vitamini deposu olarak bilinen meyvelerdendir.

1 Aşağıdaki cümlelerden örneklendirme cümlesi olanları işaretleyelim.

- Defter, kalem, silgi ve kitap kırtasiye malzemeleridir.
- Köyümüzün yolunu unuttum neredeyse.
- Çelik çomak, saklambaç, körebe geçmişte oynanan oyunlardır.
- Cips, kola ve şeker sağlığa zararlıdır.
- Malatya’da kayısı, elma ve üzüm gibi meyveler yetişir.
- Portakal en sevdiğim meyvelerden biridir.
- Okulumuzdaki en güzel bahçe arka bahçedir.
- Çocukluğumun geçtiği bu dar sokakları asla unutamam.
- Sarı, lacivert ve yeşil en sevdiğim renklerdir.
- Bilgisayar, tablet ve telefon elektronik ürünlerdir.

2 Aşağıdaki cümlelerin hangi tür cümle olduklarını işaretleyelim.

CÜMLELER	Benzetme	Örneklendirme
Babam bu konuda keçi gibi inatçıdır.		
Öğretmenimiz melek gibi biridir.		
Ata sporlarımıza güreş, cirit ve okçuluk örnek verilebilir.		
Komşumuz Hamdi Bey’in altın gibi kalbi var.		
Gül, karanfil ve papatya gibi çiçekler ekebiliriz.		

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Varlıkların ya da kavramların ne olduğunu, niteliklerini, özelliklerini belirten ve açıklayan cümlelere “**tanım cümlesi**” denir.

Örnek: Bir kişinin kendini başkasının yerine koyup düşünmesine “empati” denir.

1 Aşağıdaki cümlelerden tanım cümlesi olanları işaretleyelim.

Kitap, herhangi bir konuda yazılmış eserlere denir.

Kitap almak için uzun süredir para biriktiriyorum.

Kırmızı kazağımı arıyorum ama bir türlü bulamıyorum.

Mavi, yeşil ile menekşe rengi arasında bir renktir.

Öğrencilerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklamaya sınav adı verilir.

Çok çalıştığım bu sınavdan beklediğim yüksek notu almayı başardım.

2 Aşağıdaki sözcüklerin tanımlarını sözlükten bulalım ve yazalım.

defter

kar

nüfus

gezegen

3 Aşağıda verilen tanımları görselleriyle eşleştirelim.

Ucunda küçük bir bilyesi bulunan ve içi özel bir mürekkeple dolu ince bir borucuktan oluşan yazım aracı.

Her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yer.

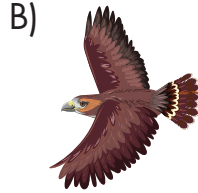
Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü.

1. Genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran iri ve yırtıcı bir kuş türüdür.

Verilen cümle aşağıdaki görsellerden hangisinin tanımı olabilir?

2. Kış sebzelerine ..... örnek olarak verilebilir.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) lahana ve kereviz
B) brokoli ve pancar
C) karnabahar ve havuç
D) domates ve kabak

3. Aşağıdaki hangi cümle ünlem cümlesi değildir?

- A) Hay Allah, yine hata yapmışım
B) Vah vah, susuzluktan ağaç kurumuş
C) Tüh, okul servisini yine kaçırdım
D) Bugün yine canım çok sıkkın

4. Aşağıdaki hangi cümle benzetme cümlesi değildir?

- A) Kömür gibi gözleri var.
B) Elleri soğuktan buz gibiydi.
C) Ömer'in alını ateş gibi yanıyor.
D) Musluktan akan su çok berrak.

5. "Yaşasın, çok heyecanlıyım!" cümlesi hangi duyguyu ifade etmek için kullanılmıştır?

- A) Sevinç
B) Korku
C) Üzüntü
D) Şaşkınlık

6. Beyaz elbisesiyle melek gibi görünüyordu Ezgi.

Verilen cümlede kendisine benzetilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Elbise
B) Ezgi
C) Melek
D) Beyaz

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) Evin bahçesi çok büyüktü.
B) Sınıfımızın en uzun öğrencisi Ela'dır.
C) Dişleri inci gibi bembeyazdı.
D) Salı günü sınav olacağız.

8.

Aşağıdakilerden hangisi verilen görseller için kurulan bir benzetme cümlesi olabilir?

- A) Kemal, selvi boylu bir çocuktur.
- B) Ağaçlar insanların en iyi dostudur.
- C) Selvi ağacı Gökhan'dan daha uzundur.
- D) Taner'in en sevdiği ağaç selvi ağacıdır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin özelliği araç içinde **yanlış** verilmiştir?

- A) Hay Allah, yine yanıldım (Ünlem)
- B) Dedemin elleri pamuk gibi (Örneklendirme)
- C) Dil, canlı bir iletişim aracıdır. (Tanım)
- D) Bizim sınıf arı gibi çalışıyor. (Benzetme)

10. Aşağıdaki hangi cümle tanım cümlesi **değildir**?

- A) Mavi renk en sevdiğim renktir.
- B) Gül, kırmızı yapraklı bir bitkidir.
- C) Köpek evcil, iyi koku alan, sahibine sadık hayvandır.
- D) Arı, bal yapan ve çiçekten çiçeğe uçan bir böcektir.

11. Pamuk kalpli ninem hafta sonu bizi ziyaret etti.

Verilen cümlede benzetilen öge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pamuk
- B) Kalp
- C) Nine
- D) Ziyaret

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisi örnekendirme cümlesidir?

- A) Meyveleri çok severim, mesela elma, muz ve çilek gibi.
- B) Bu yılki tatil, geçen yılki tatilden çok daha iyiydi.
- C) Kuş, tüyleri olan ve uçabilen bir hayvandır.
- D) Ne güzel bir gün!

13. Pedallarla hareket eden ve genellikle bir insan tarafından yönetilen bir taşıma aracıdır. Pedallarla gücü sağlanarak hareket eder ve direksiyon ile yönlendirilir.

Yukarıda verilen tanım hangisine ait olabilir?

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Gerçekleşmesi mümkün olayların anlatıldığı ifadelere “gerçek ifadeler” denir.
Ömek: Bu haftaki sınava çok iyi çalıştım.
- ▶ Gerçekleşmesi mümkün olmayan olayların anlatıldığı, tamamen hayale dayanan ifadelere “hayal ürünü ifadeler” denir.
Ömek: Yıldızlar, gecenin içinde dans ediyor.

1 Aşağıdaki cümlelerde hayal ürünü olan ifadeleri örnekteki gibi yazalım.

Cümle	Hayal Ürünü İfade
Kurt ile Tilki sohbet ediyordu.	Kurt ile tilkinin sohbet etmesi
Kara sinek esmer eşeğin kulağına fısıldadı.	
Ejderhanın ateşi âdeta odamı ısıttı.	
Yıldızlar el ele tutuşup Ömer’i gezdirdiler.	
İğde ağacı diğer ağaçlara öğüt verdi.	
Deniz kenarında bir denizkızı bana şarkı söyledi.	

2 Aşağıdaki cümlelerden gerçek olanların başına “G”, hayal ürünü olanların başına “H” yazalım.

- Elektrik kablosundaki kuş durmadan şarkı söylüyordu.
- Defterdeki yazının güzelliği beni mest etti.
- Her gün mutlaka yarım saat kitap okurum.
- Tarladaki fare karşımda oturup gülümsüyordu.
- Karınca, arkadaşlarıyla konuşuyordu.
- Diktiğim fidan ileride gölge olacak bize.
- Kedi sütünü içti ve koltuğun üzerine yattı.

3. TEMA

Gerçek ve Hayal Ürünü İfadeler

3 Aşağıdaki ifadelerden hayal ürünü olanları işaretleyelim.

sihirli lamba	☐	uçan bisiklet	☐	uyuyan köpek	☐
ormanlar kralı aslan	☐	üşüyen kedicik	☐	konuşan balık	☐
taklacı güvercin	☐	dans eden balina	☐	inatçı keçi	☐

4 Aşağıdaki cümlelerin gerçek mi, hayal ürünü mü olduklarını tablodaki ilgili alana "✓" işareti yaparak belirleyelim.

Cümle	Gerçek ifade	Hayal Ürünü
Sağlıklı bir insan dengeli ve düzenli beslenir.		
Ormandaki bütün ağaçlar dans ediyor.		
Penceremdeki kuş bana gülümsemeyerek uçtu.		
Güneş doğarken gökyüzü turuncu renkte olur.		
Bahçedeki bütün çiçekler sabah şarkı söylüyordu.		
Yağmur, havada su buharı yoğunlaştığında oluşur.		
Geceleri, ay bana şarkılar söylüyordu.		
Mağazada günlük 15 gömlek satılıyor.		
İrem bugün 12 sayfa kitap okudu.		

5 Aşağıdaki görsellerden hayal ürünü ifadelerde kullanabileceğimizi işaretleyelim.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Herkes için aynı olan, kanıtlanabilir, doğrulanabilir olan yargılara “nesnel yargı” denir.
Ömek: Türkiye'nin en büyük gölü Van Gölü'dür.
- ▶ Herkes için aynı olmayan, kişiden kişiye değişen, doğrulanamayan ve kanıtlanamayan yargılara “öznel yargı” denir.
Ömek: Türkiye'nin en güzel gölü Van Gölü'dür.

1 Aşağıdaki cümlelerden öznel olanların başına “Ö”, nesnel olanların başına “N” yazalım.

- Arkadaşlarla vakit geçirmek huzur verir.
- Kitap okumak akıcı okumayı geliştirir.
- Futbol ayak ile oynanan bir oyundur.
- Lahmacun çok lezzetli bir yemek türüdür.
- Kış mevsimi soğuk geçer.
- Havuzda yüzmek çok eğlencelidir.
- Güneşli havalar insanı mutlu eder.
- Ağaçlar oksijen kaynaklarındandır.

2 Aşağıdaki başlıklara uygun örnek cümleler yazalım.

Öznel Yargılar	Nesnel Yargılar
*	*
*	*
*	*
*	*

3 Aşağıdaki cümleleri uygun başlıklar ile eşleştirelim.

Nesnel Yargılar

Öznel Yargılar

- Yürüyüşe çıkmak kalp sağlığımız için faydalıdır.
- “Küçük Prens” adlı kitabı severek okuruz.
- Sokak başındaki pastane çok lezzetli pastalar yapar.
- Erzurum ülkemizin doğusunda bulunan bir şehirdir.
- Sağlığımızı korumak için dengeli beslenmeliyiz.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► **Duygusal Cümle:** Çeşitli duygu hâllerini (acıma, sevinme, üzülme, şaşma, kızma, pişman olma, korkma, özlem vb.) aktarmak için kullanılan cümlelerdir.

Örnek: Sınavdan iyi bir not alınca çok sevindi.

► **Abartılı Cümle:** Bir durum ya da olayı olduğundan farklı göstererek yapılan anlatımlara abartılı cümle denir. Başka bir deyişle, bir cümlede olayın ya da durumun olduğundan büyük, küçük, fazla, az, önemli veya değersiz gösterilmesidir.

Örnek: Bahçede dağ gibi biriken yaprakları tek başıma temizledim.

1 Aşağıdaki cümlelerden duygusal anlam taşıyanların başına "D", abartı anlamı taşıyanların başına "A" yazalım.

- Bu işi göz açıp kapayıncaya kadar bitiririm.
- Seni istemeden kırdığım için çok üzgünüm.
- Zavallı kedi yiyecek bulmakta zorlanıyordu.
- Böyle bir fırsatı kaçırdığım için çok pişmanım.
- Bunları anlatmaktan artık dilimde tüy bitti.
- Okul bahçesinde beklemekten ağaç oldum.

2 Aşağıdaki görseller ile ilgili yazılan abartılı cümleleri işaretleyelim.

- Bu çocuk koşmuyor âdeta uçuyor.
- Pikniğe gittiğimiz alan çok güzeldi.
- Bu çocuğun en sevdiği şey koşmak.
- Burası cennet gibi.

3 Aşağıdaki cümlelerde hâkim olan duyguları altlarındaki kutucuklardan işaretleyelim.

* Okulların açılmasını hasretle bekliyorum.

* İyi not alınca gözlerinin içi gülüyordu.

Sevgi Özlem Korku

Saygı Öfke Sevinç

* Yağmura yakalanan insanların hâli içler acısıydı.

* Köpek seslerini duyduğumda ödüm patlayacaktı.

Acıma Öfke Sitem

Şaşma Üzüntü Korku

1. ▲ Yem bulabilen balıklar çok sevinçliydi.
■ Bahçedeki köpek öfkeyle konuşuyordu.
● Kedilerin hepsi bir odaya tıklımişti.
★ Ormanın perileri etrafa ışık saçıyordu.

Yukarıdakilerden hangisi gerçek bir ifadedir?

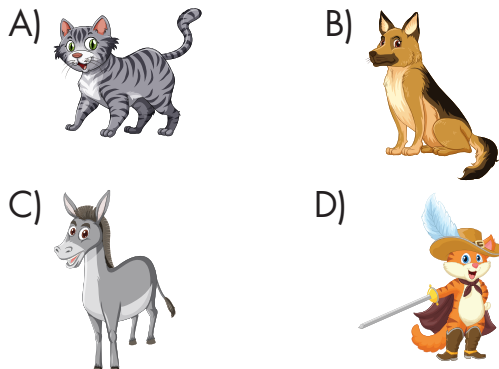
- A) ▲ B) ■ C) ● D) ★

2. Dağların arkasında siyah bulutlar belirdi. Bulutlar .....

Verilen cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa hayal ürünü bir ifade olur?

- A) yağacak olan yağmurun habercisiydi.
B) belirdikten on dakika sonra yağmur yağdı.
C) kısa süre sonra gökyüzünü kapladı.
D) birbirleriyle gürültülü bir şekilde konuşmaya başladı.

3. Aşağıdaki görsellerden hangisi hayal ürünü bir durumu ifade eder?

4. (1) Ormanda yürürken bir mağara gördüm. (2) İçeriden tuhaf sesler geliyordu. (3) Biraz yaklaşıncı şarkı söyleyen ayılarla karşılaştım. (4) Bir an göz göze geldik. (5) Daha sonra koşarak oradan uzaklaştım.

Metinde numaralandırılmış cümlelerden hangisi hayal ürünü bir ifade içermektedir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

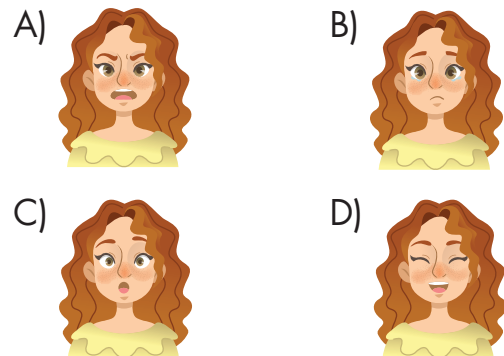
5. Kitap okumak .....

Verilen cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa nesnel bir yargı bildirir?

- A) eğlenceli bir ekinliktir.
B) dil becerisini geliştirir.
C) bana huzur verir.
D) büyümemizi sağlar.

6. Yapılan sürpriz karşısında şaşkınlığını gizleyemedi.

Verilen cümlede aktarılan duyguyu aşağıdaki görsellerden hangisi anlatmaktadır?

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel bir anlatım vardır?

- A) Mutfaktaki bulaşıklar dağ gibi olmuştu.
- B) Şubat ayı dört yılda bir yirmi dokuz çeker.
- C) Dondurma, yazın yenilebilecek en lezzetli tatlıdır.
- D) Sınav sonucumu öğrenince dünyalar benim oldu.

8. Ani bir şekilde köşeden çıkınca aklım başımdan gitti.

Verilen cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karşılaştırma cümlesidir.
- B) Soru cümlesidir.
- C) Devrik cümledir.
- D) Abartı cümlesidir.

9.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi görseldeki kişi için söylenen bir cümle olabilir?

- A) En sevdiği arkadaşı kalbini kırmış olmalı.
- B) Önüne aniden kedi çıkınca çok korktu.
- C) Televizyondaki yarışmacıyı ağzı açık izledi.
- D) Yeni aldığı silgisi kaybolunca sinir küpüne döndü.

10. Aşağıdaki görsellerden hangisi hayal ürünü bir durumu ifade etmektedir?

A)

B)

C)

D)

11. Aşağıdaki cümleler gerçek veya hayal ürünü olarak gruplandırılırsa hangisi dışarıda kalır?

- A) Elindeki sihirli değnek ile adamı kurbağaya çevirdi.
- B) Yağmurlu havalarda en sevdiğim şarkıları dinlerim.
- C) O kadar yükseğe çıktım ki bulutlarla kucaklaştık.
- D) Kar tanelerinin dansı beni âdeta büyülüyordu.

12. ▲ arkadaşlarımla

■ voleybol

● severim

★ oynamayı

Verilen sözcükler ile anlamlı bir cümle kurulduğunda hangi sembolle belirtilen ifade cümleye öznellik katmaktadır?

A) ▲

B) ■

C) ●

D) ★

3. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

1

Aşağıda verilen devrik cümleleri kurallı hâle getirelim.

Devrik	Kurallı
Mutlu oluyorum arkadaşlarımı görünce.	
Açık değildi hafta sonu hiçbir mağaza.	
Günlerdir seni bekliyorum ben.	
Ne güzel parlıyordu yıldızlar.	
Bitmeyecek sandım bu yollar.	
Bugün çok yoruldum ben gerçekten.	
Erkenden yola çıkmam gerekiyor sabah.	

2

Aşağıdaki cümleleri anlamlarına göre işaretleyelim.

Cümle	Soru Cümlesi	Ünlem Cümlesi
Ne zaman yapabileceğini biliyor musun		
Ne kadar hızlı koştu sen öyle		
Of, sen gerçekten akıllanmayacaksın		
Bunca zaman neden beni hiç aramadın		
Buraya neden tek başına geldin		
Vah vah, demek sen de unuttun		
Aman, hata yapayım deme		

3

Aşağıda görselleri verilenlerden hayal ürünü olanları işaretleyelim.

3. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

4

Verilen sebep-sonuç ifadelerinden uygun olanları cümlelerdeki boşluklara yazalım.

çünkü

zira

için

bu yüzden

dolayı

- * Ayşe bana sesini yükseltti, ... onu uyardım.
- * Ödevini yapmadığı ..... öğretmen Fatma'ya kızdı.
- * Mert dün ödevini yapamamış ..... hasta olmuş.
- * Galiba hasta olacak ..... bademcikleri şişmiş.
- * Malzeme yetersizliğinden ..... inşaat yarım kaldı.

5

Aşağıdaki boşluklara, benzeyen veya benzetilen öğeleri örnekteki gibi uygun sözcüklerle yazalım.

Pamuk

gibi

eller

gibi

saçlar

Kar

gibi

Çita

gibi

gibi

hafif

Çiçek

gibi

kadar

sıcak

gibi

masum

Aslan

gibi

Kılıç

gibi

6

Verilen cümleleri numaraları kullanarak anlam özellikleriyle eşleştirelim.

1

Hiç kimse benimle konuşmuyor

soru cümlesi

2

Çamaşırlar kar gibi beyazlamış.

ünlem cümlesi

3

Mehmet'e laf anlatana kadar göbeğim çatladı

olumsuz cümle

4

Lütfen bana tuzluğu uzatır mısın

karşılaştırma cümlesi

5

Sen dünyanın en iyi kalpli annesisin

benzetme cümlesi

6

Oh, rahat bir nefes aldık

abartılı cümle

1. Murat'a top babası sarı aldı

Yukarıdaki sözcüklerden anlamlı ve kurallı cümle oluşturulduğunda varlığın rengini belirten sözcük cümlede kaçınıcı sırada yer alır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

2. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde bir tanım yapılmıştır?

- A) Çok yüz buldu, arsız oldu.
B) Bin kargaya bir sapan taşı yeter.
C) Damlaya damlaya göl olur.
D) Mecliste dilini, sofrada elini kısa tut.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Marketten makarna aldı.
B) Soruyu önce Ahmet çözdü.
C) Pencere açık kaldığı için oda soğudu.
D) Dikkatli biçimde yolun karşısına geçti.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Geciktiği için taksi ile geldi.
B) Burcu çalışkan bir öğrencidir.
C) Yemek kalmadığından aç kaldı.
D) Tatile çıkacağı için heyecanlandı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

- A) Düştüğüm için formam kirlendi.
B) Yazın yayla daha serin oluyor.
C) Sinem, en çalışkan öğrencidir.
D) İnek de koyun gibi dört ayaklı bir hayvandır.

6. (1) Annem ile birlikte pazara gittik.
(2) Biraz meyve biraz da sebze aldık.
(3) Meyveler sebzelere göre daha pahalıydı.
(4) Bu yüzden fazla meyve almadık.

Yukarıdaki metinde kaç numaralı cümlede karşılaştırma yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. 1. beslenme
2. genellikle
3. kertenkelenin
4. şekli
5. böcekçildir

Verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulursa sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) 2-4-3-1-5 B) 3-5-4-1-2
C) 3-1-4-2-5 D) 5-2-4-1-3

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) Yarın sinemaya gidelim.
B) Yunus, keçi gibi inatçıdır.
C) Sevcan kitap okumayı çok sever.
D) Bebek acıktığı için ağlamaya başladı.

9. ■ Çok uzaklardaki bir ülkede üç kız kardeş yaşamış. ▲ Bu kardeşlerin en küçüğü ablalarından daha uzun boyluymuş. ● Zaman geçtikçe ablalar, küçük kız kardeşlerini kıskanmaya başlamış. ★ Bu durumu fark eden annelerinin aklına bir fikir gelmiş.

Metinde hangi sembolle belirtilen cümlede karşılaştırma yapılmıştır?

- A) ■ B) ▲ C) ● D) ★

10. bana anlattı ablam bölme işlemi

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluştursak yeşil kutucuktaki sözcük baştan kaçınıcı sırada olur?

- A) 2. B) 3. C) 4. D) 5.

11. Aşağıdaki öğrencilerden hangisi bir tanım cümlesi kurmuştur?

- A) Merve
Öğretmen; çocukları eğiten, toplumları yerleştiren, hayata hazırlayan kişidir.
- B) Can
Öğretmen nasılsa sınıf da öyledir.
- C) Eda
Ulusumuzun geleceğini öğretmenler şekillendirecektir.
- D) Mehmet
Yeryüzünde öğretmenlikten daha güzel bir meslek yoktur.

12. • Aradığım kitabı kütüphanede de bulamadım.
• Okumak isteyen gençlere yardımcı olalım.
• Pusula, yön bulmamıza yarayan alete denir.
• Makale, fikre dayanan gazete ve dergi yazısı demektir.

Yukarıdaki cümlelerden kaç tanımı cümlesidir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

1. Dört arkadaş madeni 1 TL ile oyun oynamaktadır. Oyunun kuralı şu şekildedir:

Yazı gelince **öznel** bir cümle, tura gelince **nesnel** bir cümle söylenecektir. Her doğru cevaba 1 puan verilecektir.

<p>Eren</p> <ul style="list-style-type: none"> Futbol 11 kişi ile oynanır.		<p>Ferdi</p> <ul style="list-style-type: none"> Futbol oynamak çok zevkli.
<p>Selin</p> <ul style="list-style-type: none"> İstanbul en kalabalık kentimizdir.		<p>Reyhan</p> <ul style="list-style-type: none"> İstanbul en güzel kentimizdir.
<p>Reyhan</p> <ul style="list-style-type: none"> En lezzetli meyve elmadır.		<p>Eren</p> <ul style="list-style-type: none"> Meyveler sağlıklı besinlerdir.
<p>Ferdi</p> <ul style="list-style-type: none"> Ağaçlar ilkbaharda çiçek açar.		<p>Selin</p> <ul style="list-style-type: none"> En sevdiğim mevsim ilkbahardır.

Buna göre oyunu kim kazanmıştır?

A) Eren

B) Ferdi

C) Selin

D) Reyhan

2.

1 Kurallara uymayacak mısın

A Olumlu kurallı cümle

2 Ahmet'i görmedim diğer salonda

B Olumsuz soru cümlesi

3 Ninem her gün aynı masalı anlatıyor

C Olumsuz devrik cümle

Verilen cümleler ile cümle türlerinin doğru eşleştirilişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1 - A

B) 1 - B

C) 1 - C

D) 1 - A

2 - B

2 - C

2 - A

2 - C

3 - C

3 - A

3 - B

3 - B

3. Aşağıdaki etkinlikte cümlelerin anlam özellikleri belirtilecektir.

Doğru cevaplar için: 5 puan verilir. Yanlış cevaplar için: 1 puan geri alınır.

- 1 Bütün gece yıldızlarla oturup dertleştik.
- 2 Hafta sonu ailemle birlikte Aydın'a gideceğim.
- 3 Pencereden bakınca masadaki periyi gördüm.
- 4 Kütüphanedeki kitaplar kanatlanıp uçuverdi.
- 5 Öğretmenimiz sıralarımızı rengârenk boyamıştı.

Zeynep'in yanıtı şu şekildedir: "1. ve 5. cümle hayal ürünü, 2, 3 ve 4. cümle gerçek ifadedir."

Buna göre Zeynep bu etkinlikte kaç puan almıştır?

- A) 4   B) 6   C) 7   D) 8

4. Aşağıdaki etkinlikte mavi kutucuklara olumsuz cümleler, turuncu kutucuklara soru cümleleri yazılacaktır.

- 1 Seni burada gördüğüme şaşırmadım
- 2 Hangi günlerde okula gitmeyeceksin
- 3 Yaptığın bu davranış hiç hoş değil
- 4 Cuma günleri saat üçte geleceksin
- 5 Bizim sınıfta yirmi dört öğrenci var
- 6 Bana söylediklerini nasıl duymadın

Buna göre kaç numaralı kutucuklarda yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 ve 4   B) 4 ve 5   C) 2, 3 ve 6   D) 2, 5 ve 6

4. SINIF

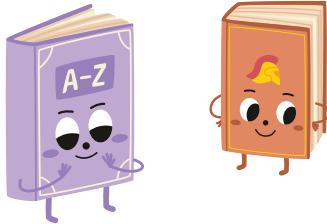
TÜRKÇE

4. TEMA

KÜTÜPHANEMİZ

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Cumhuriyete Giden Yol)..... 3	Üç Nokta 20
Nokta 5	Tırnak İşareti..... 21
Virgül 4	Kısa ve Uzun Çizgi 22
Test-10 7	Eğik Çizgi 23
Oku-Anla-Uygula (Atatürk'ü Gördüm) 9	Yay Ayrac 24
Soru İşareti 11	Test-12 25
Ünlem İşareti 13	Biçimlendirici Değerlendirme
Kesme İşareti 14	Etkinlikleri 27
Test-11 15	Süreç Değerlendirme 29
Oku-Anla-Uygula (Çiftçi ile Çocukları) 17	Beceri Temelli
İki Nokta 19	Değerlendirme 31

4. FASİKÜL

CUMHURİYETE GİDEN YOL

İstanbul'a yanaştı düşman gemileri
Topladılar elimizden topları, tüfekleri
Mustafa Kemal bunu görünce
"Geldikleri gibi giderler!" dedi.
Bu kutlu millete inancını
Tüm dünyaya gösterdi.
Mustafa Kemal'in liderliğinde
İlk kıvılcım atıldı Samsun'da.
Harlandı kurtuluş ateşi,
Amasya, Erzurum ve Sivas'ta.
Toplandı vatan evlatları,
Attılar özgürlüğe giden
Tüm kararlı adımları.
Bilin ki en huzurlu sabahlar,
Fırtınalardan sonra başlar.
Bağımsızlık günleri için
Yapıldı tüm şanlı savaşlar.
Savaş meydanlarından sonra
Kürsüye çıktı Atatürk.

İlan edildiğinde cumhuriyet,
Bir sevinç kapladı tüm yurdu.
Düşman artık yoksulluk, cehalet
Yürünmeliydi geleceğe doğru.
Atatürk, tarlalarda, okullarda,
Fabrikalarda aldı soluğu.
Öldü sanılan millet küllerinden doğdu.
Her vatan evladı korumalı ülkesini,
Çalışarak inşa etmeli geleceğini
Bilimle, fenle, inançla
Yükseltmeli atalarının emanetini.
Son nefesine kadar
Yaşatmalı kutlu cumhuriyeti.

1

Verilen soruları metne göre yanıtlayalım.

* Atatürk ne zaman "Geldikleri gibi giderler!" demiştir?

* Şiirin ana duygusu nedir?

* Özgürlüğe giden kararlı adımlar nerelerde atılmıştır?

2 “Cumhuriyete Giden Yol” adlı şiirde geçen aşağıdaki sözcükleri cümle içinde kullanalım.

cumhuriyet

gemi

bilim

bağımsız

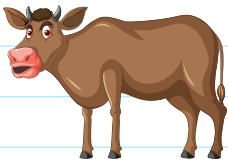
Atatürk

cehalet

3 Aşağıdaki görsellerin zihninizde canlandığı iki sözcük yazalım.

4 Aşağıda görseli verilen hayvanların adlarını bulmacada uygun yerlere yazalım.

1

2

3

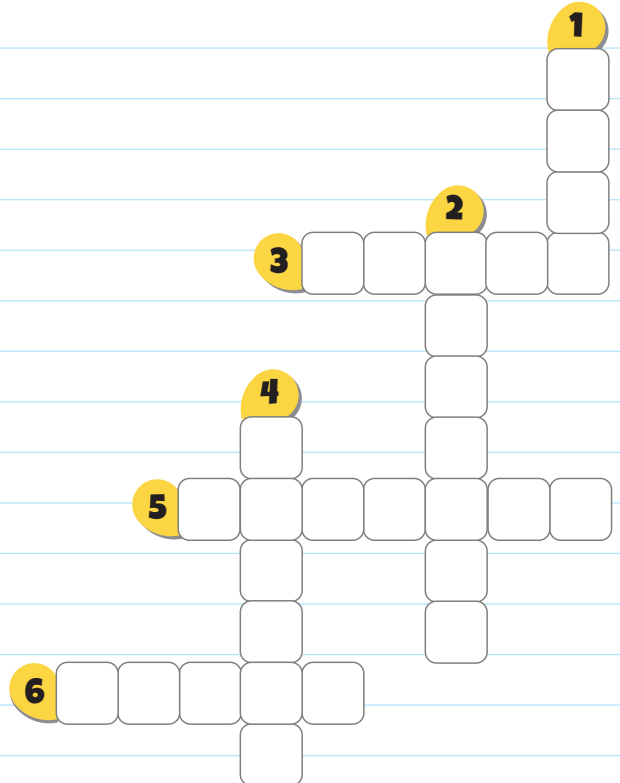
4

5

6

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Noktanın kullanıldığı yerler;
  - * Cümlelerin sonuna konur.
Örnek: Ömer yarışmada ikinci olmuş.
  - * Bazı kısaltmaların sonuna konur.
Örnek: Prof. (profesör), Cad. (cadde)
  - * Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
Örnek: 3. (üçüncü), 15. (on beşinci)
  - * Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
Örnek: 15.09.2014'de okula başladım.
  - * Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
Örnek: Tren 09.15'te kalktı.
  - * Dört ve dörtten çok rakamlı sayıları bölüklerine ayırmak için konur.
Örnek: 14.500 TL
- ▶ Büyük harfle biten kısaltmalarda nokta konulmaz.
Örnek: TDK, TBMM
- ▶ Sadece T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarında nokta konulur.

1 Aşağıdaki cümlelerde uygun yerlere nokta (.) koyalım.

- * Yarın okula gelemeyeceğim Çünkü çok hastayım
- * Saat 18 35'de uçağımız kalkacak
- * Yeliz yüzme yarışında 4 oldu
- * 17 05 2015 tarihinde ilk kez yürümeye başlamışım
- * Germih Mah 165 Sok İnci Apartmanı'nda oturuyorum
- * Yarınki davaya Av Özlem Hanım bakacak

2 Aşağıdaki açıklamalar ile noktanın kullanıldığı cümleleri numaraları kullanarak eşleştirelim.

1 Yrd. Doç. Dr. Hayati TEMİZ

2 11.03.1920 bizim için önemlidir.

3 Yarışmayı 2. olarak bitirdim.

4 5.000 TL benim için çok para.

5 Akşam 09.45'te maç var.

6 Bursa en sevdiğim şehirdir.

Sıra bildiren sayılarda kullanılır.

Saatlerin yazımında kullanılır.

Kısaltma yaparken kullanılır.

Sayı bölüklerinin arasında kullanılır.

Cümlelerin bitiminde kullanılır.

Tarihlerin yazımında kullanılır.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Virgölün kullanıldığı yerler;
- * Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
Örnek: Parkta papatyalar, güller, karanfiller açmış.
  - * Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
Örnek: Akşam eve geldim, yemeğimi yedim, kitabımı okudum, uyudum.
  - * Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.
Örnek: Sevgili Anneciğim,
  - * Uzun cümlelerde iş, oluş ve hareketi yapanı ayırmak için konur.
Örnek: Dedem, gençliğinde yaşadığı anları bizlere anlattı.
  - * Cümle içindeki ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için konur.
Örnek: Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir soru sorayım. (Atatürk)
  - * Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
Örnek: Sabah, yine sabah, yine sabah oldu.
  - * Cümlede özel olarak vurgulanması gereken öğelerden sonra konur.
Örnek: Mehmet, sınıftaki en başarılı öğrencilerdendir.

1 Aşağıdaki cümlelerden virgül kullanılması gerekenleri işaretleyelim.

Eymen sınıf arkadaşlarıyla beraber çöpleri topladı.

Öğretmenimin verdiği bütün ödevleri yaptım.

Bu akşam orada olacağım dedi.

Sen de yeni yapılan okul kantinini gördün mü?

Karpuz kavun çilek kiraz yaz meyvesidir.

Dersten çıkar çıkmaz geliyorum dedi.

Okulların açılacağı günü dört gözle bekledim.

2 Aşağıdaki cümlelerde virgül ve nokta konulması gereken yerlere (,) ve (.) koyalım.

* Pazardan elma armut nar ve portakal aldım

* Zil çaldı öğrenciler yerlerine oturdu öğretmen içeri girdi

* Babam Ankara Eskişehir Kütahya Uşak ve İzmir'e gidecek

* Sayın veliler hafta sonu toplantıya katılmanızı rica ederim

1. Merhaba, benim adım ..... sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılırım.

Kullanım alanı belirtilen noktalama işareti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nokta B) Kesme işareti
C) Ünlem D) Virgül

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıdan sonra nokta kullanılmasına gerek yoktur?

- A) Masasının önündeki 4. sırada oturuyorum.
B) Karşı binanın 11. katında yangın çıkmış.
C) Kerem 7.'nci yaş gününü kutladı.
D) Levent yarışmada 1. oldu.

3. I. Ankara, İstanbul, İzmir en büyük üç şehrimizdir.
II. Şanlıurfa, Türkiye'nin en sıcak ilidir.
III. Yolda sırasıyla elma, armut ve portakal ağaçlarını gördüm.
IV. Grupta Türkiye, İspanya, Rusya ve Fas var.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde virgül farklı bir amaçla kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Aşağıdaki cümlelerde yay ayraç ile gösterilen yerlerden hangisine virgül konulması gerekmektedir?

- A) Gül ( ) papatya ve karanfil topladım.
B) Cem'in kalemi ( ) kırmızı değil mi?
C) Sema bir aşağı ( ) bir yukarı çıkıyor.
D) Umut neden ( ) sinemaya gelmedi?

5. Aşağıdakilerden hangisinin kısaltmasında nokta kullanılır?

Türkiye Cumhuriyeti

Türk Hava Yolları

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Türk Dil Kurumu

6. Salataya marul (1) domates (2) soğan (3) zeytinyağı (4) ve limon kayalım.

Yukarıdaki cümlede numaralandırılan yerlerden hangisinde virgül kullanılmaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. Genellikle halkın yarattığı **◆** hayale dayanan **●** sözlü gelenekte yaşayan **■** çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, dev, peri vb. varlıkların başından **▲** geçen olağanüstü olayları anlatan edebî türe “masal” denir.

Verilen metinde hangi sembolün yerine virgül kullanılırsa bir **yanlışlık** yapılmış olur?

- A) **◆**   B) **●**   C) **■**   D) **▲**

8. Sıra bildiren sayılardan sonra nokta kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) 12.10.2012 tarihinde doğmuşum.
B) Saat tam 09.30'da okulda olmalısın.
C) Evimiz karşı apartmanın 2. katında.
D) Tam 10.000 fidan dikilecek.

9. Aşağıdaki cümlelerde yay ayrıçla belirtilen yerlerden hangisine nokta **gelmez**?

- A) Dr( )Ömer Bey, bugün izinliydi.
B) Bir çuval patates 25 kg( ) geldi.
C) 21( )06( )2026 tarihinde görüşürüz.
D) Saat 12( )45'te buluşalım mı?

10. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı **○** Muğla'da saat 22 **○** 15'te 3.9 büyüklüğünde deprem meydana geldiğini bildirdi **○** Deprem **○** Muğla ve çevresinde panik yaşanmasına neden oldu **○**

Yukarıdaki haber yazısında yay ayrıç ile belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri gelmelidir?

- A) **○** **○** **,** **○** **,**   B) **,** **○** **○** **,** **○** **○**
C) **,** **,** **○** **○** **○**   D) **○** **,** **,** **○** **○**

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nokta işareti **yanlış** kullanılmıştır?

- A) Yarışmada 5. oldu.
B) 10.30'da maç başlayacak.
C) Yeni Mah. No:17/12 adresinde oturuyorum.
D) A.v. Sinem Hanım, bu hafta izinliymiş.

12. I. Çocuk, minik kuşu besliyor.
II. Yemeğimi yedim, ödevlerimi yaptım.
III. Elma, armut ve mandalina aldık.
IV. Manisa'nın, sokakları, çok, güzel.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde virgül işaretinin kullanımı ile ilgili **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

ATATÜRK'Ü GÖRDÜM

Pazar akşamıydı. Gözlerimden uyku akıyordu ama uyuyamazdım. Çünkü pazar-tesi günü teslim etmem gereken ödevimi henüz tamamlayamamıştım. Akılsız başın cezasını ayaklar çeker, derler ama cezayı ellerim çekiyordu. Ellerim o kadar çok yorulmuştu ki artık yazı yazmaya devam etmekte zorlanıyordum. Yazmam gereken üç sayfa kalmıştı ki kalemi sertçe elimden bıraktım. “Of, yapmayacağım işte!” dedim. Kalem yuvarlandı ve yere düştü. Arkamdan biri eğilip kalemi aldı ve bana uzattı. Kalemi uzatanı önce babam sandım ama kim olduğunu görünce neredeyse kalbim yerinden çıkacaktı. Mavi gözlerini yüzüme diken Atatürk, “Söyle bakalım, neden pes ediyorsun?” diye sorunca kekelemekten konuşamadım. Atatürk elini omzuma koydu, sonra sırtımı sıvazladı. İşte o zaman heyecanımı biraz bastırabildim.

“Bugünün işini yarına bırakmamalıydım. Zamanında çalışsam böyle olmaz, işlerim birikmezdi.” diyebildim. Atatürk gülümseyerek “Aferin sana çocuk!” dedi. Bana neden aferin dediğini anlamadığım için açıklamaya başladı:

“Bir hata yaptığında hatanla yüzleşmelisin. Hatanı kabullenmezsen onu doğruya çeviremezsin. Sen hatanın ne olduğunu bulmuşsun. Eğer tekrarlamazsan o artık hata olmaz, seni doğruya ulaştıran bir araç olur.” Atatürk’ün bana uzattığı kalemi aldım ve yeniden yazmaya başladım. Ödevimi tamamlamak için ona söz verdim, pes edemedim. Atatürk karşıma oturmuş beni izliyor ve bir yandan da kitap okuyordu. Annemin bana seslendiğini duyunca hemen Atatürk’e baktım ama o gitmişti. Meğer defterimi başıma yastık yapıp uyuyakalmışım ve rüya görmüşüm.

Annem, “Efe, kalk yerine yat bari.” dedi. “Yatamam anne, bu ödevi mutlaka bitirmeliyim. Atatürk’e söz verdim.” dedim. Annem ne demek istediğimi anlamadı ama yine de gülümsedi.

1

Verilen soruları metne göre cevaplayalım.

- * Efe'nin elleri neden yorulmuştur?
- * Efe'nin pes ettiği yerde ona cesaret veren kimdir?
- * Atatürk, Efe'ye neden “aferin” demiştir?
- * Efe, Atatürk'e ne için söz vermiştir?
- * Atatürk, bugün yaşıyor olsaydı sizden ne isterdi?

2 Aşağıdaki görsellerden hangisinin metinde kullanılması daha uygundur? İşaretleyelim.

3 Efe'nin Atatürk ile konuşabilmesinin nedenini aşağıdaki görsellerden hangisi açıklamaktadır? İşaretleyelim.

4 Aşağıdaki cümleler kaç numaralı görsel ile ilgiliyse numarasını cümlenin kutucuğuna yazalım.

1

2

3

4

Çocukların elinde balonlar vardır.

Çocuklar atkı ve bere kullanmaktadır.

Çocuklar kardan adam yapmışlardır.

Hava yağmurludur.

Çocuklar uçurtma uçurmaktadır.

Çocuklar kumdan kale yapmışlardır.

Sıcak bir yaz günüdür.

Çocuklardan biri gözlük takmıştır.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Soru işaretinin kullanıldığı yerler;
  - * Soru anlamı taşıyan kelime veya cümlelerin sonuna konur.
  - Örnek:** Adınızı öğrenebilir miyim?
  - * Bir bilginin kesin olmadığını belirtmek için yay ayraç içinde kullanılır.
  - Örnek:** İlkokulu 1962 (?) yılında bitirdim.
  - * Bilinmeyen yer, tarih gibi durumları anlatmak için kullanılır.
  - Örnek:** Piri Reis (?-1553)
  - * Soru cümlelerindeki soru ekleri ayrı yazılır.
  - Örnek:** Sen de gelecek misin?

1 Aşağıdaki cümlelerden sonuna soru işareti gelecek olanları işaretleyelim.

- Yarın maça gidecek miyiz
- Bizim takım bu hafta kazanacak
- En son okuduğun kitap hangisi
- Ketçap ve mayonez de olsun mu
- Bu konuyu çok iyi anladım
- Pazar günü maça buluşalım mı
- Yarın sınav sonuçları açıklanacak
- Bilmecenin cevabını kim biliyor

2 Aşağıdaki cümlelerde yay ayraçla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getirelim.

- * Okullar bu yıl erken mi açılacak ( )
- * Bugün matematik ( ) Türkçe ve müzik dersimiz var ( )
- * Nasıl bu kadar başarılı olabiliyorsun ( )
- * Bahçedeki kedi ne kadar sevimli bir görsen ( )
- * Bu işi nasıl erken bitirdim bilmiyorum ( )
- * Yarın tarlayı sürüp tohum ekecek miyiz ( )
- * Okul araç gereçleri şunlardır ( ) kalem ( ) silgi ( ) defter ( )
- * Daha ne kadar su gerekecek ( )

3

Aşağıdaki sözcüklerde bulunan soru eklerini örnekteki gibi ayrı yazıp sonuna soru işareti (?) koyalım.

alırmısın

gelecekmisin

yokmu

seninmi

alır mısın?

küsmüsün

verdinmi

açmışmı

oldumu

üşüdünmü

duruyormusun

okuyormusun

susarmısın

4

Aşağıda verilen cümlelere gelmesi gereken noktalama işaretlerini bulup tabloda işaretleyelim.

Cümleler	Nokta	Soru İşareti
Türkiye'nin başkenti Ankara'dır		
Bizimle Muğla'ya gelir misin		
Amcan memleketten ne zaman gelecek		
Ömer havuç tatlısını çok seviyor		
Ödevlerini hafta sonu mu yapacaksın		
Yarın sence hava nasıl olacak		
Merhaba adınız nedir		
Hasan koşarak eve gidiyor		
Merve parasını mı kaybetmiş		

5

Aşağıdaki cevap cümlelerine örnekteki gibi uygun soru cümleleri yazalım.

Yanıt Cümlesi	Soru Cümlesi
Çınar pazartesi günü gelecek.	Çınar ne zaman gelecek?
Kırmızı elbise daha güzel duruyor.	
Babam önümüzdeki yıl emekli olacak.	
Maç saat 21.45'te başlayacak.	
Pazardan elma ile armut aldım.	

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Ünlem işaretinin kullanıldığı yerler;

* Sevinç, acı, korku, şaşma vb. duyguları anlatan ifadelerin sonuna konur.

Örnek: Eyvah, okula geç kaldım!

* Seslenme, hitap ve uyarı bildiren cümlelerin sonuna konulur.

Örnek: Ey Türk gençliği!

* Yay araç içinde kullanıldığında alay etme, hafife alma, küçümseme anlamı katar.

Örnek: Bütün soruları on dakikada (!) çözmüş.

1 Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ünlem işaretlerinin ifade ettiği duyguyu örnekteki gibi boş bırakılan yerlere yazalım.

Bu ne güzel sürpriz!

Şaşkınlık

Ne olur yardım edin!

Ah! Ne büyük bir felaket.

Topu bir defada yüz kere sektiriyormuş!

Yaşasın! Sınavı geçmişim.

Ee, artık yetti be!

2 Aşağıdaki cümlelerin başına o cümlede kullanılması gereken noktalama işaretinin numarasını yazalım.

Vay, ne çok şey biliyorsun sen

En yakın zamanda tekrar görüşeceğiz

En çok kimi özledim biliyor musun

Aldığım kalem aslında çok da pahalı değil

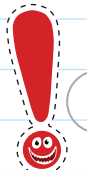
En çok hangi şiir türünü okumayı seviyorsun

1

2

3

3

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Kesme işaretinin kullanıldığı yerler;
- * Özel adlara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.
Örnek: Ege'nin incisi İzmir'dir.
  - * Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.
Örnek: Aşağıdaki sayıları km'den cm'ye çeviriniz.
  - * Sayılara getirilen ekleri ayırmada kullanılır.
Örnek: 1972'den beri bu dükkân açık.
  - * Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır.
Örnek: Alfabeji a'dan z'ye kadar biliyorum.
  - * Sonunda nokta bulunan kısaltmalara gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz.
Örnek: Eskiden 25 kr.a sakız alırdık.

1 Tablodaki cümlelerde kullanılması gereken noktalama işaretlerini örnekteki gibi işaretleyelim.

Cümleler	Nokta	Virgöl	Soru İşareti	Ünlem İşareti	Kesme İşareti
Van a ne zaman gitmeyi düşünüyorsun			✓		✓
Peynir yoğurt ve tereyağı süt ürünleridir					
Eyvah yedek lastiğimiz de patladı					
Bugün yağmur yağacak mı sence					
Samsun un çok şirin ilçeleri var					
Akşamki maç için Ahmet i de çağıralım mı					

2 Aşağıdaki cümleleri numaraları kullanarak uygun açıklamalar ile eşleştirelim.

- 1 Özel isimlere gelen ekleri ayırmada
- 2 Kısaltmalara gelen ekleri ayırmada
- 3 Sayılara gelen ekleri ayırmada
- 4 Ek veya harfe gelen ekleri ayırmada

- Türkçede -lık'la türetilmiş sözcük sayısı oldukça fazladır.
- Birler basamağına 5 ve 5'ten büyük sayılar yazınız.
- Kâğıt 1 TL'yi hatırlıyor musun?
- Ayşe'yi dün okulda göremedim.
- Kedim Yumak'ı çok özledim.
- Hedefi tam 12'den vurdum.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretinde **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Yazıklar olsun!
- B) Bu hikâyeyi okudun mu?
- C) Bu yaptıkların doğru mu!
- D) Bardağı sen mi kırdın?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti **yanlış** kullanılmıştır?

- A) Dedem Mardin’de yaşıyor.
- B) Malatya’nın kayısısı meşhurdur.
- C) Akşam bize Mehmet’ler geldi.
- D) Özlem’in kalemi çok güzelmiş.

3. I) Ankara II) Çiğdem
III) Kuş IV) Sarı

Yukarıdaki sözcüklerin hangilerinden sonra gelen durum ekleri kesme işareti ile ayrılır?

- A) I-II B) II-III C) II-IV D) III-IV

4. . , ? !
- ◆   ■   ★   □

Yukarıda sembollerle gösterilen noktalama işaretlerinden hangisi cümle sonunda **kullanılmaz**?

- A) ◆ B) ■ C) ★ D) □

5. Aşağıdaki ünlem cümlelerinin hangisinde yazım kuralları ile ilgili hata yapılmıştır?

- A) Hey! Nereye gidiyorsun?
- B) Hey! bana bakar mısınız?
- C) Hey, koşun buraya!
- D) Hey! Ahmet oraya gitme istersen.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi ünlem cümlesi **değildir**?

- A) Hakan
Of, canım çok sıkıldı
- B) Doğukan
Oley, sonunda başardım
- C) Çağla
Ahh, canım çok acıdı
- D) Ahu
Nasıl olur bu

7. Aşağıdaki hangi cümle farklı bir özelliكتedir?

- A) Hay Allah, yine unuttum ya
- B) Tüh, otobüsü kaçırdık
- C) Alo, beni duyuyor musun
- D) Eyvah, yine arabanın lastiği patladı

8. Yaşasın( ) Türkçe( ) matematik ve fen bilimleri sınavlarından çok iyi puan aldım( ) Peki, senin sınav sonuçların nasıl( )

Yukarıda yay ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (.) (.) (?) (.)   B) (!) (,) (.) (?)
C) (!) (,) (?) (.)   D) (?) (.) (,) (!)

9. Aşağıdakilerden hangisi yandaki noktalama işaretinin kullanıldığı yerlerden biri **değildir**?

- A) Soru anlamı taşıyan sözcük veya cümlelerin sonuna konur.
B) Bilinmeyen yer, tarih gibi durumları anlatmak için kullanılır.
C) Yay ayraç içinde kullanıldığında cümleye alay etme, hafife alma, küçümseme anlamı verir.
D) Bir bilginin kesin olmadığını belirtmek için yay ayraç içinde kullanılır.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) Ferhat top oynamaya gidecek
B) Ah, ne yaptın sen
C) Yeni kalem aldım
D) Yarışmayı kazandı

11. Kurum, kuruluş, kurul ve iş yeri adlarına gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

Bu açıklamaya uygun örnek kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda okuyorum.
B) Türk Dil Kurumu'na müracaat etmiş.
C) Köşem Bakkaliyesinde indirim varmış.
D) Amcam Çorum Valiliği'nde çalışıyor.

12. Aşağıdaki ünlem işaretinin kullanıldığı sözcüklerden hangisi acıma duygusu belirtmektedir?

- A) Eyvah!   B) Yaşasın!
C) Hey!   D) Vah vah!

13. Özel adlara getirilen çoğul eki kesme işaretiyle ayrılmaz.

Bu açıklamaya uymayan örnek kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Türkler çok cesur bir millettir.
B) Akşam Alilere gideceğiz.
C) Ülkemizi en çok Alman'lar ziyaret ediyor.
D) Şanlıurfalılar çok misafirperver insanlardır.

ÇİFTÇİ İLE ÇOCUKLARI

Yaşlı bir çiftçi ile üç oğlu varmış. Yaşlı çiftçi hayatı boyunca çalışıp çabalamış ve mal mülk sahibi olmuş. Çocukları ise hiç de babaları gibi çalışkan değilmiş. Babalarının kazancını yer, orada burada gezip eğlenirmiş. Çiftçi “Benden sonra bu çocukların hâli ne olacak?” diye üzülüp durmuş. Sonunda adam hastalanmış ve yatağa düşmüş. Ölüm vaktinin geldiğini anlayınca çocuklarını çağırmış ve onlara şöyle demiş:

— Evlatlarım, ben artık son günlerimi yaşıyorum. Sakın tarlaları satmayın. Onlar atalarımın bana emanetidir. Bende size emanet ediyorum. Ölmeden önce size bir **sır** vermek istiyorum: Tarlalarda bir hazine gizlidir ama neresindedir bende bilmiyorum. Biraz **gayret** ederseniz o hazineyi bulursunuz. Tarlaların her tarafını kazın, sürün, belleyin. Sakın ha belenmedik, sürülmedik bir yerini bırakmayın.

Yaşlı çiftçi bunları söyledikten kısa süre sonra hayata gözlerini yummuş.

Çocuklar babalarının **yası** bile geçmeden “Babamızın vasiyetidir!” diyerek tarlaları kazmaya, sürmeye, bazı yerlerini de bellemeye başlamışlar.

Fakat hazineyi bir türlü bulamamışlar. “O kadar uğraştık, hazineyi bulamadık. Her taraf sürülüp bellendi, hiç olmazsa bu tarlaları ekelim.” demişler ve ekmişler.

O yıl **ürün** öyle bol olmuş ki **ambar**lar dolup taşmış.

Çocukların büyüğü, kardeşlerini toplayarak onlara şöyle demiş:

— Kardeşlerim, babamızın sözünü ettiği hazine harmandaki tepeler gibi yığıldığımız ürün olsa gerek.

Zaten babalarının istediği de buymuş.

1 Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

* Çiftçi ile oğulları arasındaki fark nedir?

* Çiftçi niçin üzülmüştür?

* Çiftçinin çocukları gerçek hazineyi nasıl bulmuştur?

2

“Çiftçi ile Çocukları” adlı metinde pembe renk ile yazılan sözcüklerin eş anlamlılarını bularak kutucuklara yazalım.

3

Aşağıdaki görsellerden metinle ilgili olanları oluş surasına göre numaralandıralım. Metinle ilgili olmayanların altına çarpı işareti koyalım.

4

“Çiftçi ile Çocukları” metniyle ilgili olarak aşağıda verilen cümlelerden doğru olanları işaretleyelim.

- Yaşlı çiftçi hayatı boyunca çalışıp çabalamış ve mal mülk sahibi olmuş.
- Yaşlı adam çiftlik işleriyle uğraşmayı bırakıp hazine aramaya karar vermiş.
- Çiftçi büyük bir hazineyi tarlaya saklamış ve oğullarından bulmasını istemiş.
- Çiftçinin oğulları zaten çok çalışkan kişilermiş ve nasihate ihtiyaçları yokmuş.
- Çocuklar babalarının vasiyetini yerine getirmiş ve tarlaları ekip biçmişler.
- Çiftçi kendisinden sonra çocukları ne hâlde olacak, diye üzülürmüş.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- İki noktanın kullanıldığı yerler;
- * Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.
Örnek: Annemin en çok sevdiği çiçekler şunlardır: gül, karanfil ve papatya.
  - * Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.
Örnek: Başarıya giden yollar: sabırlı olmak ve çalışmak.
  - * Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.
Örnek: Hacivat: “Ramazan-ı şerifler hayır olsun Karagözüm.”
Karagöz: “Sen ne diyorsun Hacivat? Ramazan’la şerif neden kayboldun?”
  - * Matematikte bölme işareti yerine kullanılır. **Örnek:** $16 : 4 = 4$

- 1 Aşağıdaki metinde iki nokta gelmesi gereken yerlere kırmızı kalemle iki nokta yapalım. Diğer noktalama işaretlerini mavi kalem ile yapalım.

UÇAN KAPLUMBAĞA

Kaplumbağada uçma tutkusu gün geçtikçe artıyordu ( ) Sonunda derdini ördeklere açtı ( )
— Uçmak istiyorum ( ) Bunun bir çaresi yok mu ördek kardeşler ( ) Ördeklerden biri düşünüp taşındı ( ) sonra da ( )
— Aklıma bir şey geldi, dedi. İstersen bir deneyelim, diyerek gagasıyla uzunca bir değnek bulup getirdi ve:
— Buna ağzınla sıkı sıkıya tutun ( ) dedi ( ) Kaplumbağa ördeğin dediğini yaptı, değneğin ortasına çenesiyle kenetlendi ( ) Ördeklerin biri değneğin bir ucundan, diğeri öteki ucundan yakalayıp havalandılar ( ) Görenler heyecanla bağırıyorlardı.
— Bakın! bakın ( ) Uçan kaplumbağa! Kaplumbağa uçuyor! Şaşılacak şey! Bu sözleri duyan kaplumbağa öyle sevindi, öyle gururlandı ki ( )
— İlk uçan kaplumbağa benim! Bu başarımla övünüyorum ( ) demek için ağzını açtı, açmasıyla da yere düşmesi bir oldu ( )

- 2 Aşağıdaki cümleleri iki noktanın kullanım alanlarıyla numaraları kullanarak eşleştirelim.

1

Üçüncü sorunun cevabı $72 : 12 = 6$ olacak.

Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin adından sonra kullanılır.

2

İş anlayışım şöyledir: Bugünün işini yarına bırakma.

Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

3

Yakup:
— Bu kitabı bitireceğim.

Açıklama yapılacak sözcük veya cümlelerin sonunda kullanılır.

4

Faydalı sebzeler: brokoli, pırasa, ıspanaktır...

Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Üç noktanın kullanıldığı yerler;
- * Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
- Ömek:** Onca zaman bekledim de...
- * Art arda örneklerin sıralandığı cümlelerde benzer örneklerin sürdürülebileceğini ifade etmek için kullanılır.
- Ömek:** Doğal taş türleri: akik taşı, ay taşı, mercan taşı...

1 Aşağıdaki cümlelerden üç nokta gelmesi gerekenleri işaretleyelim.

☐ Şimdi sıra sende	☐ Sen öyle aniden içeri girince
☐ O kadar mutluyum ki	☐ Memleketimi çok özledim
☐ Keşke gelebilseydin	☐ Kırmızı meyve türleri
☐ Gelmesen bile	☐ Doğal sayılar : 0, 1, 2, 3, 4

2 Aşağıdaki boşluklara üç nokta kullandığımız cümleler yazalım.

*	* .....
*	* .....
*	* .....

3 Aşağıdaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili doğru bilgiler verilen kutucuğu işaretleyelim.

1. Onu aniden karşımda görünce	4. Seni bu aralar hiç aramadım ama
2. Arkadaşımla birlikte oradan uzaklaştım	5. Depoda kalan arpalar, buğdaylar
3. Kendini o kadar çok beğeniyordu ki	6. Bu akşam çok önemli işler beni bekliyor

Birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci cümlelerde üç nokta kullanılmalıdır.

Birinci, üçüncü, beşinci ve altıncı cümlelerde üç nokta kullanılmalıdır.

Birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci cümlelerde üç nokta kullanılmalıdır.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Tırnak işaretinin kullanıldığı yerler;

* Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

Ömek: Atatürk'ün "Ne mutlu Türk'üm diyene!" sözü her Türk'ü duygulandırır.

* Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

Ömek: Yeni bir "barış taarruzu" başladı.

* Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

Ömek: Bugün öğrenciler "Kendi Gök Kubbemiz" adlı şiiri incelediler.

1 Aşağıdaki cümlelerden tırnak işareti kullanılması gerekenleri işaretleyelim.

Atatürk'ün yurtta sulh cihanda sulh sözünü hep savunmuşumdur.

İstiklal Marşı ülkemizin millî marşıdır.

Okulumuzun voleybol takımına bizim sınıftan da kızlar katılacak.

Kendini bir şey sanmak deyimi ne anlama gelir?

Öğretmenim beni gerçekten çok iyi anlıyor.

Cansu Öğretmen dersimize girdiği zaman sınıf şenleniyor.

Sınıf arkadaşım ile birlikte bahçedeki ağaçların altını temizledik.

Ahmet Rasim'in Şehir Mektupları adlı eseri beni çok etkiledi.

2 Aşağıda verilen alıntı cümleleri tırnak içinde kullanarak yeni cümleler kuralım.

Hayatta en hakiki mürşit ilimdir. Mustafa Kemal Atatürk

Hiçbir zafere çiçekli yollardan gidilmez. La Fontaine

Dostu olmayan insan en yoksul insandır. Bechstein

Şikâyet ettiğiniz yaşam, belki de başkasının hayalidir. Tolstoy

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Kısa çizginin kullanıldığı yerler;
  - * Satır sonuna sığmayan kelimeleri hecelerinden ayırmak için kullanılır.
Örnek: mate-
matik
  - * Bir olayın başlangıç ve bitiş tarihleri arasına konur.
Örnek: 1914-1918 Birinci Dünya Savaşı
  - * Matematikte çıkarma işlemi işareti olarak kullanılır.
Örnek: $25 - 5 = 20$
- ▶ Uzun çizginin (konuşma çizgisi) kullanıldığı yerler;
  - * Karşılıklı konuşmada, konuşanın değiştiğini göstermek için kullanılan noktalama işaretidir.
Örnek: Beril sordu:
— Neden gürültü yapıyorsunuz?

1

Aşağıdaki metinde yay ayraçla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini yazalım.

NASRETTİN HOCA

Nasrettin Hoca ○dan hoşlanmayan komşularından birisi günün birinde onu yol üzerinde durdurur ve bilmiş bilmiş konuşmaya başlar ○
○“Hoca Efendi, senin için ○ Evliya oldu, erdi. ○ diyorlar ○○Doğrusu inanmadım, eğer kerametın varsa benim dört ayaklı eşeğimi iki ayaklı yap da inandıyım.○der.
Adamın sözlerine sinirlenen Nasrettin Hoca ○
○ “Be adam, ben eşeğin ayaklarını dörtten ikiye indirebilir miyim, bilmem. Fakat sen biraz daha konuşursan senin ayaklarını dörde çıkarabilirim.” deyiverir ○

2

Aşağıda verilen açıklamalar ile kısa çizginin kullanıldığı örnekleri eşleştirelim.

1

Satır sonuna sığmayan kelimeleri hecelerinden ayırmak için kullanılır.

$$75 - 14 = 61$$

2

Bir olayın başlangıç ve bitiş tarihleri arasına konur.

Kurtuluş Savaşı (1919-1922)

3

Matematikte çıkarma işlemi işareti olarak kullanılır.

Tavukları beslemek için çuvaldan biraz buğday aldım.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Eğik çizginin kullanıldığı yerler;

* Tarihlerde gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için kullanılır.

Örnek: 18/12/2024

* Bir adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur.

Örnek: Merkez Mah. 1775. Sok. No: 18/15 Melikgazi/Kayseri

* Eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır.

Örnek: -me/-ma ekleri

* Matematikte bölme işlemi işareti olarak kullanılır.

Örnek: $12 / 3 = 4$

* Bir şiirin dizeleri yan yana yazıldığında iki dizeyi ayırmak için kullanılır.

Örnek: Işıklı yollarından / Yürüyoruz hepimiz.

1 Verilen tablodaki cümlelerde yay ayraç ile belirtilen yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini örnekteki gibi işaretleyelim.

Cümleler	Kısa Çizgi	Uzun Çizgi	Eğik Çizgi
( ) Evet, erken geleceğim.		✓	
Ça ( ) nak ( ) ka ( ) le			
Arzu Apartmanı No:9 ( ) 10			
Kuruluş Dönemi (1299 ( ) 1453)			
-e ( ) -a yönelme durumu hâl ekleridir.			
100 ( ) 4 = 25			

2 Eğik çizginin kullanıldığı örnekler ile kullanıldığı yerleri numaraları kullanarak eşleştirelim.

1	Tarihlerde gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için kullanılır.	☐	88/22=4
2	Adres yazarken il, ilçe, apartman ve daire arasında kullanılır.	☐	23/04/2021
3	Eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır.	☐	Malazgirt/Muş
4	Matematikte bölme işlemi işareti olarak kullanılır.	☐	-den/-dan ekleri

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Yay ayracın kullanıldığı yerler;
- * Alıntıların aktarıldığı eseri, yazar veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır.
Örnek: Büyük şeyleri büyük milletler yapar. (M. Kemal Atatürk)
  - * Bir olayın başlangıç ve bitiş tarihlerini, bir kişinin doğum ve ölüm tarihlerini göstermek için kullanılır.
Örnek: Yunus Emre (1238-1328), Anadolu'da şiirin öncüsü olan ünlü halk şairidir.
  - * Cümle içindeki açıklamaları belirtmek için kullanılır.
Örnek: Annem alışverişe gittiğinde (genelde haftada bir gider) benden yardım alır.
  - * Alay ve küçümseme ifade eden ünlem işaretini belirtmek için kullanılır.
Örnek: Çok zeki (!) olduğunu düşünüyor.

1 Aşağıdaki cümlelerde yay ayracın kullanım amaçlarını cümlenin altındaki boşluğa yazalım.

- * Egemenlik verilmez, alınır. (Mustafa Kemal ATATÜRK)
- * Ege'nin incisi (İzmir) cennetten kopan bir parça gibi karşıladı bizi.
- * Bu haftaki konumuz eş sesli (sesteş) sözcükler.
- * Nesimi (1369–1417): 14. yüzyılda yaşamış Türk divan şairidir.

2 Aşağıdaki örnekler ile verilen açıklamaları numaraları kullanarak eşleştirelim.

1	Bir sözcüğün eş anlamlısını belirtmek için kullanılır.	☐	Yavru vatana (Kıbrıs) gideceğim.
2	Sözlerin kime ait olduğunu belirtmek için kullanılır.	☐	Hasan Ali Yücel (1897–1961)
3	Bir olayın başlangıç ve bitiş tarihlerini, bir kişinin doğum ve ölüm tarihlerini göstermek için kullanılır.	☐	Astronot olacakmış (!)
4	Cümle içindeki açıklamaları belirtmek için kullanılır.	☐	Sözcük (kelime) bilgisine çalışsın.
5	Alay ve küçümseme ifade eden ünlem işaretini belirtmek için kullanılır.	☐	Yurtta sulh, cihanda sulh (M. Kemal ATATÜRK)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılan iki noktanın görevi diğerlerinden farklıdır?

- A) Yaz meyveleri şunlardır: karpuz, kavun, kiraz...
- B) Kırtasiye malzemeleri: kalem, defter, silgi...
- C) Domates: Meyvesi yenebilen otsu bitki türü.
- D) Ege şehirleri: İzmir, Aydın, Muğla...

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti kullanılır?

- A) Bu derste Küçük Prens kitabını anlatacağım.
- B) Evinizin balkonu çok güzel görünüyor.
- C) Ders çalışmayı alışkanlık hâline getirmelisin.
- D) Okullar bu yıl daha erken açılacak.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta getirilmelidir?

- A) Marketten yumurta ve süt almayı unutma
- B) Dünyanın en güzel yeri, yaşadığım yerdir
- C) Bahçemizdeki çiçekler ile yağmurlar
- D) Ankara'yı avcumun içi gibi bilirim

4.

Bitmemiş veya bitirilmemiş cümlelerin sonuna konur.

Tırnak İşareti

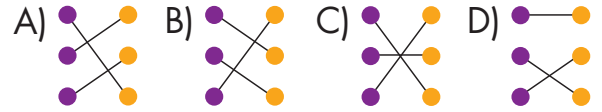
Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin adından sonra kullanılır.

Üç Nokta

Özel olarak belirtmek istenen sözlerde kullanılır.

İki Nokta

Noktalama işaretleri ile kullanım alanları eşleştirildiğinde aşağıdaki şekillerin hangisi ortaya çıkar?

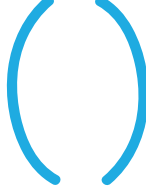
5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki noktanın kullanımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Sorunun çözümü $60 : 4 = 15$ şeklinde olacak.
- B) Sinemanın son seansı 17:30'da başlayacak.
- C) Veli:
— Bu kitap çok güzel olacak.
- D) Sağlıksız yiyecekler: hamburger, kola vb.

6. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.

Açıklaması verilen noktalama işareti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) B)
- C) D)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna iki nokta konulmalıdır?

- A) Ah keşke yemekte kuru fasulye olsa( )
B) Eve neden geç döndün( )
C) Onu kim görmüş( )
D) Babam bana dedi ki( )

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde konuşma çizgisi kullanılabilir?

- A) Okuldan çıkıp bakkala uğradı.
B) Evet, bende sizinle geleceğim.
C) Onun bu hâline çok üzülüyordu.
D) Sessizce bir köşeye çekilip düşündü.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç ile belirtilen yere kısa çizgi gelmelidir?

- A) Annem:
( ) Neden aşağıdaki markete bakmıyorsun?
B) Öğretmenimiz yeni bir konuya geçce( ) ceğimizi söyledi.
C) Biz “Batur Sokak, 5( )4” adresinde oturuyoruz.
D) Ayça( )nın kalemını gören var mı?

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eğik çizgi yanlış kullanılmıştır?

- A) Üzüm/karpuz/kavun yaz mevsimi meyveleridir.
B) No: 32 Eyyübiye/ŞANLIURFA
C) 72/6 işleminin sonucunu bulunuz.
D) Doğum tarihim 25/12/1998'dir.

11. Aşağıdakilerin hangisinde noktalama ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Mahallemizdeki mağaza
17/03/2025 tarihinde açılacak.
B) Papatya Caddesi No: 15-10'da oturuyoruz.
C) <http://tdk.gov.tr> adresinden bilgileri alabilirsin.
D) Adres: Ahi Evran Mah. No: 45
Kırşehir/Mucur

1 Virgülün kullanıldığı cümleler ile virgülün cümledeki kullanılma amacını eşleştirelim.

Mahalledeki teyze, üst kat komşumuz, sokak hayvanlarını besliyordu.

1

Uzun cümlelerde iş, oluş, hareket bildiren sözcükten uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılır.

Sayın Öğretmenim,

2

Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılır.

Yarısmaya Elif, Mehmet, Ayşe ve Kemal katıldı.

3

Hitap bildiren sözcüklerden sonra kullanılır.

Meral, elindekileri yıkayıp tepsiye dizdikten sonra yanımıza geldi.

4

Ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için kullanılır.

Bazıları burayı çok sever, bazıları hiç sevmez.

5

Eş görevli sözcükler arasında kullanılır.

2 Aşağıdaki cümlelerde nokta kullanılması gerekenleri işaretleyelim.

Futbol oynamayı sever misin

Millî maç 09 30'da başlayacak

Basketbol oynamayı çok severim

Kitap okumak ruhumu dinlendiriyor

Bu davaya Av Mehmet Erbaş mı girecek

Alışverişten sonra biraz yürüyüş yapalım mı

İçeride bağırın sen miydin

Bu yıl 1200 yeni kitap basılmış

Eyvah, kalemimi evde unuttum

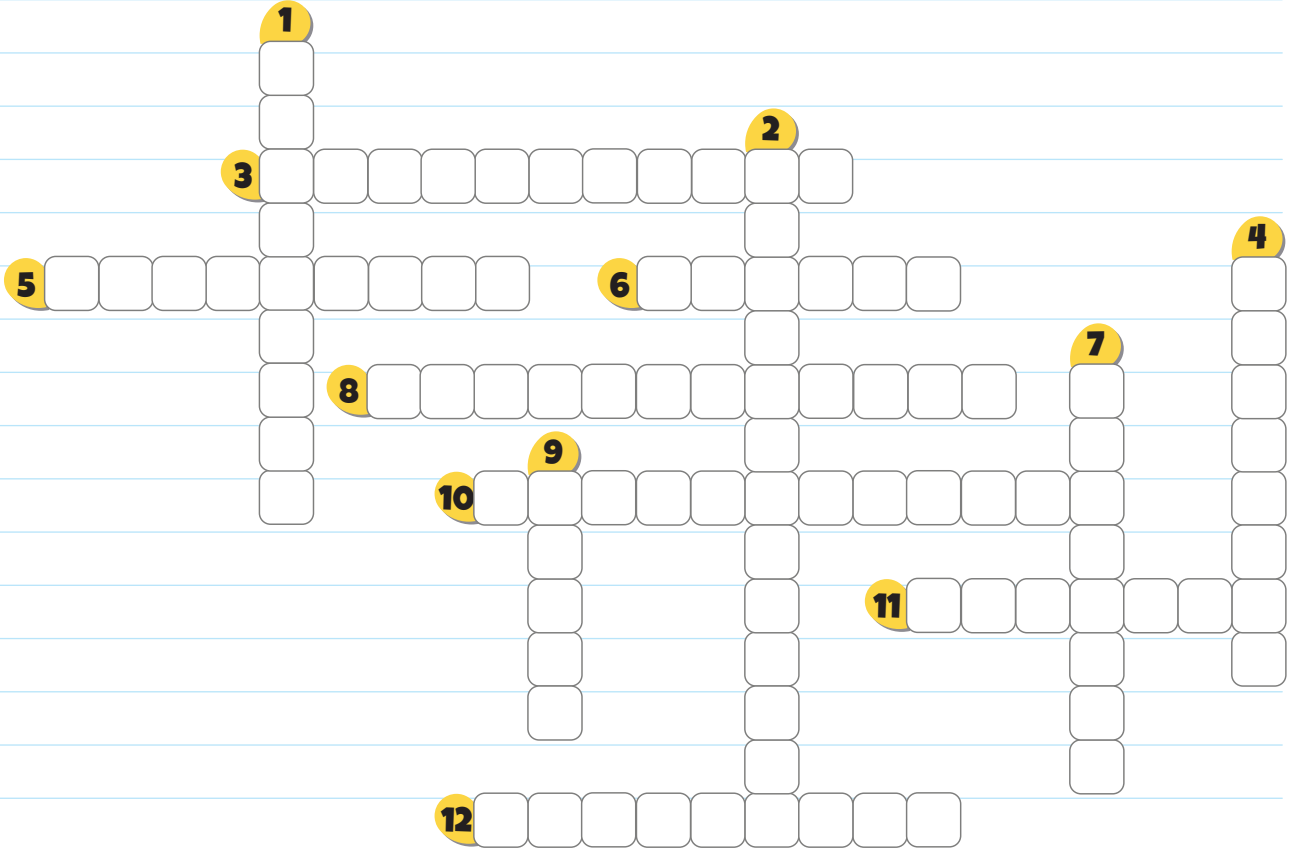
Annem bana ödevimde yardım etti

3

Aşağıda verilen noktalama işaretleri ilgili soruların yanıtlarını bulmacadaki yerlerine yazalım.

1. Satır sonuna sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılır.
2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözleri belirtmek için kullanılır.
3. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonunda kullanılır.
4. Cümle içindeki açıklamaları belirtmek için kullanılır.
5. Karşılıklı konuşmada, konuşanın değiştiğini göstermek için kullanılır.
6. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
7. Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin adından sonra kullanılır.
8. Özel adlara, kısaltmalara ve sayılara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.
9. Sayılardan sonra sıra bildirmek için kullanılır.
10. Sevinç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan ifadelerden sonra kullanılır.
11. Tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.
12. Tarihlerde gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için kullanılır.

1. Çocukta "Mustafa" adını verdiler. **1**
- "Mutlu Yaşam" adlı kitabı beğendim. **2**
- Yazar "Ateş ve Kuğu" adlı yeni kitap çıkarmış. **3**
- Çeşme "suları çok" klorlu akıyor. **4**

Verilenlerden hangisinde tırnak işaretinin kullanımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel adlara gelen ekler kesme işareti ile yanlış ayrılmıştır?

- A) Her yıl 9 Eylül'de İzmir'i'n düşman işgalinden kurtuluşunu kutlarız.
- B) Cumhuriyetin ilk tarih profesörlerinden biri olan Afet İnan'ın tüm kitaplarını okudum.
- C) Türkiye'nin en yüksek dağı olan Ağrı Dağı, sönmüş bir volkandır.
- D) Hem eğlenceli hem de eğitici bir kitap olan İnsan Vücudu Tiyatrosu'nu okumanı tavsiye ederim.

3. Sevinç, heyecan ve korku bildiren ifadelerin sonuna aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi konur?

- A) : B) / C) ! D) ?

4. Av. Yusuf bu davaya çok mu çalıştı?

Yukarıdaki cümlede noktanın işlevi nedir?

- A) Cümleyi tamamlamak
B) Sıralama yapmak
C) Tarih belirtmek
D) Kısaltma yapmak

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna diğerlerinden farklı bir noktalama işareti gelmelidir?

- A) Ooo, kimler gelmiş
B) Tahtada ne yazıyor
C) Otobüse yetişebildin mi
D) Tatil ne zaman başlıyor

6. Aşağıdakilerden hangisinin sonuna soru işareti getirilmelidir?

- A) Herkesten önce mi geldin
B) Sana bir soru sordum
C) Ne sen ne de bir başkası çözemez bunu
D) Uzun bir konuşma oldu

7. Aşağıdaki noktalama işaretlerinin hangisinden sonra gelen sözcük büyük harfle başlamaz?

- A) Nokta B) Ünlem
C) Kesme işareti D) Soru işareti

8.

Ahmet

Ali kütüphaneye ne zaman gidecekmiş

Oya

Bu ayakkabıları nereden aldınız

Cemil

Geziye kimlerin gideceği açıklanmadı

Beyza

Televizyondaki film saat kaçta başlayacak

Bu öğrencilerden hangisinin söylediği cümlelerin sonuna soru işareti (?) **konmaz**?

- A) Ahmet   B) Oya
C) Cemil   D) Beyza

9. Günümüzde ülkeleri yönetenlere cumhurbaşkanı denmektedir. Eskiden cumhurbaşkanı yerine şu adlar kullanılmış ( ) padişah, hakan, imparator, sultan, kral, melik vb.

Verilen metinde yay ayrıçla belirtilen yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Nokta   B) İki nokta
C) Soru işareti   D) Tırnak işareti

10. “2035 ▲ te dünyayı düşünemiyorum.”

Yukarıdaki cümlede ▲ ile belirtilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

- A) Nokta   B) Tırnak işareti
C) İki nokta   D) Kesme işareti

11. Aşağıdaki noktalama işaretlerinin hangisinde kesme işareti **yanlış** kullanılmıştır?

- A) Ayşeler’de bize gelecekmiş.
B) Samsun’a gidelim mi?
C) Karabaş’ın kulübesi burası.
D) Mustafa Kemal’in başarısı.

12.

1

Bizim pamuk sabaha kadar miyavladı.

2

Ben Mehmet Müdür’ü arıyorum.

3

Nihayet, gemi İstanbul Boğazı’nı geçti.

4

Dün Atatürk’ün doğduğu evi gezdim.

Verilenlerden hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

1. Hacivat:
( ) Dedim bu gece Karagöz( ) üme gideyim şöyle bir tatlı tatlı konuşayım ( ) Benimle çene yarıştırmaya var mısın ( )

Verilen metinde yay ayraç ile belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (-) (,) (.) (?)   B) (:) (') (...) (!)   C) (—) (') (.) (?)   D) (—) (') (!) (.)

2. • Hemen bu odayı terk et
• Bu yoldan bir daha dönemeyeceğini bile bile
• Senin en sevdiğin yemek hangisi

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi verilen cümlelerin herhangi birinde **kullanılamaz**?

- A) ?   B) ( ) ( ) ( )   C) !   D) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

3. Genellikle halkın yarattığı ◆ hayale dayanan ● sözlü gelenekte yaşayan ■ çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından ▲ geçen olağanüstü olayları anlatan edebî türe “masal” denir.

Verilen metinde hangi sembolün yerine virgül kullanılırsa bir **yanlışlık** yapılmış olur?

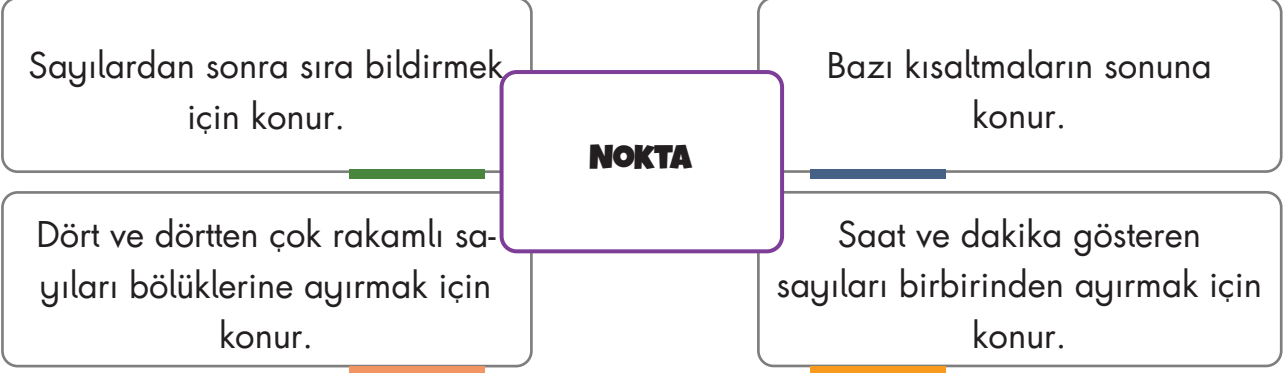
- A) ◆   B) ●   C) ■   D) ▲

4. TEMA BECERİ TEMELLİ DEĞERLENDİRME

4.

Yukarıda verilen şemadaki bilgilere göre hangi cümlede nokta (.) yerine farklı bir noktalama işareti kullanılmıştır?

- A) Abim Prof. Dr. Onur Bey'e ameliyat olacak.
- B) Konu ile ilgili toplantıyı 13,00'te yapalım mı?
- C) İstanbul'u XV. yüzyılda kim fethetti?
- D) Televizyonu 29.128 TL'ye aldık.

5.

"Profesör", "avukat" gibi ünvanların kısaltmasında kullanılır.	1	Ünlem işareti	A
Uyarı, seslenme ve hitap bildiren sözcüklerin sonuna konur.	2	Soru işareti	B
Soru anlamı taşıyan cümlelerin sonunda kullanılır.	3	Kesme işareti	C
Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.	4	Nokta	D

Serhat, verilen bazı noktalama işaretleri ile kullandıkları yerleri aşağıdaki gibi eşleştirmiştir.

1 → C   2 → A   3 → B   4 → D

Buna göre Serhat'ın yaptığı yanlışlığı düzeltmek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) 1 ile 3 yer değiştirmelidir.
- B) A ile B yer değiştirmelidir.
- C) 3 ile 2 yer değiştirmelidir.
- D) C ile D yer değiştirmelidir.

4. SINIF

TÜRKÇE

5. TEMA

KENDİMİZİ GELİŞTİRİYORUZ

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Doğanın Kollarında)	3	Varlığın Özelliğini Belirten Sözcükler	18
İsimler	5	İş, Oluş, Durum Bildiren Sözcükler	20
Özel İsimler	6	Test-15	21
Cins İsimler	7	Olayların Oluş Sırası	23
Tekil İsim, Çoğul İsim ve Topluk İsimleri	9	5N1K	24
Test-13	11	Test-16	25
Somut ve Soyut İsimler	13	Biçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri	27
Basit, Türemiş ve Birleşik İsimler	14	Süreç Değerlendirme	29
Test-14	15	Beceri Temelli Değerlendirme	31
İsmin Yerine Kullanılan Sözcükler	17		

5. FASİKÜL

DOĞANIN KOLLARINDA

Yeşil kırlara uzansam,
Gözlerimi kapatsam,
Ilık, hafif bir rüzgâr esse,
Hışırdasa yapraklar, ölse kuşlar.
Güneş ısıtsa yüreğime kadar,
Bulutlarla oyunlar oynasam.
Uçup gelse bir uğur böceği,
Parmaklarımda dolaşsa,
Beneklerini saysam,
Arkasından el sallasam.

Bir yelkenlim olsa,
Engin denizlere açılsam.
Belki okyanusları görürüm,
Yunuslarla bir yarış tuttururum.
Yıldızları seyrederken,
Ne huzurlu uyurum.
Uyansam yüksek bir dağda,
Atlayıp kızığa, karlara bata çıka,
Kaysam yamaçtan aşağıya.
İnsan ancak mutlu olur,
Doğanın şefkatli kollarında.

1

Verilen soruları şiire göre yanıtlayalım.

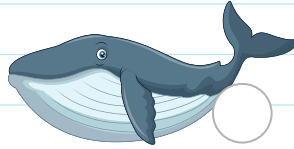
- * Şair bulutlarla nasıl bir oyun oynayacak olabilir?
- * Şair yelkenlisi olsa ne yapmayı düşünmektedir?
- * Şair ne zaman huzurlu uyuyabileceğini söylemektedir?
- * Şiirin teması nedir?
- * Doğada olmak size kendinizi nasıl hissettiriyor?

2 Verilen görsellerden ismi şiirde geçenleri işaretleyelim.

3 Aşağıda görselleri verilen hayvanlardan hangileri “Doğanın Kollarında” isimli şiirde yer almaktadır? İşaretleyelim.

4 Aşağıdaki numaralandırılmış ifadeleri okuyarak bulduğumuz sözcükleri bulmacadaki yerlerine yazalım.

1. “Aşağı” sözcüğünün zıt anlamlısı

2. “Macera” sözcüğünün eş anlamlısı

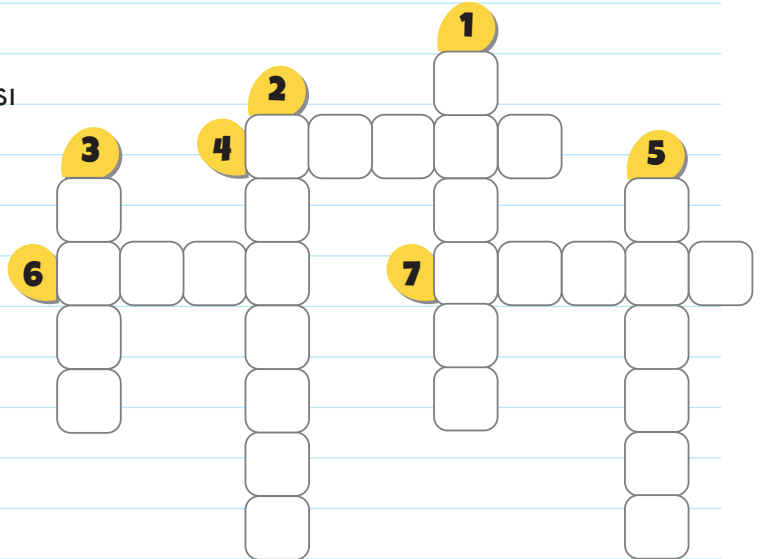
3. “Yürek” sözcüğünün eş anlamlısı

4. “Somut” sözcüğünün zıt anlamlısı

5. “Doğa” sözcüğünün eş anlamlısı

6. “Hafif” sözcüğünün zıt anlamlısı

7. “Yüksek” sözcüğünün zıt anlamlısı

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Canlı veya cansız bütün varlıkları ve kavramları karşılayan, onları ifade etmemizi sağlayan sözcüklere “**isim (ad)**” denir.
- ▶ İsimler çeşitli özelliklerine göre şöyle sınıflandırılabilir.

İSİMLER

Varlıklara Verilişlerine Göre

1. Özel İsimler
2. Cins İsimler

Varlıkların Sayılarına Göre

1. Tekil İsimler
2. Çoğul İsimler
3. Topluluk İsimleri

Varlıkların Oluşlarına Göre

1. Somut İsimler
2. Soyut İsimler

Yapılarına Göre

1. Basit İsimler
2. Türemiş İsimler
3. Birleşik İsimler

1

Aşağıdaki sözcüklerden isim olanları ve olmayanları verilen uygun boşluklara yazalım.

- * masa * Ali * telefon * tahta * çalış * düşün * toprak * gibi
* kullan * işte * vapur * kitap * çadır * ancak * hafta * kadar

İsim Olanlar

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

İsim Olmayanlar

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

2

Aşağıdaki sözcüklerden isim olanların baş harflerini soldan sağa yazarak şifreyi bulalım.

pense

ancak

benzer

odun

madem

limon

çünkü

İrem

şöyle

saksı

ŞİFRE:

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Tek olan, diğer varlıklar içinde birebir aynısı bulunmayan varlıklara verilen isimlere “özel isim (ad)” denir.
- ▶ İnsan isimleri
Örnek: Kadir, Tuğçe
- ▶ Hayvanlara verilen isimler
Örnek: Maviş, Sarıkız
- ▶ Mahalle, cadde ve sokak isimleri
Örnek: Çınar Mahallesi, Karanfil Sokak
- ▶ Şehir, ülke ve kıta isimleri
Örnek: Malatya, Avrupa, Çin
- ▶ Göl, deniz, okyanus, dağ isimleri
Örnek: Tuz Gölü, Büyük Okyanus, Erciyes Dağı
- ▶ Kurum ve kuruluş isimleri
Örnek: Mersin Üniversitesi, Trafik Dairesi Başkanlığı
- ▶ Din ve dil isimleri
Örnek: İngilizce, İslamiyet
- ▶ Gazete, dergi ve kitap isimleri
Örnek: Bilim ve Çocuk, Meraklı Gazetesi

1 Aşağıda görselleri verilen sözcüklerden özel isim olanları işaretleyelim.

Ev

Küçük Prens

Karga

Dağ

Tekir

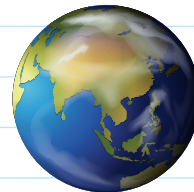
Adem

Ankara

İnsan

Dünya

Kitap

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Aynı türden olan canlı, cansız bütün varlık ve kavramlara verilen ortak isimlere “**cins isim**” denir.
- ▶ Eşya ve araç isimleri
Ömek: Mont, kaban, tabak
- ▶ Hayvan isimleri
Ömek: Kedi, köpek, kuş
- ▶ Meslek isimleri
Ömek: Berber, öğretmen
- ▶ Renk isimleri
Ömek: Siyah, mavi, yeşil
- ▶ Çiçek isimleri
Ömek: Gül, karanfil, papatya
- ▶ Meyve, sebze isimleri
Ömek: Mandalina, elma, marul

1 Verilen sözcükleri cins ve özel isim olacak şekilde iki farklı cümlede kullanalım.

Çiçek

Özel

Cins

Doğan

Özel

Cins

Nehir

Özel

Cins

Kartal

Özel

Cins

2

Verilen başlıklara uygun özel isim örnekleri yazalım.

Gezegen İsimleri	Şehir İsimleri	Kitap İsimleri	Kurum ve Kuruluş İsimleri
1.	1.	1.	1. ....
2.	2.	2.	2. ....

Hayvan İsimleri	Ülke İsimleri	Deniz İsimleri	Dergi İsimleri
1.	1.	1.	1. ....
2.	2.	2.	2. ....

3

Aşağıda verilen adlardan özel isim olanların kutucuklarını **kırmızıya**, cins isim olanların kutucuklarını ise **maviye** boyayalım.

Gözlük	☐	Gaye	☐	Masa	☐	Kitap	☐
Ev	☐	Karabaş	☐	Ayna	☐	Derya	☐
Futbol	☐	Gömlek	☐	Çağdaş	☐	Emel	☐

4

Aşağıdaki tablolarda verilen isimleri özelliklerine göre “✓” işareti ile işaretleyelim.

İsim	Özel	Cins	İsim	Özel	Cins
Erik	☐	☐	Yeşil	☐	☐
Adana	☐	☐	Danimarka	☐	☐
Cemre	☐	☐	Gürcistan	☐	☐
Bilgisayar	☐	☐	Sapanca Gölü	☐	☐
Paten	☐	☐	Süpürge	☐	☐
Doktor	☐	☐	Çorap	☐	☐
Mars	☐	☐	Hatay	☐	☐

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Bir isim yalnızca bir varlığı, nesneyi, kişiyi, eşyayı veya kavramı karşılıyorsa ve “-lar/-ler” çokluk eki almamışsa bu isimlere “**tekil isim**” deriz.
Ömek: Çanta, kedi, kitap...
- ▶ Aynı türden birden fazla varlığı karşılayan ve çokluk ifade eden isimlere “**çoğul isim**” denir. Çoğul isimler “-ler, -lar” ekini alırlar.
Ömek: Defterler, masalar, elmalar...
- ▶ Yapıca tekil, ancak anlam bakımından çoğul olan, “-ler, -lar” ekini almadığı hâlde aynı türe dâhil birden çok varlığı anlatan isimlere “**topluluk isimleri**” denir.
Ömek: Düzine, demet, sürü...

1 Aşağıdaki sözcükleri tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismi oluşlarına göre inceleyelim. Bu sözcüklerin karışık olarak verilen baş harflerini yazarak çocukların isimlerini bulalım.

- * iğne   * yastıklar   * aile   * radyo   * ütüler
- * deste   * fırça   * kitaplar   * ekip   * atkı
- * saatler   * meclis   * nevresim   * eldivenler   * limonlar

Benim ismim tekil isimlerin baş harfleriyle oluşur.

Benim ismim çoğul isimlerin baş harfleriyle oluşur.

Benim ismim topluluk isimlerinin baş harfleriyle oluşur.

2 Aşağıdaki tablolarda verilen isimleri özelliklerine göre “✓” işareti ile işaretleyelim.

İsim	Tekil	Çoğul	Topluluk	İsim	Tekil	Çoğul	Topluluk
Ülke				Keçiler			
Kuşlar				Orman			
Aile				Güller			
Takım				Oda			
Çanta				Kapı			
Masalar				Millet			
Halk				Meyve			
Ayakkabı				Ordu			

3

Aşağıda verilen tekil isimleri çoğul isim yapalım ve aldığı eki karşısına örnekteki gibi yazalım.

Tekil İsimler	Çoğul İsimler	Aldığı Ek	Tekil İsimler	Çoğul İsimler	Aldığı Ek
Ağaç	ağaçlar	-lar	Bilye		
Merdiven			Kayısı		
Muz			Örtü		
Roket			Zil		
Tarak			Kalem		
Top			Mendil		
Şemsiye			Peynir		
Para			Dosya		

4

Aşağıdaki tablolarda verilen isimleri özelliklerine göre örnekteki gibi “✓” işareti ile işaretleyelim.

İsimler	Tekil İsimler	Çoğul İsimler	Topluluk İsimleri	Özel İsim	Cins İsim
Çorap	✓				✓
Orman					
Sezgin					
Park					
Kuzular					
Antalya					
Oyuncaklar					
Çekirdek					
Konut					
Düzine					
Ceviz					
Karaoğlan					

Özel İsim	Cins İsim
✿ Ferit	▲ Fındık
● Far	★ Fare
■ Fransız	♥ Fas

Başlıklara uygun verilen örneklerin doğru olabilmesi için hangi sembollerle belirtilen isimler yer değiştirmelidir?

- A) ■ ile ▲ B) ● ile ♥
C) ✿ ile ★ D) ● ile ▲

2. Aşağıdaki isimlerden hangisi varlıklara verilmesine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Bilal B) Karadeniz
C) Mars D) Göl

3. Özel adların alt başlıklarını incelemek isteyen Yeşim'in aşağıdakilerden hangisine bakması **gerekmez**?

- A) Ülke isimleri B) Deniz isimleri
C) Kitap isimleri D) Meyve isimleri

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim **değildir**?

- A) Bana bir bardak su verir misin?
B) Annem komşularıyla kahve içiyor.
C) Okula kadar birlikte yürüdük.
D) Fotokopi kâğıdı almak için çıktı.

5. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi cins isimdir?

- A) Bahar sınıftaki en başarılı kızdı.
B) Bahar teyze bizim komşumuz olur.
C) Bahar gelince tüm dağlar yeşerir.
D) Bahar eve gelir gelmez biz de çıkarız.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel isim **yanlış** yazılmıştır?

- A) İşin aslı Yasin'in bildiği gibi değil.
B) En sevdiğim arkadaşımın adı aslı.
C) Bu olayın aslı er ya da geç ortaya çıkar dedi Deniz.
D) Belgelerin aslı görevlide kaldı.

7. İsimlerden önce gelen ünvanlar büyük harfle yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uymayan bir yazım söz konusudur?

- A) Dün bize Doktor Hasibe geldi.
B) Değeli Profesör Sezer Bey konuşmasını yapmak üzere geliyor.
C) Kitabımı Sayın Zühal Hanım'a imzalattım.
D) Bizi müdür Ali Akpınar karşıladı.

8. Aşağıdakilerden hangisi tekil addır?

- A) Aile   B) Birey
C) Toplum   D) Masalar

9. Yalnızca bir varlığı, nesneyi, kişiyi, eşyayı veya kavramı karşılayan isimlerdir.

Verilen açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Tekil isimler   B) Çoğul isimler
C) Topluluk isimleri   D) Cins isimleri

10. Aşağıdaki sözcükler tekil isim ve topluluk ismi olma durumlarına göre sınıflandırıldığında hangisi dışta kalır?

- A) Pencere   B) Gazete
C) Ordu   D) Kedi

11. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

	Tekil İsimler	Çoğul İsimler	Topluluk İsimleri
A)	Taş	Evler	Takım
B)	Elbise	Kiler	Ulus
C)	Bardak	Çöpler	Halk
D)	Çiçek	İşçiler	Tabur

12. Topluluk isimleri yapı bakımından tekil ancak anlam bakımından çoğul sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde açıklamaya uygun bir sözcük vardır?

- A) Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor.
B) Bu şehir çocukluğumun geçtiği yerdir.
C) Arızayı giderecek ekip birazdan gelecek.
D) Sarı saçları âdeta ışık saçıyordu.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük çoğul isimlere örnek **olamaz**?

- A) Bütün muslukları açarsan havuz çabuk dolar.
B) Kış aylarında kuşlar buraya göç eder.
C) Verilen cümleler bana anlamsız geldi.
D) Domatesler daha olgunlaşmadı.

14.

Gözlükler	Fular
Sokaklar	Ağaçlar
Komutan	Güler

Yukarıdaki kutucuklarda kaç tane çoğul ad vardır?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Beş duyu organımızın en az biri ile algılayabildiğimiz varlık ve kavramları karşılayan isimlere “**somut isim**” deriz.

Ömek: Toprak, su, ağaç, kitap...

- Beş duyu organımızın herhangi biriyle algılayamadığımız, olduklarını ancak düşünce yoluyla kavrayabildiğimiz kavramlara verilen isimlere “**soyut isim**” denir.

Ömek: Gurur, sevinç, özlem, düşünce...

- 1 Tabloda verilen isimlerden somut olanları **sarı** kutucuklara, soyut olanları **mor** kutucuklara yazalım.

* Kaygı * Duman * Özlem * Neşe * Saygı * Yağmur
* Karanlık * Parfüm * Ses * Günah * Sıcak * Özgürlük
* Rüzgâr * Zeka * Sevgi * Sevap * Su * Kedi

- 2 Aşağıda verilen tablolarda verilen başlıklara uygun örneklerden yanlış olanları işaretleyelim.

SOMUT İSİMLER

Soğuk

Hava

Islak

Adalet

Güven

SOYUT İSİMLER

Nefret

Gürültü

Bilgi

Sis

Hayal

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Sözcüğün anlamını değiştiren eklerden herhangi birini almamış, isimlere “**basit isim**” denir.

Örnek: kâğıt, ev, yolda...

- Basit isimlere sözcüğün anlamını değiştiren ek gelmesiyle oluşan ve yeni anlam kazanan isimlere “**türemiş isim**” denir.

Örnek: vatan + daş → vatandaş, yol + cu → yolcu

- Birden fazla sözcüğün bir araya gelip yeni bir varlığı veya kavramı karşılayacak şekilde yeni anlamlar kazanması sonucu oluşan isimlere “**birleşik isimler**” denir.

Örnek: sivri + sinek → sivrisinek, rüzgâr + gül → rüzgârgülü

- 1 Verilen isimlerin yanına sözcüğün yapısına göre “basit, türemiş, birleşik” ifadelerinden uygun olanını yazalım.

Çiçek		Bencil		Karadeniz	
Resim		Atatürk		Tuzluk	
Pencere		Cumartesi		Simitçi	

- 2 Verilen başlıkların altına uygun örnek sözcükler yazalım.

Basit İsimler	Türemiş İsimler	Birleşik İsimler
1.	1.	1. ....
2.	2.	2. ....

- 3 Aşağıda verilen sözcüklerle ilgili kutucukları numaraları kullanarak eşleştirelim.

1. Açıköz 2. Araba 3. Gecekondu 4. Türkçe 5. Müzik 6. Gözlük
7. Çamurluk 8. İnsan 9. Yurttaş 10. Çorap 11. Güneşlik 12. Çanakkale

TÜREMİŞ	BİRLEŞİK	BASİT

1. Aşağıdaki isimlerden hangisi somuttur?

- A) Soğuk B) Zekâ
C) Hayal D) Sevgi

2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi türemiş isimdir?

- A) İnek B) Fasulye
C) Odunluk D) Araba

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut bir isim kullanılmıştır?

- A) Yeni aldığım masanın ayağı kırıldı.
B) Cesaret, liderlerin en önemli özelliğidir.
C) Karanlık gecelerin sonu aydınlıktır.
D) Sararan yapraklar bir bir dökülüyor.

4.

kaygı	umut	koku
hava	özlem	yel

Verilen tabloda soyut isimlerin bulunduğu kutucukları turuncuya boyarsak ortaya çıkan şekil aşağıdakilerden hangisi olur?

- A)

 B)

C)

 D)

5.

Kural 1: Sadece somut isimler kullanılacak.
Kural 2: İsimler alfabetik sıraya göre dizilecektir.

Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisi verilen kurallara göre yazılmıştır?

- A) göl - kalem - ağaç
B) ayran - kuşku - rüzgâr
C) ateş - resim - vicdan
D) ayran - masa - şeker

6.

Somut Ad	Soyut Ad
Ördek	Sevgi
Bayrak	Fırça
Düşünce	Gurur

Yukarıdaki tablonun doğru olması için hangi sözcükler yer değiştirmelidir?

- A) Ördek-Fırça B) Bayrak-Gurur
C) Fırça-Düşünce D) Düşünce-Sevgi

7. Aşağıdakilerden hangisinde "-lik, -luk" eki alan sözcük soyut isimdir?

- A) Zenginlik B) Tuzluk
C) Sabunluk D) Şekerlik

8.

✿ Şanlı
● Kırık
■ Gümüş

▲ Hendek
★ Urla
♥ Kale

Hangi sembollerle verilen sözcükleri birleştirirsek ülkemizdeki bir şehrin ismi yazılmış olur?

- A) ■ ile ▲ B) ✿ ile ♥
C) ✿ ile ★ D) ● ile ♥

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut anlamlı sözcük **yoktur**?

- A) Ece, geleceğe dair büyük umutlar besliyor.
B) Bu tür hareketlere karşı sabrım kalmadı.
C) Annesine duyduğu özlem bitmiyor.
D) Okuldaki çocuklar parka gittiler.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somut anlamlı bir sözcük soyut anlamda kullanılmıştır?

- A) Böylesine güzel kedi yavrularını hiç görmemişti.
B) Tatlı dilli olmalı ve kimseyi kırmamalıyız.
C) Bahçemize bembeyaz bir gül var.
D) Aslan minik fare ile oyun oynuyor.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik isim kullanılmıştır?

- A) Yarın eski mahalledeki arkadaşlarımla buluşacağım.
B) Kitap okumak en sevdiğim etkinliktir.
C) Peyniri buzdolabından çıkarıp sofraya götür.
D) Öğretmenimiz ile birlikte bahçeye fidan diktik.

12. Aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla basit, türemiş ve birleşik isimler verilmiştir?

- A) Kumaş - Düğme - Akdeniz
B) Hasta - İyilik - Sivrisinek
C) Yağlı - Saat - Yeryüzü
D) Kiraz - Mutfak - Bilgisayar

13.

insan	araba	canlı
uykucu	tekne	küçük
duvar	işçi	gözcü

Verilen tabloda türemiş isimleri boyarsak tablo aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

- A)

	■	
■		■
	■	

 B)

■		■
	■	
■		
- C)

		■
■		
	■	■

 D)

■		■
	■	
		■

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

İsim olmadıkları hâlde ismin yerine kullanılan bazı sözcükler vardır. Bu sözcükler şunlardır:

- ▶ İnsan isimlerinin yerine kullanılan sözcükler: **ben, sen, o, biz, siz, onlar**. “Kendi” sözcüğü de insan isimlerinin yerine kullanılır.
- ▶ İşaret yoluyla varlık isimlerinin yerini tutan sözcükler: **bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar**
- ▶ Hangi ismin yerine kullanıldığı tam olarak belli olmayan sözcükler: **bazıları, kimisi, hepsi vb.**
- ▶ Soru yoluyla isimlerin yerini tutan sözcükler: **hangisi, kim, nerede vb.**

1 Aşağıdaki tabloda ismin yerine kullanılabilecek sözcüklerin üzerini çizelim. Geriye kalan harfleri sırasıyla yazıp şifreyi bulalım.

Ö	B	E	N	Ğ	O	N	L	A	R
T	Ü	M	Ü	R	E	K	A	Ç	I
T	S	İ	Z	O	H	E	P	S	İ
Ş	U	N	L	A	R	M	B	İ	Z
E	S	E	N	N	K	E	N	D	İ
B	A	Z	İ	İ	M	K	İ	M	İ

ŞİFRE:

2 Aşağıdaki sözcüklerden insan isimlerinin yerine kullanılanları işaretleyelim.

Ali	☐	Ben	☐	O	☐	Kuş	☐
Su	☐	Aslı	☐	Onlar	☐	Biz	☐
Cemre	☐	Sen	☐	Kendini	☐	Siz	☐

3 Aşağıda soru yoluyla ismin yerine kullanılan sözcüklerin olduğu cümlelerin kutucuklarını işaretleyelim.

☐	Masada duran kitabı kim aldı?	☐	Onlar nerede kalıyor?
☐	Hangisinden çalışmalıyız?	☐	Kaçı okula gelmedi?
☐	Hangileri bahçeyi bu hâle getirdi?	☐	Yarışmayı kaçınıcı bitirdin?

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Varlıkların sayısını, rengini, biçimini, durumunu bildiren ve isimlerden önce gelen, varlıkların özelliklerini belirten sözcüklerdir. İsimlerin önünde bulunan bu sözcüklere “ön ad” da denir. Varlığın özelliklerini belirten sözcükleri beş başlık altında inceleyebiliriz.

► Varlıkların durumlarını, şekillerini ve renklerini bildiren sözcükler.

Örnek: Mavi bardak ile su içeceğim.

► Varlıkların sayısını belirten sözcükler. Örnek: Beş ekmek al.

► Varlıkların yerini işaret yoluyla bildiren sözcükler. Örnek: Bu ayakkabı çok hafif.

► Varlıkların durumlarını soru yoluyla bildiren sözcükler. Örnek: Çaya kaç şeker atıyorsun?

► Varlıkları tam olarak belirtmeyen sözcükler. Örnek: Bazı hayvanlar çok sevimli oluyor.

1 Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere varlığın özelliğini belirten uygun sözcükleri yazalım.

kaç

yeni

virajlı

iki

kırmızı

koca

* Ödevlerimi ..... bilgisayar ile yapıyorum.

* Bu lokanta müşterileri için ..... halı sermiş.

* ..... ağaç gölgesiyle hayvanları ağırlıyor.

* ..... yol mide bulantısına sebep oldu..

* ..... kardeş de aynı elbiseyi giymiş.

* Bir arabaya ..... insan sığar?

2 Aşağıdaki sözcüklerden ismin önüne geldiğinde varlığın özelliğini belirtenleri işaretleyelim.

Lacivert

Ayşe

Sevgi

Eski

Büyük

Gülmek

Güzel

Sarı

Düz

Özlem

Eğlenmek

İyi

3 Aşağıdaki cümlelerde varlığın özelliğini belirten sözcüklerin altlarını çizelim.

* Yağmurun ardından rengârenk güller canlandı.

* Yarın akşam hızlı tren ile İstanbul'a gideceğim.

* Okullar açılacak diye yeni defter aldım.

* Bahçeli evlerde oturmak güzeldir.

* Bu insanlar hep böyle mutludur.

* Yeni gelen ürünleri şu tarafa alalım.

* Masadaki kırmızı kulaklık benim değil.

5. TEMA

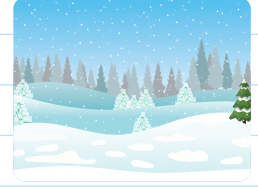
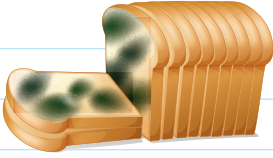
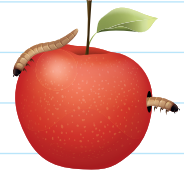
Varlığın Özelliğini Belirten Sözcükler

4 Aşağıdaki görsellerin altına varlıkların özelliklerini belirtilen örnekteki gibi sözcükler yazalım.

yarım pizza

5 Aşağıdaki tabloda varlığın hangi özelliğinin belirtildiğini bulup işaretleyelim.

Varlık	Renk	Durum	Biçim	Sayı	Sıra	Soru	İşaret
Hangi masa							
Kırık tabak							
Üç maymun							
Şu çocuk							
Kırmızı elma							
Güzel elbise							
Dağınık oda							
Beşinci kitap							

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► İş, oluş, durum ve hareket bildiren sözcüklere “**eylem**” denir.

Örnek: Bulutlar **karardı**.

Oluş bildirir.

Otları **yoldum**.

İş bildirir.

Okula **koştı**.

Durum bildirir.

1 Aşağıdaki cümlelerde iş, oluş ve durum bildiren sözcüklerin altını çizelim.

* Sevdiğim yazarın son kitabı çıktı.

* Bahçede futbol maçı yaptılar.

* Yeni açılan müzeyi gezdim.

* Sonbahar gelince yapraklar sarardı.

* Kaybolan kalemimi çok aradım.

* Bahçeye domates tohumları ekim.

* Kedimiz Boncuk çok yaşlandı.

* Saksıdaki çiçekleri her gün suladım.

2 Aşağıdaki cümlelerde pembeyle yazılmış sözcüklerden iş, oluş ve durum bildirenleri cümlelerin başına yazacağımız numaralarla sınıflandıralım.

1 İş Bildiren

2 Oluş Bildiren

3 Durum Bildiren

Okuldan çıkıp eve kadar **yürüdüm**.

Sınıf arkadaşımı görünce ona **sarıldım**.

Bahar geldiği için her taraf **yeşerdi**.

En sevdiğim oyuncağım **bozuldu**.

Hava kararana kadar **çalıştım**.

Yeni aldığım ayakkabım **yırtıldı**.

Ağaçtaki elmaların hepsini **topladım**.

Tabakları sofraya **taşıdı**.

3 Aşağıdaki tabloda verilen cümleleri durumlarına göre işaretleyelim. Cümlede iş, oluş ve durum bildiren sözcükleri örnekteki gibi yazalım.

Cümle	İş Bildiren	Oluş Bildiren	Durum Bildiren	Sözcük
Bahçede top oynadım.	✓			
Öğretmenimiz yeni bir konu anlattı.				
Televizyon karşısında gülüyordu.				
Kardeşim bugün doğdu.				
Gece geç yattığı için sabah uyanamadı.				
Annem elindeki taşı suya attı.				
Ekmekler bayatlamış.				
Misafirler gider gitmez hemen yattı.				

1. Bu kepçe ile şunları taşıdım

Yukarıdaki cümlede ismin yerini tutan sözcük hangi renkte yazılmıştır?

- A) Kırmızı B) Sarı
C) Mavi D) Yeşil

2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi ismin yerine kullanılamaz?

- A) Onlar B) Durmak
C) Hepsi D) Kimisi

3. "Kedi, usulca girdi yuvasına." cümlesinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi eylemdir?

- A) Kedi B) Usulca
C) Girdi D) Yuvasına

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işaret yoluyla isimlerin yerini tutan bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Bunları burada görmek istemiyorum.
B) Şu tepenin ardında bizim köyümüz var.
C) Bazı insanlar kendilerini çok beğeniyorlar.
D) Bu kitabı bitirip başka bir kitap okuyacağım.

5. Ben bunları yemem. Sen hepsini yiyebilirsin.

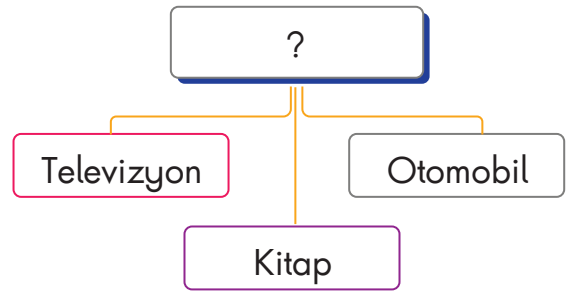
Yukarıdaki cümlede ismin yerine kullanılan kaç sözcük vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Aşağıdakilerin hangisinde varlığın özelliğini belirten bir sözcük vardır?

- A) Bayat ekmek B) İnek sütü
C) Bal arısı D) İğde ağacı

7.

Soru işareti olan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse bütün varlıkların özelliğini anlamlı bir şekilde belirtir?

- A) Hızlı B) Yırtık
C) Yeni D) Paslı

8. Kimi insanlar koca çınar gibidir. Kökleri sağlam, zorluklara direnirler.

Yukarıdaki cümlelerde varlığın özelliğini belirten kaç sözcük vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. Oyun alanına gelenlerden bazıları mavi takımı seçti.

Yukarıdaki cümlede hangi sözcük varlığın özelliğini belirtmektedir?

- A) Oyun B) Bazıları
C) Gelen D) Mavi

10. Yapraklar sonbaharda sarılaştı.

Yukarıda verilen cümlede hangi durum ifade edilmektedir?

- A) İş bildirmektedir.
B) Oluş bildirmektedir.
C) Hareket bildirmektedir.
D) Hiçbiri

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük iş bildirmektedir?

- A) Diktiğim fidanın boyu çok uzamış.
B) Geçen yıl aldığım kazaklar bollaşmış.
C) Akşama doğru gökyüzü kızardı.
D) Sabah uyanınca odasını topladı.

12. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi iş, oluş veya durum bildirmez?

- A) Yarın saat ikide balık tutmaya gideceğiz.
B) Çok fazla ayakta kalınca ayakları ağrıdı.
C) Seninle oynamayacağım bu oyunu artık.
D) Yağmurdan sonra yayılan koku çok güzel.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru yoluyla ismin yerini tutan bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Kırtasiyeden hangilerini alacaksın?
B) Hangi araba daha güzel sence?
C) Tahtanın bağlantısını hangi işçi yaptı?
D) Bu kasaya hangi elmaları yerleştireyim?

14.

okudum

kalktım

kitabı

kızardı

Yukarıdaki sözcüklerden hangileri iş, oluş ya da durum bildirir?

- A) okudum ve kızardı
B) okudum, kalktım ve kızardı
C) okudum, kızardı ve kitabı
D) okudum, kitabı ve kızardı

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Olayların oluş sırası, bir durumun veya olayın meydana gelme aşamalarını takip eden bir dizidir.
- ▶ Olayların belirli bir sırayla anlatılması, dinleyici veya okuyucu için durumu daha anlaşılır hâle getirir.
- ▶ İnsanlar sıralı bilgilere daha kolay erişir ve hatırlar.

1 Aşağıdaki görselleri oluş sırasına göre numaralandıralım.

2 Aşağıdaki olayları oluş sırasına göre numaralandıralım.

<p>— Kırk yaşındayım. Komşusu hemen itiraz eder: — Nasıl olur hoca'm?</p>	<p>Sen bu soruyu on yıl sonra yine sor. Göreceksin aynı cevabı vereceğim. Ben sözümden dönmem, der.</p>
<p>Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir komşusu sorar: — Hocam, sen kaç yaşındasın? Hoca ak sakallarını sıvazlar.</p>	<p>On yıl önce de aynı şeyi söylemiş-tiniz, deyince hoca gülümser: — Bak komşum sözünden dönmek bize yakışmaz.</p>

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Bir olayı, metni ya da cümleyi daha iyi anlayabilmek için sorduğumuz bazı soru sözcükleri 5N1K olarak adlandırılır.

- 1 Verilen cümlelerdeki altı çizili ifadeleri numaralandırılmış soru sözcükleriyle eşleştirelim.

1. Ne?

2. Niçin?

3. Nerede?

4. Ne zaman?

5. Kim?

6. Nasıl?

Ankara'ya yarın akşam yoğun bir şekilde kar yağacak.

İkinci derste arka bahçede futbol maçı yapacağız.

Osman okuldan çıkınca en iyi arkadaşını ziyaret edecek.

İlkokul öğretmenimi görmek için eski okuluma gideceğim.

İyi bir atlet olmak istiyorsan çok hızlı koşmalısın.

Kalemim kırıldığı için kırtasiyeden yeni bir kalem aldım.

- 2 Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Cümlelerde cevabı bulunan "5N1K" sorularının olduğu kutucukları işaretleyelim.

Kalemimi kaybettiği için yazısını yazmadı.

Ne yazamadı?

Niçin yazamadı?

Kim yazamadı?

Mert ve Ali parkta buluştular.

Ne zaman buluştular?

Kim buluştu?

Nerede buluştular?

Annem pazardan mandalina aldı?

Kim aldı?

Ne aldı?

Ne zaman aldı?

Ayla yüksek sesle müzik dinledi.

Kim dinledi?

Nasıl dinledi?

Niçin dinledi?

Dedem salonda gazete okuyor.

Ne zaman okuyor?

Kim okuyor?

Nerede okuyor?

Şubat tatilinde Mersin'e gideceğiz.

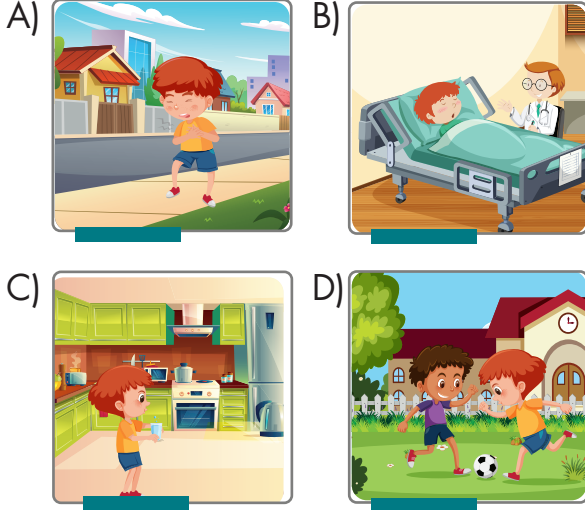
Ne zaman?

Nereye?

Kim?

1. Aşağıdaki görsellerden hangisi olayların oluş sırasına göre **en son**da yer alır?

2. I. Evin kapısını açtı ve içeri girdi.
II. Lambaları yaktı.
III. Dışarı çok soğuktu, eve koştu.
IV. Sobaya odun attı ve ısındı.

Numaralanmış cümlelerin oluş sırasına göre sıralanması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I-III-II-IV   B) II-I-III-IV
C) III-I-II-IV   D) IV-II-I-III

3. Metin, kitaplarını dikkatlice kitaplığa koydu.

Bu cümledeki altı çizili sözcük aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtıdır?

- A) Nereye?   B) Kim?
C) Ne?   D) Ne zaman?

4. “Merve gece uykusuz kaldı.” cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Neden?   B) Nerede?
C) Ne?   D) Ne zaman?

5. Aşağıdaki cümleler oluş sırasına göre sıralandığında 3. cümle hangisi olur?

- A) Annesi ile birlikte çarşıya gittiler.
B) Mehmet babasına hediye almak istiyordu.
C) Babasına mavi bir gömlek aldılar.
D) Çünkü hafta sonu babalar günüydü.

6. Afyonkarahisar’a nereden geldiniz?

Aşağıdakilerden hangisi bu cümledeki sorunun cevabı olabilir?

- A) Annemi görmek için
B) Isparta’dan
C) İki gün önce
D) Uçakla

7. ■ Sınıftan içeri girdi.

▲ Kabanını askıya astı.

* Öğretmeni dikkatlice dinledi.

✿ Çantasından kitaplarını çıkardı.

Yukarıda verilen ifadeleri oluş sırasına göre sıralamak için hangi sembollerin yer değişmesi gerekir?

- A) ■ - ✿   B) ■ - *   C) * - ✿   D) ■ - ▲

8.

Mert

Bu sabah hava güneşli olduğu için bahçede oyun oynadık.

Mert'in cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı **yoktur**?

- A) Ne?   B) Nasıl?
C) Niçin?   D) Ne zaman?

9. "Öğrenciler ödevlerini dikkatlice yaptı."

Bu cümlede aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı **yoktur**?

- A) Ne zaman yaptı?
B) Kim yaptı?
C) Neyi yaptı?
D) Nasıl yaptı?

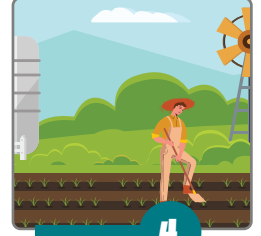
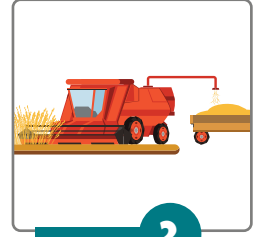
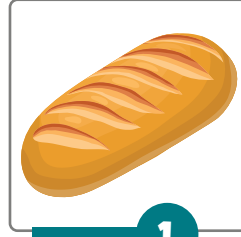
10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Kim?" sorusunun yanıtı **yoktur**?

- A) Çocuklar oyun oynuyorlar.
B) Bahçedeki çimler biçildi.
C) Müdür kürsüye çıktı.
D) Annem kek yaptı.

11. "İşe bugün başladım." diyen kişiye aşağıdakilerden hangisi sorulmuştur?

- A) İşe ne zaman başladın?
B) Bu işi kim tavsiye etti?
C) İşe nerede başladın?
D) İşe nasıl başladın?

12.

Verilen olayların oluş sırası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1-2-3-4   B) 2-1-4-3
C) 4-2-3-1   D) 4-3-2-1

13. "Yaz yağmuru çok güzel yağdı." cümlesinde aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı vardır?

- A) Ne?   B) Nerede?
C) Ne zaman?   D) Neden?

14. Aşağıda verilen olayların hangisinin oluş sırası **yanlıştır**?

- A) Zeki Bey dolmuşla işe gitti.
B) Ömer, kahvaltı yaptıktan sonra uyandı.
C) Ali arabayı çalıştırmak için anahtarı çevirdi.
D) Pınar evin kapısını açıp içeri girdi.

5. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

1 Aşağıdaki tablolarda verilen isimleri özelliklerine göre “✓” işareti ile işaretleyelim.

İsimler	Tekil	Çoğul	Topluluk	Özel	Cins
Balon					
Atlar					
Muğla					
Ekip					
Kamyon					
Böcekler					
Ali					
Deste					

2 Aşağıdaki sözcüklerden somut isim olanların kutucuklarını **maviye**, soyut isim olanların kutucuklarını **kırmızıya** boyayalım.

Yağmur	☐	Öfke	☐	Topaç	☐	Şefkat	☐
Kalp	☐	Pantolon	☐	İyilik	☐	Üzüntü	☐

3 Aşağıdaki tablolarda verilen isimleri özelliklerine göre “✓” işareti ile işaretleyelim.

İsimler	Basit	Türemiş	Birleşik	İsimler	Basit	Türemiş	Birleşik
Silgi				Uyurgezer			
Şanlıurfa				Limoncu			
Simitçi				Pazartesi			
Bilgisayar				Hanımeli			
Onbaşı				Çiçek			
Şekerlik				Yastıklar			
Balık				Arabacı			
Gözlük				Kitaplar			
Sandal				Oyuncu			

5. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

4

Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Cümlelerde cevabı bulunan “5N1K” sorularının olduğu kutucukları işaretleyelim.

Osman her gün soru çözüyor.	Dün gece hava çok soğuktu.	Babam, Zeynep’e elbise aldı.
☐ Kim çözüyor?	☐ Nerede soğuktu?	☐ Ne aldı?
☐ Nerede çözüyor?	☐ Ne zaman soğuktu?	☐ Kim aldı?
☐ Ne çözüyor?	☐ Nasıl soğuktu?	☐ Nerede aldı?
Nedim servisi kaçırdığı için okula geç kaldı.	Ömer koşarak yüzme havuzuna gitti.	Abim salı günü askerden gelecek.
☐ Kim geç kaldı?	☐ Kim gitti?	☐ Ne zaman gelecek?
☐ Ne zaman geç kaldı?	☐ Ne zaman gitti?	☐ Nasıl gelecek?
☐ Niçin geç kaldı?	☐ Nasıl gitti?	☐ Kim gelecek?

5

Aşağıdaki cümlelerde ismin yerini tutan sözcükleri örnekteki gibi belirleyelim.

Cümle	Sözcük
Sen burada bekle hemen geleceğim.	sen
Akşam siz de sinemaya gelecek misiniz?	
Hava çok kötü olunca onlara gitmeye karar verdik.	
Yaz tatilinde ben Artvin’e gitmeyi düşünüyorum.	

6

Aşağıda görseli verilen varlığı nitelermeyen sözcükleri işaretleyelim.

	Renkli ☐		Şirin ☐
	İri ☐		Cam ☐
	Yumuşak ☐		Yaramaz ☐
	Hızlı ☐		Kırık ☐
	Yeşil ☐		Tahta ☐
	Altın ☐		Sıcak ☐

1. Aşağıdaki olaylar oluş sırasına göre sıralanırsa son cümle hangisi olur?

- A) Parasını ödeyip tostunu aldı.
- B) Aklına kantinden tost almak geldi.
- C) Kantinde sıraya girdi.
- D) Karnının acıktığını fark etti.

2. “Kırmızı kitap” ifadesindeki altı çizili sözcük “kitap” sözcüğünü hangi yönüyle nitelemiştir?

- A) Renk
- B) Sayı
- C) Durum
- D) Zaman

3. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi soyut anlam içerir?

- A) Yıldız
- B) Bulut
- C) Düş
- D) Dalga

4. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi tekil olduğu hâlde çoğul anlam taşır?

- A) futbolcu
- B) hakem
- C) gol
- D) takım

5.

anlattı	halıcı	kalın
gitmedi	araba	güldü
ağarmış	solmuş	susuz

Kutucuklarda verilen sözcüklerden kaç tanesi iş, oluş veya durum bildirmektedir?

- A) 1
- B) 3
- C) 4
- D) 5

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi insan isimlerinin yerine kullanılmıştır?

- A) Onları da alıp çantana yerleştir.
- B) Düzenli suladım ama onlar yine de soldu.
- C) Basketbol maçını onlar da izleyecek.
- D) Onlar taşınmayacak kadar ağır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ismin yerine kullanılan sözcük vardır?

- A) Okullar başlasa da arkadaşlarıma kavuşsam.
- B) Ellerimizi sabunla iyice yıkadıktan sonra temiz bir havluyla silmeliyiz.
- C) Bu yıl okul alışverişimi kırtasiyeden yapacağım.
- D) Bunların düzenini hiç ama hiç beğenmiyorum.

5. TEMA

SÜREÇ DEĞERLENDİRME

8.

gurur
okul
keder **1**

keyif
sıkıntı
hayal **2**

kuru
şüphe
peri **3**

ümit
rüya
tatlı **4**

Verilen listelerin hangisinde sadece soyut isimler vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çoğul bir sözcük **yoktur**?

- A) Tüm kapılar yüzümüze kapanıyor sanki.
B) Yapraklar yeniden kurumaya başladı.
C) Bahçeye kiler yapmayı düşünüyoruz.
D) Vitrindeki ayakkabılar çok da güzel değil.

10.

- ▲ Doğa   ★ Nedim
■ Nehir   ● Deniz

Yukarıdaki sözcüklerden hangisi her zaman özel isim olarak kullanılmaktadır?

- A) ▲ B) ■ C) ★ D) ●

11. Yolun kenarındaki büyük ev haftaya
1 2 3 4 5
boyanacak.
6

Yukarıdaki cümlede kaç numaralı sözcük varlığın özelliğini belirtmektedir?

- A) 1 B) 3 C) 5 D) 6

12. Kural: Özel ve birleşik isim olacaktır.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi verilen kurala uygundur?

- A) Gecekondu B) Aslanağzı
C) Boşboğaz D) Eskişehir

13. Aşağıdakilerden hangisi "5N1K" sorularından **değildir**?

- A) Marketten ne aldın?
B) Hangi oyunu seviyorsun?
C) Zil ne zaman çalacak?
D) Amcan nerede çalışıyor?

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde renkli yazılan ifade diğerlerinden farklı bir sorunun cevabıdır?

- A) **Ağrı Dağı'na** çıkacağız.
B) Arka **bahçeye** gideceğiz.
C) Ablam **sinemaya** gitti.
D) **Yarın** pikniğe gideceğiz.

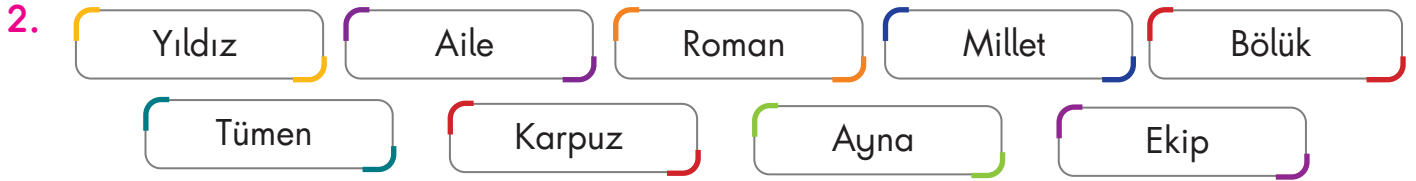
5. TEMA BECERİ TEMELLİ DEĞERLENDİRME

1. Salih, akşam olunca koşarak futbol sahasına gitti.

Verilen cümleye “kim, nasıl, ne zaman?” soruları soruluyor.

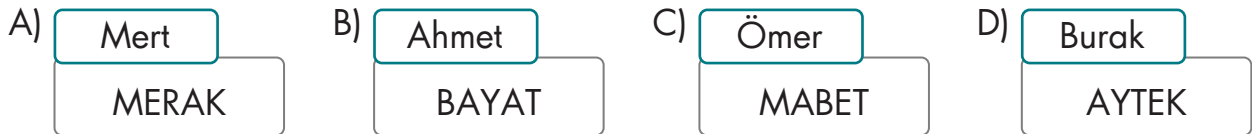
Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi bu sorulardan birinin cevabı **olmaz**?

ŞİFRE:

Verilen tablodaki topluluk isimlerinin baş harfleri kullanılarak şifre bulunacaktır.

Buna göre şifreyi doğru bulan çocuk aşağıdakilerden hangisidir?

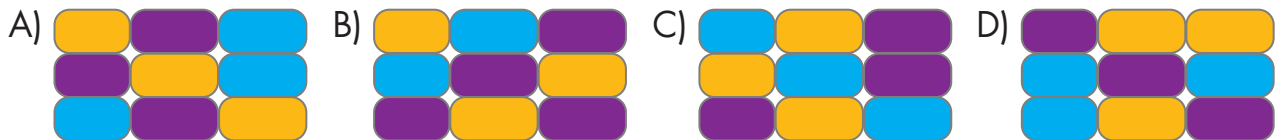

3.

Necati	Fakat	Süpürge
Belki	Kıbrıs	Yılan
Elma	Sadece	Van

Yandaki tabloda özel isimler maviye, tür isimleri mora, isim olmayan sözcükler ise sarıya boyanacaktır.

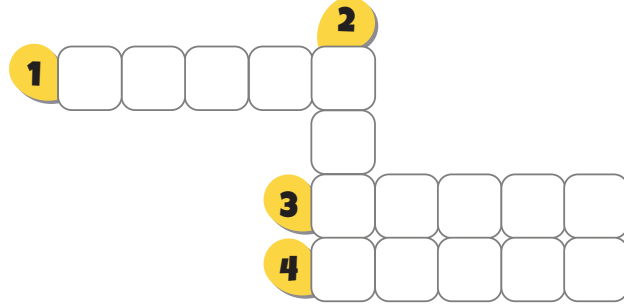
Buna göre tablonun boyanmış hâli aşağıdakilerden hangisi olur?

4.

1. Soyut bir isim
2. Somut bir isim
3. Özel bir isim
4. Bir topluluk ismi

Yönergelere göre bulmacaya aşağıdakilerin hangisinde belirtilen sözcükler yazılabilir?

	1	2	3	4
A)	Melek	Masa	Osman	Düzine
B)	Özlem	Askı	Pelin	Millet
C)	Saygı	Para	Samet	Meclis
D)	Duygu	Uçak	Aylin	Kabile

5.

Basit	Türemiş	Birleşik
Pilav	Başlık	Karabiber
Çilek	Tatlıcı	Denizaltı
Oyuncak	Pencere	Tekirdağ

Tablodaki yanlışlığı düzeltmek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "Pilav" ile "denizaltı" sözcükleri yer değiştirmelidir.
- B) "Başlık" ile "karabiber" sözcükleri yer değiştirmelidir.
- C) "Çilek" ile "tatlıcı" sözcükleri yer değiştirmelidir.
- D) "Oyuncak" ile "pencere" sözcükleri yer değiştirmelidir.

4. SINIF

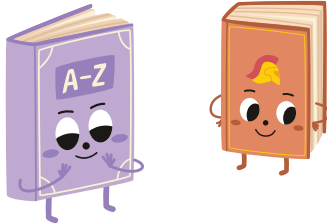
TÜRKÇE

6. TEMA

BİLİM VE TEKNOLOJİ

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Sümerli Aben)	3	İkilemeler	17
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	5	Pekiştirmeli Sözcükler	18
Sayıların ve Tarihlerin Yazımı	7	Test-19	19
Kısaltmaların Yazımı	8	Oku-Anla-Uygula (Çevre Bilinci)	21
Test-17	9	Yazımı Karıştırılan Sözcükler	23
Oku-Anla-Uygula (Çocuk Oyunları)	11	Yabancı Dilden Dilimize Giren Sözcükler	24
-de Ekinin ve “de” Bağlacının Yazımı	13	Test-20	25
-ki Ekinin ve “ki” Bağlacının Yazımı	14	Biçimlendirici Değerlendirme Etkinlikleri	27
Test-18	15	Süreç Değerlendirme	29
		Beceri Temelli Değerlendirme	31

6. FASİKÜL

SÜMERLİ ABEN

İlk Çağ uygarlıklarından olan Sümerlerde Aben adında bir genç yaşamaktaydı. Aben zeki, çevik ve ahlaklı biriydi. Çok çalışkandı, araştırmayı ve yeni şeyler öğrenmeyi seviyordu.

Aben bir gün şehir merkezinde dolaşırken bir kenarda durup insanları izlemeye başladı. İnsanlar birbirleriyle konuşup iletişim kuruyorlardı ama bir şeyler eksikti. Ağızlarından çıkan her kelimenin büyük önemi vardı ama insanlar bazen söylediklerini unutuyordu bazen de duyduklarını. Sözcükler buhar olup uçuyordu âdetâ. Akıllarda kalmıyordu. Bu yüzden ufak tefek tatsızlıklar olabiliyor bazen de büyük kargaşalar yaşanıyordu.

Aben, o gün akşam olunca eve döndü ve bu durumu çok düşündü. Babası da tüccar olan Aben bir gün babasına yardım ederken alışveriş ve ticari faaliyetlerini unutmamak için bunları kaydetmeye karar verdi. Bunun için malları temsil eden basit semboller kullanacaktı.

Bu semboller ile ilgili nesnenin basit çizimleriydi. Zamanla kullandığı semboller arttı. Bunu gören diğer tüccarlar da sembolleri kullanmaya başladı.

Tüccarlar sayesinde ülkeler arasındaki ticarete kültürlerin etkileşimi de katılınca yavaş yavaş da olsa yazı yazmanın temelleri atılmış oluyordu. Artık bütün kavramlar için birer sembol vardı ve insanlar bu sembolleri kullanıyordu.

Bu semboller zamanla ilk yazı türü olan çivi yazısını ortaya çıkardı. Sonunda Sümerlerde yazı bulunmuştu. Yazıyı bulan ilk kişi Aben değildi belki ama Aben'in ülkesi için yaptıkları hep hatırlanacaktı.

1

Verilen soruları metne göre cevaplayalım.

* Okuduğunuz metne yeni bir başlık yazınız.

* Yazı ilk olarak nerede ortaya çıkmıştır?

* Metne göre ilk yazı türüne ne denmektedir?

2

Metinde geçen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayalım.

- * ..... ve yeni yeni şeyler öğrenmeyi seviyordu.
- * Zamanla kullanıldığı ..... arttı.
- * İnsanlar genelde ..... uğraşıyorlardı.
- * Ağızlarından çıkan her kelimenin büyük ..... vardı.
- * Bu semboller zamanla ilk yazı türü olan ..... ortaya çıkardı.

3

Aşağıda “Sümerli Aben” metninde geçen bazı cümleler verilmiştir. Bu cümleleri olayların oluş sırasına göre numaralandıralım.

- Artık bütün kavramlar için birer sembol vardı ve insanlar bu sembolleri kullanıyordu.
- Aben bir gün şehir merkezinde dolaşırken bir kenarda durup insanları izlemeye başladı.
- Bunun için malları temsil eden basit semboller kullanacaktı.
- Bu semboller zamanla ilk yazı türü olan çivi yazısını ortaya çıkardı.
- İnsanlar birbirleriyle konuşup iletişim kuruyorlardı ama bir şeyler eksikti.
- Araştırmayı ve yeni yeni şeyler öğrenmeyi seviyordu.
- İlk Çağ uygarlıklarından olan Sümerlerde Aben adında bir genç yaşamaktaydı.

4

Aşağıdaki cümlelerde yanlış yazılmış birleşik sözcükleri bulup doğrusunu boş bırakılan yerlere yazalım.

Ahlat'taki öğretmen evi çok güzel.

Aslan ağzı en sevdiğim çiçektir.

Bu eski koltuk evimizin demir başıdır.

Sivri sinekler yüzünden uyuyamadım.

Doktor uyur gezer olabileceğimi söyledi.

Keçi boynuzu çok faydalı bir bitkidir.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Cümle büyük harfle başlar.
Ömek: Babam gazete okuyor.
- ▶ Şiirin dizeleri büyük harfle başlar.
Ömek: Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak. (Mehmet Akif Ersoy)
- ▶ Özel adlar büyük harfle başlar.
Ömek: Ahmet Haşim, Yunus Emre
- ▶ Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.
Ömek: Dr. Alaaddin Yavaşca, Zeynep Hanım, Bay Ali Çiçekçi
- ▶ Makam, mevki, ünvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar.
Ömek: Sayın Vali, Sayın Başkan,
- ▶ Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.
Ömek: Boncuk, Fındık, Minnoş.
- ▶ Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar.
Ömek: Türkçe, Almanca, İngilizce.
- ▶ Devlet adları büyük harfle başlar.
Ömek: Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
- ▶ Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.
Ömek: Merkür, Neptün, Satürn
- ▶ Mahalle, cadde, sokak, bulvar adları büyük harfle başlar.
Ömek: Yunus Emre Mahallesi, Karaköy Meydanı, Zafer Sokak
- ▶ Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.
Ömek: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Dil Kurumu

1 Aşağıdaki cümleleri büyük harflerin kullanımı bakımından inceleyerek yazımı doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

- Kış gelince sobaları kuracağız.
- Halime Teyzem bize gelecek.
- Bugün Berna öğretmen girecek dersimize.
- Mahalledeki köpeğin adını tüylü koyduk.
- Pencereye vuran güneş ışığı bana huzur veriyor.
- Gezegenlerden Neptün'ü hep merak etmişimdir.

2

Aşağıdaki cümlelerde yanlış yazılan sözcükleri ve bu sözcüklerin doğru yazılışını örnekteki gibi kutucuklara yazalım.

Cümle	Yanlış Yazılan Sözcük	Doğrusu
Ömer, Dr. Levent beye muayene olmuş.	beye	Bey'e
Köpeğimiz karabaş çok akıllı bir hayvandır.		
Evde "kaşağı" adlı kitabı okudum.		
Berrin gül sokakta oturuyor.		
Hafta sonu uçak ile romanyaya gideceğiz.		
Atatürk ilkokulu 2-A sınıfında okumaktayım.		
Kurban bayramı dört gündür.		

3

Aşağıdaki cümlelerde yanlış yazılan harflerin altını örnekteki gibi çizelim.

- * Kayısı denince Aklıma malatya gelir.
- * Umut karanfil sokak'ta oturuyor.
- * Atatürk 19 mayıs'ta samsun'a çıktı.
- * cumhuriyet bayramı için sınıfımızı süsledik.
- * Kerem'in babası ankara'dan Turşu getirmiş.
- * İstiklal marşı'nın yazarı mehmet akif Ersoy'dur.
- * Abim 25 haziran 2003 tarihinde doğdu.
- * Şener Amcam yarın Bizim eve gelecek.
- * Küçük kuşumuz minnoş kafesinden kaçmış.
- * Manisalı Hüseyin bey haftaya ordu'da olacak.

4

Aşağıdaki cümlelerle bu cümlelerdeki büyük harflerin kullanımıyla ilgili açıklamaları numaraları kullanarak eşleştirelim.

1 Devlet adları	Karanfil Sokak'ta oturuyoruz.
2 Dil ve lehçe adları	İrem, Van Su İşleri'nde çalışıyor.
3 Kurum, kuruluş adları	Bilim Sanat Dergisi'nin yeni sayısı çıktı.
4 Mahalle, cadde, sokak adları	Nedim Almanca kursuna katıldı.
5 Kitap, dergi, gazete ve sanat eserleri	Salı günü İngiltere'den gelecek.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)**SAYILARIN YAZILIŞI**

- ▶ Birden fazla sözcükten oluşan sayılar ayrı yazılır.
Ömek: Yüz elli dokuz
- ▶ Üçer, beşer gibi üleştirme sayıları her zaman yazıyla yazılır.
- ▶ Rakamlara veya sayılara gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.
Ömek: 8'den
- ▶ Sıra bildiren sayıları yazılırken nokta kullanılmışsa sayılara gelen ekler ayrı yazılmaz.
Ömek: 4.'üncü değil, 4. şeklinde yazılır.
- ▶ Para ile ilgili işlemlerle senet, çek vb. ticari belgelerde geçen sayılar bitişik yazılır.
Ömek: altıyüzelli TL, otuzbeş kr.
- ▶ Dört veya daha çok basamaklı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve aralarına nokta konur.
Ömek: 4.567, 326.197

TARİHLERİN YAZILIŞLARI

- ▶ Tarihler gün, ay ve yıl olacak şekilde yazılır.
Ömek: 14.07.2025, 30/06/2021
- ▶ Bilinen bir tarihi anlatan gün ve ay adlarının ilk harfleri büyük olur.
Ömek: 29 Ekim 1923
- ▶ Gün ve ay isimleri bir tarihe bağlanmışsa yanında bir rakam varsa büyük harfle başlar.
Ömek: Bu yıl okullar 19 Haziran'da kapanacak.

1 Aşağıda sayıların ve tarihlerin yazımı ile ilgili verilen cümlelerdeki yanlışlıkları düzelterek örnekteki gibi doğrusunu yazalım.

14 mayıs 2026'da görüşmek üzere.

14 Mayıs 2026'da görüşmek üzere.

Sınıfa 2'şer 2'şer girdik.

Her Çarşamba İngilizce dersimiz var.

27 şubat Salı günü okul tatil edildi.

Tableti dörtbin yediyüz liraya almış.

Saat 9 dan sonra müsait misin?

14'ci sokakta yangın çıkmış.

Okul turnuvasında 2.'inci oldum.

13-05-2014 yılında doğmuşum.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Kuruluş, ülke ve yön adlarının kısaltmaları her sözcüğün ilk harfinin büyük yazılmasıyla yapılır.
Ömek: **kuzeydoğu (KD), Türk Hava Kurumu (THK)**
- ▶ Gelenekselleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.
Ömek: **TBMM, TEMA**
- ▶ Kısaltılan sözcük veya sözcük grubu; özel ad, ünvan veya rütbe ise ilk harf büyük; cins isim ise ilk harf küçük olur.
Ömek: **Av. (avukat), ed. (edebiyat)**
- ▶ Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde sözcüğün okunuşu esas alınır.
Ömek: **cm'yi, kg'dan, kr.a,**
- ▶ Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır.
Ömek: **BDT'ye, TDK'den, THY'de, TRT'den, TL'nin**

1 Aşağıdaki kısaltmalar ile açılımlarını eşleştirelim.

1 RTÜK

2 TÜBİTAK

3 AFAD

4 MEB

5 TSK

6 TCDD

7 TDK

8 TRT

9 BDT

10 TBMM

- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- Millî Eğitim Bakanlığı
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- Türk Silahlı Kuvvetleri
- Afet ve Acil Durum Yönetim
- Türkiye Büyük Millet Meclisi
- Bağımsız Devletler Topluluğu
- Türk Dil Kurumu
- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

1. 1.inci olan kişi 10 aralıktaki seçmele-
re girecek.

Yukarıdaki cümlede yazımı yanlış olan ifadelerin doğru yazılışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1.nci → 1,'ci
10 aralıktaki → 10 aralıkta'ki
- B) 1.nci → 1.inci
10 aralıktaki → on Aralıktaki
- C) 1.nci → 1.
10 aralıktaki → 10 Aralık'taki
- D) 1.nci → 1'inci
10 aralıktaki → 10 Aralıktaki

2. Aşağıdakilerin hangisinde kısaltmaların yazılışında yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Tam 20 dk. seni bekledim.
- B) 23 Nisan 1920'de T.B.M.M açıldı.
- C) Benim boyum 147 C.M'dir.
- D) Alışverişimiz 175 T.L tuttu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yoktur?

- A) 5'er lira toplayıp bakkaldan top alalım.
- B) Dersimiz 8-30'da başlayacak.
- C) Okullar eylülde açılacak.
- D) 24 kasım öğretmenler günüdür.

4. Arda

Önemli şairlerimizden biri olan Mehmet Akif'i iyi tanımalıyız. Değerlerimize sahip çıkmalıyız.

Arda'nın kurduğu cümlede yazım yanlışlığı yapılan sözcüğün yanlış yazılma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cümleye başlarken büyük harf hatası yapılmıştır.
- B) Özel isimlerin yazımında yanlışlık yapılmıştır.
- C) Noktadan sonra yazılan cümlede büyük harf hatası vardır.
- D) Lakap ve takma adların yazımında yanlışlık yapılmıştır.

5.

Mektep	Tekir
Yusuf	Ankara
Ayşe	Rüya

Yukarıda verilen sözcüklerden kaç tanesinin baş harfi her zaman büyük yazılır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Kurtuluş Savaşı kahramanlarımızdan Sultan bacı tanıtıldı.

Yukarıdaki cümlenin hangi sözcüğünde yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) savaş B) sultan
C) bacı D) kahraman

7. Aşağıda verilen tarihlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) 17 ekim 2024 Perşembe
- B) 07-16-2025 Çarşamba
- C) 27 Ağustos 2000 Salı
- D) 23.kasım.2023 Perşembe

8. • Millet isimleri büyük harfle başlar.
• Hayvanlara verilen özel isimler büyük harfle başlar.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu açıklamalardan herhangi birine **uymaz**?

- A) Bu sen en çok Alman turistler geldi.
- B) Köpeğime Karabaş ismini verdim.
- C) Maratonu Nijeryalı atlet kazandı.
- D) Gaye kuşu mavişe yem vermeyi unutmuş.

9. I. Yeni belgesel TRT’nda yayınlanacak.
II. Md. yrd. Sermet Bey’i arıyordum.
III. Tdk’da böyle bir sözcüğe denk gelmedim.

IV. 120 Cm kumaş örter bu sandığı.
Numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde kısaltmaların yazımı yanlıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, III ve IV

10. “Dünya, güneş, ay” sözcükleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında küçük harfle başlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Dünya’mızın uydusu Ay’dır.
- B) Canlıların Güneş’e ihtiyacı vardır.
- C) Güneş’in Dünya’ya uzaklığını biliyor musun?
- D) Seni Dünyalar kadar çok seviyorum.

11. Birden fazla sözcükten oluşan sayılar ayrı yazılır.

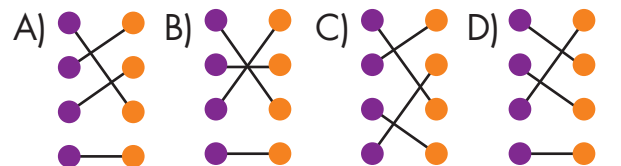
Aşağıdakilerden hangisi bu kurala uygun **değildir**?

- A) On dört bin altıyüz on iki
- B) Üç yüz yirmi bin dokuz yüz
- C) Bir milyon altı yüz on altı
- D) Seksen sekiz bin sekiz yüz on sekiz

12.

Türk Hava Yolları	●	●	Mah.
Mahalle	●	●	T.C.
Türkiye Cumhuriyeti	●	●	THY
Devlet Su İşleri	●	●	DSİ

Yukarıda verilen açılımlar ile kısaltmalar eşleştirildiğinde hangisi gibi olur?

2

Verilen sözcüklerin anlamlarını sözlükten bulup yazalım.

oyun

nesil

vakit

değişim

tekerleme

3

Aşağıdaki sözcüklerin çağrıştırdığı yeni sözcükler yazalım.

sözcük

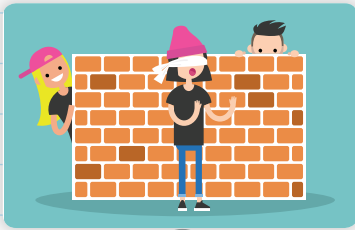
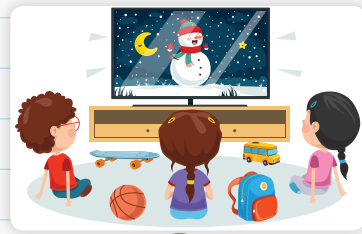
çocuk

eğlence

4

Aşağıda görselleri verilen oyunlardan sayışma yaparak oynadıklarımızı işaretleyelim.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ “-de” eki sözcüğe bitişik yazılır. Sözcüklere bulunma anlamı katar.
Ömek: Yolda gördüğüm arkadaşımınla dertleştik.
- ▶ “-de” ekini cümleden çıkardığımızda cümlenin anlamında bozulma olur.
- ▶ Eş görevli sözcükleri veya önermeleri birbirine bağlayan sözcük türüne “bağlaç” denir.
- ▶ Bağlaç olan “de” sözcükten ayrı yazılır.
Ömek: Dünkü maçta sen de gol attın mı?
- ▶ Bağlaç olan “de” cümleden çıkarılırsa cümlenin anlamı bozulmaz. “-te/-ta” şeklinde yazılmaz.

1 Aşağıdaki cümlelerden “de/da” eki çıkarıldığında cümlenin anlamının bozulup bozulmadığını işaretleyelim.

* Bununla ilgili kitap da yazılmış.

* Yolda kalan aracı hep beraber ittik.

Bozuluyor.

Bozulmuyor.

Bozuluyor.

Bozulmuyor.

* Biz de geçen hafta maç yapmıştık.

* Masanın üstünde duran kalemi al.

Bozuluyor.

Bozulmuyor.

Bozuluyor.

Bozulmuyor.

2 Aşağıda kartların mavi renkli ön yüzünde cümleler, sarı renkli arka yüzünde ise şifre sözcükler yazmaktadır. Ön yüzündeki cümlelerden “de”nin yazımı doğru olan kartların arka yüzündeki sözcükleri sırasıyla aşağıya yazalım. Şifreyi bulalım.

1. Bende o sınavdan iyi bir not aldım.

4. Yüzünde tarifsiz bir sevinç vardı.

lokma

lafla

2. Ben de okula gitmek istiyorum.

5. Beraber bahçe de oyun oynadık.

peynir

yutulmaz

3. Türkçe sözlüğüm okulda kalmış.

6. O kadar yetenekli ki keman da çalmayı öğrenmiş.

gemisi

yürümez

ŞİFRE:

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ “-ki” eki sözcüğe bitişik yazılır. Sözcüklere bulunma anlamı katar.
Ömek: Kitaptaki resimler çok güzel.
- ▶ Eş görevli kelimeleri veya önermeleri birbirine bağlayan sözcük türüne “bağlaç” denir.
- ▶ Bağlaç olan “ki” sözcükten ayrı yazılır. Cümleleri birbirine bağlamak için kullanılır.
Ömek: Sen gül ki ben mutlu olayım.
- ▶ “ki” den sonra “-ler” eki getirildiğinde cümle anlamlı oluyorsa “-ki” bitişik, anlamlı olmuyorsa ayrı yazılır.

1 Aşağıdaki kısaltmalar ile açılımlarını eşleştirelim.

Cümle	Ek	Bağlaç
○ kadar çok bekledim ki resmen ağaç oldum.		
Fidanları bahçedeki boşluğa dikelim.		
Bembeyaz tahtaya kalemdeki mürekkep bulaştı.		
Derslerine iyi çalış ki başarılı olasın.		
Tabaklar mutfaktaki dolabın içinde.		
Tam manzaraya dalmıştım ki sesini duydum.		

2 Aşağıdaki boş yerlere “ki”nin bağlaç olarak kullanıldığı cümleler yazalım.

*
*
*
*

3 Aşağıdaki cümlelerde “ki” doğru yazılmışsa “D”, yanlış yazılmışsa “Y” yazalım.

☐ Hava o kadar soğukki sular buz kesti.	☐ Erkenden git ki yer bulabilesin.
☐ Sokakta ki hayvanlar çok üşüyor.	☐ Üstte ki kolileri aşağıya indirelim.
☐ Elindeki bardağı yere düşürdü.	☐ Ata'ya söyleki onun da haberi olsun.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” **yanlış** yazılmıştır?

A) Zeynep
Kalbimde temiz bir sevgi var.

B) Ali
Minik kuş saatlerce penceremin önünde bekledi.

C) Ahmet
Aradığım kitabı Kadıköy’de buldum.

D) Burak
Anlattığın filmi bende izledim.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımı doğrudur?

- A) Sen gülki çiçekler açsın yeniden.
B) Bu ezanlarki şهادetleri dinin temeli.
C) Solda ki kırmızı topu istiyorum.
D) Arada yaz ki arayı açmayalım.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de/da” doğru yazılmıştır?

- A) Arkadaşında ödevini bitirdi mi?
B) Bugün okulda futbol maçı yaptık.
C) Matematik dersinde giremedim.
D) Yarında aynı yerde buluşalım mı?

4. ■ Şarkıda geçen sözleri ezberledim.
● Benim silgimde kaybolmuş.
▲ Bizim okulun bahçesinde çok büyük.
★ Pazar günü evde kalacağım.
Hangi sembollerle verilen cümlelerde “-de, -da” ayrı yazılmalıdır?

- A) ■ ve ▲ B) ▲ ve ★
C) ● ve ▲ D) ■ ve ★

5. Yeni bir kalem alacaktım fakat param bitmiş.

Verilen cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde “de” ile sağlanmıştır?

- A) Onun da morali çok bozuldu.
B) Gamze de bizimle gelecek.
C) Odaya iyice baktım da bulamadım.
D) Bizim bahçeye de fidan dikelim.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-de/-da” ekinin yazımıyla ilgili bir **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Yazılı da kopya çekilmez.
B) Kırmızı da güzel gözüküyor.
C) Kimsecikler de kalmamış.
D) Yazın gelin de tatil yapalım.

7. Arada sırada tekrar yapki konuları unutmayasın.

Verilen cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) “de” yanlış yazılmıştır.
- B) Büyük harf yanlış kullanılmıştır.
- C) Nokta yanlış kullanılmıştır.
- D) “ki” yanlış yazılmıştır.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” doğru yazılmıştır?

- A) Yemek o kadar güzeldiki parmaklarımızı yedik.
- B) O, öyle bir futbolcudur ki on kişiyi birden çalımlar.
- C) Bana verdiği sözleri yerine getirmediki sana verdiklerini yerine getirsin.
- D) Sokakta ki çocuklar neşe içinde oyun oynuyorlardı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” yanlış yazılmıştır?

- A) Evi satıpta ne yapacaksın?
- B) Onu gördüğümde içim rahatladı.
- C) Arkadaşın pek de cömertmiş.
- D) Hasta çocuk, yatakta yatıyor.

10. Seda

Arkadaşım gelmiş de hemen gitmiş.

Baran

Dışarı çık da olacıkları gör.

Emir

Nazım da bizimle maça gelecek.

Aysu

Soba da yanan odun bitmiş.

Yukarıda bir sınıftaki bazı öğrencilerin tahtaya yazdığı cümleler verilmiştir.

Buna göre öğrencilerden hangisi “de, da”yı yanlış yazmıştır?

- A) Seda
- B) Aysu
- C) Emir
- D) Baran

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “-de / -da” ekinin ayrı yazılması gerekir?

- A) Salonda bekliyorum onu.
- B) Bugün evde olacaktım.
- C) Orhan’da bizimle Tosya’ya gelecek.
- D) Salıncakta sallanıyor.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Bir sözcüğün eş anlamlısının, zıt anlamlısının, yakın anlamlısının ya da kendisinin tekrar edilerek yan yana kullanılmasıyla oluşturulan sözcük grubuna **ikileme** denir.

Ömek: yavaş yavaş, aşağı yukarı, sağlık sıhhat, abur cubur, doğru dürüst, yırtık pırtık...

► İkilemeler arasında hiçbir noktalama işareti girmez.

► İkilemeler ayrı yazılır. İkilemeyi oluşturan sözcüklerin yerleri değiştirilemez.

► Bazı ikilemelerde sözcüğün biri anlamlı biri anlamsız olduğu gibi sözcüklerin her ikisi de anlamsız olabilir.

Ömek: İvır zıvır, defter mefter...

1 Aşağıdaki ikilemeleri verilen tanımlara göre numaraları kullanarak örnekteki gibi eşleştirelim.

1. Biri anlamlı diğeri anlamsız kelimelerle

3. Karşıt (zıt) anlamlı kelimelerle

2. İki de anlamsız kelimelerle

4. Aynı sözcüğün tekrarı

4 yavaş yavaş

eften püften

eski püskü

aşağı yukarı

tek tük

horul horul

pırlıl pırlıl

eğri büğrü

kem küm

az çok

şıkır şıkır

ileri geri

2 Aşağıdaki cümlelerde verilen boşluklara uygun ikilemeleri yazalım.

eş dost

sıkı fıkı

yalan yanlış

ıvır zıvır

akıllı uslu

uzun uzun

* Komşunun çocuğu ne kadar ..... duruyor.

* Hafta sonu ..... hep birlikte buluşacağız.

* Öğretmenimiz konu hakkında ..... öğütler verdi.

* Batuhan'ın odasında ..... ne ararsan var.

* Onlar kadar ..... insan görmedim.

* ..... sözlerle insanların aklını karıştırmayalım.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Bir sözcüğe anlamını kuvvetlendirmek için ilaveler yapılması veya sözcüğün tekrarlanmasına **pekiştirme** denir.

Örnek: yemyeşil, dümdüz, sapasağlam, güzel mi güzel araba...

- Sözcüklerin ilk hecelerine “m, p, r, s” harflerinin getirilmesiyle **pekiştirme** yapılır.

Örnek: bembeyaz, kıpkırmızı, tertemiz, büsbütün...

- Bazı sözcüklerde m-p-r-s harflerine ek olarak “a, e” harfleri de getirilebilir.

NOT: pırasam kelimesinin sessiz harfleri olarak kodlanabilir.

Örnek: güpegündüz, düpedüz, karmakarışık...

- Sözcüklerin ilk hecelerine farklı ekler de getirilebilir.

Örnek: sırlıklam...

- 1 Aşağıdaki sözcüklerden ikileme olanların kutucuklarını **maviye**, **pekiştirme** olanların **kutucuklarını** **kırmızıya** boyayalım.

hemen hemen

kıpkırmızı

sımsıcak

dosdoğru

açık saçık

yapayalnız

abuk sabuk

sapasağlam

çıtı pıtı

yavaş yavaş

kapkara

bomboş

- 2 Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere verilen **pekiştirmelerden** uygun olanlarını yazalım.

sipsivri

kupkuru

mosmor

dümdüz

çepeçevre

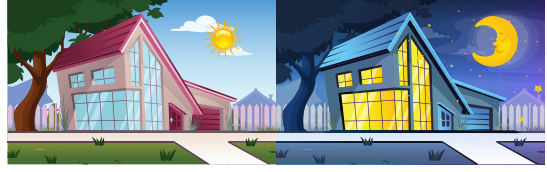
yemyeşil

- * ..... bir alanda futbol oynamak gibisi yok.
- * Bahçedeki ..... menekşelerin kokusu her yeri sarmıştı.
- * Kalemimi açınca ucu ..... oldu.
- * Ormanda çıkan yangın köyün etrafını ..... sardı.
- * Güneşte kalan ıslak kazağım ..... olmuştu.
- * ..... dağlar baharın habercisi gibiydi.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme kullanılmamıştır?
A) Çok zor sorular hazırlamış.
B) Taptaze meyveler geldi.
C) Tertemiz bir odası vardı.
D) Sapsarı bir elbise giymişti.
2. Hangi cümlede anlamsız sözcüklerle oluşturulan ikilemeler kullanılmıştır?
A) Onu bulmak için ev ev dolaştılar.
B) Ahmet için için ağlıyordu.
C) Nehrin suyu gürül gürül akıyor.
D) Gözlerinden fırl fırl yaşlar döküldü.
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirmeli sözcük diğerlerinden farklı oluşturulmuştur?
A) Bu söylediklerinle apaçık onu kastettin.
B) Yıkılan kıyafetlerim tertemiz olmuş.
C) Açıkta kalan ekmekler kupkuru olmuştu.
D) Fırtınanın vurduğu ağaç sapsağlam duruyor.
4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcüklerin tek başına anlamı yoktur?
A) Onun ufak tefek olduğuna bakma.
B) Aşağı yukarı hep aynı bunlar.
C) Acı tatlı günler bizi bekliyor.
D) Fazla abur cubur yememeliyiz.

5.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen görsele anlam ilişkisi bakımından benzeyen bir ikileme kullanılmıştır?

- A) Öğretmenin gösterdiği çizgileri eğri büğrü çizdi.
  - B) Evlerimizin okula uzaklığı aşağı yukarı aynı mesafede.
  - C) Hepinize sağlıklı sıhhatli günler diliyorum.
  - D) Ali'nin durup durup gülmesi beni de güldürmüştü.
6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme kullanılmıştır?
- A) Simsiyah bir gecenin sabahına uyandım.
  - B) İleri geri konuşan adamı odadan çıkardılar.
  - C) Yeni aldığım kalem paramparça olmuştu.
  - D) Sımsıcak yaz günlerini bu aralar çok özleyorum.
7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme kullanılmıştır?
- A) Bana bu ay harçlık vermediler.
  - B) Soğuk su alabilir miyim?
  - C) Gençliğimde kaldı güzel anılarım.
  - D) Koskocaman gözleri ile bana baktı.

8.

İkilemeyi oluşturan kelimeler her zaman ayrı yazılır.

Ahmet Öğretmen'in verdiği bilgiye göre hangisinde **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Anneme demet demet çiçek topladım.
- B) Bu konuşulanlar ipe sapa gelmez.
- C) İşlerimiz tıkr tıkr ilerliyor.
- D) Çamurda bata çıka bir hâl olduk.

9. Pekiştirmenin en doğru tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamın artırılması ve sözcüğün daha vurgulu hâle getirilmesidir.
- B) Anlamın değişmesi ve sözcüğün çekimli hâle getirilmesidir.
- C) Anlamın artırılması ve sözcüğün daha itici hâle getirilmesidir.
- D) Anlamın değişmesi ve sözcüğün daha çekici hâle getirilmesidir.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme **kullanılmamıştır**?

- A) Yolculuğumu tamamlayıp sağ salım eve döndüm.
- B) Hepsinden azar azar yemelisin.
- C) Yaprakları sapsarı olan ağaç sonbaharın habercisiydi.
- D) Teyzelerim bugün yarın gelirler elbet.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme diğerlerinde anlamca farklıdır?

- A) Büyük küçük herkes parka geldi.
- B) Yalan yanlış konuşarak beni yanıltma.
- C) Onun hakkında ileri geri konuşup durdu.
- D) Saatlerdir sağa sola koşuyor.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirmeli sözcüğün yazımında **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Aniden bastıran yağmur beni sırlı sıklam etti.
- B) Güneşin etrafını çepeçevre saran bulutlar dağıldı.
- C) Soğukta elleri âdeta mosmor olmuştu.
- D) Adres soran amcaya "Dümdüz ilerle." dedim.

13.

tastamam	tamam tamam
tamamen	tamamı

Yukarıdaki sözcüklerden pekiştirmeli sözcük olanlar turuncuya boyanırsa nasıl bir şekil ortaya çıkar?

- A)

- B)

- C)

- D)

ÇEVRE BİLİNCİ

Can ve ailesi çadır kurup kamp yapmayı çok seviyorlardı. Doğayla iç içe olmak, geceleri en parlak yıldızları izleyerek uyumak, doğal yaşam alanlarındaki hayvanları gözlemlemek çok ilgi çekiciydi. Can'ın babası Şükrü Bey, işten fırsat buldukça ailesini doğa gezilerine çıkarıyordu.

Bu yaz tatilinde soluğu Muğla'da almışlardı. Daha önce de Akyaka'da çok keyifli bir kamp yapmışlardı ama bu kez keyiflerini kaçıran bir durum vardı. Kampta konaklayan kalabalık bir grup, çevredeki insanları rahatsız edecek davranışlarda bulunuyorlardı. Gece geç saatlere kadar yüksek sesle konuşuyor ve gülüyorlardı. Kamp yerlerinde uyulması gereken tüm kuralları hiçe sayıyorlardı. Daha kötüsü ise çöplerini ormanda bırakıyor, doğaya zarar veriyorlardı.

İkinci günün sonunda Şükrü Bey, bu istenmeyen duruma daha fazla dayanamadı. Eşi Meltem Hanım'la birlikte sorumsuz davranan kampçuları kibarca uyardılar. Kamp yerinde konaklayan diğer kampçılar da onlara destek verdiler. Kamp sakinlerinin konuşmaları sorumsuz davranan kampçıların kendilerine çekidüzen vermelerini sağladı. Çevreye dağılan eşyaları ve atıkları toplamaya başladılar.

Meltem Hanım, Can'a:

— Doğa bize bırakılmış bir miras değildir yavrum, gelecek nesillerin şimdiki nesillere emanetidir. Herkes bu emanete iyi bakmalıdır. Ayrıca doğal varlıklarımız kadar kültürel varlıklarımız da önemlidir. Çevremizdeki kültürel mirasları gelecek nesillere aktarmak bizim elimizde, dedi. Can annesine sarıldı.

— Biliyorum anneciğim, öğretmenimiz bunu bize her zaman hatırlatıyor. Çevreye bu kadar duyarlı bir ailem olduğu için kendimi çok şanslı hissediyorum, dedi.

1

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

* Ailenin keyfini kaçıran durum nedir?

* Sorumsuz kampçuları uyan kimdir?

* “Kültürel miras” ile kastedilen ne olabilir?

* Siz olsaydınız sorumsuz kampçılara ne söylediniz?

2

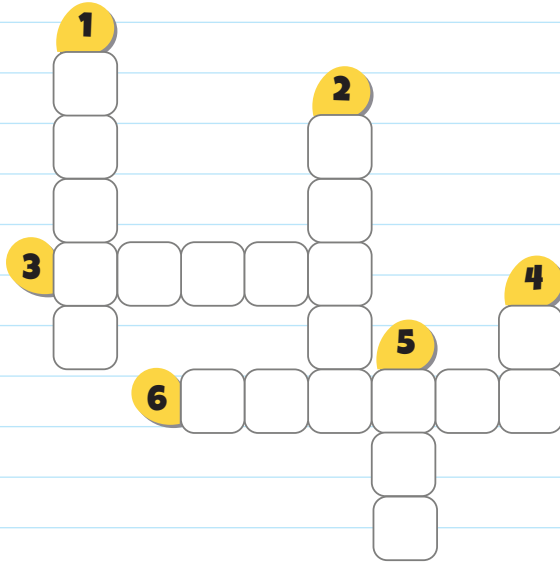
“Çevre Bilinci” metninde geçen aşağıdaki cümleleri devrik cümle hâline getirip yeniden yazalım.

- * Geç saatlere kadar yüksek sesle konuşuyor ve gülüyorlardı.
- * Kamp yerinde konaklayan diğer kampçılar da onlara destek verdiler.
- * Çevreye dağılan eşyaları ve atıkları toplamaya başladılar.
- * Ayrıca doğal varlıklarımız kadar kültürel varlıklarımız da önemlidir.

3

Metinde geçen aşağıdaki numaralandırılmış sözcüklerin zıt anlamlılarını bulmacadaki yerlerine yazalım.

- 1 Doğal
- 2 Geç
- 3 Yüksek
- 4 Çok
- 5 İç
- 6 Gece

4

Aşağıdaki yazım yanlışı yapılan sözcüklerin “Çevre Bilinci” metninden doğru yazılışlarını bulalım ve boş bırakılan yerlere yazalım.

annecim		herkez		kamıp	
amenet		çerve		öretmen	
keyf		eylence		karabalık	
gurup		yüşkek		doal	

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Bazı sözcükleri farkında olmadan yanlış yazıyor olabiliriz.
- ▶ Doğru yazımından emin olmadığımız sözcüklerin doğrusunu öğrenmek için imla kılavuzlarına ya da Türk Dil Kurumu (TDK) internet sitesine bakabiliriz. (www.tdk.gov.tr)

1 Aşağıdaki sözcüklerden yazımı doğru olanları işaretleyelim.

Filim	☐	Grup	☐	Gravat	☐	Traktör	☐
Film	☐	Gurup	☐	Kravat	☐	Tıraktör	☐
Kirem	☐	Düyme	☐	Plaj	☐	Torpak	☐
Krem	☐	Düğme	☐	Pilaj	☐	Toprak	☐
Mutvak	☐	Pilan	☐	Perşembe	☐	Öğretmen	☐
Mutfak	☐	Plan	☐	Perşembe	☐	Öretmen	☐
Bayram	☐	Pisiklet	☐	Püskivit	☐	Zebze	☐
Baryam	☐	Bisiklet	☐	Bisküvi	☐	Sebze	☐
Tiren	☐	Kılavuz	☐	Tıraş	☐	Aile	☐
Tren	☐	Klavuz	☐	Tıraş	☐	Ayle	☐

2 Aşağıdaki cümlelerde yanlış yazılan sözcüğü bulup örnekteki gibi kutucuğa doğrusunu yeniden yazalım.

..... çember	▶ Öğretmenimiz tahtaya çok güzel çenber çizdi.
.....	▶ Yatmadan önce yeni aldığım eşortmanı giydim.
.....	▶ Dedem balkonda gaste okumayı çok seviyor.
.....	▶ Teneffüste herkezin dışarı çıkması gerekiyor.
.....	▶ Tualetten çıktıktan sonra mutlaka ellerimizi yıkamalıyız.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Ülkelerin birbiriyle olan ilişkilerinin artması, daha fazla etkileşim hâlinde olmaları ülkelerin dillerini de etkilemektedir.
- ▶ Bunun yanı sıra teknolojik gelişmeler ile birlikte yeni icatların ortaya çıkması da dilimize yabancı sözcüklerin girmesine neden olmuştur.
- ▶ Dilimize çok fazla yabancı sözcüğün girmesi dilimizi yozlaştırır. Bu yüzden dilimize giren yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıkları varsa Türkçe karşılıklarını kullanmaya özen göstermeliyiz

1 Aşağıdaki sözcüklerin Türkçe karşılıklarını noktalı yerlere yazalım.

mouse

printer

blender

ice tea

2 Aşağıdaki yabancı kökenli sözcükleri Türkçe karşılıkları ile eşleştirelim.

1

kainat

2

montaj

3

ofis

4

lansman

5

sembol

iş yeri

tanıtım

evren

kurgu

simge

3 Aşağıda verilen sözcüklerden hangisinin yabancı dilden dilimize geçmiş olduklarını işaretleyerek gösterelim.

yazgı

bay bay

demo

buton

us

ego

buyruk

yüz

balo

billboard

ırmak

organize

1.

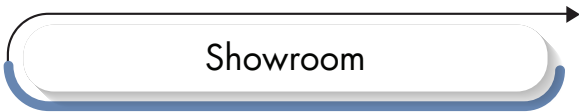
Verilen görselleri karşılayan ifadelerin Türkçe karşılıkları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) sürücü, dizüstü bilgisayar, bakkal
- B) şoför, laptop, market
- C) arabacı, notebook, gross
- D) kaptan, computer, büfe

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yabancı dillerden dilimize girmiştir?

- A) Bilgisayarımın faresi bozulunca yenisini aldım.
- B) Testteki bütün soruları doğru yanıtladım.
- C) Ahmet ile birlikte kafeye gideceğiz.
- D) Yavru kedinin hareketleri çok sevimliydi.

3.

Yukarıdaki sözcüğün Türkçe karşılığı hangisi olabilir?

- A) Bahçeli ev
- B) Ev
- C) Sergievi
- D) Bağ evi

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “profil” sözcüğünün Türkçe karşılığı kullanılmıştır?

- A) Kamera ile yüzünün yan tarafından görüntü alacağım.
- B) Bu akşam teyzemleri ziyarete gideceğiz.
- C) Maskemi takıyorum ve mesafemi koruyorum.
- D) Bu ağacı ben küçükken dedem dikmiş.

5. Aşağıda verilen yabancı kökenli sözcük ve Türkçe karşılığı eşleştirmelerinden hangisinde **yanlışlık** yapılmıştır?

- A) Start-Başlangıç
- B) Bariyer-Engel
- C) Faul-Ense
- D) Bandaj-Sargı

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dilimize yabancı dillerden giren “laptop” sözcüğünün Türkçesi kullanılmıştır?

- A) Utku'nun kırımızı topu patladı.
- B) Dizüstü bilgisayarda mı oyun oynuyorsun?
- C) Ömer yeni bir masaüstü bilgisayar aldı.
- D) Dışarda lapa lapa kar yağıyor.

7. Buğra ile Sena eğlenceli bir oyun oynuyor.

Yukarıdaki cümlede yapılan yazım yanlışının düzeltilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Buğra yerine Bura yazılmalıdır.
- B) Sena yerine Senna yazılmalıdır.
- C) "eğlenceli" yerine "eğlenceli" yazılmalıdır.
- D) "ile" sözcüğü cümleden çıkarılmalıdır.

8. Aşağıdaki çocuklardan hangisinin söylediği cümlede yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Zeynep
Mehmet'in babası çok iyi bir ahçı.
- B) Ali
Çiğdem cimnastik kursuna gidiyor.
- C) Ahmet
Montumun fermuarı koptu.
- D) Seda
Bu sene çok güzel kaysılar yetişti.

9. Aşağıdaki hayvanlardan hangisinin ismi yanlış yazılmıştır?

- A) Eşsek
- B) Kirpi
- C) Zürafa
- D) Timsah

10. Okulumuzda yarın yangın tatbikatının yapılacağı anons edildi.

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığı hangisidir?

- A) Alarm
- B) Duyuru
- C) Çağrı
- D) Program

11. Gurme ● dönem
İnternet ● tatbilir
Periyot ● genel ağ

Verilen yabancı dillerden dilimize girmiş sözcükler Türkçe karşılıklarıyla eşleştirilirse sonuç aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

- A)
- B)
- C)
- D)

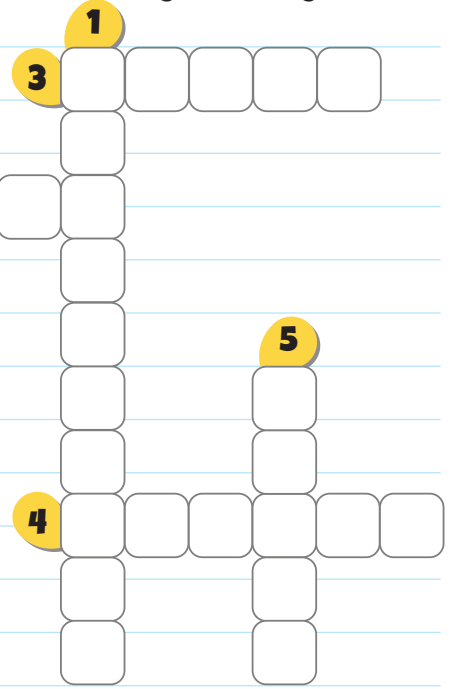

6. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

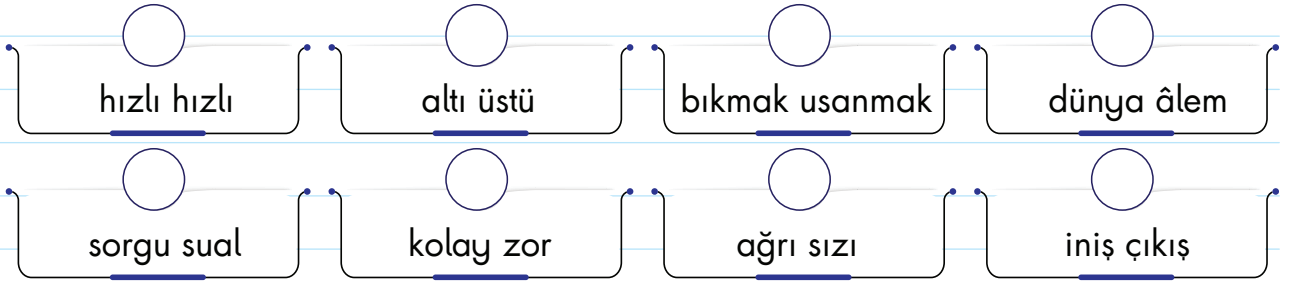

- 1 Aşağıdaki metinde geçen sözcüklerden, yabancı dillerden dilimize geçmiş olanlar numaralandırılmıştır. Bu sözcüklerin Türkçe karşılıklarını bulmacadaki yerlerine yazalım.

Takım liderimiz (5) Kübra Hanım, global (2) çapta üç kez ödül aldığımızı söyledi. Bu alanda bir star (4) olma yolunda ilerlediğimizi belirtti. Bize teşekkür ettikten sonra computer (1) üzerinden yeni döküman (3) gösterdi.

- 2 Aşağıda verilen ikilemelerden zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulanları işaretleyelim.

- 3 Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin kullanımıyla ilgili yapılan yanlışlıkları düzelterek cümleleri yeniden yazalım.

* matematik ve türkçe derslerini çok seviyorum.

* Ramazan bayramında Nehirlere gideceğim.

* Bugün aşık Veysel'in sivaslı olduğunu öğrendim.

* Dünya'ya en yakın Gezegen marstır.

4

Aşağıdaki cümlelerde tarihlerin yazılışında yanlışlıklar yapılmıştır. Cümleleri doğru bir şekilde yeniden yazalım.

* 10 eylül 2010 benim doğum tarihimdir.

* “10” “11” “1938”de çok ama çok üzül-
dük.

* Cumhuriyet Bayramı 29 ekimde kutlanılır.

* Mart'ta baharın geldiğini hissederiz.

5

Aşağıda verilen kısaltmaların yazılışında yanlışlıklar yapılmıştır. Cümleleri doğru bir şekilde yeniden yazalım.

av.

imkb

ÖĞRT.

aso

DR.

dsi

gAp

Tr.

dvd

thY

T.c.

CUM BŞK.

PrOf. dR.

ECZ.

PtT

6

Aşağıdaki cümleleri “ki” nin bitişik mi ayrı mı yazılacağını belirleyerek örnekteki gibi eşleştirelim ve yeniden yazalım.

Telefon öyle bir çaldı

zengin olasın.

Kazandıklarını israf etme

köpek beni ısırmişti.

Dışarıda

bir gün bana hak verecek.

Biliyorum

hepimiz rahatsız olduk.

Kırmızı evde

ses de neyin nesî?

ki

1. Telefon öyle bir çaldı ki hepimiz rahatsız olduk.

2.

3.

4.

5.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinden “de”yi çıkarırsak cümlenin anlamında bozulma **olmaz**?

- A) Yüzünde yılların izi vardı.
- B) Portakalları da poşete doldur.
- C) Havada duran araç beni şaşırttı.
- D) Yolda yavaş adımlarla yürüyordu.

2. Aşağıdakilerden hangisinde “ki” bağlaç olduğu hâlde bitişik yazılmalıdır?

- A) bendeki
- B) sınıftaki
- C) tabaktaki
- D) oysaki

3. 1. Tam ona bakıyordum ki içeri girdi.
2. Bu top okuldaki ile aynı gibi.
3. Seni o kadar çok özledim ki anlata-
mam.
4. Diyelimki kış günleri erken gelmiş.
Yukarıdaki numaralandırılmış cümle-
lerin hangisi veya hangilerinde “ki”
doğru yazılmıştır?

- A) Yalnız 1
- B) Yalnız 3
- C) 2 ve 3
- D) 1, 2 ve 3

4. Aşağıdakilerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcüklerin tek başına bir anlamı **yoktur**?

- A) Merdivenlerden ağır ağır çıkmak la-
zım.
- B) Sağa sola bakmadan yürümelisin.
- C) Sabaha kadar horul horul uyudum.
- D) Dolaptaki dosyaları ayrı ayrı dizdim.

5.

Sarımsak	Palyanço
Hoporlör	Espri

Tablodaki sözcüklerden yazımı yanlış olanlar boyanırsa tablonun görünümü aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

- A)

Sarımsak	Palyanço
Hoporlör	Espri
- B)

Sarımsak	Palyanço
Hoporlör	Espri
- C)

Sarımsak	Palyanço
Hoporlör	Espri
- D)

Sarımsak	Palyanço
Hoporlör	Espri

6.

Veli
Okuldaki öğretmenler toplantısına ka-
tılacağım.

Hasan
Sendeki not defteri çok daha güzel.

Osman
Önceki yıl turnuva şampiyonu olmuş-
tuk.

Yakup
Bu şarkıyı o kadar çok duydumki ez-
berledim.

Verilen cümlelerde yazım yanlışı yapan öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup
- B) Hasan
- C) Veli
- D) Osman

7. 1. Poğaçanın üstünde **çörekotu** vardı.
2. Bu işi **yarım yamalak** yapmışsın.
3. Danışmada senin adını **anons** ediyorlar.
4. Elimi **sargı** bezi ile sardılar.
Verilen cümlelerdeki renkli yazılan sözcüklerle ilgili olarak hangisi **yanlıştır**?

- A) 1. cümlede birleşik sözcük kullanılmıştır.
B) 2. cümlede ikileme vardır.
C) 3. cümlede renkli yazılan sözcük dilimize yabancı dilden geçmiştir.
D) 4. cümlede sözcüğün anlamını değiştiren ek yoktur.

8. Aşağıdaki çocuklardan hangisinin söylediği cümlede yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Zeynep
Bayramda pembe elbisemi giyeceğim.
- B) Ali
Trafik polisi kaymon şoförüne ceza yazmış.
- C) Ahmet
Ankara'dan Eskişehir'e hızlı trenle gittik.
- D) Burak
Annem peynirli poğaçaya yaptı.

9. 1 Bahçe deki çiçekler solmuş.

- 2 İşini severek yapki bıkmayasın.

Yukarıdaki cümlelerde yapılan yazım yanlışlarının nedenleri sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

1	2
A) "de" ve "ki"nin yanlış yazımı	"ki"nin yanlış yazımı
B) Büyük harfin yanlış kullanımı	"de"nin yanlış yazımı
C) "-de"nin yanlış yazımı	"-ki"nin yanlış yazımı
D) "-ki"nin yanlış yazımı	"de"nin yanlış yazımı

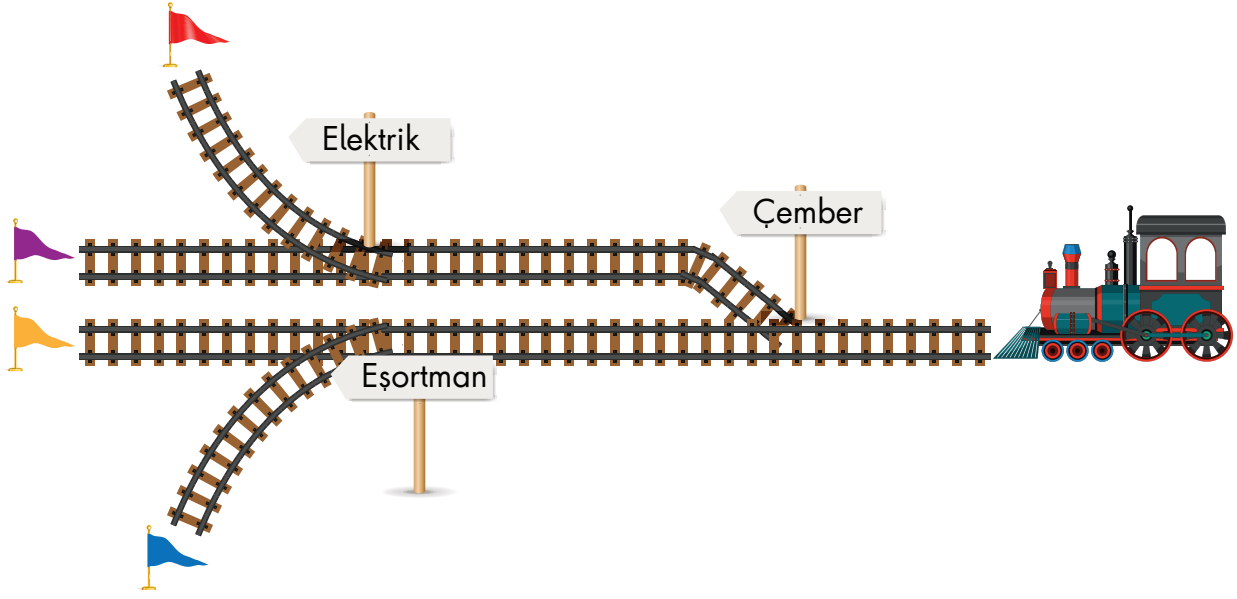
10. Tuğçe de onunla Kütüphaneye gitmek istedi.

Verilen cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) "Kütüphane" sözcüğünün ilk harfi küçük olmalıdır.
B) "Onunla" sözcüğü ismin yerine kullanılmıştır.
C) "istedi" sözcüğü doğru yazılmıştır.
D) "de" bitişik yazılmalıdır.

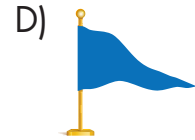
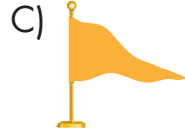
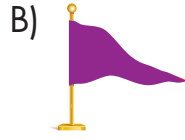

1.

Görseledeki tren tabelalarda yazımı karıştırılan sözcüklerin bulunduğu yollardan geçmektedir. Tren, sözcük doğru yazılmışsa sağa, yanlış yazılmışsa sola gidecektir.

Buna göre tren yolculuk sonunda hangi bayrağa ulaşır?

2.

1 Sizin evinizde bizimki kadar güzel.

1

2 Çantamda ki kalem kaybolmuş.

2

3 Sen de gel ki maçı kazanabilelim.

3

4 Mutfaktaki halıda çok kirlenmiş.

4

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde “de” ve “ki” eklerinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

3. Aşağıdaki cümlelerde boşluklara uygun şekilde ek olan “-ki” veya bağlaç olan “ki” yazalım.

1. Evde ..... hesap çarşıya uymaz.

2. Çalışmıyor ..... bu sınavı kazansın.

3. Bir baktım ..... çantamda cüzdanım yok.

4. Kapıda ..... bekçiler kimseyi içeri almıyor.

Yukarıdaki etkinliği hangi öğrenci doğru yapmıştır?

A) Aslı

Ben “ki”yi, 1. cümlede ayrı, 2. cümlede ayrı, 3. cümlede bitişik, 4. cümlede bitişik yazdım.

B) Koray

Ben “ki”yi, 1. cümlede bitişik, 2. cümlede bitişik, 3. cümlede ayrı, 4. cümlede ayrı yazdım.

C) Kerem

Ben “ki”yi, 1. cümlede bitişik, 2. cümlede ayrı, 3. cümlede bitişik, 4. cümlede ayrı yazdım.

D) Seda

Ben “ki”yi, 1. cümlede bitişik, 2. cümlede ayrı, 3. cümlede ayrı, 4. cümlede bitişik yazdım.

4. 1. Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.

2. Öğretmen Kemal çok iyi biri.

3. İngiliz anahtarıyla tamir ettim.

4. Köpeğim karabaşı arıyorum.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

4. SINIF

TÜRKÇE

7. TEMA

GEÇMİŞTEN GELECEĞE MİRASIMIZ

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Öküzü Kısanan Kurbağa)	3	Gerçek ve Hayal Unsuru İfadeler... 24	24
Gerçek ve Mecaz Anlam	5	Test-24	25
Yan Anlam-Terim Anlam	7	Öyküleyici ve Bilgilendirici	
Somut ve Soyut Anlam	8	Metinler	27
Test-21	9	Metinde 5N1K	29
Deyimler	11	Metinle İlgili Sorular Oluşturma	30
Atasözleri	12	Test-25	31
Test-22	13	Metnin Bölümleri	33
Metnin Konusu, Ana Fikri, Ana Duygusu	15	Metin Kahramanlarının Özellikleri	34
Şiir Bilgisi-Şiirde Ana Duygu	16	Metinde Yardımcı Düşünce	35
Metin ve Şiire Başlık Belirleme	18	Test-26	36
Test-23	19	Biçimlendirici Değerlendirme	
Öykü Unsurları - Öykü Harita	21	Etkinlikleri-1	37
Öykü Tamamlama	23	Biçimlendirici Değerlendirme	
		Etkinlikleri-2	39
		Süreç Değerlendirme-1	41
		Süreç Değerlendirme-2	43
		Süreç Değerlendirme-3	45
		Beceri Temelli Değerlendirme	47

7. FASİKÜL

ÖKÜZÜ KISKANAN KURBAĞA

Kurbağa bir öküz görmüş göl kenarında, o kadar etkilenmiş ki bu öküzden bayılmış boyuna posuna. Kendisine baksanız boyu yumurta kadar, ufak tefek bir şey ama kurbağa bu anlamaz ki... İlle de benzeyecek öküze hemen o anda. Öküze bakmış kabarmış, kabardıkça şişmiş, şiştikçe gerilmiş, gerildikçe kıpkırmızı kesilmiş. Bir görseniz balon gibi olmuş zavallı kurbağa, gerginlikten nefes alamayacak hâle gelmiş. Sonra dönüp sormuş öküze “Senin kadar büyük olabildim mi?” diye. Öküz bir sağdan bakmış kurbağaya, bir soldan. Uzun uzun süzmüş ama hâlâ ufacık bir şeymiş gördüğü. “Yoo, sadece şişmiş bir kurbağa oldun o kadar!” demiş öküz.

Bunu duyan kurbağa daha da hırslanmış, iyice şişirmiş kendisini ve beğenmiş böbürlenerek kabarmasını. Öküz “Vazgeç bu sevdadan.” demiş ama kurbağa bunu duyar duymaz daha da hiddetlenmiş. Kendinde olmayana hayran hayran bakarak benzemeye çalışmış öküze boş bir çabayla. Şişmiş, bir daha, biraz daha... Sonra biraz daha şişmiş. En sonunda o kadar şişmiş ki çat diye çatlamaş ortasından ikiye minik kurbağa.

1

Verilen soruları metne göre cevaplayalım.

* Kurbağa neden çatlamaştır?

* Metnin ana fikri nedir?

* Metne yeni bir başlık yazalım.

2 Aşağıdaki tabloya "Öküzü Kiskanan Kurbağa" metninden örnek sözcükleri yazalım.

1 Heceli Sözcükler

2 Heceli Sözcükler

3 Heceli Sözcükler

4 Heceli Sözcükler

3 Aşağıdaki sözcükleri alfabetik sıraya göre numaralandıralım.

Öküz

Yumurta

Kenar

Böbürlenmek

Kurbağa

Hiddet

Boy

Ufak

Balon

Hayran

Zavallı

Nefes

Göl

Büyük

Çaba

Gergin

4 Okuduğumuz metnin kahramanlarını aşağıdaki görsellerden bulup işaretleyelim.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Bir sözcüğün aklımıza gelen ilk anlamına gerçek anlam denir.
- Sözcüklerin sözlükteki ilk anlamları gerçek anlamıdır. Bu nedenle gerçek anlam yerine sözlük anlamı da diyebiliriz.
Ömek: Elindeki bardağı yere düşürüp kırdı.
- Bir ilgi ya da benzetme sonucu sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlam mecaz anlam denir.
Ömek: Son yaptıkları kalbimi çok kırdı.

1 Aşağıdaki sözcüklerin gerçek anlamlarını sözlükten bulup yazalım.

saç

göz

kaba

zayıf

2 Aşağıdaki görsellerin ifade ettiği isimleri kullanarak mecaz anlamlı sözcük içeren cümleler yazalım.

3 Aşağıdaki cümlelerden içinde mecaz anlamlı sözcük bulunanları işaretleyelim.

 Çocuğun burnu kanamaya başladı. Elimdeki işi bitiremezsem işte o zaman yanarım. Hızını keskin viraja girmeden azalttı. Bana karşı olan ince davranışını asla unutmam. Bugün bana çok soğuk davrandı. Limon görünce dişlerini sıkmaya başladı.

4

Aşağıdaki sözcükleri gerçek ve mecaz anlamlarıyla kullandığımız cümleler yazalım.

gölge

Gerçek

Mecaz

kuyruk

Gerçek

Mecaz

ağır

Gerçek

Mecaz

sert

Gerçek

Mecaz

5

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin cümlede hangi anlamda kullanıldığını kutucukları boyayarak gösterelim. İşaretlediğimiz kutucuklardaki harfleri sırasıyla yazarak şifreyi bulalım.

CÜMLELER	Gerçek	Mecaz
Sınıfımıza yeni gelen arkadaşıma çabuk <u>ısındım</u> .	T	Ş
Kitapları toplayıp bavula atınca rafı <u>boş</u> kaldı.	A	E
İğnenin <u>sivri</u> ucu eline batınca acı bir sesle bağırdı.	M	P
Dedemin <u>yumuşak</u> yüzünü görünce huzur buluyorum.	Y	P
Tuttuğu takım kazanınca <u>sokağa</u> çıkıp kutlama yaptı.	İ	U
<u>Boş</u> gözlerle etrafı izlerken seslendiğimi duymadı.	V	Y
Dişlerim çürüdüğü için <u>diş</u> doktoruna gideceğim.	O	Ü
Barışmak istiyordum ama o, aradaki <u>köprüleri</u> yıktı.	L	N

ŞİFRE:

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Bir kelimenin, temel anlamıyla bağlantılı olarak zamanla ortaya çıkan değişik anlamlarının her birine “yan anlam” denir.
Önek: Geminin burnunda çok esinti vardı.
- ▶ Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramlar karşılığında kazandığı anlama “terim anlam” denir.
Önek: Son perdedeki oyunuyla herkesi büyüledi.
- ▶ Terim anlamlı sözcükler aynı zamanda gerçek anlamlıdır.

1 “Ağız” sözcüğünün yan anlamıyla kullanıldığı cümleleri işaretleyelim.

- Çayı sıcak içince ağzı yandı.
- Turşu kavanozunun ağzı kırılmıştı.
- Yuvadaki yavru kuşlar ağzı açık, annelerini bekliyordu.
- Lütfen, kapı ağzında durmayalım, ilerleyelim.
- Çuvalın ağzını sıkıca bağlayıp sırtlandım.
- Ağzımı kapattım, eve gidene kadar konuşmadım.

2 Aşağıdaki sözcükleri yan anlamıyla cümle içinde kullanalım.

- Kol
- Kulak
- Göz
- Ayak
- Baş
- Sırt

3 Aşağıda verilen alanlar ile bu alana ait olan terim anlamlı sözcükleri eşleştirelim.

1	Smaç	2	Roman	3	Stetoskop	4	Beşgen
5	Nota	6	Penaltı	7	Şövale	8	Senaryo
	Müzik		Basketbol		Futbol		Resim
	Matematik		Tıp		Edebiyat		Sinema

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Beş duyu organımızla algılayabildiğimiz varlık ve kavramlara karşılık gelen sözcüklere “**somut anlamlı**” sözcükler denir.

Ömek: defter, kalem, kapı, okul...

► Beş duyu organımızla algılayamadığımız varlık ve kavramlara karşılık gelen sözcüklere “**soyut anlamlı**” sözcükler denir.

Ömek: korku, sevinç, hayal...

1 Aşağıdaki sözcüklerden somut anlamlı olanların kutucuğunu **maviye**, soyut anlamlı olanların kutucuğunu **kırmızıya** boyayalım.

Rüzgâr	☐	Havlu	☐	Özlem	☐	Televizyon	☐
Hüzün	☐	Tahta	☐	Mutluluk	☐	Koku	☐
Sevgi	☐	Kitap	☐	Öfke	☐	Ağaç	☐

2 Aşağıdaki cümlelerden içinde soyut anlamlı sözcük olanların başındaki harfleri sırasıyla yazarak şifreyi bulalım.

- T → Koşarken ayaklarım birbirine takıldı.
- B → Sevgi dolu yüreğini çok sevdim.
- A → Bahar gelince neşe doluyor insan.
- Ş → Müzik ruhun gıdasıdır derler.
- K → Hava sıcak olduğu için çok terledim.
- E → Kapının kolu kırılınca içeride kaldım.
- P → Kahvaltı için marketten peynir de al.
- A → Bu konu hakkındaki fikrini önemsiyorum.
- R → Tatil olduğunda sıra arkadaşımı çok özlerim.
- I → Komşuna yardım ederek büyük sevaba girdin.

ŞİFRE:

1. Verilen görselin ifade ettiği isim aşağıdakilerden hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Hastalıktan dolayı ateşi yükseldi.
B) Bu fuarda her şey ateş pahasına satılıyor.
C) Bu haber yüreğime ateş gibi düştü.
D) Kamp ateşini söndürmeyi unutmayın.

2. “Göz” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Bulanık gördüğüm için göz doktoruna gittim.
B) Göz kulak olması için köpeğimi ve kedimi komşuya bıraktım.
C) Sarışın ve mavi gözlü çocuğu çok iyi tanıyorum.
D) Aldığım balığın gözleri çok parlak görünüyordu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamı sözcük kullanılmıştır?

- A) Ahmet bu iyi haber karşısında âdetta dondu.
B) Soğuk hava yüzünden sular bile dondu.
C) Buzluğa koyduğum meyveler bir saat içinde dondu.
D) Penceredeki minik kuş soğuktan dondu.

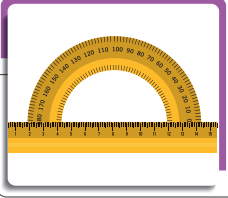

4. “Kuru” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere getirilirse mecaz anlam kazanır?

- A) Islak olan elbiseleri çıkar da ..... olanları giy.
B) ..... odunları yakarsan odunlar daha çabuk tutuşur.
C) Onun bu ..... sözlerine artık kulak asmıyorum.
D) İçinden ağlıyor galiba çünkü gözleri .....

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamlıdır?

- A) Bizim bahçenin duvarı yıkıldı.
B) Bahar gelince havalar ısınmaya başladı.
C) Basketbol oynamak için dışarı çıktı.
D) Kardeşimin keskin zekası herkesi şaşırtıyor.

6. Aşağıdaki görsellerden hangisinin adı terim anlamda **kullanılmaz**?

- A) B)
C) D)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sürmek” sözcüğü “devam etmek” anlamında kullanılmıştır?
- A) Yanık kremi ellerine sürüyordu.
B) Kitabı önüme sürdü ve okumamı istedi.
C) Bu çalışma dönem sonuna kadar sürer.
D) Traktörle tarlayı sürdü, yabancı otları temizledi.
8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı sözcük kullanılmıştır?
- A) Annemin perde takmasına yardım ettim.
B) Tiyatroda ikinci perde başlamak üzere.
C) Birden her taraf karardı sanki gözüm perde indi.
D) Bir perde gibi suyun önüne set çekti.
9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut anlamı bir sözcük kullanılmamıştır?
- A) Çimlerin arasında bir uğur böceği dolaşıyordu.
B) Umut etmekten asla vazgeçmeyeceğim.
C) Çevremizdeki insanlara hoşgörülü davranmalıyız.
D) Dün gece rüyamda sınıf arkadaşımı gördüm.

10.

Verilen görselin belirttiği sözcük aşağıdakilerin hangisinde yan anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Ben bu ayak oyunlarını çok iyi bilirim.
B) Kardeşimin ayakları benimkinden daha küçük.
C) Herkes ayaklarının üzerinde durmayı öğrenmeli.
D) Masanın ayaklarından biri diğerlerinden kısaydı.

11. Verilen cümlelerin hangisinde “sıcak” sözcüğü somut anlamı olduğu hâlde soyut anlamda kullanılmıştır?

- A) Bugün hava çok sıcak olacak diyorlar.
B) Sıcak çayı birden içince çay ağzını yaktı.
C) Yeni komşularımız çok sıcak insanlar.
D) Elini sıcak tencereye çok yaklaştırdı.

12. “Acı” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Acı bir sesle arkadaşına bağırdı.
B) Otobüse binince acı bir hüzün sardı.
C) Acı bakışları dikkat çekiyordu.
D) Yemeğe kattığı biber çok acı çıktı.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- Sözcüklerin veya cümlelerin gerçek anlamından uzaklaşarak başka bir anlam taşıyacak şekilde kalıplaşmasına “**deyim**” denir.
- Deyimlerin kullanımı hangi cümle içinde olursa olsun aynı anlama gelir.
Örnek: Ekmeğini taştan çıkarmak.
Anlamı: Geçimini sağlamakta çok becerikli olmak, ne yapıp edip geçimini sağlamak.
Cümle: O aç kalmaz, ekmeğini taştan çıkarır.
- Deyimler kalıplaşmış ifadelerdir, kelimeleri değiştirilemez.

1 Aşağıdaki sözcük gruplarından deyim olanları işaretleyelim.

açık kapı bırakmak

ele avuca sığmamak

mesaj göndermek

dolmuşa binmek

ekmeği bakkaldan almak

çekip çevirmek

sakız gibi yapışmak

erkenden okula gitmek

2 Aşağıda verilen deyimlerle bu deyimlerin anlamlarını numaraları kullanarak eşleştirelim.

tadı damağında kalmak

göz ardı etmek

üstüne gelmek

rahatına bakmak

rast gitmek

yanlış kapı çalmak

taraf tutmak

kafasına dank etmek

İçi içine sığmamak

1. Bir şey konuşulurken ya da yapılırken çıkagelmek.
2. Gereken önemi vermemek.
3. Hiçbir şeye aldırış etmeden rahatını sağlamaya çalışmak.
4. İsteğinin yapılamayacağı bir yere başvurmak.
5. Tadını, lezzetini bir türlü unutamamak.
6. Bir yanı desteklemek, yan çıkmak.
7. İşin istenilen biçimde gelişmesi.
8. Çok sevinmek, heyecanlanmak ve bunu gizleyememek.
9. Bir şeyin aniden ve tam olarak anlaşılması.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Atalarımızın tecrübelerini gelecek nesillere aktardığı, söyleyeni belli olmayan, öğüt verici, az sözle çok şey anlatan kalıplaşmış özlü sözlere “**atasözü**” denir.

Ömek: Ağaç yaş iken eğilir.

► Atasözlerinin sözcükleri değiştirilemez, sözcüklerinin yerine eş anlamlıları getirilemez.

1 Aşağıdaki atasözlerini anlamları ile eşleştirelim.

1 Körler mahallesinde ayna satmak.	☐	Harcamalar geliri aşmamalı, imkânlar zorlanmamalıdır.
2 Irak yerin haberini kervan getirir.	☐	İnsan gençliğinde yaptığı şeylerin çoğunu yaşlandığında yapamaz ve gençliğin ne denli değerli olduğunu o zaman anlar.
3 Ayağını yorganına göre uzat.	☐	Erişemediğimiz şeyle aramızdaki ilişkiyi bir aracı sağlar.
4 Sen ağa, ben ağa; bu ineği kim sağa?	☐	Bir şeyi ona gereksinim duymayacak olan çevreye götürmek.
5 Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkla bilinir.	☐	Herkes kendisini buyurucu durumda görürse, iş yapmakla yükümlü saymazsa ortadaki işi yapan olmaz.
6 Huylu huyundan vazgeçmez.	☐	Bir huy edinmiş olan kişiyi bu huyundan vazgeçirmek imkânsızdır.

2 Aşağıdaki atasözlerinde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayalım.

- * Ek tohumun hasını, çekme ..... yasını.
- * Karaman'ın ..... sonra çıkar oyunu.
- * Rüzgâr eken ..... biçer.
- * Dost bin ise azdır, düşman bir ise .....
- * Sakla ..... gelir zamanı.
- * Ne verirsen elinle o gider .....

1.

omzunu kırmak	oyuna gelmek
yabana atmak	yemin etmek

Verilen tabloda deyim olanlar boyanırsa aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

- A)

■	□
■	□

 B)

■	■
□	□
- C)

■	□
□	■

 D)

□	■
■	□

2. Başkasına zararı dokunacak bir davranışı yapmadan önce iyi düşün, kendi kendini eleştir.

Açıklaması verilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haydan gelen huya gider.
B) Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir.
C) İrmaktan geçerken at değiştirilmez.
D) İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.

3. Aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamı doğru verilmiştir?

- A) Ölçüyü kaçırmak: Aşırıya kaçmak
B) Ortada kalmak: Kargaşa çıkarmak
C) Canından bezmek: Fiziki acı vermek
D) Haber uçurmak: Mesele çıkarmak.

4. ▲ Çingiraklı deve kaybolmaz.
■ Taşıma su ile pervane dönmez.
● İrmak kenarına çeşme yapılmaz.
❁ Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur.

Yukarıdaki atasözlerinden hangisinin bir sözcüğünde değişiklik yapılmıştır?

- A) ▲ B) ■ C) ● D) ❁

5. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi tutumlu olmanın önemini anlatmaktadır?

- A) Davetsiz gelen, döşeksiz oturur.
B) Ak akçe, kara gün içindir.
C) Komşu, komşunun külüne muhtaçtır.
D) Denize düşen, yılanı sarılır.

6. Aşağıda verilen kalıplaşmış sözlerden atasözü olanların yanına "A", deyim olanların yanına "D" yazılacaktır.

Çingiraklı deve kaybolmaz	□
Dereyi görmeden paçaları sıvamak	□
Yalancının mumu yatsıya kadar yanar	□

Buna göre doğru sıralama hangisidir?

- A)

D
D
A

 B)

A
A
D

 C)

A
D
A

 D)

D
A
D

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kulak” sözcüğü deyim içinde kullanılmıştır?
- A) Kulağındaki küpe çok güzelmiş.
B) Dayanamamış yanındakilerin konuşmalarına kulak kabartmıştı.
C) Kulağım ağrıdığı için öğleden sonra doktora gideceğim.
D) Denizde abimin kulağına su kaçtı.
8. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi tutumlu olmanın önemini anlatmaktadır?
- A) Damlaya damlaya göl olur.
B) Ne ekersen onu biçersin.
C) Lafla peynir gemisi yürümez.
D) Üzüm üzüme baka baka kararır.
9. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “ustalık” konusunda söylenmiştir?
- A) Adamak kolay, ödemek güçtür.
B) Sefa ile yenen ceфа ile kazanılır.
C) Zahirenin ambarı sabanın ucundadır.
D) Tereciye tere satılmaz.
10. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “Yaptığın şeyin karşılığını alırsın.” anlamını taşımaktadır?
- A) Damlaya damlaya göl olur.
B) Üzüm üzüme baka baka kararır.
C) Ne ekersen onu biçersin.
D) Lafla peynir gemisi yürümez.

11. Vapur, iskeleye yanaşmıştı. Vapura binecek bir hayli yolcu vardı. Kapılar açıldı ve insanlar vapura bindi. Vapur hıncahınc doldu. Hani, ..., derler ya o cinsten.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi gelmelidir?

- A) iğne atsan yere düşmez.
B) acemi marangozun talaşı tahtasından çok olur.
C) aba vakti yaba, yaba vakti aba alan yanılmaz.
D) ip incelendiği yerden kopar.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yık-mak” sözcüğü deyim içinde kullanılmıştır?

- A) Temelsiz bina tez yıkılır.
B) Konsoldaki bardakları yere yıktı.
C) Kamyondaki kömürü bahçeye yıktı.
D) Bütün işleri üstüne yıktı.

13.

duman	yağmur
dağ	başından
olmaz	eksik

Yukarıdaki sözcüklerle bir atasözü oluşturulduğunda sözcüklerden hangisi dışarıda kalır?

- A) dağ
B) eksik
C) yağmur
D) duman

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Metinde ele alınan düşünce, olay veya duruma **metnin konusu** denir.
- ▶ Metnin konusunu bulmak için “Metinde ne anlatılıyor?” sorusunun yanıtını bulmalıyız.
- ▶ Metinde asıl anlatılmak istenen düşünce ve verilmek istenen mesaja **ana fikir** denir.
- ▶ Metnin ana fikrini bulmak için “Metinde verilmek istenen mesaj veya ders nedir?” sorusunun yanıtını bulmalıyız.

1 Aşağıdaki metinlerin konularını altlarına yazalım.

Bahar gelirken yeni yeni uyanmaya başlayan ormanlara ve doğaya da merhaba diyoruz. Kuşlar ötmeye başlıyor, ağaçlar yeşeriyor, güneş ıslık ıslık parlıyor. Kış mevsiminin soğuğu etkisini kaybediyor, havayla birlikte insanın içi de ısınıyor. Çiçekler açtıkça bizler de neşeleniyoruz. Doğa içinde yürüyüş yapmak, hafta sonları pikniğe gitmek, ilkbahara özgü meyve ve sebzelerin tadına varmak için mükemmel bir zamana giriyoruz.

* Metnin konusu ne olabilir?

Borabay Gölü, Amasya'nın Taşova ilçesi sınırlarında yer alan doğal bir heyelan set gölüdür. Şehir merkezine 63 km, Taşova ilçesine 15 km mesafededir. Denizden 1050 m yükseklikte olan bu göl, 80 m genişlik, 20 m derinliğe sahiptir ve doğu-batı yönünde uzanan bir vadide bulunur. Tabandan su kaynaması olup dereden gelen sularla da beslenmektedir. Tabiat harikası olan Borabay Gölü, turizm merkezi olarak ilan edilmiştir.

* Metnin konusu ne olabilir?

2 Aşağıdaki metni okuyalım. Metnin ana fikrini ifade eden cümleyi işaretleyelim.**EN GÜVENİLİR BİSİKLET KASKI**

Bisiklet kaskı bisikletçiler için çok önemli bir güvenlik aracı. Herhangi bir çarpma anında bisikletçilerin başını yaralanmalardan koruyor ancak bisiklet kasklarının da bir ömrü var. Örneğin basit çarpmalarda yere düştüğünde değil ama şiddetli çarpmalarda kaskın içindeki koruyucu dolgu maddeleri de zarar görüyor. Bunun sonucunda da kask, koruyucu özelliğini kaybediyor. Ancak bunu kaskın dışından anlamak güç. İşte, Almanya'daki Frunhofer Enstitüsünden araştırmacılar, koruyucu dolgu maddesi zarar gördüğünde kötü bir koku çıkaran yeni bir kask geliştirmişler. Dolgu malzemesi zarar gördüğünde içinde bulunan ve kötü koku içeren mikrokapsüller de zarar görüyor. Böylece dışarıya kötü koku yayılıyor ve kaskın artık kullanılmaz hâle geldiği anlaşılıyor.

- Kullanım ömrünü tamamlayan kaskları anlamak artık mümkündür.
- Bisiklet kasklarını dikkatsizce kullanmamalıyız.
- Bisiklet kaskı üretmek bizlere büyük kazançlar sağlar.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ Duygu hayal ve düşüncelerin bir düzene bağlı olarak etkileyici bir dil ve ahenkli mısralar ile aktarıldığı türe “**şiir**” denir.
- ▶ Şiir bir ana duygu etrafında yazılır.
- ▶ Her şiirin bir başlığı olmalıdır.
- ▶ Dört dizelik kümelere “**kıta**”, iki dizelik kümelere “**beyit**” adı verilir.
- ▶ Şiiri yazan kişiye “**şair**” denir. Şairlere “**ozan**” adı da verilir.
- ▶ Şiir okurken veya dinlerken hissettiğimiz duyguya **ana duygu** denir.
- ▶ Şiirin ana duygusunu bulmak için “Şiirde anlatılmak istenen nedir?” sorusunun yanıtını bulmalıyız.
- ▶ Dizelerinin ilk harfleri yukarıdan aşağıya doğru okunduğu zaman ortaya bir söz (örneğin şairin ya da dizelerin adandığı kimsenin adı) çıkacak biçimde yazılmış olan şiirlere “**akrostiş**” denir.

1

Aşağıdaki şiirlerin ana duygularını bulup verilenler arasından işaretleyelim.

Güzel kokulu ekmek
Olmaz seni sevmemek
Sensin yemeklere baş
Her yemeğe arkadaş...
Hasan Ali Yücel

- Ekmek sevgisi
 Arkadaşlık
 Sevginin önemi

Hepsinden bir türkü bir ses
Buğday, dut, kiraz, patates
-Haydi bana bir kavun kes
Toprak ikinci annemiz...
İsmail Uyaroğlu

- Bahar özlemi
 Toprak sevgisi
 Tarla işleri

Öğretmenimi üzmem
Sözlerini dinlerim,
Dostluk kurar herkesle
Arkadaşlık ederim.
İsmail Malatya

- Okul özlemi
 Kurallara uyma
 Öğretmen sevgisi

Kızartma, yağlı, acı,
Sağlığı bozmaktadır.
Sebze, meyve baş tacı,
Süt en doğal gıdadır...
Beytullah Hatoğlu

- Beslenmenin önemi
 Sebze sevgisi
 Dostluğun önemi

Rüzgârlar ese ese
Hayat verir herkese
Civciv bile kapanmaz
İlkbaharda kümese...
Aka Gündüz

- Yaz sevinci
 İlkbahar sevinci
 Kış sevinci

Yaprakları kıvrır kıvrır
O da ayrı bir güzellik
Hem güzel hem de nazlıdır
Gelin yüzlü papatyalar
Altın gözlü papatyalar...
Tevfik Fikret

- Ağaçlara özlem
 Kuşların sevinci
 Papatya sevgisi

2 Aşağıda boş bırakılan yere ismimizden veya sevdiğimiz birinin isminden oluşan akrostiş bir şiir yazalım.

KÖYÜMÜZ

Yaz mevsiminde mutludur insan
Ama bir başkadır burada nisan
Kışın soğuğu etkilemez hele yağınca kar
Uzayıp gider ömrüm gelince sonbahar
Pek güzel geçer bizim köyde yıllar

3 Verilen şiirlerin ana duygularını numaraları kullanarak eşleştirelim.

Bembeyaz oldu ortalık
Kışın da başka tadı var
Hava bir parça karanlık
Her yanda buz tutmuş
sular

1 Vasfi Mahir Kocatürk

Ağaçların korunması

Sen hiç korkma serçe kuşu,
Suyunu rahat rahat iç,
Sihhat afiyetle uç,
İnsanoğlu çeşit çeşit
Beş parmağın beşi bir mi?

2 Necati Cumalı

Kuşları korumak

Sakın, sakın dalımızı;
Çocuklar çekip kırmayın.
Çakınızla gövdemizde
Derin yaralar açmayın...
Halim Yağcıoğlu

3

Kışın güzelliği

Kitap en iyi arkadaş
Bana neyi sorsam söyler
Ne anlatsam en sonunda
Çalış, iyi, doğru ol der
Geceleri uyumaz o
Beni kaldırır erkenden
Okulum kadar güzeldir
Kitabı çok severim ben...
Fazıl Hüsnü Dağlarca

1

Okuma aşkı

Leğene girdi mi Mine
Kendini ördek sanır.
Annesi verir süngeri eline
Hiç ağlamadan yıkanır.
Her yıkanişında Mine
Biraz daha küçülür leğen.
Leğen mi küçülür dersiniz
Yoksa Mine mi büyür?
Rıfat Ilgaz

2

Yıkanma sevgisi

Ne iyiymiş okumak,
Ne güzelmiş.
Okumanın tadı var.
Niye mi dudaklarım şapır şupur şimdi,
Niye mi yutkunuyorum ara sıra?
Ben okurken
Sanki hepsi ya şeker, ya bal.
Tadına bakıyorum
sözcüklerin.

3

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Kitap sevgisi

1

Aşağıdaki metni okuyalım. Metne uygun olan başlığı bulup yerine yazalım ve soruları yanıtlayalım.

Bir çiftçinin beş oğlu varmış. Birbirleriyle geçinemez, kavga ederlermiş. Babaları “Birbirinizi sevin, yardımlaşın.” dermiş ama çocuklar babalarının bu güzel öğütlerini tutmazlarmış.

Çiftçi bir gün çocuklarını çağırmış:

— Bana yerden on tane çubuk toplayıp getirin.

Çocuklar çubukları getirmişler. Çiftçi, çubukları birbirlerine bağlayarak oğullarına vermiş.

— Hadi kırın bunları, demiş.

Oğlanlar çubuk demetini kırmaya çalışmışlar ama kıramamışlar. Çiftçi demeti alıp çözmüş. Çubukları oğullarına birer birer vermiş. Onlar da kendilerine verilen çubukları kolayca kırmışlar.

Bu olay üzerine çiftçi oğullarına şöyle demiş:

— Görüyorsunuz ya, birleşmek güçlü olmayı sağlıyor. Birbirinizle anlaşmaya çalışınız. O zaman kimsenin size gücü yetmez. Siz de her güçlüğü yenersiniz.

Üzgün Çiftçi

Çiftçi ile Oğulları

Çiftçi Olmak

* Metne yeni bir başlık yazalım.

2

Aşağıdaki şiirin başlığını yan taraftan bulup yerine yazalım.

Elmalar çok tatlıdır.

Sarısı ekşi biraz.

Üzüm bizi ısıtır.

Kırmızı bir su kiraz.

Vişne, kamaşır dişim.

Ellerimi boyar dut

Ama benim yemişim

Altın damlası armut.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

Üzüm
Bağı

Yemişler

Sebzeler

Sağlığımız

ABD’li astronot Christina Koch ve İtalyan astronot Luca Parmitano Uluslararası Uzay İstasyonunda çikolata parçalı kurabiye pişirdi. Bunu yapabilmek için Zero G adı verilen sıfır yer çekimli uzay fırınıni kullandılar. Dünya’da pişmesi 20 dakika kadar süren kurabiye-lerin Zero G’de yaklaşık iki saat fırında kalması gerekti. Pişirilen beş kurabiye- nin üçü SpaceX’in Dragon kapsülüyle Dünya’ya gönderildi. Bu kurabiyeler ABD’nin Houston kentinde donmuş bir şekilde muhafaza ediliyor. Bu çalış- mayla, astronotların uzaydaki yiyecek gereksinimlerini karşılamak konusunda büyük bir adım atılmış oldu.

Bilim Çocuk

1, 2 ve 3. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

1. Metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) ABD’li Astronotlar
- B) Uluslararası Uzay İstasyonu
- C) Uzayda Pişirilen İlk Yiyecek
- D) İtalyan Astronotun Hayatı

2. Metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim kuruluşlarının önemi
- B) Uzay maceralarında yaşananlar
- C) Astronotların yiyecek ihtiyacı için yapılanlar
- D) Astronotların uzaydaki yaşam savaşı

3. Astronotların uzay fırınında kurabiye pişirmelerinin amacı nedir?

- A) Uzay fırının teknik özelliklerini test etmek
- B) Uzayda, astronotların yiyecek ihtiyacını karşılamak için yöntemler geliştirmek
- C) Kurabiye pişirip Dünya’ya göndermek
- D) Kurabiyelerin Dünya’daki ve uzaydaki pişme sürelerini karşılaştırmak

4. Kedim henüz bir yaşında;

Uyur hep soba başında.

Hem cesurdur hem de kurnaz.

Bir tıkırtı duyar duymaz

Uyanır, aslan kesilir;

Gözleri volkan kesilir.

Halit Fahri Ozansoy

Verilen şiirin ana duygusu aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Kedinin korkaklığı
- B) Kedinin gençliği
- C) Kedinin coşkusu
- D) Kedinin cesareti

Bir sabah okula gelirken bir öğrencimin oldukça üzgün olduğunu gördüm. Yanıma çağırıp onunla sohbet etmeye başladım. Ona niçin üzgün görüldüğünü sorduğumda bana, kimsenin kalbini kırmak istememesine rağmen bazen kırıcı konuşabildiğini söyledi. Öğrencime gerçek karakterini arkadaşlarına iyi yansıtması gerektiğini anlattım. Onlara da aynanın ardındaki kişiyi görmeleri için çaba harcamaları gerektiğini söyledim.

5 ve 6. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

5. Metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzülüğümüzü belli etmemeliyiz.
- B) Başkalarının kalbini asla kırmamalıyız.
- C) Gerçek kişiliğimizi çevremize iyi yansıtmalıyız.
- D) Öğretmenimize niçin üzüldüğümüzü anlatmalıyız.

6. “Aynanın ardındaki kişiyi görmek” ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayna arkasındaki kişi
- B) Gerçek olmayan kişi
- C) Kişinin görüntüsü
- D) Kişinin karakteri

7. Oyuncakçı amca,
Ne çok oyuncakların var;
Top, tank, tüfek, tabanca...
Gövdem titriyor,
Onlara bakınca!
N’olursun oyuncakçı amca,
Bundan böyle bizlere,
Oyuncak tüfekler yerine,
Ak yelkenli bir gemi,
Bir de süslü bebekler getir,
Unutma e mi?

Abdülkadir Bulut

Verilen şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Oyuncak Dükkânları
- B) Oyuncakların Sırrı
- C) Oyuncakçı Amca
- D) Oyuncaklar ve Dünyamız

8. Değişen toplum yapısında üretenlerden çok tüketen bireylerin sayısı artmıştır. Sürekli tüketimin olması doğal kaynakları da olumsuz etkilemiştir. Aşırı tüketimden olumsuz etkilenen doğal kaynaklardan biri de “su”dur. İnsanların suyu bilinçsizce tüketmesi bizleri gelecekte oluşabilecek kuraklık tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen metnin başlığı olabilir?

- A) Bilinçli Tüketelim
- B) Toplumun Yapısı
- C) İnsanların Doğası
- D) Suyu Tüketmeyelim

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

► Öyküler dört ana unsurdan oluşur.

Olay : Öyküde kahramanın başından geçen, yaşadığı olaylar.

Kişiler : Öyküde olayları yaşayan kişiler.

Yer : Olayların geçtiği, şehir, orman, ev, saray, bahçe, okul, köy gibi yerlerdir.

Zaman : Kahramanın olayları yaşadığı zaman dilimidir.

KAZAN ÖLDÜ

Nasrettin Hoca, bir gün komşusundan bir kazan ödünç alır. Ertesi gün kazanı geri götürür.

— Sağ ol komşu. Senin kazan çok işime yaradı. Haa, unutmadan şu küçük tencereyi de al. Senin kazan doğurdu da.

Adamcağız Hoca'nın söylediklerine şaşırır ama hiç yoktan bir tencere kazandığına çok sevinir. Memnuniyetle tencereyi alır. Birkaç gün sonra Nasrettin Hoca, komşusundan yine kazanı ister. Komşusu sevinçle kazanı ona verir. Aradan günler geçer ama Nasrettin Hoca bir türlü kazanı getirmez. Merak eden komşusu Nasrettin Hoca'nın evine gider.

— Hocam, neredeyse bir ay oluyor, bizim kazanı getirmedin, deyince Nasrettin Hoca üzgün bir şekilde cevaplar:

— Ah komşum. Sorma, başın sağ olsun. Senin kazan öldü, der. Bunu duyan komşusu:

— Ne diyorsun Hoca? Hiç kazan ölür mü, deyince Nasrettin Hoca şöyle cevap verir:

— Neden şaşırдың komşum? Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne mi inanmıyorsun?

1 Okuduğumuz metnin unsurlarını boş bırakılan yerlere yazalım.

* Olay:

* Kişiler:

* Yer:

* Zaman:

2 Aşağıdaki öykü unsurlarıyla bir öykü yazalım.

Kişiler: En iyi arkadaşlarımız

Zaman: Sonbahar

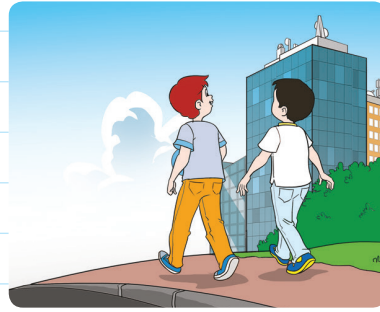
Mekân: Ormanlık alan

Olay: Köpeğimizin evden kaçması

3

Aşağıdaki görsellerden hareketle yazım ve noktalama işaretlerine de dikkat ederek kısa bir öykü yazalım.

1

Aşağıdaki öyküyü okuyalım. Devamında yaşanabilecek olayları tahmin ederek öyküyü tamamlayalım.

ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU

Bir varmış, bir yokmuş; evvel zaman içinde uzak diyarların birinde bulunan bir ülkenin güney ormanının kenarında yaşayan bir anne ördek varmış. Bir gün anne ördek yumurtaların üzerinde oturmuş, sabırsızlıkla yavruların yumurtalardan çıkmasını bekliyormuş. Aradan birkaç gün geçtikten sonra yumurtalardan çatırdama sesi duyan anne ördek sevinç içinde kanatlarını çırpıp “Vak! Vak! Vak!” diyerek yumurtaların üzerinden kalkmış. Yumurtalara bakan anne ördek, yumurtalarından bir tanesinin çatlamadığını görünce kanat çırpmayı bırakıp canı sıkılmış bir şekilde yumurtaya bakmış. Diğer yavrularına bakınca içi sevinç dolan anne ördek, çatlamayan yumurtaya bakınca da üzülüyormuş. Anne ördek için tüm yavruları değerli olduğundan yumurtadan çıkan yavruları ile ilgilenirken diğer taraftan da çatlamayan o yumurtanın üzerinde oturmaya devam etmiş.

Bir süre sonra anne ördek, çatlamayan yumurtadan da çatırdama seslerini işitince hemen yerinden kalkarak sevinçle yumurtaya bakmış. Bu yumurtadan diğer yavrulara göre daha iri ve çirkin bir ördek yavrusu çıktığını görmüş. Anne ördek, sonradan çıkan yavrusuna bakınca epey şaşırmış. “Bu yavru diğer yavrularımdan çok farklı.” diye düşünmüş, sonrasında da “Her neyse nasıl olsa benim diğer yavrularımın hepsi de güzel.” demiş içinden.

1

Aşağıdaki metinde ve şiirde geçen hayal ürünü ve gerçek ifadeleri uygun yerlere yazalım.

KUYRUKSUZ TILKI MASALI

Yaşlı bir tilki ama dişlilerden, bir hayli tavuk, tavşan yemişlerden. Tuzağa tutulmuş sonunda ve nasılsa kurtulmuş. Kurtulmuş ama kuyruğu da bırakmış kapanda. Utancından ölecek... Ne yapsın? İstemiş bütün tilkiler de ona benzesin... Bir toplantıda söz almış:

— Tilkiler, demiş, bir şey sorayım size: Bu kuyruk da ne oluyor böyle? Ne diye sürükleriz bu boş ağırlığı? Toza, çamura bulansın diye mi? Ne işimize yarıyor, rica ederim, ben bunu kesip atmalı, derim.

— Çok doğru, demiş tilkinin biri. Yalnız, lütfen çeviriniz de arkanızı, bir görelim kuyruksuz hâlimizi. Gülmekten kırılmış millet. Sen artık gel de söz dinlet. Kısa kuyruk önerisi güme gitmiş, uzun kuyruk modası devam etmiş.

(La Fontaine, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, "Masallar"dan)

Gerçek İfadeler

Hayal Ürünü İfadeler

GÜNEŞ BABA

Sırtında kızıl aba,
Sevgili güneş baba
Yakmış gökte ocağı;
Ateş dolu kuağı.
Hiç durmadan çalışır,
Ocağa ateş taşır.
Bizi yaşatan odur.
Onsuz varlık yok olur.

Başığı olduran kim?
Buğdayla dolduran kim?
Gelmese ondan sıcak
Bizi kim ısıtacak?
Günü aydınlatan sen,
Bize ışık vermesen
Karanlıkta kalırız,
Güneşsiz bunalırız.

HASAN ALİ YÜCEL

Gerçek İfadeler

Hayal Ürünü İfadeler

1.

Verilen görselden aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine ulaşamayız?

- A) Mekân B) Kişiler
C) Zaman D) Olay

2. * Yeni açılan tiyatro ülkemizin en güzel tiyatrolarından biridir.

▲ Müzedeki ziyaretçiler rehberin anlattıklarını dinliyordu.

● Gökyüzü ağlayarak çiçekleri suluyordu.

❁ Bacadan çıkan dumanlar birbirine sarılarak gökyüzüne yükseliyordu.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde gerçek dışı bir olaydan bahsedilmiştir?

- A) ▲ ve ❁ B) * ve ●
C) ▲ ve * D) ● ve ❁

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hayal ürünü bir ifade yoktur?

- A) Yavru kurbağa gölde yüzüyordu.
B) Şişenin içinde güzel bir peri kızı çıktı.
C) Onu görünce kuşlar dile geliyor.
D) Sevimli karınca okul yolunda kayboldu.

4. Murat ve arkadaşı, okul çıkışında evlerine doğru yürürlerken öğretmenlerinin derste anlattığı konu hakkında konuşuyorlardı. ....

Verilen metin aşağıdaki cümlelerin hangisi ile tamamlanabilir?

- A) Arkadaşı koşarak uzaklaştı ve Murat yalnız yürümeye devam etti.
B) Murat okuldaki futbol maçında kaç gol attığını söyledi.
C) Öğretmenleri, yaşlılara yardım edilmesi gerektiğinden bahsetmişti.
D) Öğretmen çok şık giyinmişti ve öğrencileriyle birlikte gitmeye karar verdi.

5.

Öğlen vakti Karagöz ile Hacivat beraber yürümektedirler. Bir ara Hacivat durur ve Karagöz'e şöyle der:

– Karagözüm bugün hastaları ziyaret edelim mi?

Verilen metinde aşağıdaki öykü unsurlarından hangisi yoktur?

- A) Kişiler B) Zaman
C) Mekân D) Olay

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçekleşmesi mümkün olmayan bir olay anlatılmıştır?

- A) Aç kalan tilki yiyecek bulmak için köye inmişti.
- B) Rüzgârın sıcak elleri saçlarını okşuyordu.
- C) Fırtınada evlerin çatıları uçtu.
- D) Güneşin sıcaklığı bizi neredeyse bayıltacaktı.

7. ▲ Gökyüzünden topladığı yıldızlarla taç yaptı.

- ❁ Uzaklara dalıp arkadaşını özlediğini düşündü.
- ★ Arkadaşı saatlerce televizyon seyretti.

● Güneş bugün çok sinirli galiba.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde gerçek dışı bir olaydan bahsedilmiştir?

- A) ❁ ve ●
- B) ▲ ve ★
- C) ★ ve ●
- D) ▲ ve ●

8. Aşağıdaki görsellerden hangisi hayal ürünü bir varlığı ifade etmektedir?

Dışarıda yürümeyi zorlaştıracak kadar kar ve yerlerde buz vardı. Botlarımı giyip evimizin önündeki merdivenlerden dikkatlice inip karın içerisinde bata çıka yürümeye çalışırken kardeşimin ağlama sesiyle irkildim. Geriye döndüğümde kardeşimi evimizin önünde, karın içerisinde, başından kanlar akıyor hâlde gördüm. Köy yerindeydik ve aracımız yoktu. Bu durum beni çok endişelendirmişti...

9, 10 ve 11. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

9. Aşağıdaki hikâyeye unsurlarından hangisi verilen hikâyede bulunmamaktadır?

- A) Zaman
- B) Yer
- C) Sonuç
- D) Kahramanlar

10. Aşağıdakilerden hangisi hikâyemizin asıl kahramanının hissettiği duygulardan **olamaz**?

- A) Korku
- B) Mutluluk
- C) Üzüntü
- D) Endişe

11. Hikâyede geçen olaylar için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Kardan dolayı ulaşım sıkıntılıdır.
- B) Olay temmuz ayında gerçekleşmiştir.
- C) Kardeşinin düşme sebebi olarak yerlerin buz olması söylenebilir.
- D) İklim şartları çetindir.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

- ▶ İlgi çekici, merak uyandırıcı bir olayın ya da durumun neden-sonuç ilişkisi içinde, belirli bir plan dâhilinde sergilenip anlatıldığı metinlere “**öyküleyici metin**” denir.
- ▶ Bu tür metinlerde olay, mekân, kişi ve zaman gibi öğeler vardır.
- ▶ Okuyucuya bilgi vermeyi amaçlayan ve nesnel olan yazılara “**bilgilendirici metinler**” denir.
- ▶ Bu metinler ispatlanabilir

ÖYKÜLEYİCİ METİNLER

Destan

Fıkra

Masal

Anı

Öykü

Roman

BİLGİLENDİRİCİ METİNLER Tarihî
Yazılar

Biyografiler

Haber
Yazıları

Röportajlar

Bilimsel
Metinler

Makaleler

1

Aşağıdaki metni okuyarak öyküleyici metin mi yoksa bilgilendirici metin mi olduğunu bulup işaretleyelim.

NASIL ÇALIŞIR?

Elektrikli araç denilince kimi zaman hibrit elektrikli araçlar da kastediliyor. Hibrit elektrikli araçlarda hem elektrik motoru hem içten yanmalı motor bulunur. Genellikle düşük hızlarda yoğun trafikte elektrik motoruyla hareket sağlanırken yüksek hızlarda içten yanmalı motor devreye girer. Bu esnada araçta bulunan küçük batarya içten yanmalı motorla şarj edilir. Bazı hibrit araçlar fişe takılarak şarj edilebilirken bazıları sadece içten yanmalı motora bağlı dinamoyla şarj olur. Hibrit araçlar yapısı itibarıyla hem sadece elektrikle çalışan araçlardan hem de fosil yakıtlı araçlardan daha karmaşıktır. Günümüzde birçok otomobil firması özellikle yakıt tüketimini düşürmek için hibrit araçları tanıtırsa da ilerleyen yıllarda hibrit araç sayısının çok fazla artış göstermesi beklenmiyor. Elektrikli araçlar fosil yakıtlı araçlara göre daha basittir. Bu araçlarda daha az hareketli parça vardır. Temel olarak pil, elektrik motoru, motor sürücü devresi ve akım voltaj dönüştürücülerden oluşur. Bunun dışında elbette her arabada bulunması gereken bütün parçaları içerir.

Bilim Teknik (Nisan 2020)

Öyküleyici Metin

Bilgilendirici Metin

2

Aşağıdaki metinlerden bilgilendirici metin olanların altındaki baykuş resmini, öyküleyici metin olanların sincap resmini boyayalım.

PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR

Nasrettin Hoca, bir sabah pazara alışverişe gidiyormuş. Yolun kenarında oyun oynayan çocuklar Hoca'nın etrafını sararak ondan kendilerine düdük almasını istemişler. Çocuklardan biri Nasrettin Hoca'ya para vermiş. Hoca yola koyulurken çocuklar da oyunlarına devam etmişler. Alışverişi bitiren Nasrettin Hoca, köyün girişine geldiğinde çocuklar etrafını çevirip sormuşlar:

— Bize düdük aldın mı hocam?

Nasrettin Hoca cebinden bir düdük çıkarıp parayı veren çocuğa uzatmış. Diğer çocuklar:

— Hocam, hani bizim düdüğümüz, demişler.

Nasrettin Hoca da:

— Parayı veren düdüğü çalar, demiş.

Yaprakları hayvanlar ya da böcekler tarafından yenmeye başlanan ağaçlar, sinyal göndererek diğer ağaçları tehlikeye karşı uyarır. Uyarılan ağaçlar, salgıladıkları kimyasallarla orman zararlıları açısından sindirimi çok zor, lezzetsiz yapraklı ağaçlara dönüşür.

Tarlakuşu, bir devekuşunun yumurta kabuğunu yuva edinerek burada yumurtlamıştı. Göl kenarında çayırlığın ortasında edindiği yeni yuvasında çok mutluydu. Büyük bir heyecanla yavrularının yumurtadan çıkmasını bekliyordu.

Küçük çoban bir gün koyunlarını otlatıyormuş. Canı sıkılmış. Can sıkıntısını unutmak için bir oyun düşünmüş. Bağırmağa başlamış:

— İmdaat! Yetişin! Sürüye kurtlar saldırı. Küçük çobanın sesini duyan köylüler koşmuşlar. Fakat bakmışlar ki kurt falan yok.

Deprem anında, yüksek binalardan dışarı çıkmayı denemeyelim. Merdiven, balkon ve asansörden uzak duralım. “Çök - kapan - tutun” hareketi ile başımızı ve boynumuzu koruyalım. Dışarıda isek elektrik direklerinden, ağaçlardan ve binalardan uzak duralım.

ORMANLAR CANDIR, CANIMIZ YANMASIN!

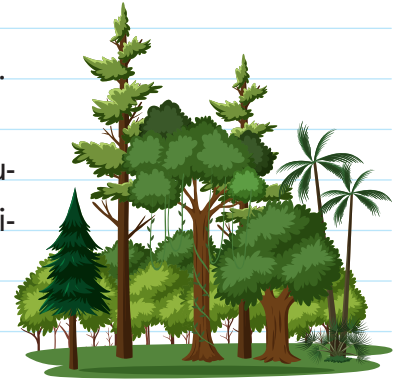
Ormanlar birçok hayvana, bitkiye ve ağaca ev sahipliği yapar. Aynı zamanda ormanlar dünyamızın ciğerleri olarak görev yapar. Yaz aylarında ormanlar yangın tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Orman Genel Müdürlüğü, 7/24 gözlem yaparak yangınlara karşı önlem alır. Bu sayede orman yangınları erkenden fark edilip müdahale edilebilir.

Orman yangını, ormanda bulunan tüm canlı ve cansız varlıkları yok eden büyük bir tehlikedir.

Yangınlar iki çeşittir: örtü yangını ve tepe yangını. Örtü yangını ot, fidan, yaprak gibi toprak üstündeki örtüyü yakar. Tepe yangını ise ağaçların tepelerinden ilerler ve daha tehlikelidir.

Yangınların başlıca sebepleri yıldırımlar ve insan kaynaklı hatalardır. Piknikte yakılan ateş ya da tarla temizliğinde yapılan kontrolsüz yakmalar yangına yol açabilir. Bu nedenle herkesin dikkatli olması gerekir.

Yangınlar sadece bitkilere değil, tarımı da olumsuz etkiler. Toprağın yapısını bozar, ozon ve kirlenici maddeler yayar. Orman yangınlarının yönetiminden yangın amirleri sorumludur. Yangının çıktığı bölgede ilk sorumlu orman işletme şefidir. Ormanlarımızı korumak hepimizin görevidir.

1 Yukarıdaki metni okuyarak metinle ilgili verilen "5N1K" sorularını yanıtlayalım.

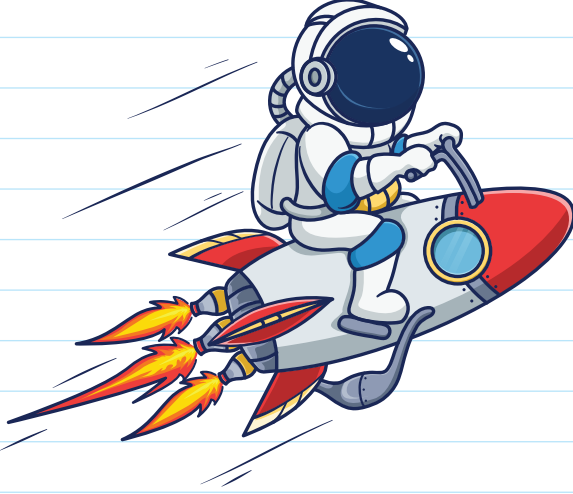
- * Orman yangınının idaresini kim üstlenmektedir?
- * Ağaç ve ağaççıkların tepelerine zarar vererek ilerleyen yangına ne denir?
- * Metne göre yangınlar nerede görülmektedir?
- * Orman yangınları çoğunlukla nasıl ortaya çıkmaktadır?
- * Ormanlarımız ne zaman tehlikeye girmektedir?
- * Ormanları korumak için en büyük görev neden bize düşmektedir?

2

Aşağıdaki metni okuyarak metinle ilgili olarak verilen yanıtlara uygun sorular yazalım.

GEZEGENLERİ KEŞFEDEN ARAÇLAR

Dünya, Güneş'in çevresinde dolanan gezegenlerden biridir. Ondan başka tam yedi gezegen daha Güneş'in çevresinde dolanıyor. Bu gezegenler bilim insanları tarafından uzun yıllardan beri araştırılıyor ama içlerinden biri onları diğerlerinden çok daha fazla heyecanlandırıyor! Bu gezegenin adı "Mars". Görünümü pek benzemese de Mars'ın bazı özellikleri Dünya'ya çok benziyor. Bu nedenle belki bir gün insanların orada da yaşayabileceği düşünülüyor. Mars'ın bilim insanlarını heyecanlandırma nedeni de işte bu. Ama Mars'la ilgili bilinenler çok fazla değil. Mars'la ilgili daha fazla bilgi edinmek için bu gezegene iniş yapabilen keşif araçları geliştirildi. Bu araçlar Mars'ta gezinerek fotoğraf çekiyor, çeşitli ölçümler yapıyor ve incelemek üzere kayalardan parçalar topluyor.

1

Dünya'dan başka tam yedi gezegen dolanıyor.

2

Mars'ın bazı özellikleri Dünya'ya çok benziyor.

3

Mars ile ilgili daha fazla bilgi edinmek için keşif araçları geliştirildi.

4

Bu araçlar çeşitli ölçümler yapıyor ve kayalardan parçalar topluyor.

5

Belki bir gün insanların Mars'ta yaşayabilme ihtimali bilim insanlarını heyecanlandırıyor.

1. Bir ormanda en hızlı uçan kuşların kartallar olduğunu herkes kabul ediyormuş fakat kartalların içinden en hızlı uçanı belirlemek için bir yarış düzenlenecemmiş. Yarışa katılmak isteyen kartalların hazırlanması için bir ay süre verilmiş. Kuşlar arasında bir martı “Bu yarışa ben de katılacağım.” demiş. Bütün kuşlar martıya gülmüş. Sonunda yarışma günü gelmiş. Kartalların yarışında martı burun farkıyla ikinci olmuş. O günden sonra kuşlar arasında hep martının inancı, gayreti ve zaferi konuşulmuş.

Verilen metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Ormandaki yarış niçin düzenlenecek?
B) En hızlı kartalın ismi nedir?
C) Yarışmadaki martı başarılı olmuş mu?
D) Yarışmaya katılmak için ne kadar süre verilmiş?
2. Aşağıdakilerden hangisi 5N1K sorularındaki “K” ile ilgilidir?
A) Manavdan ne aldın?
B) Dayınlar nerede oturuyor?
C) Oyuna ilk önce kim başlayacak?
D) Okullar ne zaman açılacak?

3. Küçük benekli sincap, dere kenarında uzun dalları olan yaşlı çınarın etrafında dolanıyordu. Yaşlı çınar, gür bir sesle:

— Ne dolaşıp duruyorsun, diye seslendi.
Küçük sincap:
— İyilik perisi bana bir ceviz verdi. Saklayacak yer arıyorum, diye cevap verdi.

Verilen metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masal
B) Bilgilendirici metin
C) Anı yazısı
D) Gazete yazısı

4. Bu köşenin okuyucularından biri olarak belki de hayatınızın en kritik dönemlerinden birine girmek üzeresiniz. Bu durumda kalıplarından sıyrılabilmenin şartlarından biri cesaretli olmaktır. Haydi, harekete geçin düzenli ders çalışın ki sınavdan korkmayasınız.

Verilen yazı türü aşağıdaki kaynakların hangisinden alınmış olabilir?

5. Kaplan, kedigiller familyasının en büyük memeli ve yırtıcı hayvanıdır. Karnı beyazdır, kuyruğu püskülsüzdür. Asya'nın sazlık ve nemli ormanlarında yaşar. Erkek kaplanların boyu 3 metre, ağırlığı 250 kg kadardır. Yaklaşık olarak ömürleri 25 yıldır.

Verilen metin için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Metinde aslanlardan söz etmektedir.
B) Metnin türü bilgilendirici metindir.
C) Metinde kaplanların yaşamı öyküleyici bir dille anlatılmıştır.
D) Metinde olay örgüsü ve zaman gibi hikâye unsurları vardır.

6. Fotoğraf makinesi tam anlamıyla 1826 yılında Joseph Nicephore Niepce tarafından çeşitli kimyasallar kullanarak elde edilmiştir. Evinin arka bahçesinde ilk fotoğrafı çekmiştir. Daha sonra Daquerre, fotoğrafı netleştirecek kendi tekniğini bulmuştur.

Verilen metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Fotoğraf makinesi nerede bulunmuştur?
B) Fotoğraf makinesi ne amaçla icat edilmiştir?
C) İlk fotoğraf nerede çekilmiştir?
D) İlk fotoğraf neden çekilmiştir?

7. DOSTLUĞUN DEĞERİ

Dahar kentinin yakınında avı bol bir yer vardır. Avcılar avlanmak için buraya sık sık uğrarlardı. Buradaki iri ve dalları birbirine girmiş gür ağaçlar arasında özgür kuşlar yaşardı. Çirkin yüzü, kötü bir avcı, elinde sopası, sırtında ağı ile ormana girdi. Ağını attı, üzerine yem taneleri serpti, kendi de yakın bir yerde saklandı. Önde başkanları olan güvercin sürüsü alana üşüştü. Tuzağı görmeyerek taneleri yemeye başladılar. Ağın içine düştüler. Avcı, sevinç içinde meydana çıktı. Onu gören güvercinler kurtulmak ümidiyle çırpındılar fakat bu çabalar boşa gitti.

Beydaba, Kelile ve Dimne

Verilen metinde 5N1K sorularından hangisinin cevabı **yoktur**?

- A) Kim? B) Nerede?
C) Niçin? D) Ne zaman?

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde renkli yazılan ifade diğerlerinden farklı bir sorunun cevabıdır?

- A) Ben ve Özgür Uludağ'a çıkacağız.
B) Bu resmi Ayşe yaptı.
C) Sen arabada kal.
D) Ali okula gitti.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Okuduğumuz metinlerin bazı bölümleri vardır. Bu bölümleri sıralı şekilde ele alırız. Metnin bölümleri üç kısımdan oluşur. Bunlar giriş, gelişme ve sonuç bölümüdür.

Giriş Bölümü: Metne giriş yapılan bölümdür.

Gelişme Bölümü: Düşüncenin derinine inilen, anlatılan olayın nasıl sonuçlanacağına merak edildiği bölümdür.

Sonuç Bölümü: Anlatılan olayla ilgili bütün sorularımızın cevap bulduğu bölümdür.

1 Aşağıda verilen paragrafların metnin hangi bölümlerinden alındığını işaretleyelim.

Utku, Ali, Yusuf, Furkan, Eyüp, Mehmet ve Ahmet aşağı mahalledeki arkadaşları ile maçın saatini belirlemek için mahalledeki parka geldiler. Maçın saatine karar verdiler ve daha sonra görüşmek üzere oradan ayrıldılar.

Giriş Gelişme Sonuç

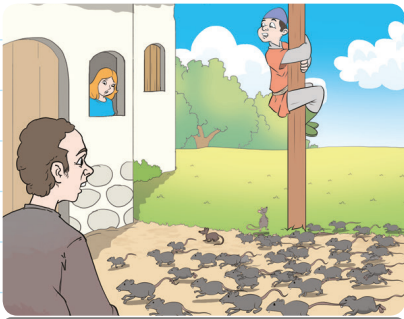
Utku bu sahada futbol maçı yapmayı çok istiyordu. Hemen eve gidip futbol ayakkabılarını giydi. Annesinden de izin alarak futbol sahasına döndü. Aşağı mahalleyi yenmek zorunda olduklarını düşünüyordu. Mahalle arkadaşlarıyla birlikte günlerce bu maçı konuşmuşlardı. Özellikle bu sahada onları yenmek unutulmaz bir an olacaktı.

Giriş Gelişme Sonuç

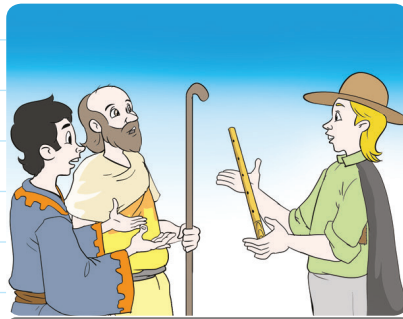
Utku iyi oyununu ilerleyen dakikalarda golle süsledi. Takımına galibiyeti getiren bu gol maçın sonucunu da belirledi. Günün sonunda Utku ve arkadaşları mutlu bir şekilde eve dönerek bu harika günlerini gazoz içerek kutladılar.

Giriş Gelişme Sonuç

2 Bir olay metninin anlatıldığı kitaptan alınan aşağıdaki görsellerin metnin hangi bölümlerine ait olduklarını altlarına yazalım.

.....

.....

.....

3

Aşağıdaki metinleri okuyalım. Metinlerin altında verilen özelliklerin metnin kahramanına aitse kutucuğu yeşile, değil ise kırmızıya boyayalım.

Yusuf orta kiloda, uzun boylu siyah saçlı, kahverengi gözlü biriydi. Her zaman etrafına gülümseyen, sevgi dolu yüzü insanları kendine hayran bırakırdı. Daha çok kot pantolon ve tişört giymeyi severdi. Tişörtlerinin siyah olmasına özen gösterirdi. Beyaz spor ayakkabı giymeden dışarı çıkmazdı. Kimseyi kırmaz çevresindeki insanlara hep iyi davranırdı. Arkadaşlarıyla şakalaşmayı sever, neşesi hiç eksilmezdi.

Fazla kilolu

Neşeli

Uzun boylu

Siyah saçlı

Takım elbise giyen

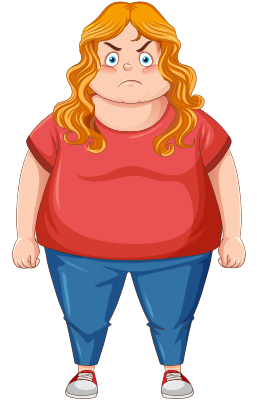
İyi bir insan

Sevecen

Şakacı

Beyaz ayakkabılı

Beren kısa boylu ve fazla kiloluydu. Bol ve renkli kıyafetler giymeyi severdi. Sürekli somurtur ve etrafındaki insanlara sinirle bağırıp çağırırdı. Kızgın bakan gözleri insanları ondan uzaklaştırırdı. Kaba davranışları yalnız kalmasına neden oluyordu. Konuşmayı pek sevmeyen Beren sağlıksız beslenirdi. Kişilik özellikleri yüzünden pek sevilmezdi ama kıvrık sarı saçları ile mavi gözleri onu çok sevimli gösteriyordu.

Uzun boylu

Mavi gözlü

Fazla kilolu

Kaba

Renkli giyinen biri

Kıvrık saçlı

Sarı saçlı

Sinirli

Somurtkan

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Bir yazıda (paragrafta) açıklanan veya savunulan ana düşüncenin kolayca anlaşılmasını sağlayan ve onun inandırıcılığını artıran olay ve örneklerin ifadesine “yardımcı düşünce” denir.

► Bir metinde birden fazla yardımcı düşünce olabilir.

1 Aşağıdaki metinlerden çıkarılamayacak olan sonuçları işaretleyelim.

İLK KİTAP

Dünyadaki yazılan ilk kitap Kuzeybatı Çin’de bulunmuş ve MS 868 yılında yazılmıştır. Adı “Diamond Sutra” olan bu kitapta geçen Diamond İngilizcede elmas anlamına gelmektedir. Sutra ise dinî bilgi ve vaaz anlamı taşımaktadır. Tarihte yazılan bu ilk kitap, Buda’nın öğrettiği bilgilerden oluşmakta ve bu bilgiler, Buda’nın ağzından, öğrencilerinden biri olan Subhuti’ye söylenen sözleri ve öğütleri içermektedir. Tamamı yedi sayfadan oluşan bu kitap, altı sayfası metin, bir sayfası ise Buda ve onun öğrencilerini gösteren bir tablo olarak oluşturulmuştur.

- Kitapta Buda’nın öğrettiği bilgiler vardı.
- Dünyanın yazılı ilk kitabı yedi sayfadır.
- Kitabın kapağı altın ile kaplanmıştır.

UZAYA ÇIKAN İLK İNSAN

Yuri Alekseyeviç Gagarin (9 Mart 1934 - 27 Mart 1968) Sovyetler Birliği pilotu ve astronottur. Yuri Gagarin 12 Nisan 1961’de Vostok uzay aracıyla uzaya çıkarak Dünya yörüngesinde turunu tamamladı. Böylece uzaya çıkan ilk insan olmayı başarmış oldu ve bu başarısıyla birlikte uzay çağını başlattı.

- Gagarin Sovyetler Birliği vatandaşıdır.
- Uzaya çıkan ilk insan Gagarin’dir.
- Gagarin varlıklı bir ailenin çocuğudur.

CAHİT ARF

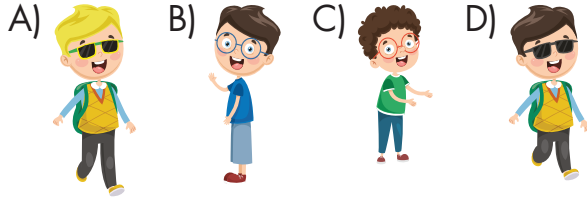
Cahit Arf (11 Ekim 1910, Selanik - 26 Aralık 1997), Türk matematikçi ve bilim insanı. TÜBİTAK bilim kolu eski başkanı. 1948’de İnönü Ödülü’nü, 1974’te TÜBİTAK Bilim Ödülü’nü kazanmıştır. 1980 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi onur doktorası, 1981’de de ODTÜ onur doktorasını almıştır. 1990 yılında Arf’in onuruna sayılar teorisi üzerine uluslararası bir sempozyum düzenlenmiştir. İleri düzeyde araştırmalar yaptığı halkalar ve geometri üzerine ilk konferanslar da 1984’te İstanbul’da yapılmıştır.

- Cahit Arf yaşamının bir kısmını ABD’de geçirmiştir.
- Cahit Arf ünlü bir matematikçi ve bilim insanıdır.

1. Ayhan sarı saçlı, uzun boylu biriydi. Arkadaşıyla buluşmak üzere yeşil saplı, sarı çerçeveli, siyah camlı gözlüğünü takip dışarı çıktı.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi Ayhan'a aittir?

2. Dengeli beslenme; insanın büyümesi, gelişmesi, bir ömür boyu sağlıklı ve verimli yaşaması için ihtiyacı olan besinleri gereken miktarda yiyip içmesidir. Vücut için gerekli olan besin türlerinden herhangi biri alınmadığında, büyüme ve gelişmenin sekteye uğradığı ve çeşitli hastalıkların ortaya çıktığı bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konan bir gerçektir.

Metne göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hastalıklardan korunmak için dengeli beslenmeliyiz.
B) İnsanın sağlıklı yaşaması için dengeli beslenmesi gerekir.
C) Dengeli beslenme insana çeşitli yetenekler kazandırır.
D) Dengeli beslenmenin önemi bilimsel araştırmalarla kanıtlanmıştır.

3. Çocukluğum Korgan'daki yaylalarda geçti. Sanırım bu yüzden suyu da ağacı da çok severim. İsviçre'yi de suyu ve ağacı bol olduğu için seviyorum.

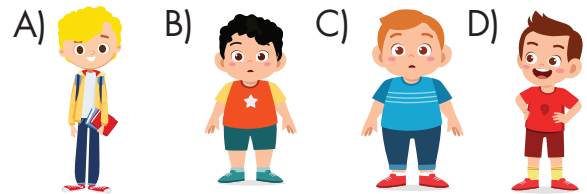
Verilen metnin yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazarın çocukluğu yaylalarda geçmiştir.
B) Yazar, ağaçları ve suyu çok sevmektedir.
C) Yazarın İsviçre'yi sevme sebebi engebeli ve dağlık olmasıdır.
D) Yazarın çocukluğu Korgan'da geçmiştir.

Emir; güler yüzlü, uzun boylu ve zayıf biriydi. Altın sarısı saçları güneşte parlardı. Arkadaş canlısı olan Emir, kitap okumayı da çok sevdi.

4 ve 5. soruyu yukarıdaki metne göre yanıtlayalım.

4. Aşağıdaki görsellerden hangisi Emir'e ait olabilir?

5. Emir için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sinirli
B) Kendini beğenmiş
C) Asık suratlı
D) Sevimli

7. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ-1

1

Aşağıdaki atasözlerini uygun görsellerle eşleştirelim.

1 Damlaya damlaya göl olur.

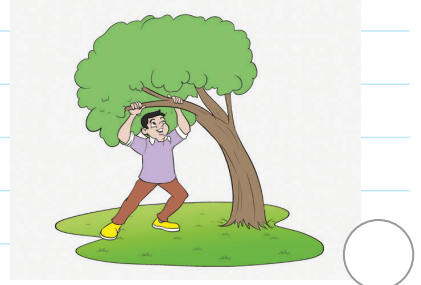
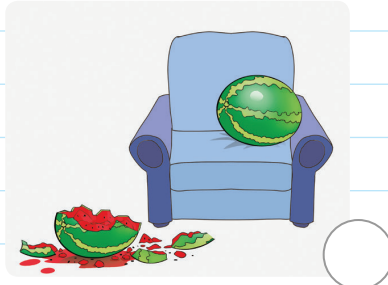
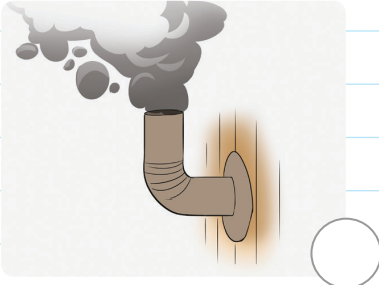
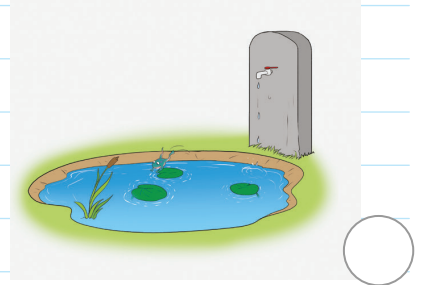
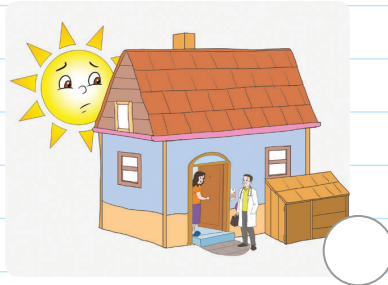
2 Bir koltuğa iki karpuz sığmaz.

3 Güneş girmeyen eve doktor girer.

4 Ağaç yaş iken eğilir.

5 Denize düşen yılana sarılır.

6 Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.

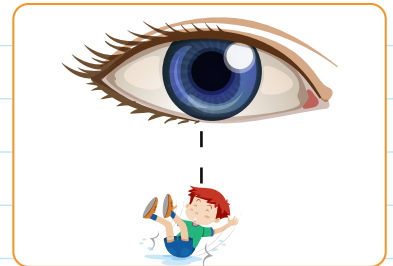
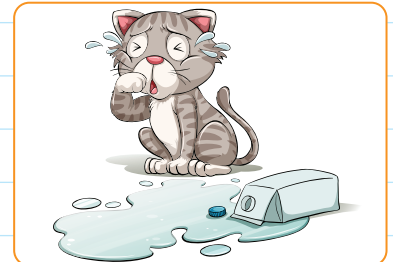

2

Aşağıdaki görsellerin altına örnekteki gibi uygun deyimler yazalım.

renkten renge girmek

3 Aşağıdaki cümlelerde geçen terim anlamlı sözcükleri bulmacadan bularak boyyalım.

* Palettteki boyaların tamamını kullandım.

* Oyunun ikinci perdesi daha eğlenceliydi.

* Taç atışıyla oyun kaldığı yerden devam ediyor.

* Bu konuda yazılmış çeşitli makaleleri inceledim.

* Üçgenlerin iç açıları toplamı 180° dir.

* Dedem ameliyat olmak için hastaneye gitti.

S	A	İ	D	B	O	D	E	F
A	M	E	L	İ	Y	A	T	M
G	A	Ğ	H	J	U	K	A	L
N	K	O	P	S	N	A	Ç	İ
P	A	L	E	T	Z	R	B	A
Ş	L	T	V	Ö	D	C	Ü	Y
C	E	D	Ü	Ç	G	E	N	F
U	G	H	R	J	H	L	N	E
H	P	E	R	D	E	İ	J	K

4 Verilen dörtlükler ile ana duyguları eşleştirelim.

Haydi gelin çocuklar,
Bir oyun oynayalım,
Bunun adı "sevgi" olsun,
Bilmiyorsak nasıl oynandığını
Hemen bilgelere soralım...

Nidâ Öz

1

Atalarım gökten yere
İndirmişler ay yıldızı
Bir buluta sarmışlar ki
Rengi şafaktan kırmızı.

Hasan Ali Yücel

2

Uykum gitti nereye
Yıkanmaya dereye
Dön gel uyku n'olursun
Vücutuma geriye...

İsmail Uyaroğlu

3

Sen hiç korkma serçe kuşu,
Suyunu rahat rahat iç,
Sıhhat afiyetle uç,
İnsanoğlu çeşit çeşit
Beş parmağın beşi bir mi?

Necati Cumalı

4

Bayrak sevgisi

Uyku özlemi

Sevgi

Kuş sevgisi

KİBRİTÇİ KIZ

Soğuk ve karlı bir yılbaşı gecesiymiş. Yoldan geçen insanlar paltolarını giymiş; eldiven, atkı ve şapkalarını takmış, hızlı hızlı yürüyerek bir yerlere yetişmeye çalışıyorlarmış. Bazıları evlerine geç kalmış, eve yetişmek için acele ediyor, bazıları ise yeni yılı kutlamak üzere eğlence yerlerine gidiyorlarmış.

Sokağa çıkmış çocukların ise kimi sohbet ediyor, kimi de birbirlerine kar topu atarak oyun oynuyormuş. Karın keyfini en çok çocuklar çıkarıyormuş tabii. Kahkahalar ile gülüyor, neşeyle şakalaşıyorlarmış. Sokakta diğer çocuklardan ayrı bir kız çocuğu daha varmış. Küçük bir kız yolun ortasında durmuş, öylece oynayan çocukları seyrediyormuş. Diğer insanlar gibi onu soğuktan koruyan bir beresi, bir eldiveni ve paltosu da yokmuş. Üstü başı yırtık ve inceymiş. Ayağındaki terlikler ise ayağına büyük geliyormuş. Elinde tuttuğu bir kutu ile soğuktan tir tir titreyen kız çocuğu, o anda üstüne gelen arabayı son anda fark etmiş.

Şoför “Hey çocuk kenara çekilsene ezileceksin!” diye bağırınca küçük kız hemen karşı kaldırıma doğru kaçmış ama koşarken de terlikleri ayağından çıkmış. Kaldırıma çıktıktan sonra arkasına dönüp bakmış. O anda terliklerini bir çocuğun kapıp kaçtığını görmüş.

Kızcağız “Terliklerim! Terliklerim! Hey dur!” diye arkasından seslenmiş ama çocuk, kızı umursamadan koşarak hızla uzaklaşmış. Çaresiz kalan küçük kız, çıplak ayakları ile yürümüş ve bir duvarın dibine yanaşarak elindeki kutuyu yere koymuş. Geniş kutunun içine dizilmiş kibrit kutularına bakarken gözleri soğuktan yaşarıyormuş. Sokaktan geçenlerin hiçbiri başını çevirip bakmıyormuş bile. Kibritçi kız çaresiz duvar dibine oturmuş. Parmakları soğuktan donmuş ve sızlamaya başlamış.

1

Verilen soruları metne göre yanıtlayalım ve öykü unsurlarını bulalım.

- * Öyküde anlatılan nedir?
- * Olay ne zaman gerçekleşmiştir?
- * Olayın geçtiği yer neresidir?
- * Olay kim ya da kimlerin başından geçmiştir?

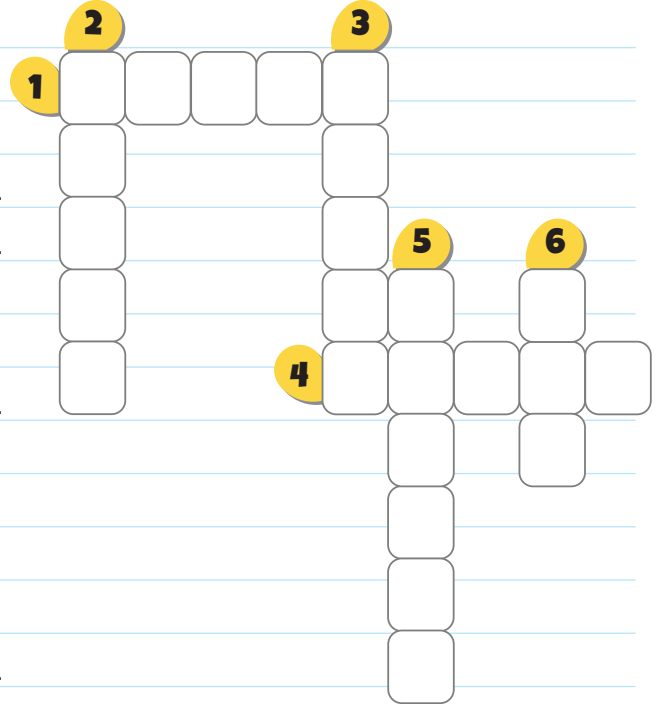
2 Aşağıdaki tablolarda yer alan anlamlı sözcükleri bulup üstlerini çizelim. Bulduğumuz sözcüklerle oluşturduğumuz atasözlerini tablo numarasına göre alttaki boş bırakılan yere yazalım.

	G	H	A	L	İ	M	J	P	Ç	T		M	P	T	D	E	N	İ	Z	E	Ö	
1	Z	T	U	N	U	T	U	R	Ş	İ		2	S	D	Ü	Ş	E	N	E	C	N	U
	E	B	S	V	K	A	L	E	M	Ş			Y	I	L	A	N	A	Ü	Y	B	Ş
	D	U	N	U	T	M	A	Z	F	Ö			Z	O	E	S	A	R	I	L	I	R

- 1.
- 2.

3 Aşağıdaki numaralandırılmış cümlelerde boş bırakılan yerlere gelmesi gereken sözcükleri bulmacadaki yerlerine yazalım.

1. Beş duyu organımızla algılayabildiğimiz varlık ve kavramlara karşılık gelen sözcükler ..... anlamlıdır.
2. Beş duyu organımızla algılayamadığımız varlık ve kavramlara karşılık gelen sözcükler ..... anlamlıdır.
3. Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlama ..... anlam denir.
4. Bir ilgi ya da benzetme sonucu sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama ..... anlam denir.
5. Bir sözcüğün aklımıza gelen ilk anlamına ..... anlam denir.
6. Bir sözcüğün gerçek anlamdan kopmadan kazandığı yeni anlamlara ..... anlam denir.

Para, Lidyalılardan bu yana insanlık için önemli bir yaşam aracı olmuştur. Toplumlarda farklı şekillerde kullanılan para Türk toplumunda da önemli bir yere sahiptir. Toplum yaşamındaki bu yer, dilimizde “para” ile ilgili pek çok deyimini doğmasını sağlamıştır. Örneğin çok para kazanmak anlamında “para basmak”, değeri olmak anlamında “para etmek”, çok para harcamak anlamında “para saçmak” deyimleri kullanılmaktadır.

1, 2, 3 ve 4. soruları metne göre yanıtlayalım.

1. Değeri olmak anlamında kullanılan deyim aşağıdakilerden hangisidir?
A) Para etmek   B) Para saçmak
C) Para kırmak   D) Paraya kıymak
2. Para kimler için önemli bir yaşam aracıdır?
A) Sadece Türk toplumu için
B) Lidyalılar için
C) Yoksullar için
D) Bütün insanlık için

3. Metinde geçen altı çizili sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?
A) biraz   B) fazla   C) az   D) yok
4. Metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) Para ve Deyimler
B) Lidyalılar ve Para
C) Paranın Önemi
D) Para Tasarrufu
5. “Kalp” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılmıştır?
A) Annenin kalbi yavrusu için çarpar.
B) Kalbi yardımseverlikle atıyordu.
C) İyilik dolu bir kalbi vardı, herkese yardım ederdi.
D) Vücudumuza kan pompalama görevi kalbe aittir.
6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kulak” sözcüğü deyim içinde kullanılmıştır?
A) Saçlarının uzunluğu kulağını geçiyordu.
B) Kulağımda ağrı başlayınca doktora gittim.
C) Gürültülü ortam kulağımı rahatsız etti.
D) Onun söylediklerine hiç kulak asmadım.

Yaz tatili gelmişti ve ben çok sevdiğim denize nihayet kavuşacaktım. Babamla birlikte bavullarımızı hazırladık. Annem kahvaltıya gül reçeli getirdi. Afiyetle yedikten sonra yola koyulduk. Öğlene doğru tatil yapacağımız bu şirin kasabaya vardık. Hemen mayomu giyip denize girdim. Akşama kadar yüzdüm.

7, 8 ve 9. soruları metne göre yanıtlayalım.

7. Metindeki altı çizili sözcük aşağıdakilerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Uzun yoldan gitmek yerine kestirmeden gittik.
- B) Bu problemi başka yoldan çözelim.
- C) Bu yol bizi nereye götürecektir çok merak ediyorum.
- D) Halam, yolun çalışma nedeniyle kapatıldığını söyledi.

8. Yazarın çok sevdiği şey aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yürümek
- B) Seyahat
- C) Yüzmek
- D) Yemek

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ben” sözcüğü metindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Yanağında bir sürü beni olan sevimli bir çocuktur.
- B) Adamın boynunda iri, siyah bir ben vardı.
- C) Yüzündeki beni aldırma için operasyon geçirdi.
- D) Benim yüzüğümü kim aldıysa getirsin lütfen!

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili sözcük farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Gözleri bozulduğu için gözlük takıyor.
- B) Gözümün gördüğünden asla korkmam.
- C) Gözleri zümrüt gibi güzeldi.
- D) Göz kararı 3 kilogram un gerekir.

11. (1) Okulumuzun en zeki ve en sevilen öğrencisiydi Mehmet. (2) Hiç tembellik etmez, her işi becerir, kafası zehir gibi çalışırdı. (3) Hepimize yardım eder, isteklerimizi önemserdi. (4) Görev alacağı her kurumun beyni olacağına şüphemiz yoktu. (5) Fakat hiç kimsenin ummadığı bir olay gerçekleşti.

Yukarıdaki paragrafın hangi cümlelerinde mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır?

- A) 1-3
- B) 2-4
- C) 4-5
- D) 2-5

1.

BEETHOVEN

Beethoven, hastalıklardan başını bir türlü kurtaramamıştı. Önce kulakları sağır oldu. Bir süredir şiddetli karın ağrıları başlamıştı. Yılların verdiği yorgunluğa bir de yeğenin yaramazlıkları eklenince iyice bitkin düşmüştü. Dinlenmeye ihtiyaç duyuyordu. Eczacı kardeşi onun rahatsızlığını bildiği için kardeşini yanına çağırmişti. Ünlü müzisyenin sağlığını tekrar kazanmasını istiyordu.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eczacılığın hayatımızdaki yeri
- B) Ünlü müzisyenin sağlığı
- C) Ünlü müzisyenin yeğeni
- D) Dinlenmenin önemi

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı sözcüklerin hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkartır.
- B) Garibe bir selam bin altına değer.
- C) Sakla samanı, gelir zamanı.
- D) Maşa varken elini ateşe sokma.

3. Kuzey kürede ilkbaharın, güney kürede de sonbaharın başlangıç günü olarak kabul edilen 21 Mart, ülkemizde de 1975 yılından beri “Dünya Ormanlık Günü” olarak çeşitli etkinliklerle kutlanıyor. Bu etkinlikler ile ağaç sevgisi aşılanıyor, toprak, ağaç ve insan arasında bir bağ oluşuyor.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya üzerindeki mevsimler
- B) 21 Mart gününün önemi
- C) Ormanların önemi
- D) Ağaç ile insan arasındaki bağ

4. Ters lale ülkemizde en çok Tunceli, Erzurum, Afşin, Adıyaman, Van ve Hakkari bölgelerinde görülen endemik bir bitki türüdür. Bazı yörelerde “ağlayan gelin” olarak da adlandırılır. Boyları 60-80 cm arasında değişiklik gösterir.

Metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Çiçek Yetiştiriciliğinin Önemi
- B) Ters Lale Nasıl Yetiştirilir?
- C) Çiçek Sanatı
- D) Ters Lale

5.

Masallar sihirli hikâyelerdir. Fantastik canavarlar, büyücüler, çok uzak ülkeler ve hayallerden bahseder. Masal dinleyen çocuğun hayal gücü artar ve soru sormaya başlar. Dikkati, hafızası, dil becerisi ve kelime dağarcığı gelişir. Okuma alışkanlığı kazanır. Espri anlayışı gelişir, empati duyar. Duygularını ifade etmeyi öğrenir. İyi ve kötü, doğru ve yanlış ayrımı yapmayı öğrenir.

Verilen metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocukların gelişiminde masalların olumlu katkısı vardır.
- B) Masallar gerçek hayattaki zorluklardan kaçmamızı sağlar.
- C) Masallardaki kahramanlar çevremizde gördüğümüz gerçek kişilerdir.
- D) Çocuklar, öğrenmesi gereken tüm bilgileri masallardan edinebilir.

6. Arkadaşlarım bana çok sıcak davrandı.

Verilen cümlede hangi sözcük "mecaz" anlamıyla kullanılmıştır?

- A) arkadaşlarım
- B) çok
- C) sıcak
- D) bana

7. "Kanat" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Elindeki kuş canlanıp kanatlandı ve uçtu.
- B) Ayşe bu küçük köpeğe kol kanat geçiriyordu.
- C) Uçağın kanatları çok büyük görünüyordu.
- D) Sevinçten neredeyse kanatlanıp uçacaktı.

8. "Baş" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Başındaki şapkanın bir tarafı eskimişti.
- B) Çocuk, başından hafif yaralanmış.
- C) Dün gecedен beri başım ağrıyor.
- D) Başından beri bu işin olmayacağı belliydi.

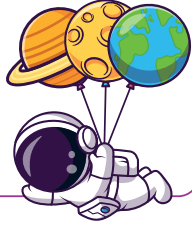
9. "Sunucu" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilişim teknolojileri terimi olarak kullanılmıştır?

- A) Bu proje ödevinde grubun sunucusu olacağım.
- B) Ünlü haber sunucusu canlı yayına katıldı.
- C) "Sunucu hatası" mesajı alırsanız ağ bağlantınızı kontrol edin.
- D) Sunucunun sesi kısılinca toplantı iptal oldu.

1. Bir Öte Gezegende Su Buharı Bulundu

Öte gezegenler, Güneş sisteminin dışındaki gezegenlerdir. 1990 yılından bu yana 4 binden fazla gezegen keşfedilmiştir. Bu keşif çalışmalarının asıl amacı farklı atmosferlerde su buharı olup olmadığını tespit etmektir. Bu amaçla meteorların çevresinde araştırmalar yapılırken bir öte gezegenin atmosferinde su buharına rastlandı. Bir ilke imza atan bu buluş bilim dünyasında ilgiyle karşılandı.

Metne göre gezegen keşiflerinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezegenlerin yüzeyinde su aramak
- B) Gezegen sayılarını artırmak
- C) Gezegenlerin atmosferinde su buharı aramak
- D) Dünyadaki su kaynaklarını korumak

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Tamirci arabanın motor kulağı çok sağlam dedi.
- B) Güz gelince bahçedeki çiçekler soldu.
- C) Aydınlatma cihazının bir gözü bozulmuştu.
- D) Masanın bir ayağı boşluğa gelmemeliydi.

Çocuklarımız neleri sevmiyorlar ki?

Uçurtmayı seviyorlar söz gelişi

Bir havalandı mı uçurtmaları

Daha da güzelleşiyorlar.

Maviliklerde gözleri

Özgürlüğü yaşıyorlar

Uçurtmalarla birlikte.

Rıfat Ilgaz

3 ve 4. soruları şiire göre yanıtlayalım.

3. Şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Özgürlük
- B) Mavilikler
- C) İlkbahar
- D) Uçurtma

4. Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uçurtma sevgisi
- B) Uçurtmaların önemi
- C) Uçurtma özlemi
- D) Uçurtma heyecanı

5. Yaşama sevincini artırmak; insana neşe, heves vermek.

Açıklaması verilen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Canına okumak
- B) Canına tak etmek
- C) Cana can katmak
- D) Canını dişine takmak

6.

Sıcacık bir yuvada,
Hür bir vatanda,
Hayatı doyusuya yaşamak,
Dede, torun, baba, oğul
Yarınlara boy salıp dal budak.
Ne güzel ya Rabb'im,
Rabb'im ne güzel
Anadolu'da bir çocuk olmak...
Bestami Yazgan

Bu şiirin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vatan sevgisi   B) Çocuk olmak
C) Aile bağı   D) Yaşama sevinci

7.

İyilik yaşamın en temel özüdür. İyilik içinde yaşamak ve her zaman mutlu olmak istiyorsak önce attığımız bu adımlara dikkat etmeliyiz çünkü bu adımlar bizim mutlu olup olamayacağımızı belirler. Attığımız ilk adım bütün davranışların temelidir. Bu adımlar hayatımızı şekillendirir. İşte attığımız o adım iyilik adına olmalıdır. Yaşanabilir bir dünya istiyorsak başka çaremiz yoktur.

Verilen metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İyiliğe Adım At
B) Mutlu olmak
C) Yaşam ve Dünya
D) Yaşam Kaynağımız

8.

Kedinin korkusundan devamlı endişe içinde yaşayan bir fare varmış. Büyücünün biri fareye acımış ve onu bir kediye dönüştürmüş. Fare kedi olmandan mutlu olacağı yerde bu kez de köpekten korkmaya başlamış. Büyücü bu sefer de onu bir kaplana dönüştürmüş. Kaplan olan fare sevineceği yerde avcından korkmaya başlamış. Büyücü bakmış ne yaparsa yapsın farenin korkusunu yenmeye imkân yok, bu yüzden fareyi eksi hâline dönüştürmüş.

Metnin ana karakteri (kahramanı) aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

9.

Sütten

1

ağız

2

yanan

3

yoğurdu

4

üşüyerek

5

yer

6

Verilen atasözünün kaç numaralı sözcüğü değiştirilmiştir?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

1. 4-A sınıfında Türkçe projesi için öğrenci seçimi yapılacaktır. İçinde mecaz anlamlı sözcük bulunan bir cümle kuran öğrenciler projeye katılabilecekler.

Kerim

Güçlü rakibi karşısında galip gelmeyi başardı.

Rıza

Şu çocuğun futboldaki yeteneklerine bayıldım.

Filiz

Aslı pişkin tavırlarıyla herkesi öfkelendirdi.

Nesrin

Grip olduğum için burnum kokuları almıyor.

Buna göre projeye katılmaya hak kazanan öğrenciler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Kerim-Filiz   B) Filiz-Rıza   C) Rıza-Nesrin   D) Nesrin-Kerim

2. ★ Güzel bir günün sabahı yaşlı adam, ormanda mantar topluyormuş. ▲ Büyükçe bir mantar gözüne ilişmiş. ■ Daha önce görmediği bu mantarı merak ettiği için eğilip bakmış. ● Yaşlı adam, bu mantarın içine ev yapmış olan periyi görmüş.

Yukarıdaki metnin hangi cümlesi hayal ürünü bir ifade içermektedir?

- A) ★   B) ▲   C) ■   D) ●

3.

● Bir işe girerken her yönünü iyice araştır.

Yukarıdaki ifade ile aynı anlamda olan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fırsat her vakit ele geçmez.   B) Ağacın kurdu içinde olur.
C) Dibi görünmeyen sudan geçme.   D) Nerede birlik orada dirlik.

4.

Yandaki kulak görseli kaç numaralı görsel ile eşleştirilirse “başına gelen bir işten, gördüğü olaydan ders alıp hiç unutmamak” anlamına gelen deyim anlatılmış olur?

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4

5.

CÜMLELER	Gerçek	Mecaz	Terim
1. Her işin başı sağlıktır.		✓	
2. Tenis oynarken raketi sıkı tutmak gerekir.			✓
3. Etraftaki keskin koku beni rahatsız etti.		✓	
4. Bu ince davranışlarıyla herkesi şaşırttı.	✓		

Yukarıdaki tabloda kaç numaralı cümlede renkli verilen sözcüğün anlam özelliği yanlış işaretlenmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6.

Ali gün doğarken okula gitmek için yola çıkmıştır. Ufukta yükselen güneş sağ tarafında kendisine eşlik etmektedir. Yol ayrımına gelen Ali, “Bir işte uzun süre çalışıp emek vermiş olmak” anlamına gelen deyim yazılı olduğu yoldan yürüyecektir.

Yukarıdaki açıklamaya göre Ali hangi yöne ilerlemelidir?

- A) batıya B) güneye C) doğuya D) kuzeye

4. SINIF

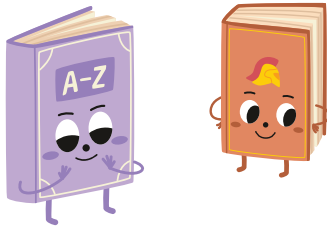
TÜRKÇE

8. TEMA

DEMOKRATİK YAŞAM

İçindekiler

Oku-Anla-Uygula (Dedemin Gizli Hazinesi)	3	Görsel ve Metin İlişkisi	21
Logo ve Amblem Yorumlama	5	Görsel-Başlık İlişkisi	23
Akıllı İşaretler	6	Test-28	25
Trafik İşaret ve Levhaları	7	Biçimlendirici Değerlendirme	
Tablo Yorumlama	8	Etkinlikleri	27
Grafik Yorumlama	9	Süreç Değerlendirme	29
Bilgi Kaynakları	10	Beceri Temelli Değerlendirme	31
Dijital Metinler	11		
Test-27	13		
Oku-Anla-Uygula (Trafik Takımı) .	15		
Resim ve Fotoğraf Yorumlama	17		
Harita Yorumlama	19		
Kroki Yorumlama	20		

8. FASİKÜL

DEDEMİN GİZLİ HAZİNESİ

Dün akşam televizyonda bir program izliyorduk. Programda Kurtuluş Savaşı'ndan ve cumhuriyetimizin ilk yıllarından siyah beyaz görüntülere yer verilmişti. Dedeme baktığımda gözlerinden süzülen yaşları sildiğini gördüm.

Dedem reklam arasında kalkıp odasına geçti. Bir süre sonra ben de peşinden gittim. İzin isteyip odasına girdim ve yanına oturdum. Dedemin elinde süslü bir kutu vardı.

— Dedeciğim, bu kutuyu daha önce hiç görmemiştim. Acaba içinde ne var?

— Bu benim en kıymetli hazinem. Şimdiye kadar onu ben korudum, benden sonra siz koruyacaksınız.

Çok heyecanlanmıştım. Bir an önce kutuyu açmak istiyordum. Dedem kutuyu yavaşça ve özenle açtı.

— Bu bir istiklal madalyası Funda. İstiklâl madalyası, Kurtuluş Savaşı'nda başarı gösteren askerlere ve sivillere verilirdi. Bu madalya benim babamındı, dedi. Daha sonra bana madalyanın özelliklerini anlatmaya başladı. İstiklâl madalyasının ön yüzünün üst kısmında ilk TBMM binası yer alıyordu. Binanın sağındaki ve solundaki cami ve ev görüntüleri, dönemin Ankara'sını gösterirmiş. Meclis binasının arkasında doğan güneşten uzunlu kısıklı ışık hüzmeleri yayılıyordu. Bunlar, zaferi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu simgeliyormuş.

Meclis binasının altındaki kısımda dünya sembolü, orak ve tırpanlar, örs ve çekiç, resim paleti, fırça gibi semboller bulunuyordu. Bunlar yeni cumhuriyetin bilime, tarıma, sanayiye ve sanata önem vereceğini ifade eder, dünya ile bütünleşme kararlılığını gösterirmiş. Madalyanın arka yüzünde ay ve yıldızın içinde Türkiye haritası vardı. Dedem madalyayı yeniden kutuya kaldırırken bana dedi ki:

— Bu madalya çok kıymetli bir emanet ama atalarımız bize daha büyük bir hazine bıraktılar: Türkiye Cumhuriyeti. Onu koruyacak, yüceltecek olan sizlersiniz evladım. Vatanını seven her birey çalışkan olmalıdır.

1 Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

* Funda'nın dedesi neden duygulanmıştır?

* Dedenin elindeki süslü kutuda ne vardır?

* Madalyanın ön yüzündeki ışınlar neyi simgelemektedir?

* Madalyanın arka yüzünde neler vardır?

2

Aşağıda “Dedemin Gizli Hazinesi” metninde geçen bazı sözcükler verilmiştir. Bu sözcüklerin örnekteki gibi son heceleriyle başlayan yeni sözcükler yazalım.

sonra
rahat
hattat
tatlı

yavaşça

madalya

vatan

3

Metinde ismi geçen aşağıdaki görsellerin tanımını sözlükten yararlanarak bulalım ve yazalım.

4

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümleler oluşturalım.

bir önce açmak an kutuyu istiyordum

kutu elinde vardı bir dedemin süslü

çalışkan birey vatanını olmalıdır seven her

izliyorduk dün bir televizyonda program akşam

gittim sonra ben de peşinden süre bir

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Logo ve amblemler; firma, kurum, şirket gibi unsurlara kimlik kazandıran şekil, sembol veya çizimlerdir.

1 Aşağıdaki numaralandırılmış ifadeleri logo ve amblemlerle eşleştirelim.

1. Geri dönüşüm

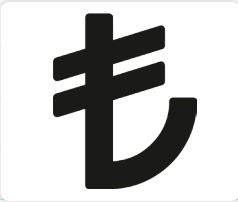
2. Telefon kullanmak yasak

3. Acil çıkış

4. Hastane

5. Çöp kutusu

6. Türk Lirası

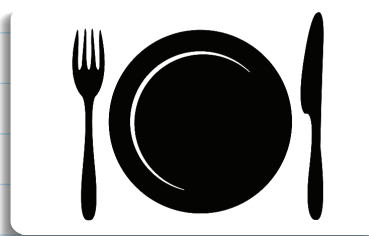
2 Aşağıda bazı alanlarda faaliyet gösteren firmaların logoları verilmiştir. Buna göre bu firmaların faaliyet gösterdikleri alanları altlarına yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Akıllı işaretler, izleyicileri televizyon yayınlarının olumsuz etkilerinden korumak amacıyla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından geliştirilmiş bir sembol sistemidir.

1 Verilen akıllı işaretleri numaraları kullanarak anlamlarıyla eşleştirelim.

1

2

3

4

5

6

- Genel izleyici kitlesi
- On üç yaş ve üzeri izleyici kitlesi
- Yedi yaş ve üzeri izleyici kitlesi
- Olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar
- Şiddet ve korku unsurları içerir
- On sekiz yaş ve üzeri izleyici kitlesi

2 Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar için "D" sütununu, yanlış olanlar için "Y" sütununu işaretleyelim.

Cümle	Doğru	Yanlış
Daha çok saat 21.00'den sonra televizyon izlemeliyiz.		
işaretinin bulunduğu film veya dizileri izlememeliyiz.		
işaretinin bulunduğu film veya dizileri izleyebiliriz.		
işaretinin bulunduğu film, dizi ve programları izlememizde sakınca yoktur.		
işaretinin bulunduğu film, dizi ve programlar bize uygun değildir.		
işaretinin bulunduğu film ve dizileri izlemek bize uygun değildir.		

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Trafikte sürücülerin ve yayaların daha bilinçli bir şekilde hareket etmelerini sağlayan levhalara **trafik tanzim işaretleri** denir.

1 Aşağıdaki trafik işaretleri ile anlamlarını eşleştirelim.

1. İki yönlü trafik

2. Yaya geçidi

3. Vahşi hayvan çıkabilir

4. Hastane

5. Lokanta

6. Dikkat

2 Aşağıdaki trafik levhalarının ne anlama geldiklerini altlarına yazalım.

1

Aşağıdaki tabloda yer alan verileri inceleyelim. Tablonun yanında verilen bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazalım.

Ülkemizdeki Ormanlık Alanlar	
Bölgeler	Oranlar
Marmara	%13
Ege	%16
İç Anadolu	%14
Karadeniz	%23
Akdeniz	%20
Doğu Anadolu	%8
Güneydoğu Anadolu	%6

- En fazla ormanlık alan İç Anadoluda'dır.
- En az ormanlık alan Güneydoğu Anadolu'dadır.
- Ege'deki ormanlık alan İç Anadolu'dan fazladır.
- Ormanlık alan bakımından Ege 3. sırada yer alır.
- Karadeniz'deki ormanlık alan İç Anadolu ve Doğu Anadolu'nun toplamından fazladır.
- Akdeniz ve Ege Bölgelerindeki ormanlık alan ülkemizin ormanlık alanının yarısına denk gelir.

2

Aşağıdaki tabloda eksik olan yerleri tamamlayalım. Tabloya göre soruları cevaplayalım.

Oyuncular	Atılan Gollerin Tablosu			
	Sezonlar			
	2017-2018	2018-2019	2019-2020	Toplam
Burak	12	14	20	46
Semih	18	22	33	73
Ozan	15	23	24	62
Toplam	45	59	77	181

* 2018-2019 sezonunun gol kralı kim olmuştur?

* Toplamda en fazla gol atan oyuncu hangisidir?

* Toplamda en az gol atan oyuncu hangisidir?

* Tabloya göre aşağıdaki yorumlardan doğru olanı işaretleyelim.

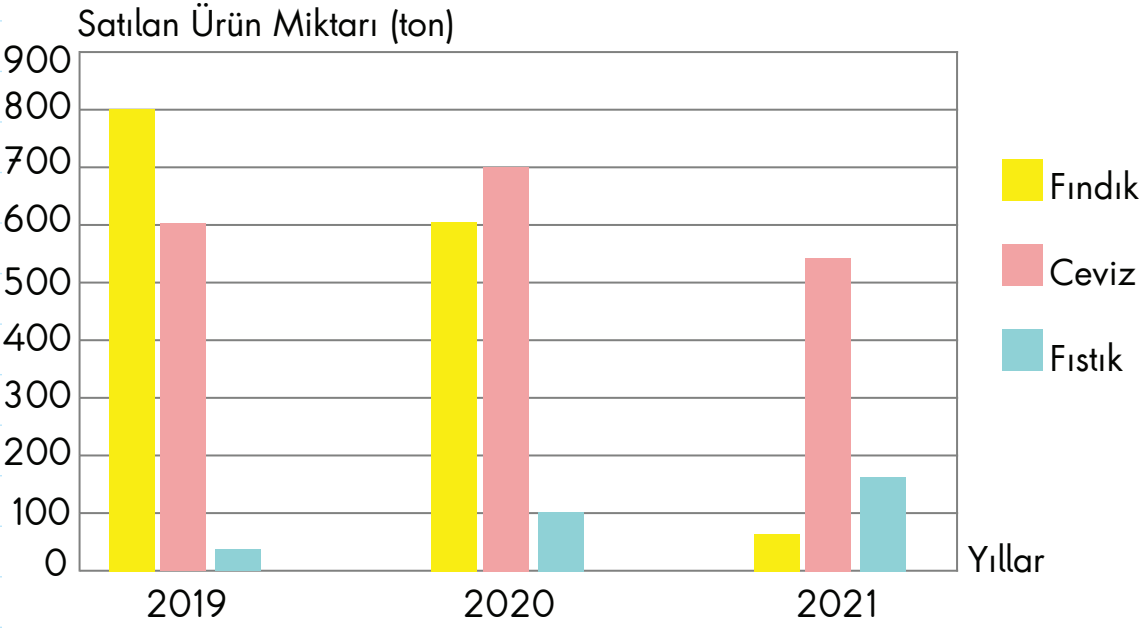
Oyuncuların attığı gol sayısı ilerleyen sezonlarda artış göstermiştir.

Oyuncuların attığı gol sayısı ilerleyen sezonlarda azalmıştır.

1

Aşağıdaki grafiği inceleyerek verilen soruları yanıtlayalım.

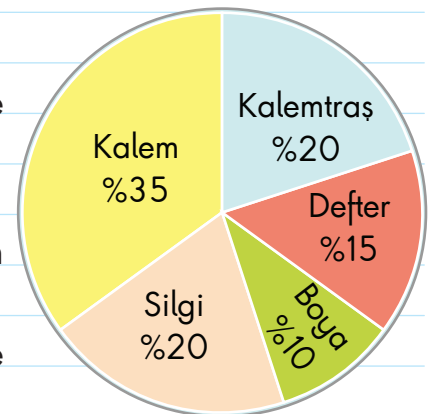

- * 2019 yılında kaç ton ceviz satılmıştır?
- * Toplamda en fazla satılan ürün hangisidir?
- * 2019 yılında en fazla satılan ürün hangisidir?
- * 2020 yılında en az satılan ürün hangisidir?
- * Toplamda kaç ürünün satışı gösterilmektedir?

2

Aşağıda bir kırtasiyenin sattığı ürünlerden elde ettiği gelirleri gösteren grafik verilmiştir. Verilen bilgilerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

- En fazla gelir, kalem satışından elde edilmiştir.
- Boyadan elde edilen gelir kalem satışından elde edilen gelirden fazladır.
- En az gelir boya satışından elde edilmiştir.
- Grafikte beş ürünün satışından elde edilen gelirlerin oranı gösterilmiştir.
- Defter satışından elde edilen gelir silgi satışından elde edilen gelirden fazladır.

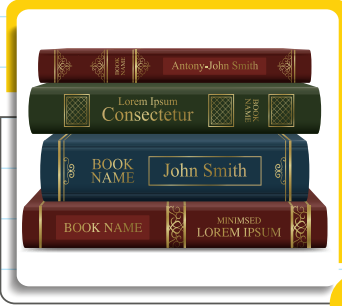

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Bilgi kaynakları yeterli, doğru ve güvenilir bilgi edinmek amacıyla hazırlanmış kaynakların bütünüdür.

Amaç, kaynağı baştan sona okumak değil sadece ilgilendiğimiz alanla ilgili bilgi gereksinimlerimizi karşılamaktır.

1 Aşağıda verilen bilgi gereksinimleri ve bunları bulabileceğimiz bilgi kaynaklarını eşleştirim. (Bilgi gereksinimleri birden fazla bilgi kaynağı ile eşleştirilebilir.)

A

B

C

D

E

F

Ülkemizle ilgili güncel haberler

İlkokul etkinlikleri

Uzaktan eğitim

Meraklı Zihinler 4. sınıf seti

Zıt anlamlı sözcükler konu anlatımı

Soy ismimizin anlamı

Güncel spor haberleri

Ekonomi alanında gelişmeler

Kayseri şehrinin tarihi

Ünlü bir sanatçının şarkıları

Bilmediğimiz sözcüklerin anlamı

İnternette bilgiye ulaşma

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Bilgisayar, tablet veya telefon ile internete bağlanarak gönderilen mesajlara “dijital metinler” denir.

Duyurular, afişler, el ilanları, tebrik kartları, davetiyeler günümüzde daha çabuk ve daha çok kişiye ulaşabildiği için sosyal medya üzerinden dijital ortamlarda hazırlanarak gönderilmektedir.

Dijital metinlerin önemi günümüzde giderek artmaktadır.

1 Aşağıdaki e-postaları inceleyerek soruları yanıtlayalım.

Yakup Bezenk, “Meraklı Zihinler” kitabı

Şehirler arası şiir yarışması

Sevim Kiraz, Türkçe konuları

* Şiir yarışmasının detaylarını incelemek için kaç numaralı e-posta açılmalıdır?

* “Meraklı Zihinler” kitabı ile ilgili bilgi almak için kaç numaralı e-posta açılmalıdır?

* 3 numaralı e-postaya yazmak istediğimiz yanıt ne olur?

2 Sosyal medya üzerinden paylaşılan aşağıdaki afiş ile ilgili soruları yanıtlayalım.

10-16 Mayıs

DÜNYA
ENGELLİLER
HAFTASI

Kutlu Olsun
meraklı zihinler

* Afişin amacı nedir?

* Afiş kim tarafından paylaşılmıştır?

* Bu tür afişlerin sosyal medyada paylaşılmasının en önemli sebebi nedir?

3 Aşağıdaki davetiye ile ilgili soruları yanıtlayalım.

11 MİLYON AĞAÇ

BUGÜN FİDAN YARIN NEFES

Daha yeşil bir Türkiye için, 11 milyon ağacı geleceğe miras bırakarak
Dünya rekoruna koşuyoruz. El ele, gönül gönüle, katıl bize.

11 Kasım 2019, Saat 11.11'de;

Haydi Türkiye Fidan Dikmeye

Atatürk Üniversitesi Fidan Dikim Törenine Tüm Halkımız Davetlidir

gelecegenefes.com

Etkinliğin adı nedir?

Etkinlik ne zaman yapılacaktır?

Etkinlikte hedef kitle kimdir?

Etkinlik nerede yapılacaktır?

Etkinlik hangi siteden paylaşılmıştır?

Etkinliğin amacı nedir?

4 Aşağıya takip ettiğimiz internet sitelerinden üçünün adreslerini ve neden takip ettiğimizi yazalım.

Siteler

1. www .....

2. www .....

3. www .....

Takip Etme Nedenimiz

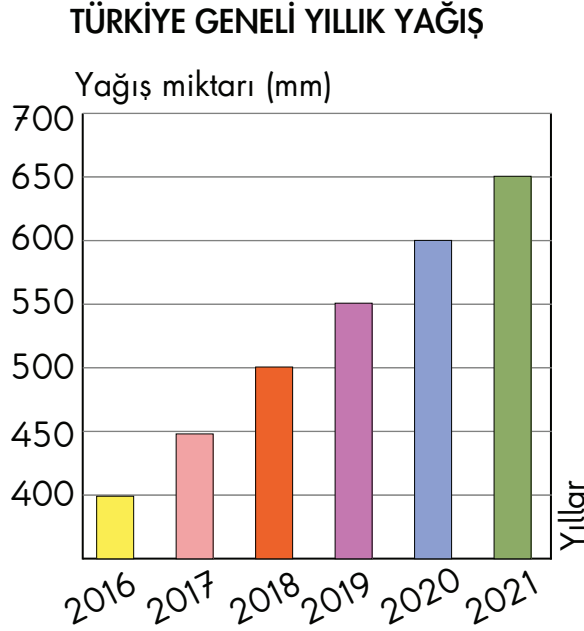
1. ....

2. ....

3. ....

1. Aşağıdaki grafikte, 2016-2021 yılları arasında, ülkemizdeki yağış miktarı verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) En fazla yağış 2018 yılında olmuştur.
B) 2016 yılı ile 2019 yılındaki yağış miktarı aynıdır.
C) 2021 yılında, 2020 yılına göre yağış miktarı 100 mm artmıştır.
D) Yağış miktarı düzenli olarak artmıştır.

2.

Logosu paylaşılan kuruluş aşağıdakilerden hangisiyle ilgili olabilir?

- A) Eğitim B) Orman
C) Deniz D) İletişim

3.

Verilen levhayı gören bir sürücü aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Aynı hızla devam etmelidir.
B) Aracını park etmelidir.
C) Hızını azaltmalıdır.
D) Durmalıdır.

4.

Genel izleyici kitlesi	●	●	⊖
Şiddet ve korku	●	●	⊙
Olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar	●	●	⊙

Verilen akıllı işaretler ile anlamları eşleştirilirse aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

A) ●—● B) ●—● C) ●—● D) ●—●

5. Aşağıdaki trafik tanzim işaretlerinden hangisi yasaklama anlamı **İÇERMEZ**?

A) B) C) D)

6. Yandaki tabelada gösterilen trafik işareti ne anlama gelmektedir?

- A) Sigara içilmez.
- B) Sesli ikaz cihazlarının kullanımı yasaktır.
- C) Zincir takma mecburiyeti sonu
- D) Kamyonlar için öndeki taşıtı geçmek yasaktır.

7. Görseli verilen trafik işareti hangi anlama gelmektedir?

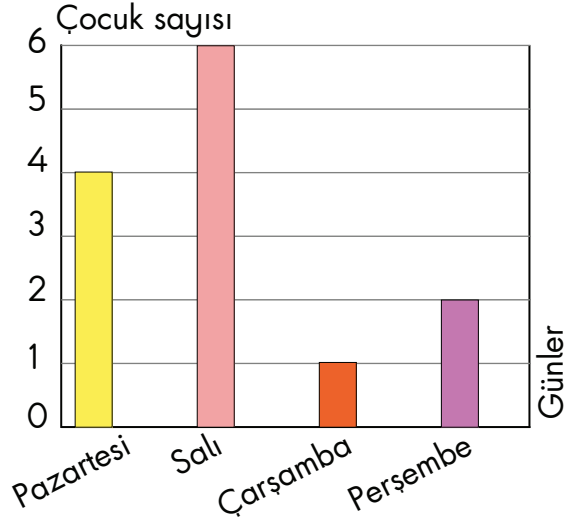
- A) Olumsuz örnek ve davranış
- B) Yayaların girmesi yasak
- C) Girişi olmayan yol
- D) Park etmek yasak

8.

Yukarıdaki trafik işaretlerinden hangisi olumlu bir anlam içermektedir?

- A)
- B)
- C)
- D)

9. Parka Gelen Çocuk Sayısı

Grafiğe göre çocukların parka en fazla ve en az geldiği günler hangisidir?

- A) Salı, çarşamba
- B) Pazartesi, salı
- C) Salı, perşembe
- D) Çarşamba, perşembe

10.

Aşağıdakilerden hangisi verilen trafik işareti ile aynı anlama gelir?

- A)
- B)
- C)
- D)

TRAFİK TAKIMI

Kağan ve Hakan kendilerine yeni bir oyun yeri bulmuştu. Burası yaşadıkları mahalleye oldukça yakındı. Üstelik buradan hiç araba geçmiyordu. Bu yüzden burada istedikleri oyunu oynayabileceklerdi. Hakan elinde kocaman bir kutu tutuyordu. Kağan, tam kutunun içinde ne olduğunu soracaktı ki yeni bulunan oyun alanına diğer arkadaşları da çıkageldi. Hepsinin de elinde birer kutu vardı. Kağan'ın meraklı bakışlarını gören Hakan hemen ona seslendi:

— Kağan, neden bu kadar şaşkınsın? Galiba şaşkınlığının sebebi bu kutular.

— Tabii ki şaşkıyım. Hepinizin elinde kutu var. Peki ama bu kutularda ne var?

— Bu kutularda arabalar var. Hemen şaşıрма, bu arabalar ahşaptan yapıldı. Mahalledeki marangoza yaptırdık. Mademki böyle bir oyun yeri bulduk. Doya doya yarışalım dedik. Çocuklar, kutulardan arabaları çıkarıp tek tek kurdular. Üç tane arabaları olmuştu. Bunların tekerlekleri de demirdendi. Tabii ki arabaları kullanmak için ayaklarıyla itmeleri gerekiyordu. Her arabaya iki kişi binebiliyordu. Tam yarış başlayacakken Kağan bağırdı:

— Durun! Böyle yarışamayız. Her kurala uymalıyız. Bu oyun yerinde hiç trafik işareti yok. Oysa ki tüm yarış pistlerinde işaretler vardır. Şimdi trafik işaretlerini hazırlayalım. Haydi, bana yardım edin. Çocuklar hep birlikte tüm trafik işaretlerini kartondan yapmaya başladılar. Bazılarını da tebeşir ile çizdiler. Nihayet doğru düzgün trafik işaretleri olan bir pistleri olmuştu. Kağan ilk işaret olan trafik ışıklarının yanında durdu. Yeşil ışığın yanmasıyla yarış da başladı. Yarış boyunca her işarete uyan takım kazanan oldu. Son konuşmayı da Kağan yaptı:

— Çocuklar, kırmızı ışıkta durup yeşilde geçtiğiniz için çok teşekkür ederim. Ayrıca yaptığımız yaya geçidinde de durdunuz. Yayalar olsaydı rahatça geçebilirlerdi. Emniyet kemerlerinizi de taktınız. Kazanan takım nasıl mı belli oldu? Sadece Hakan'ın takımı yarıştan önce lastiklerini kontrol etti. Bu yüzden kazanan, Hakan'ın takımıdır.

1

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayalım.

* Yarışı neden Hakan'ın takımı kazanmıştır?

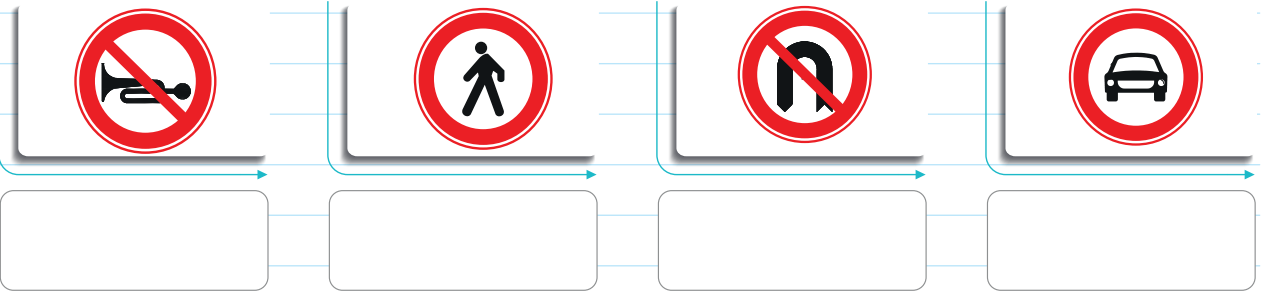
* Çocuklar yarışmaya başlamadan önce neden trafik işaretleri yapmıştır?

* Kağan'ın şaşkınlığının sebebi nedir?

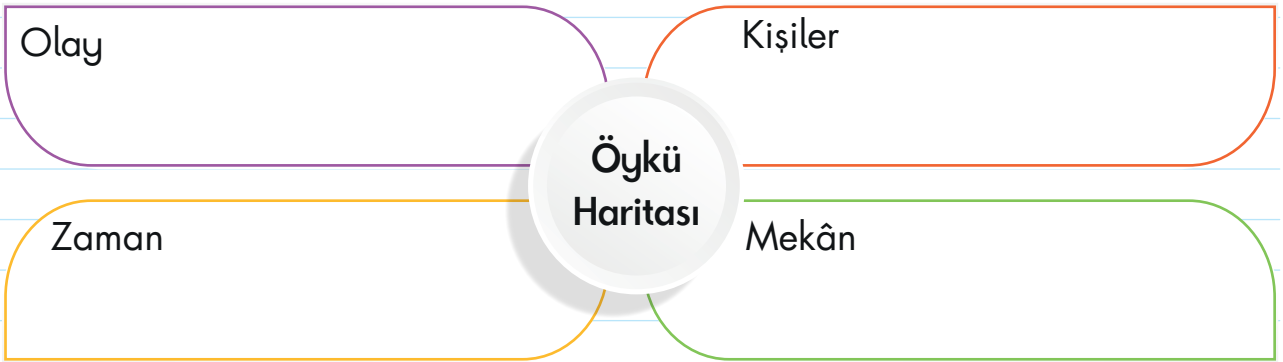
* Kağan son konuşmasında hangi trafik kurallarından bahsetmiştir?

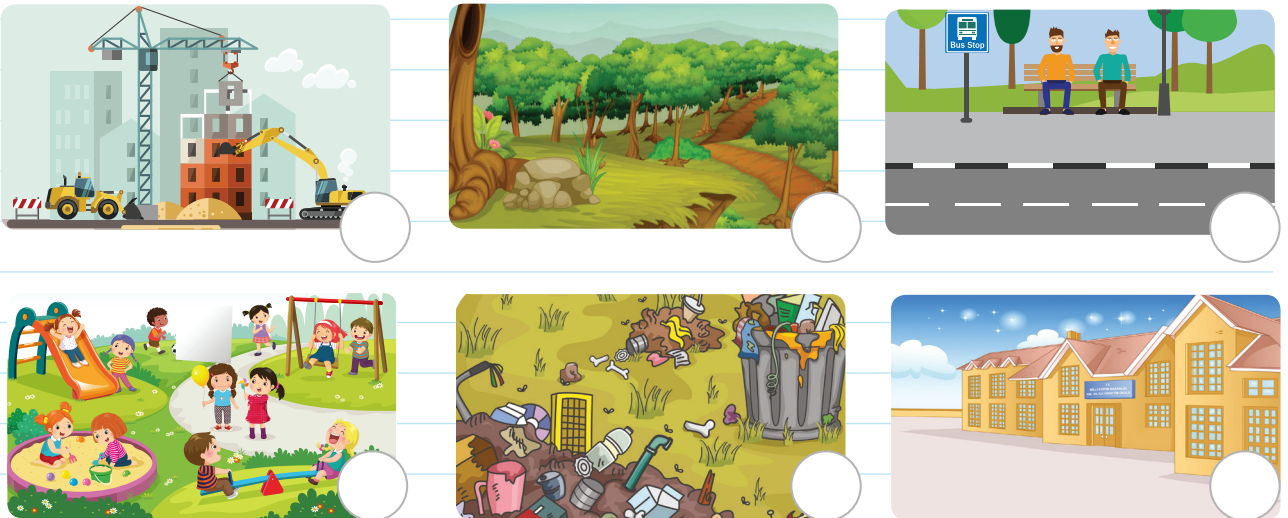
2 Aşağıdaki trafik işaretlerinin ne anlama geldiğini altlarındaki kutucuklara yazalım.

3 Aşağıdaki öykü haritasını "Trafik Takımı" metnine göre dolduralım.

4 Aşağıdaki görsellerden güvenli oyun alanı olan yerleri işaretleyelim.

ÖĞREN (KISA NOTLAR)

Görsel öğeleri anlamlandırma ve yorumlama işine “görsel okuma” denir.

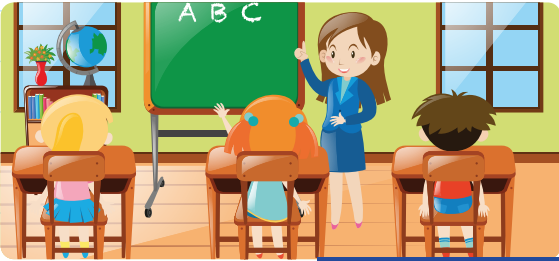
1 Aşağıdaki görselleri yorumlayalım.

Blank space for writing the description of the first image.

Blank space for writing the description of the second image.

Blank space for writing the description of the third image.

Blank space for writing the description of the fourth image.

Blank space for writing the description of the fifth image.

Blank space for writing the description of the sixth image.

2 Kelime veya kelime gruplarının harf, sayı ve resimlerle anlatılmasına resfebe denir. Aşağıdaki resfebelerde anlatılmak istenen sözcükleri altlarına yazalım.

T EF 10	K	K F	K NCA
YA	R	SAN	G R

3 Görselde verilen bulmacadaki eksik parçaların hangileri olduğunu numaraları kullanarak bulalım.

1 2 3 4 5

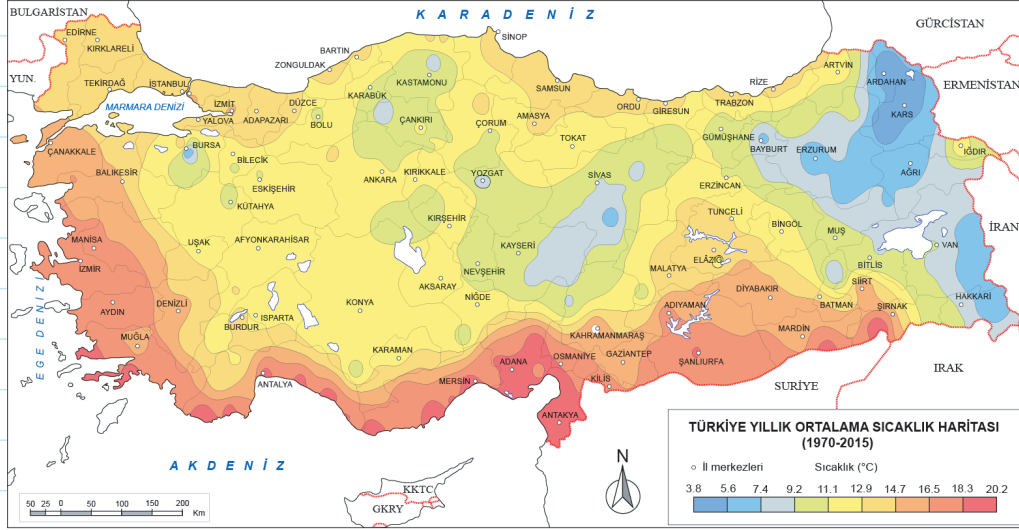
6 7 8 9

10 11 12 13 14

1

Aşağıdaki soruları Türkiye'nin yıllık ortalama sıcaklık haritasına göre yanıtlayalım.

- * Türkiye'nin en sıcak bölgeleri hangileridir?
- * Türkiye'nin en soğuk bölgesi neresidir?
- * Türkiye'de şehirlerin çoğu hangi sıcaklık aralığında bulunmaktadır?

2

Aşağıdaki haritayla ilgili olarak verilen bilgilerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

- Ülkemiz yedi bölgeye ayrılmıştır.
- Tuz Gölü, Van Gölü'nden büyüktür.
- Ülkemizde sadece iki göl vardır.
- Doğu Anadolu, Karadeniz ve Ege Bölgesine komşudur.
- Yüz ölçümü en büyük olan bölge Ege'dir.
- Karadeniz Bölgesi'nin yüz ölçümü Akdeniz Bölgesi'nden büyüktür.

1

Verilen soruları aşağıdaki krokiye göre yanıtlayalım.

- * Cami, hastanenin neresindedir?
- * Okuldan çıkıp parka gitmek isteyen biri hangi yönlerde hareket etmelidir?
- * Kırtasiye, marketin neresindedir?
- * Eczaneden çıkıp eve gitmek isteyen Eyüp hangi yönde hareket etmelidir?
- * Kırtasiyenin güneybatısında ne vardır?
- * Park, eczanenin neresinde kalır?
- * Krokinin en güneydoğusunda ne vardır?
- * Krokinin en kuzeybatısında ne vardır?

2

Eyüp evden çıkıp krokide bulunan yerlere alfabetik sıraya göre gidecektir. Buna göre Eyüp'ün gitmesi gereken yerleri sırasıyla yazalım.

1

2

3

4

5

6

7

1

Aşağıdaki metni okuyalım. Verilen soruları görsel ve metin ilişkisini dikkate alarak yanıtlayalım.

HEPSİNİN TADI AYNI

Nasrettin Hoca, bağdan topladığı üzümleri eşeğine yükler. Evine giderken yolda çocuklar peşine takılır.

— Hoca Efendi bize de üzüm verir misin, dedikleri zaman Hoca çocuklara bakar. Bu çocukların her birine bir salkım verse üzümler bitecek. Tutar, her birine bir tane üzüm verir. Çocuklar sızlanmaya başlar:

— Ama Hoca Efendi, çok az verdin.

Nasrettin Hoca:

— Canım niye ısrar ediyorsunuz. Ha bir tane, ha on tane; ne fark eder? Nasıl olsa hepsinin tadı aynı değil mi, diyerek gider.

- * Verilen görsellerin metinle ilgisi var mı?
- * Metinle ilgili olarak verilen görsellerin sayısı artırılabilir mi? Neden?
- * Görsellerdeki tanınmış kişi kimdir?
- * Metinle ilgili bir görsel çizmek isteseydiniz nasıl bir görsel çizerdiniz?
- * Görsellerde yaşanan olaylar nelerdir?
- * Beğendiğiniz görseli yorumlar mısınız?
- * Metnin kahramanına görsellerde yer verilmiş mi?
- * Metni anlatan görseller hayal unsuru öğeler içeriyor mu?
- * Görsellerle ilgili değiştirmek istediğiniz kısımlar var mıdır? Varsa nelerdir?

ASLA VAZGEÇMEDİLER

Wilbur ve Orville Wright (Vilbur ve Orvil Rayt) kardeşler tarihin gidişatını değiştirdi. Yaşadıkları evde ne elektrik ne de su tesisatı bulunuyordu ama babaları tarafından evin her yeri kitaplarla donatılmıştı. Bu kardeşler kimdi ve neden önemliydiler? Gelin Wright kardeşleri tanıyalım.

Dahi sayılabilecek bir zekâya sahip Wilbur ile ender görülür bir mekanik el becerisine sahip Orville, cesaret ve azim sahibi gençlerdi. Din adamı olan babalarının onlar için temin ettiği, birbirinden farklı alanlarla ilgili kitapları okuyarak büyümüş ve maddi imkânsızlıklar nedeniyle liseden sonra okula gidememişlerdi. Onların fikirlerini maddi olarak destekleyebilecek akrabaları ya da dostları yoktu ama ellerinde muazzam bir güç vardı: çalışkanlık.

Wright kardeşler uzun süre geçimlerini bisiklet tamiri ve tasarımı yaparak sağladılar. Ancak onların merak ettiği şey uçmanın nasıl bir his olduğuydu. Çocukluklarından beri kuşları gözlemliyor, notlar alıyor ve günlükler tutuyorlardı. Kendilerine ipucu sağlayacak her türlü eseri incelemeye başladılar. Yüzlerce deney, uçurtma, model uçak ve insan taşıyan planörler yaptılar. Bitmek bilmeyen çalışmaları sırasında kimileri onlarla alay ediyor, kimileri onları aşağılıyordu ancak onlar denemekten vazgeçmediler.

Sonunda 17 Aralık 1903'te, Orville'in pilotluğunu yaptığı Flyer (Fılayır) adındaki ilk motorlu uçak hedefe ulaştı. Bu uçak yerden ancak üç metre kadar yükseldi ve sadece on iki saniye havada kaldı. Wright kardeşler aynı gün iki uçuş daha yaptılar. İlk motorlu uçağın havalandığı bu anlamlı günde yapılan en uzun uçuş 59 saniye sürdü ve tam 260 metrelik bir mesafeyi aştı. Bugünkü uçakların temeli sayılan uçakla ilk uçuşu gerçekleştiren Wright kardeşler böylece tarihe geçmiş oldular. Siz de artık bir uçak yolculuğu yaparken onları anarsınız değil mi?

2

Aşağıdaki görsellerden ismi "Asla Vazgeçmediler" metninde geçenleri işaretleyelim.

1

Aşağıdaki görsellere en uygun olan başlığı işaretleyelim.

Şirinlerin Evi

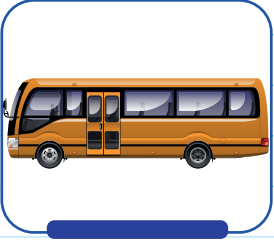
Mantar Çeşitleri

Şemsiye Mantarı

Karayolu Araçları

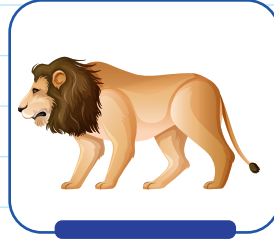
Uçak Çeşitleri

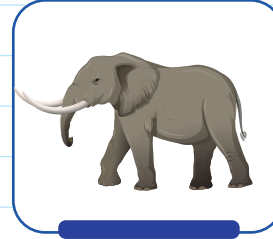
Toplu Taşıma

Koşan Hayvanlar

Vahşi Hayvanlar

Hayvan Sevgisi

Sağlıklı Yaşam

Spor Yapmak

Hareket Etmek

2

Aşağıdaki görsellerin kullanıldığı metinlerin konusunu işaretleyelim.

Dostluk

Çevre

Tutumluluk

Sorumluluk

Kıskançlık

Gülyüz

Yardımlaşma

Cesaret

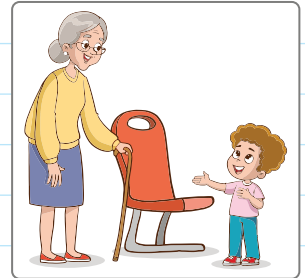
Doğruluk

Merhamet

Nezaket

Barış

Temizlik

Yenilik

Sağlık

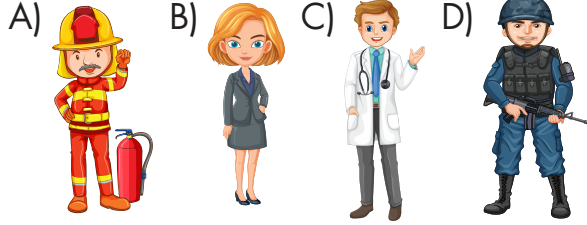

Güven

1. Kamu düzenini ve vatandaşın canı, malı ve temel hak ve özgürlüklerini korumakla görevli, kamu görevlisidir.

Tanımı verilen mesleğin görseli aşağıdakilerden hangisidir?

2.

Aşağıdaki yorumlardan hangisi verilen görseller ile ilgilidir?

- A) Çiftçinin ektiği tohumlar başak hâline gelmiştir.
B) Çiftçilik dünyanın en güzel mesleğidir.
C) Çiftçiler her zaman buğday yetiştirir.
D) Çiftçi olmak istiyorsak başakları sevmeliyiz.

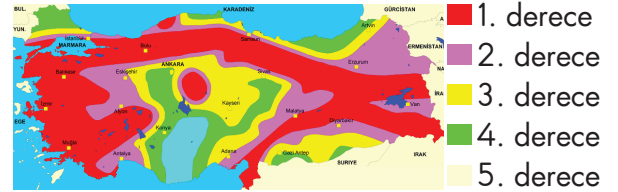
3.

Verilen görselden yola çıkarak Atatürk ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Atatürk yurdumuzu düşmanlardan kurtarmıştır.
B) Atatürk çok iyi bir insandır.
C) Atatürk bizim başöğretmenimizdir.
D) Atatürk ülkemizin kurucusudur.

4. Aşağıda Türkiye'nin deprem bölgeleri haritası verilmiştir.

Verilen haritaya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Ülkemizin doğusu dağlık bölgelerden oluşur.
B) Ülkemiz deprem kuşağında yer almaktadır.
C) Ülkemizin ormanlık alanları yeşil ile gösterilmiştir.
D) Ülkemizdeki volkanik alanlar kırmızı ile gösterilmiştir.

5.

Verilen görsel aşağıdakilerin hangisinden alınmıştır?

- A) Tiyatro B) Konser
C) Kutlama D) Sinema

6.

Verilen görseller aşağıdaki mevsimlerden hangisini çağırır?

- A) B)
C) D)

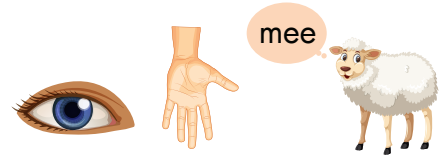
7.

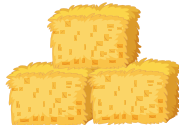

Yanda bir kedinin yaşamını anlatan öykünün görseli verilmiştir. Buna göre görselle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Görselin metnin konusuyla ilgisi yoktur.
B) Başlık "Sarı Kedinin Haylazlıkları" olabilir.
C) Görseldeki kedi öykünün kahramanı olabilir.
D) Öyküdeki olaylar görseldeki kedinin başından geçmektedir.

8.

Verilen resfedenin cevabı aşağıdaki görsellerden hangisidir?

- A) B)
C) D)

8. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

1

Aşağıda görselleri verilen işaretlerin anlamlarını işaretleyelim.

7 yaş ve üzeri için

7 yaş altı için

7 kişi için

Çok bulutlu

Karlı

Yağmurlu

Okul geçidi

Yaya geçidi

Alt geçit

Türk Lirası

Türkiye

Türkiye Cumhuriyeti

Hastalık

Hastane

Havaalanı

Dönemeç

Dönmek Yasak

Geri dönüşüm

Şimşek

Patlama

Şiddet/Korku

Onaylama

Reddetme

Yukarı

Taşıt için geç

Yaya için geç

Erkekler için geç

Tek yön

Koş

Acil çıkış

Rüzgârlı

Fırtınalı

Sisli

Daire

Açma/kapama

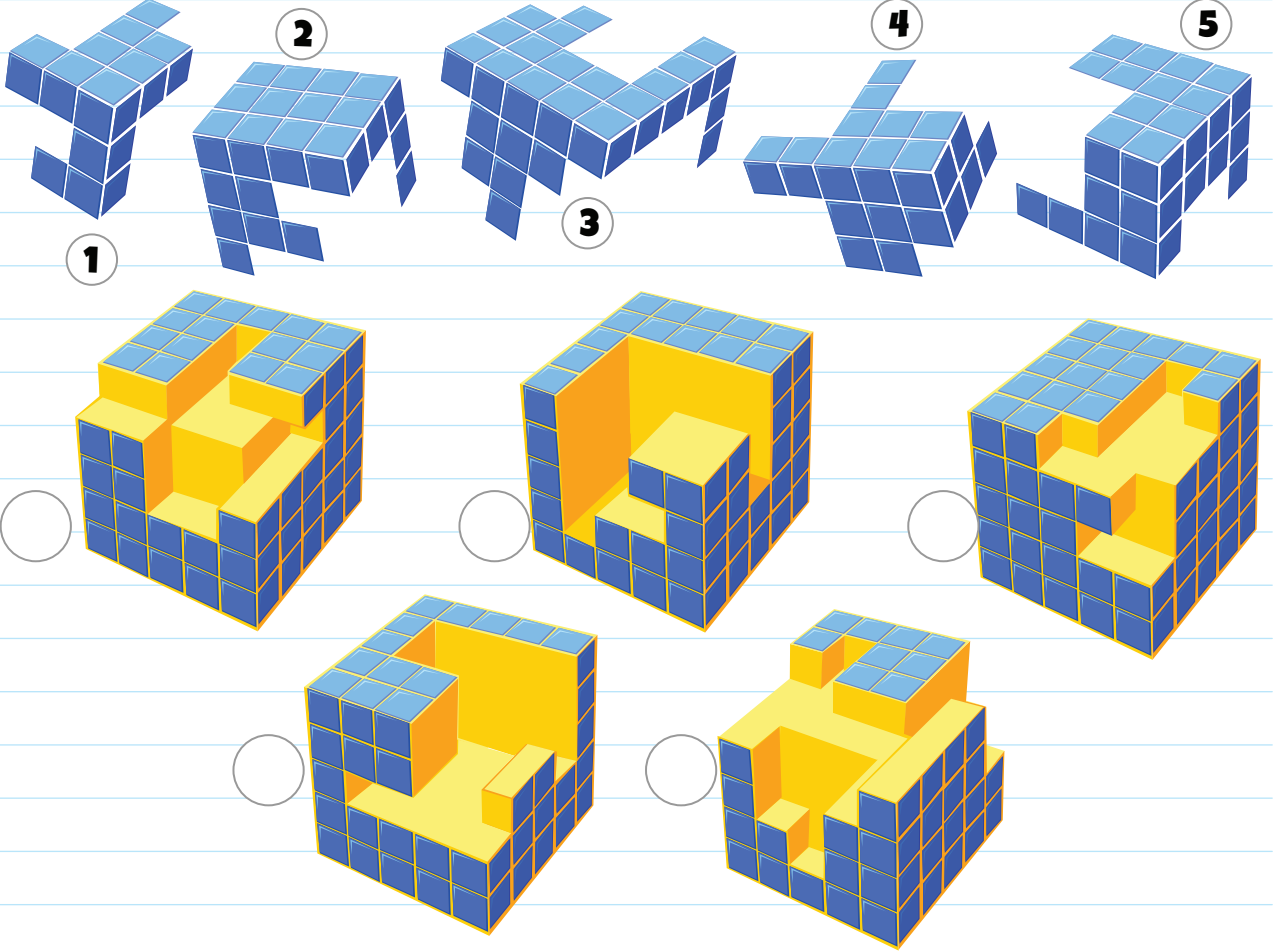
Bilgisayar

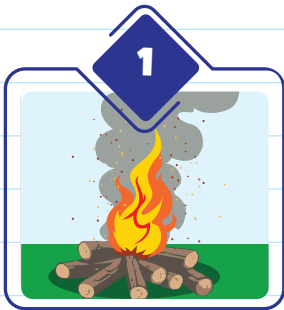
8. TEMA BİÇİMLENDİRİCİ DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

2 Aşağıda eksik olarak verilen küplerin paçalarını numara ve harfleri kullanarak eşleştirelim.

3 Aşağıda verilen görselleri sloganlarla eşleştirelim.

Metal, kâğıt,
cam, pet şişe
haydi geri
dönüşüme.

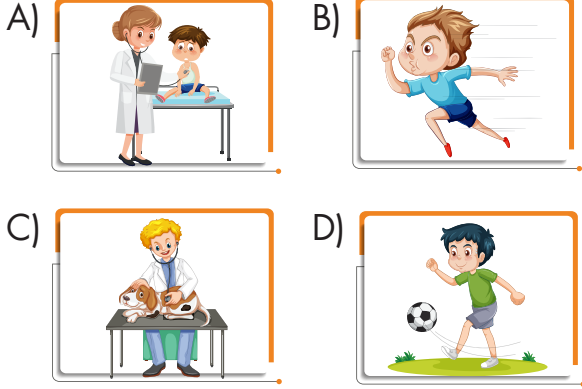
Dünya'yı temiz
tut, başka Dünya
yok.

Mutlu bir yaşam
için dikkat et
sağlığına.

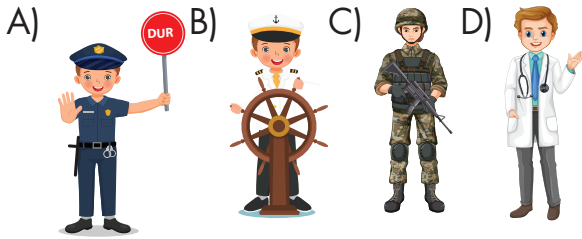
Seviyorsan
ülkeni, yakma
ormanda ateşi.

1. Çok fazla öksürdüğü için .....
- Verilen cümle aşağıdaki görsellerden hangisi ile tamamlanabilir?

- 2.
- Derya Balık
- Gemi Su
- Verilen kelimeler aşağıdaki görsellerin hangisini çağrıştırmaktadır?

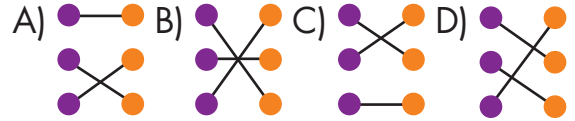

- 3.
- TEMA**
- Verilen görsel aşağıdakilerin hangisiyle ilgili **olmaz**?

- 4.
- Şiddet ve korku
- 7 Yaş ve Üzeri için Uygundur
- Genel izleyici kitlesi

Yukarıdaki akıllı işaretler ve anlamları eşleştirildiğinde doğru seçenek hangisi olur?

5. Çocukluk arkadaşımın son hâlini görünce ağızım açık kaldı.

Aşağıdaki emojilerden hangisi cümledeki deyim ile ilgili olabilir?

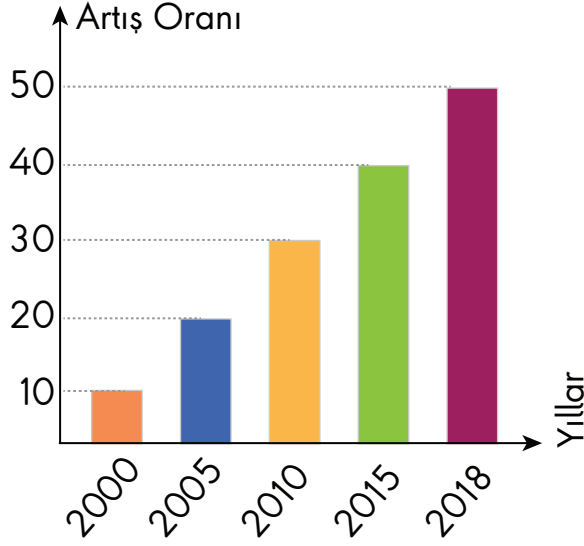
6. Sarı saçlı ve mavi gözlü çocuk çok sevimliydi.

Verilen cümleye "Kim?" sorusu sorulduğunda cevap aşağıdakilerden hangisi olur?

7.

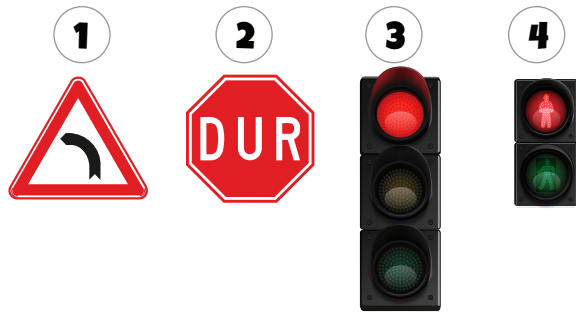

Yukarıdaki grafikte 2000-2018 yılları arasındaki çevre kirliliğinin artış oranları verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi çevre kirliliğinin artış nedeni **olamaz**?

- A) Her yıl yeni fidanlar dikmek
- B) Çöpleri geri dönüşüm kutularına atmamak
- C) Konut yapmak için ormanları azaltmak
- D) Gölleri kurutmak ve üzerinde yaşam alanı açmak

8.

Yukarıdaki trafik işaretlerinden hangisi "Dur!" anlamında **değildir**?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

9.

Sevilen Sporlar Tablosu

Spor Adı	Kişi Sayısı
Voleybol	5
Futbol	8
Basketbol	6
Tenis	5
Badminton	3

Yukarıda 4/A sınıfının en sevdiği spor dalı tablosu vardır. (Herkes bir spor dalı seçmiştir.)

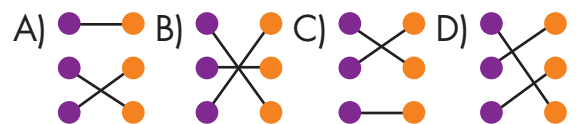
Buna göre sınıf mevcudu kaç kişidir?

- A) 21
- B) 23
- C) 25
- D) 27

10.

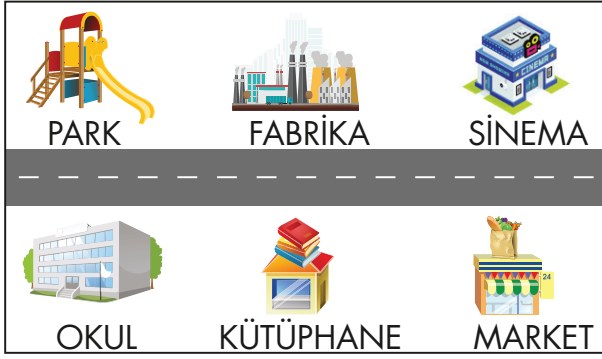
	●	●	Taşıt trafiğine kapalı yol
	●	●	Bisiklet giremez.
	●	●	Park etmek yasaktır.

Verilen trafik levhaları ile anlamları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

1.

Yasemin, yandaki krokide gösterilen yerleri gezmek istemektedir. Yerlerin isimlerini alfabetik olarak sıraladıktan sonra bu sıraya uyarak gezmeye başlayacaktır.

Buna göre Yasemin'in gezi planının dördüncü durağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) market   B) sinema   C) park   D) okul

2. • Piknik alanına geldiğimizde yemyeşil, huzur dolu bir alanda karşılaştık.
• Acıktığımızı fark eden öğretmenimiz "Haydi çocuklar sofraya oturun." dedi.
• Pikniğe gitmek için sabah okul bahçesinde toplandık.
• Bizi pikniğe götürecek olan servis geldi ve sırayla servise bindik

Yukarıdaki cümleler oluş sırasına göre sıralanırsa hangi görsel üçüncü sıradaki olayı ifade eder?

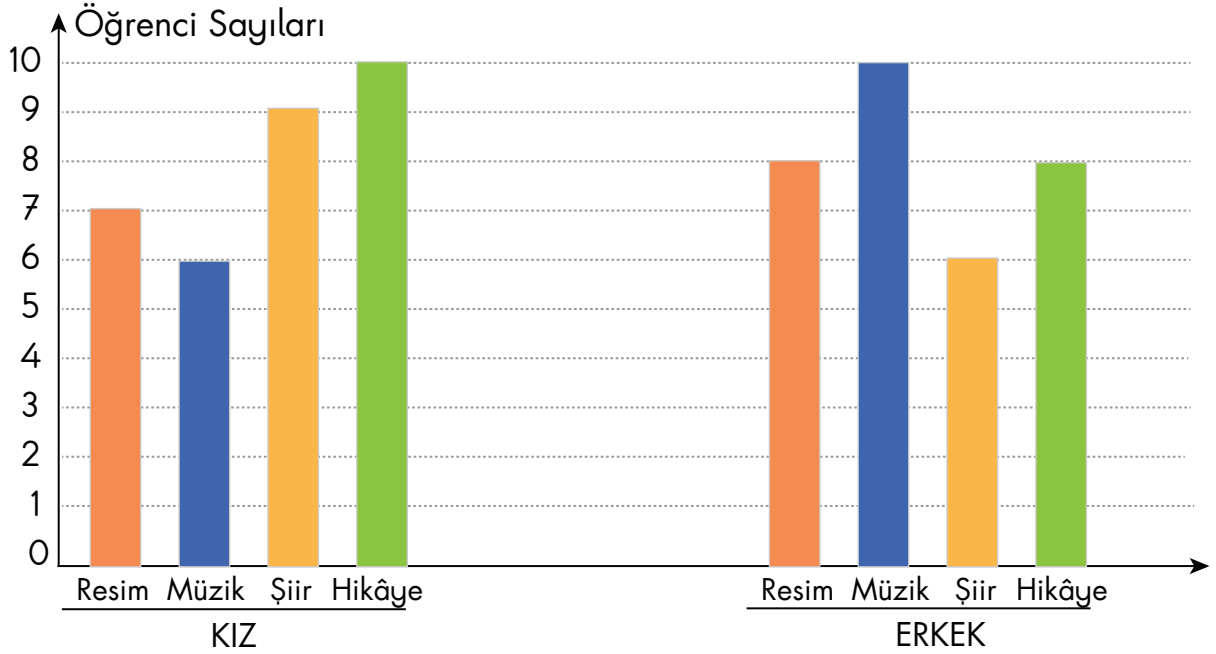
3. Atatürk'ün doğduğu ev, beyaz badanalı duvarları ve kırmızı kiremit çatısıyla dikkat çeker. Üç katlı bu Osmanlı tarzı evin ahşap çerçeveli büyük pencereleri ve geleneksel ahşap kapıları vardır. Ev, geniş ve bakımlı bir bahçeye sahip olup bahçede çeşitli ağaçlar ve rengârenk çiçekler bulunmaktadır. Bahçedeki taş döşeli yollar, ziyaretçilerin evin etrafında rahatça dolaşmasına olanak tanır. Evin dış cephesi, sadeliği ve zarafetiyle dönemin mimari özelliklerini yansıtır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün doğduğu ev olabilir?

4.

Bir okulda resim, müzik, şiir ve hikâye yarışmasına katılan kız ve erkek öğrencilerin sayısı grafikte verilmiştir.

Bu grafikten hareketle,

- I. Kız öğrenciler şiir yarışmasına erkek öğrencilerden daha çok katılım sağlamıştır.
  - II. Hikâye yarışmasına katılan kız öğrenci sayısı ile erkek öğrenci sayısı eşittir.
  - III. Erkek öğrenciler en çok müzik yarışmasına katılım sağlamıştır.
  - IV. Resim yarışmasına katılan kız öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısından azdır.
- İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I-II-IV

B) I-II-III

C) I-III-IV

D) II-III-IV

5. Aşağıdaki yazışmalardan hangisinin sonundaki emoji **yanlılıkla** kullanılmış olabilir?

